ΕΘΝΙΚΗ
ΑΡΧΗ
ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ

Έκθεση Αποτελεσμάτων Παγκύπριας Ποσοτικής Μελέτης και Έρευνας σχετικά με τον Επηρεασμό, τη Συμπεριφορά και τα Χαρακτηριστικά των Χρηστών Τυχερών Παιχνιδιών κατά το έτος 2017

Απρίλιος 2018

Ετοιμάστηκε για λογαριασμό της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων Κύπρου

© Ετοιμάστηκε από τον Οργανισμό Insights Market Research (IMR) Ltd
για λογαριασμό της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων Κύπρου

Τίτλος: Έκθεση Αποτελεσμάτων Παγκύπριας Ποσοτικής Μελέτης και Έρευνας σχετικά με τον Επηρεασμό, τη Συμπεριφορά και τα Χαρακτηριστικά των Χρηστών Τυχερών Παιχνιδιών κατά το έτος 2017.

Έκδοση: Απρίλιος 2018

Συγγραφική Ομάδα:

Χριστίνα Κοκκάλου *(Διευθύνουσα Σύμβουλος του Οργανισμού Insights Market Research)*

Δρ. Κωνσταντίνος Ν. Φελλάς *(Αντιπρύτανης Έρευνας & Ακαδημαϊκού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου)*

Δρ. Αντώνης Στ. Στυλιανού *(Λέκτωρ Νομικής στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας & Διευθυντής της Μονάδας Νομικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας)*

Δρ. Μάριος Άδωνης *(Αναπληρωτής Καθηγητής Κλινικής Ψυχολογίας της Υγείας & Επικεφαλής του Τμήματος Κοινωνικών Επιστημών της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας)*

Δρ. Γιώργος Κέντας *(Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνούς Πολιτικής και Διακυβέρνησης & Συντονιστής Μεταπτυχιακού στη Δημόσια Διοίκηση του Πανεπιστημίου Λευκωσίας)*

ΕΘΝΙΚΗ
ΑΡΧΗ
ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΩΝ

Έκθεση Αποτελεσμάτων Παγκύπριας Ποσοτικής Μελέτης και Έρευνας σχετικά με τον Επηρεασμό, τη Συμπεριφορά και τα Χαρακτηριστικά των Χρηστών Τυχερών Παιχνιδιών κατά το έτος 2017

Περιεχόμενα

Κύρια Ευρήματα 1
Επιτελική Περίληψη 3

Κεφάλαιο 1 – Εισαγωγή
1.1 Υπόβαθρο έρευνας και ερευνητικοί στόχοι 7
1.2 Επισκόπηση σχεδιασμού της έρευνας 9
1.2.1 Μέθοδος συλλογής στοιχείων 9
1.2.2 Κάλυψη και μέγεθος δείγματος 9
1.2.3 Μέθοδος δειγματοληψίας 9
1.2.4 Ερευνητικά εργαλεία 9
1.3 Περιορισμοί 11
1.4 Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάγνωση της παρούσας αναφοράς 11

Κεφάλαιο 2 – Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών
2.1 Ορισμοί 15
2.2 Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών - Συνολική αποτίμηση 15
2.3 Ανάλυση αυθόρμητης γνώσης τυχερών παιχνιδιών ανά φύλο 15
2.4 Ανάλυση αυθόρμητης γνώσης τυχερών παιχνιδιών ανά ηλικιακή ομάδα 19

Κεφάλαιο 3 – Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι
3.1 Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι κάποια στιγμή στο παρελθόν 27
3.2 Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση 27
3.3 Λόγοι μη συμμετοχής στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση 29
3.4 Λόγοι συμμετοχής στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση 29
3.5 Πρώτη επαφή με το τυχερό παιχνίδι 31
3.6 Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης παικτών και μη παικτών από το κοινωνικό τους περιβάλλον 33

Κεφάλαιο 4 – Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών
4.1 Ορισμοί 37
4.2 Αριθμός παικτών ανά τύπο 37
4.3 Δημογραφικό προφίλ παικτών εκτός κινδύνου 39
4.4 Δημογραφικό προφίλ παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς 39
4.5 Δημογραφικό προφίλ προβληματικών/παθολογικών παικτών 41
4.6 Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης από το κοινωνικό περιβάλλον ανά τύπο παικτών 43
4.6.1 Βαθμός ικανοποίησης από τη ζωή 43
4.6.2 Βαθμός ικανοποίησης από άτομα του κοινωνικού περίγυρου 43
4.6.3 Βαθμός ικανοποίησης από την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού 47
4.7 Σημαντικότεροι λόγοι ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι ανά τύπο παικτών 49

Κεφάλαιο 5 – Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι
5.1 Εισαγωγή 53
5.2 Εβδομαδιαίος χρόνος ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια 53
5.3 Αυτο-αναφερθείσες μεταβολές στον χρόνο ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια κατά τον τελευταίο χρόνο 53
5.4 Εβδομαδιαία έξοδα ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια 55

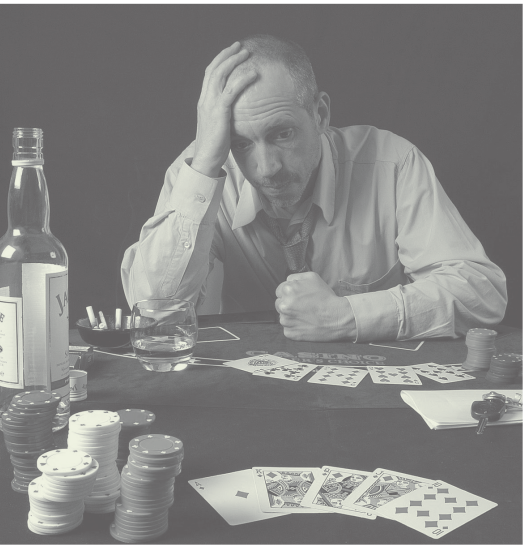

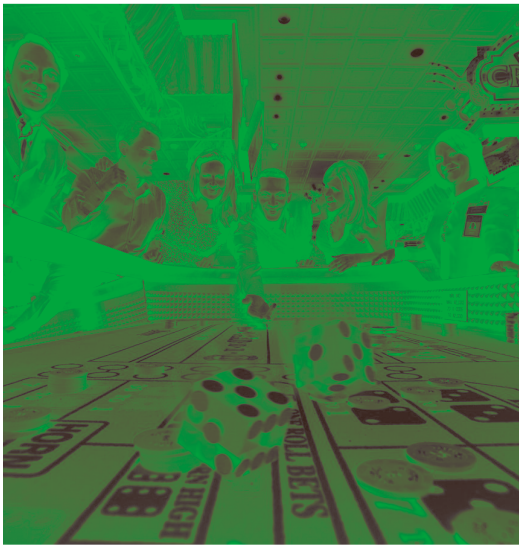

NO
YES
YES

Περιεχόμενα

5.5 Αυτο-αναφερθείσες μεταβολές στα έξοδα ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια κατά τον τελευταίο χρόνο 57
5.6 Ενασχόληση με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια – Συνολική αποτίμηση 59
5.7 Ανάλυση ενασχόλησης με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια ανά τύπο παικτών 59
5.7.1 Ανάλυση ενασχόλησης παικτών εκτός κινδύνου με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια 59
5.7.2 Ανάλυση ενασχόλησης παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια 61
5.7.3 Ανάλυση ενασχόλησης προβληματικών/παθολογικών παικτών με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια 63
5.8 Έξοδα ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια 65
5.8.1 Ανάλυση εξόδων ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια ανά ηλικιακή ομάδα 65
5.8.2 Ανάλυση εξόδων ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια ανά τύπο παικτών 67
5.9 Συνοδεία κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι 69
5.10 Γνώση κανονισμών τυχερών παιχνιδιών 73
5.11 Επιρροή διαφήμισης στην απόφαση ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι 75

Κεφάλαιο 6 – Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών
6.1 Εισαγωγή 79
6.2 Αντιλήψεις σχετικά με τις πιθανότητες κέρδους και τα χαμένα παιχνίδια 79
6.3 Αντιλήψεις σχετικά με τη χρήση στρατηγικής/συστήματος στα τυχερά παιχνίδια 83
6.4 Αντιλήψεις σχετικά με το προαίσθημα νίκης σε τυχερά παιχνίδια 87
6.5 Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους κατά τη συστηματικότερη ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση 91
6.6 Αντιλήψεις σχετικά με τον ρόλο της ικανότητας σε αντιδιαστολή με τον ρόλο της τύχης για τη νίκη στα τυχερά παιχνίδια 95
6.7 Αντιλήψεις σχετικά με την κερδοφορία του μακροχρόνιου υπεύθυνου στοιχηματισμού σε αντιδιαστολή με τον μη υπεύθυνο στοιχηματισμό 99

Κεφάλαιο 7 – Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών
7.1 Εισαγωγή....105
7.2 Αντιλήψεις σχετικά με τη δυνατότητα βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του παίκτη μέσα από την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι 105
7.3 Αντιλήψεις σχετικά με την πρόσληψη των τυχερών παιχνιδιών ως ευχάριστης δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου 107
7.4 Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στην Κύπρο 111
7.5 Αντιλήψεις σχετικά με τα επίπεδα υπεύθυνου στοιχηματισμού ανάμεσα στους παίκτες 113

Κεφάλαιο 8 – Αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια
8.1 Εισαγωγή....119
8.2 Αντιλήψεις σχετικά με τα εγχώρια επίπεδα εθισμού στα τυχερά παιχνίδια 119
8.3 Αξιολόγηση επιπέδων εθισμού ανάμεσα σε άτομα του άμεσου κοινωνικού περίγυρού τους 121
8.4 Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αντιμετώπισης του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικού προβλήματος 123
8.5 Αντίληψη σχετικά με την εθιστική επίδραση διαφόρων τυχερών παιχνιδιών 127

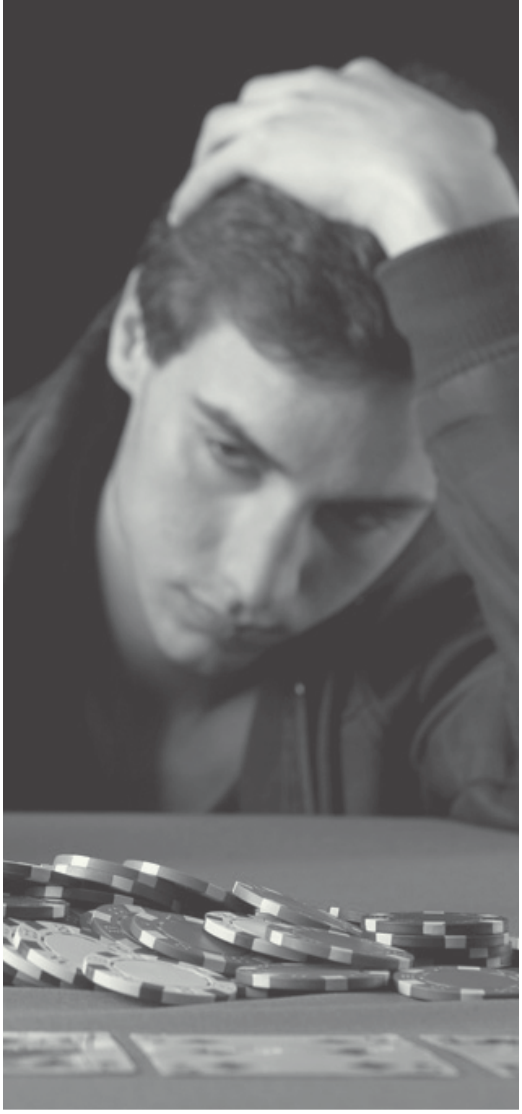

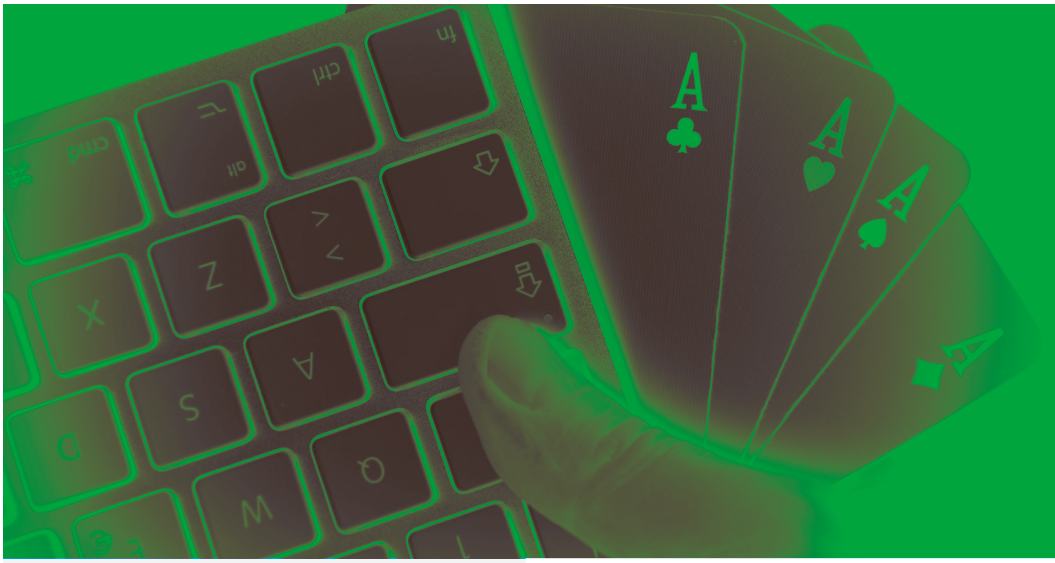

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 9 – Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

9.1 Εισαγωγή 131
9.2 Αντιλήψεις σχετικά με το δικαίωμα του κοινού στην ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι 131
9.3 Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη διά νόμου απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών 133
9.4 Αντιλήψεις σχετικά με την ενασχόληση ανήλικων προσώπων με τα τυχερά παιχνίδια 137
9.5 Αντιλήψεις σχετικά με τον περιορισμό του παράνομου τυχερού παιχνιδιού 139
9.6 Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αποτελεσματικής κρατικής ρύθμισης όλων των τομέων των τυχερών παιχνιδιών 143
9.7 Απόψεις σχετικά με το υφιστάμενο καθεστώς ρύθμισης των τυχερών παιχνιδιών και την ανάγκη ενίσχυσης του ρυθμιστικού ρόλου του Κράτους 147

Κεφάλαιο 10 – Βαθμός ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με τη συμβολή του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια

10.1 Εισαγωγή 151
10.2 Βαθμός ενημέρωσης κοινού για τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση του τυχερού παιχνιδιού 151
10.3 Βαθμός ενημέρωσης κοινού για θέματα πρόληψης του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι 151
10.4 Βαθμός ενημέρωσης κοινού και προτιμώμενοι τρόποι στήριξης για θέματα αντιμετώπισης περιστατικών εθισμού στο τυχερό παιχνίδι 153

Κεφάλαιο 11 - Συμπεράσματα

Συμπεράσματα 157

Κεφάλαιο 12 – Εισηγήσεις

Εισηγήσεις 169

Συναφής Δευτερεύουσα Βιβλιογραφία 173

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Ερωτηματολόγιο Ενηλίκων 176
Παράρτημα ΙΙ – Ερωτηματολόγιο Ανηλίκων 198

Κύρια Ευρήματα

92%
των Κυπρίων 15+ ετών
έχει παίξει τυχερά παιχνίδια
κάποια στιγμή στη ζωή του

75%
των Κυπρίων 15+ ετών παίζει
τυχερά παιχνίδια σήμερα

12,5 ετών
Μέση ηλικία έναρξης της
ενασχόλησης των Κυπρίων
με τα τυχερά παιχνίδια

323.798
Κύπριοι παίκτες εκτός κινδύνου
για το έτος 2017

ξυστό/κρατικό λαχείο
το πιο δημοφιλές τυχερό
παιχνίδι με **8 στους 10**
παίκτες να το επιλέγουν

6 στους 10
παίκτες παίζουν τυχερά παιχνίδια
με κίνητρο το χρηματικό κέρδος

καζίνο
το πιο εθιστικό τυχερό παιχνίδι,
βάσει αντιλήψεων του κοινού
με Μέση Βαθμολογία
8.75/10

85%
των Κυπρίων επιθυμεί ενίσχυση
του ρόλου του Κράτους όσον
αφορά τη ρύθμιση των τυχερών
παιχνιδιών

3 στους 4
παίκτες αφιερώνουν
< 1 ώρα εβδομαδιαίως
σε τυχερά παιχνίδια

Επιτελική Περίληψη

Η παρούσα αναφορά αποτελεί την αναλυτική παρουσίαση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της πρώτης Παγκύπριας Ποσοτικής Μελέτης και Έρευνας σχετικά με τον Επηρεασμό, τη Συμπεριφορά και τα Χαρακτηριστικά των Χρηστών Τυχερών Παιχνιδιών, η οποία διεξήχθη για λογαριασμό της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων Κύπρου.

Μέσα από την επιδημιολογική έρευνα, τα τυχερά παιχνίδια αναδεικνύονται ως αναπόσπαστο κομμάτι της σύγχρονης κυπριακής πραγματικότητας, καθώς αποτελούν μέρος της ζωής χιλιάδων πολιτών. Πιο συγκεκριμένα, ποσοστό της τάξης του 92% των Κυπρίων δηλώνει ότι έχει παίξει τυχερά παιχνίδια κάποια στιγμή στη ζωή του, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 75% των πολιτών δηλώνει ενεργή συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση.

Οι Κύπριοι αρχίζουν μάλιστα από νωρίς την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, με τα 12,5 έτη να αποτελούν τη μέση ηλικία πρώτης επαφής με τα τυχερά παιχνίδια. Επιπλέον, πηγάζει ως σημαντικό εύρημα ότι ένα υψηλό ποσοστό της τάξης του 66% των σημερινών παικτών συνοδευόταν κατά την πρώτη επαφή του με το τυχερό παιχνίδι από κάποιο συγγενικό του πρόσωπο.

Η συντριπτική πλειοψηφία των Κύπριων παικτών 15 ετών και άνω, και συγκεκριμένα το 81% των σημερινών παικτών, κατατάσσεται στην κατηγορία των παικτών εκτός κινδύνου, οι οποίοι παρουσιάζουν υγιή συμπεριφορά κατά την ενασχόλησή τους με το τυχερό παιχνίδι. Συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς προκύπτει ότι παρουσιάζει το 13% των παικτών, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 6% κατατάσσεται στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Ως πιο επιρρεπείς στην εμφάνιση προβληματικής στοιχηματικής συμπεριφοράς παρουσιάζονται κατά κύριο λόγο οι παίκτες ηλικίας 65 ετών και άνω, οι νεαροί ενήλικοι παίκτες ηλικίας 18-35 ετών και οι ανήλικοι παίκτες ηλικίας 15-17 ετών, με τους άνδρες να είναι κατά πολύ πιο επιρρεπείς στο φαινόμενο του εθισμού απ' ότι οι γυναίκες.

Προβαίνοντας σε μια επισκόπηση των συνηθειών των Κύπριων παικτών κατά την ενασχόλησή τους με το τυχερό παιχνίδι, παρατηρείται ότι οι περισσότεροι εξ αυτών αφιερώνουν περιορισμένο χρόνο και χρήμα στα τυχερά παιχνίδια. Για περίπου 3 στους 4 παίκτες, ο χρόνος που ξοδεύουν εβδομαδιαίως στα τυχερά παιχνίδια δεν ξεπερνά τη μια ώρα.

Ως δημοφιλέστερα τυχερά παιχνίδια ανάμεσα στους Κυπρίους αναδεικνύονται το παραδοσιακό ξυστό/κρατικό λαχείο και τα αριθμολαχεία. Στον αντίποδα, τα λιγότερο δημοφιλή τυχερά παιχνίδια στο σύνολο των Κύπριων παικτών φαίνεται να είναι τα τυχερά παιχνίδια «νέας γενιάς», δηλ. τα διαδικτυακά, καθώς επίσης και το ιπποδρομιακό στοίχημα. Εντούτοις, εντοπίζονται σημαντικές αποκλίσεις ανάμεσα στις προτιμήσεις των παικτών των τριών κατηγοριών. Οι σημαντικότερες αποκλίσεις ανάμεσα στις προτιμήσεις των παικτών εκτός κινδύνου και των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά αφορούν το αθλητικό στοίχημα - διαδικτυακό και επίγειο -, τα παιχνίδια καζίνο, τα παιχνίδια τράπουλας και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια. Σε αυτές τις κατηγορίες παιχνιδιών φαίνεται να έχουν αδυναμία οι παίκτες με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου.

Επιπρόσθετα, προκύπτει ότι σημαντικό ποσοστό των παικτών, ιδίως των νεαρότερων, φαίνεται να συνδυάζει τα τυχερά παιχνίδια με την κοινωνικοποίηση, καθώς βρίσκονται με τους φίλους τους κατά την ενασχόλησή τους με αυτά.

Εστιάζοντας στα κυριότερα ευρήματα της έρευνας αναφορικά με τις απόψεις και αντιλήψεις του κοινού για τα τυχερά παιχνίδια, παρατηρείται ότι σε γενικές γραμμές οι Κύπριοι αναγνωρίζουν τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει ο παράγοντας «τύχη» στην έκβαση του αποτελέσματος των τυχερών παιχνιδιών.

Όσον αφορά τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών, η κοινή γνώμη παρατηρεί αύξηση στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια στην Κύπρο κατά τα τελευταία χρόνια. Επιπρόσθετα, το κοινό θεωρεί κατά κανόνα ότι ελλείπει η υπευθυνότητα κατά την ενασχόληση των Κυπρίων με τα τυχερά παιχνίδια. Συναφές εύρημα αποτελεί επίσης η πεποίθηση της κοινής γνώμης ότι τα ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι είναι υψηλά αναλογικά με τον πληθυσμό της Κύπρου. Σύμπνοια απόψεων επικρατεί επίσης και όσον αφορά την ανάγκη αντιμετώπισης του φαινομένου του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικού προβλήματος, του οποίου πρέπει να επιληφθούν οι αρμόδιες αρχές.

Ως τα παιχνίδια με τη μεγαλύτερη εθιστική επίδραση αναδεικνύονται σύμφωνα με τις αντιλήψεις της κυπριακής κοινωνίας το καζίνο και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, ενώ ως πιο «αθώα» εκλαμβάνονται τα ξυστά λαχεία, η επίγεια τόμπολα και Bingo και τα αριθμολαχεία.

Επικεντρωνόμενοι στις αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τον ρόλο του Κράτους όσον αφορά τη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, κατάφωρη είναι η απαίτηση των πολιτών για περαιτέρω ενίσχυση του ρυθμιστικού του ρόλου στον συγκεκριμένο τομέα.

Τέλος, τα αποτελέσματα της έρευνας εφιστούν την προσοχή των αρμόδιων αρχών στην ανάγκη περαιτέρω και αποτελεσματικότερης ενημέρωσης των πολιτών επί των θεμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή

Κεφάλαιο 1 | **Εισαγωγή**

1.1 Υπόβαθρο έρευνας και ερευνητικοί στόχοι

Η Εθνική Αρχή Στοιχημάτων Κύπρου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, στις οποίες εμπίπτει, μεταξύ άλλων, η εκπόνηση μελετών ανά τακτά χρονικά διαστήματα για θέματα που σχετίζονται με τα τυχερά παιχνίδια και τον στοιχηματισμό και η υποβολή εισηγήσεων προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες βάσει των αποτελεσμάτων των ερευνών, αλλά και του ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού της που στοχεύει στην καλλιέργεια του υπεύθυνου στοιχηματισμού, προέβη στη διεξαγωγή της πρώτης παγκύπριας ποσοτικής μελέτης και έρευνας γενικού πληθυσμού σχετικά με τον επηρεασμό, τη συμπεριφορά και τα χαρακτηριστικά των χρηστών τυχερών παιχνιδιών *(prevalence study)*. Η διεξαγωγή της έρευνας ανατέθηκε μετά από σχετικό Διαγωνισμό, στον Οργανισμό Ερευνών Αγοράς, Κοινωνικής Έρευνας και Δημοσκοπήσεων Insights Market Research (IMR) Ltd, ο οποίος συνεργάστηκε για την εκπόνηση του Έργου με ομάδα έμπειρων Ακαδημαϊκών του University of Nicosia.

Πρωταρχικός στόχος της έρευνας ήταν να καλύψει το κενό της απουσίας μελετών για τον βαθμό ενασχόλησης των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι σε επίπεδο πολιτείας και να παράσχει στην Εθνική Αρχή Στοιχημάτων το απαιτούμενο γνωστικό υπόβαθρο για τη διαμόρφωση και εφαρμογή στοχευόμενων μέτρων και πολιτικών και την κατάρτιση εθνικής στρατηγικής αντιμετώπισης του φαινομένου προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι.

Οι επιμέρους ερευνητικοί στόχοι της μελέτης ήταν οι κάτωθι:

- Η καταγραφή του βαθμού συμμετοχής στα τυχερά παιχνίδια
- Ο προσδιορισμός του ποσοστού προβληματικής ενασχόλησης στην κοινωνία
- Η μελέτη των κοινωνικών και δημογραφικών χαρακτηριστικών των παικτών
- Η καταμέτρηση της συχνότητας με την οποία οι παίκτες ασχολούνται με το τυχερό παιχνίδι και τα έξοδα συμμετοχής τους
- Η διαπίστωση της γνώσης του κοινού για το νόμιμο και παράνομο τυχερό παιχνίδι
- Ο καθορισμός των διαφορετικών προφίλ των παικτών και των χαρακτηριστικών τους *(κατηγοριοποίηση παικτών – segmentation)*
- Η ανάλυση των χαρακτηριστικών και του προφίλ των παικτών που κατηγοριοποιούνται ως προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες
- Η διαπίστωση της γνώσης του κοινού για θέματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι.

Η παγκύπρια έρευνα, η οποία διεξήχθη μεταξύ των μηνών Νοεμβρίου του 2017 και Ιανουαρίου του 2018, αποτελεί μια ολοκληρωμένη και αντιπροσωπευτική μελέτη για τα επίπεδα ενασχόλησης, τις απόψεις και αντιλήψεις των Κυπρίων για τα τυχερά παιχνίδια και παρέχει τα πρώτα στοιχεία σε εθνικό επίπεδο για τα παραπάνω θέματα. Ως εκ τούτου, αναμένεται να αποτελέσει σημείο αναφοράς για μελλοντικές συγκριτικές μελέτες εντός και εκτός των συνόρων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας με τρόπο σαφή και κατανοητό, η παρούσα αναφορά διαρθρώνεται σε δώδεκα κεφάλαια. Του παρόντος εισαγωγικού κεφαλαίου έπεται η παρουσίαση στο κεφάλαιο 2 των αυθόρμητων αναφορών του κοινού στα διάφορα τυχερά παιχνίδια. Ακολουθούν στο κεφάλαιο 3 τα στοιχεία για τη συμμετοχή του κοινού στο τυχερό παιχνίδι.

Στο κεφάλαιο 4 οι παίκτες τυχερών παιχνιδιών κατηγοριοποιούνται σε τρεις κατηγορίες, των οποίων αναλύεται το δημογραφικό και κοινωνικό προφίλ. Στο κεφάλαιο 5 παρουσιάζονται οι συνήθειες ενασχόλησης των παικτών με το τυχερό παιχνίδι. Στα κεφάλαια 6-10 παρουσιάζονται οι απόψεις και αντιλήψεις του κοινού της Κύπρου γύρω από τα τυχερά παιχνίδια. Πιο συγκεκριμένα, θέμα του κεφαλαίου 6 αποτελούν οι απόψεις του ευρύτερου κοινού της Κύπρου για την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών. Το κεφάλαιο 7 εστιάζει στις γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών. Το κεφάλαιο 8 καταπιάνεται με τις αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Στο κεφάλαιο 9 παρουσιάζονται οι απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους. Στο κεφάλαιο 10 εξετάζεται ο βαθμός ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με τη συμβολή του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, καθώς επίσης και στην πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια. Στο κεφάλαιο 11 καταγράφονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν μέσα από την έρευνα και στο κεφάλαιο 12 παρατίθενται εισηγήσεις στη βάση των πορισμάτων της έρευνας ως υπόβαθρο για τη διαμόρφωση κατάλληλων στρατηγικών και εργαλείων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι.

Γράφημα 1 # Κατανομή δείγματος ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα

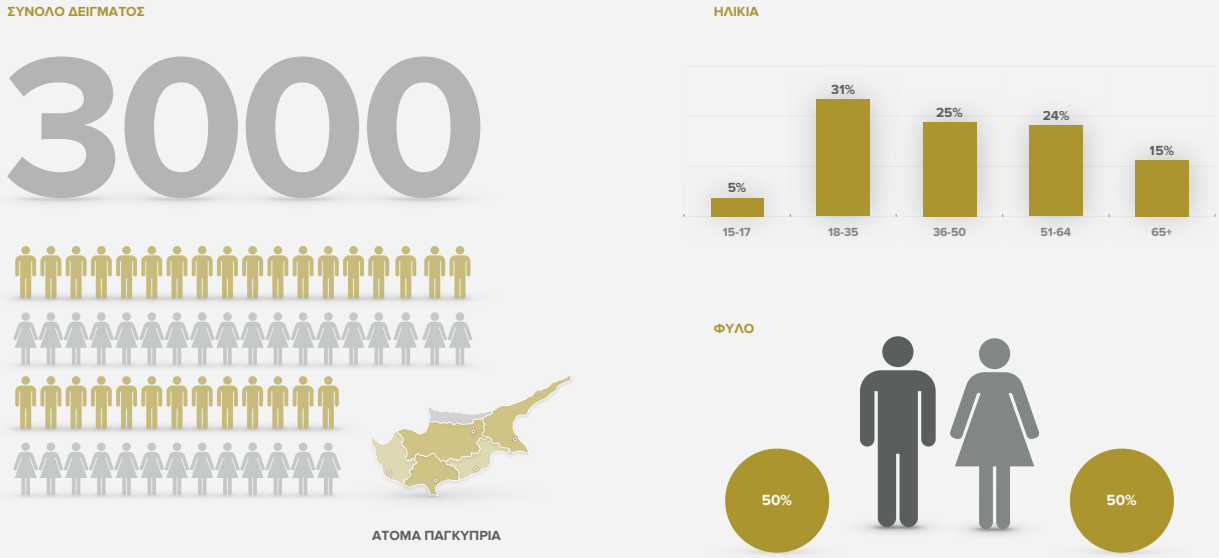

Γράφημα 2 # Κατανομή δείγματος ανά επαρχία

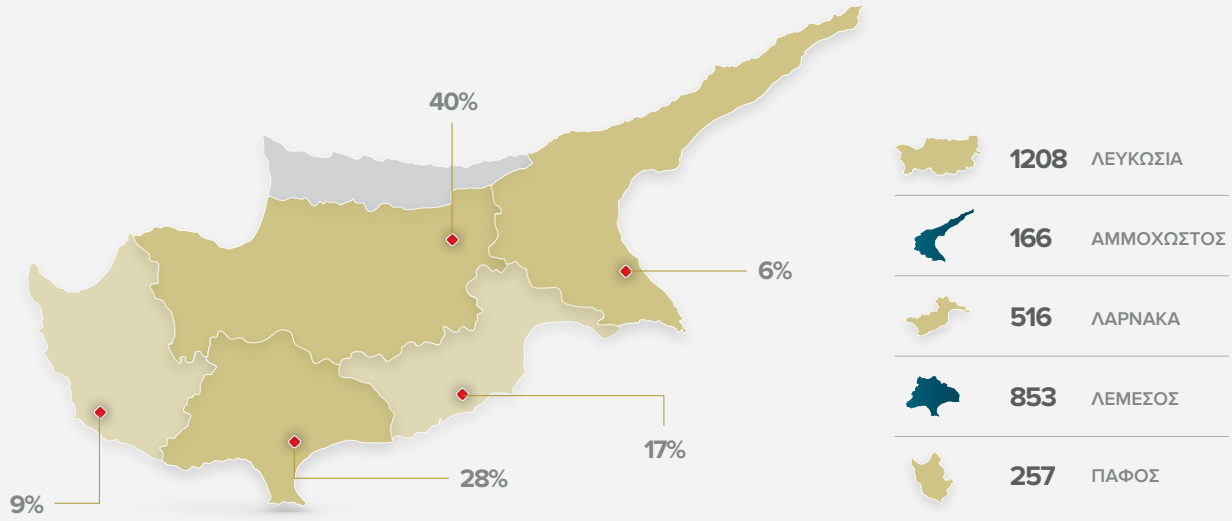

1.2 Επισκόπηση σχεδιασμού της έρευνας

1.2.1. Μέθοδος συλλογής στοιχείων

Για τη συλλογή των στοιχείων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των κατ' ιδίαν προσωπικών συνεντεύξεων με τη χρήση CAPI *(Computer-Assisted Personal Interviewing)*. Οι ερωτήσεις τίθεντο στους συμμετέχοντες από την έμπειρη ομάδα ερευνητών της Insights Market Research (IMR) Ltd. και οι απαντήσεις τους καταχωρούντο από τους ερευνητές σε φορητό ηλεκτρονικό υπολογιστή / tablet.

1.2.2. Κάλυψη και μέγεθος δείγματος

Η έρευνα ήταν παγκύπρια και κάλυψε τις αστικές και αγροτικές περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το δείγμα αποτελείτο από άνδρες και γυναίκες ηλικίας 15 ετών και άνω. Οι επιμέρους ηλικιακές ομάδες, των οποίων οι απόψεις καταγράφηκαν, ήταν οι ακόλουθες:

- Ανήλικοι από 15 μέχρι 17 ετών
- Νεαροί ενήλικες 18 μέχρι 34 ετών
- Άτομα 35 μέχρι 49 ετών
- Άτομα από 50 μέχρι 64 ετών
- Άτομα 65 ετών και άνω

Η κατανομή του δείγματος ήταν αντιπροσωπευτική της κοινωνικο-δημογραφικής δομής του πληθυσμού σύμφωνα με τα αποτελέσματα καταγραφής του πληθυσμού του 2011 (Αναθεώρηση 2015) από το Τμήμα Στατιστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Ως προς το μέγεθος του δείγματος, διεξήχθησαν συνολικά τρεις χιλιάδες (3000) επιτυχώς ολοκληρωμένες κατ' ιδίαν συνεντεύξεις. Το μέγεθος του δείγματος εξασφαλίζει στατιστική επάρκεια, με το περιθώριο στατιστικού σφάλματος να κυμαίνεται στο ± 1.78%.

1.2.3. Μέθοδος δειγματοληψίας

Η επιλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της τυχαίας πολυσταδιακής στρωματοποιημένης δειγματοληψίας στη βάση κατανομής του συνολικού πληθυσμού της έρευνας ανά επαρχία, περιοχή, φύλο και ηλικιακή ομάδα **(βλ. γραφήματα 1-2)**.

1.2.4 Ερευνητικά εργαλεία

Για τη διεξαγωγή της έρευνας σχεδιάστηκαν στη βάση των αναγκών πληροφόρησης της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων και χρησιμοποιήθηκαν δύο ξεχωριστά δομημένα ερωτηματολόγια, ένα για τους ανήλικους και ένα για τους ενήλικες συμμετέχοντες.

Το ερωτηματολόγιο των ανηλίκων περιελάμβανε περίπου 70 μεταβλητές, συμπεριλαμβανομένων των δημογραφικών. Το ερωτηματολόγιο των ενηλίκων περιελάμβανε πέραν των 110 μεταβλητών, συμπεριλαμβανομένων των δημογραφικών. Αντίγραφα των δύο ερωτηματολογίων παρατίθενται στο Παράρτημα της παρούσας αναφοράς.

Στα ερωτηματολόγια περιλήφθηκαν ερωτήσεις, οι οποίες βασίστηκαν σε διεθνή ψυχοδιαγνωστικά εργαλεία για την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, με στόχο την κατηγοριοποίηση των παικτών *(segmentation)*. Κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων οι παίκτες κατατάχθηκαν σε τρεις κατηγορίες: **(α)** Παίκτες εκτός κινδύνου, **(β)** παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και **(γ)** προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες.

Κεφάλαιο 1 | **Εισαγωγή**

1.3 Περιορισμοί

Ελλείψει προηγούμενων εξειδικευμένων εθνικών μελετών και ερευνών για την ενασχόληση του γενικού πληθυσμού της Κύπρου με τα τυχερά παιχνίδια και τον επιπολασμό του φαινομένου του εθισμού σε αυτά, δεν ήταν διαθέσιμα στην ερευνητική ομάδα οποιαδήποτε επίσημα στοιχεία προς σύγκριση με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας[1]. Ως εκ τούτου, δεν ήταν εφικτό να εντοπιστούν οποιεσδήποτε ανησυχητικές τάσεις και εξελίξεις στη στοιχηματική συμπεριφορά των Κυπρίων συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια. Εντούτοις, η έρευνα βασίστηκε σε αντίστοιχες έρευνες του εξωτερικού, οι οποίες περιλαμβάνονται στη λίστα συναφούς δευτερεύουσας βιβλιογραφίας της παρούσας αναφοράς και στις οποίες γίνεται μνεία κατά την ανάλυση, όπου αυτό κρίνεται χρήσιμο.

1.4 Κατευθυντήριες γραμμές για την ανάγνωση της παρούσας αναφοράς

- Στο κείμενο της παρούσας αναφοράς σημειώνονται σε παρενθέσεις και με έντονους χαρακτήρες οι παραπομπές στα αντίστοιχα γραφήματα προς διευκόλυνση του αναγνώστη.
- Το επίθετο «στοιχηματικός/ή/ό» χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της παρούσας αναφοράς ως απόδοση του αγγλικού όρου “gambling” για να δηλώσει οποιαδήποτε ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι και όχι μόνο σε σχέση με το στοίχημα, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά (π.χ. η φράση «στοιχηματική συμπεριφορά» ως απόδοση του αγγλικού “gambling behaviour” αναφέρεται στη συμπεριφορά του παίκτη κατά την ενασχόλησή του με οποιοδήποτε τυχερό παιχνίδι).
- Τα ποσοστά που σημειώνονται είναι αποτέλεσμα στρογγυλοποίησης των αποτελεσμάτων.
- Σε ορισμένες μεταβλητές, στις οποίες οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να αναφέρουν περισσότερες από μια απαντήσεις *(multi-coded)*, το άθροισμα των ποσοστών ξεπερνά το 100%.

[1] Για ορισμένα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε μελέτες με διαφορετικό, ωστόσο, κέντρο βάρους βλ. Floros, G. κ.ά, “Adolescent Online Gambling in Cyprus: Associated School Performance and Psychopathology”, *Journal of Gambling Studies* 31 (2015), 367-384 και μικρό αριθμό ερωτήσεων σχετικά με τον εθισμό στο τυχερό παιχνίδι που περιλήφθηκαν στην έρευνα ESPAD *(The European School Survey Project on Alcohol and other Drugs)* του 2015.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών

Γράφημα 3 # Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών - Συνολική αποτίμηση

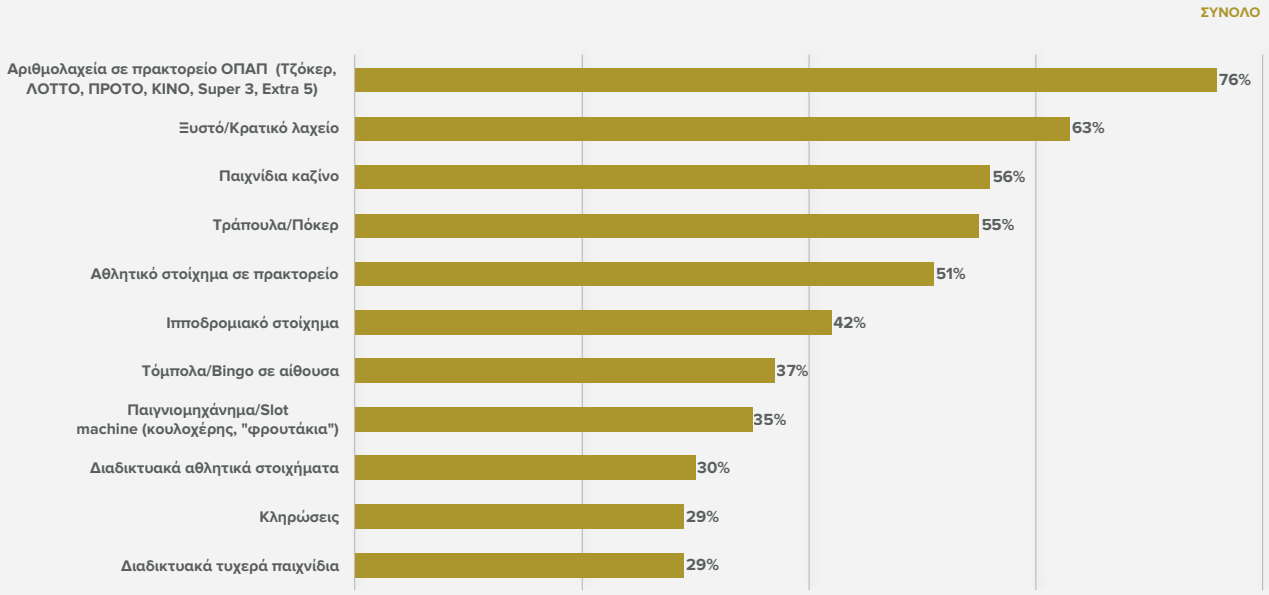

Γράφημα 4 # Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών - Ανάλυση ανά φύλο

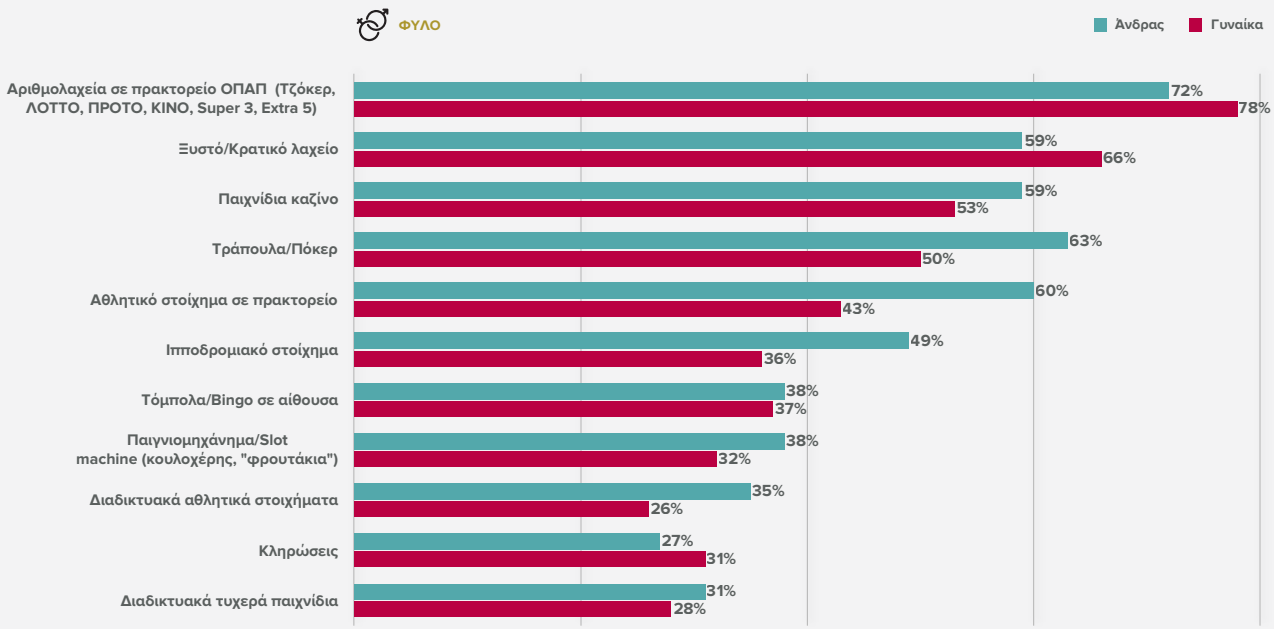

Κεφάλαιο 2 | Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών

2.1 Ορισμοί

Αυθόρμητη Γνώση: Όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να κατονομάσουν τα τυχερά παιχνίδια που γνωρίζουν ή έχουν ακουστά. Η αναφορά του ερωτώμενου ήταν αυθόρμητη, δεν υπήρχε δηλαδή οποιαδήποτε καθοδήγησή του από τον ερευνητή και δεν γινόταν ανάγνωση οποιωνδήποτε πιθανών επιλογών. Οι ερωτώμενοι μπορούσαν να αναφερθούν σε όσα τυχερά παιχνίδια γνώριζαν χωρίς περιορισμό στον επιτρεπτό αριθμό αναφορών.

Το ποσοστό της αυθόρμητης γνώσης κάθε τυχερού παιχνιδιού που παρουσιάζεται στο κεφάλαιο αυτό προκύπτει από το σύνολο των αυθόρμητων αναφορών όλων των συμμετεχόντων στην έρευνα στο συγκεκριμένο τυχερό παιχνίδι.

2.2 Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών - Συνολική αποτίμηση

Η συνολική αποτίμηση της αυθόρμητης γνώσης του κοινού **(βλ. γράφημα 3)** αναδεικνύει τα παρεχόμενα από την ΟΠΑΠ αριθμολαχεία, δηλαδή τα παίγνια τύχης που αφορούν στη σωστή πρόβλεψη τυχαίων αριθμών οι οποίοι προκύπτουν είτε από μηχανική είτε από ηλεκτρονική κληρωτίδα, ως τα πλέον γνωστά παιχνίδια, με ποσοστό 76% των συμμετεχόντων να τα αναφέρει. Στην κατηγορία αυτή κατατάχθηκαν οι αναφορές στο ΛΟΤΤΟ, το ΤΖΟΚΕΡ, το ΚΙΝΟ, το ΠΡΟΤΟ, το SUPER 3 και το EXTRA 5.

Δεύτερο κατατάσσεται το ξυστό/κρατικό λαχείο, στο οποίο αναφέρεται αυθόρμητα το 63% των συμμετεχόντων. Ακολουθούν σε κατάταξη τα παιχνίδια καζίνο με ποσοστό 56%, τα παιχνίδια τράπουλας/πόκερ με ποσοστό 55% και το επίγειο αθλητικό στοίχημα (δηλ. εντός πρακτορείου) με ποσοστό 51%. Ελαφρώς λιγότερες αναφορές συγκεντρώνει το ιπποδρομιακό στοίχημα (42%). Ακολουθεί η επίγεια τόμπολα και Bingo (δηλ. εντός αίθουσας τόμπολα/Bingo) με ποσοστό 37% και τα παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια») με ποσοστό 35%. Λιγότερες αυθόρμητες αναφορές συγκεντρώνει το διαδικτυακό αθλητικό στοίχημα με το 30% των συμμετεχόντων να αναφέρεται σε αυτό, οι κληρώσεις, τις οποίες κατονομάζει το 29% των συμμετεχόντων, και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια με ισόποσες αναφορές (29%).

Αναλύοντας επομένως τις αυθόρμητες αναφορές των Κυπρίων άνω των 15 ετών σε τυχερά παιχνίδια που γνωρίζουν, προκύπτει ότι για 3 στους 4 ο όρος «τυχερά παιχνίδια» βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τα αριθμολαχεία, ενώ ψηλά στην κλίμακα γνώσης κατατάσσονται επίσης το ξυστό/κρατικό λαχείο με την πολυετή παρουσία του στην κυπριακή αγορά τυχερών παιγνίων, τα παιχνίδια καζίνο, τα διάφορα παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, καθώς και το επίγειο αθλητικό στοίχημα.

2.3 Ανάλυση αυθόρμητης γνώσης τυχερών παιχνιδιών ανά φύλο

Προβαίνοντας σε ανάλυση της αυθόρμητης γνώσης των διαφόρων τυχερών παιχνιδιών ανά φύλο **(βλ. γράφημα 4)** εντοπίζουμε ορισμένες διαφορές, οι οποίες μας παρέχουν κάποιες πρώτες ενδείξεις σχετικά με τη δημοτικότητα των διαφόρων παιχνιδιών στα δύο φύλα.

Αρχικά, αξίζει να σημειωθεί ότι τα μόνα τυχερά παιχνίδια, τα οποία συγκεντρώνουν συνολικά υψηλότερα ποσοστά αυθόρμητης γνώσης ανάμεσα στο γυναικείο παρά στο αντρικό κοινό είναι τα παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία (ΛΟΤΤΟ, ΤΖΟΚΕΡ, ΚΙΝΟ, ΠΡΟΤΟ, SUPER 3, EXTRA 5), το ξυστό/κρατικό λαχείο και οι κληρώσεις. Όλα τα υπόλοιπα τυχερά παιχνίδια συγκεντρώνουν περισσότερες αυθόρμητες αναφορές ανάμεσα στο αντρικό κοινό της Κύπρου.

Η κατάταξη της αυθόρμητης γνώσης τυχερών παιχνιδιών ανάμεσα στο αντρικό κοινό της Κύπρο έχει ως εξής:

1. Πρώτα σε γνώση ανάμεσα στους άνδρες είναι τα παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία με ποσοστό 72%.
2. Ακολουθούν τα παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, με ποσοστό 63%.
3. Τρίτο σε αναφορές κατατάσσεται το επίγειο αθλητικό στοίχημα (εντός πρακτορείου) με ποσοστό 60%.
4. Ακολουθούν το ξυστό/κρατικό λαχείο και τα παιχνίδια καζίνο με ισόποσες αναφορές (59%).
5. Το ιπποδρομιακό στοίχημα που αναφέρθηκε σχεδόν από τους μισούς άνδρες συμμετέχοντες (49%) κατατάσσεται στην πέμπτη θέση.
6. Λιγότερες αναφορές ανάμεσα στον αντρικό πληθυσμό συγκέντρωσαν η επίγεια (εντός αίθουσας) τόμπολα/Bingo με ποσοστό 38% και τα παιγνιομη-

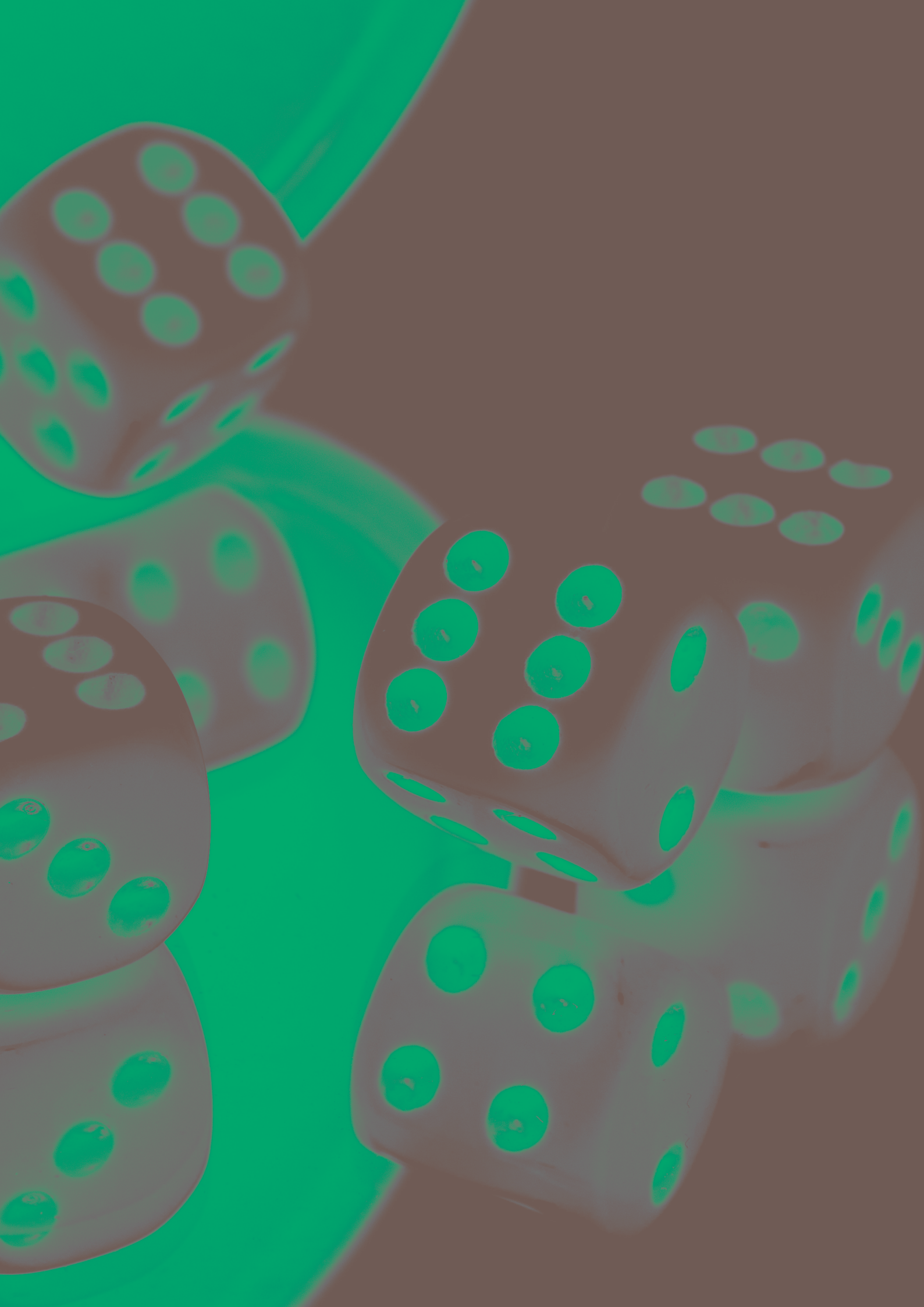

Κεφάλαιο 2 | **Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών**

χανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια») με ισόποσες αναφορές (38%).
7. Τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα αναφέρθηκαν από το 35% των ανδρών.
8. Τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια κατατάσσονται στην προτελευταία θέση ανάμεσα στους άνδρες συμμετέχοντες με ποσοστό 31%.
9. Στην τελευταία θέση κατατάσσονται οι κληρώσεις που αναφέρθηκαν μόλις από το 27% των ανδρών.

Η αντίστοιχη κατάταξη των τυχερών παιχνιδιών, όπως διαμορφώθηκε μέσα από τις αυθόρμητες αναφορές των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα, έχει ως εξής:

1. Πρώτα σε γνώση κατατάσσονται τα παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία, τα οποία αναφέρουν σχεδόν 8 στις 10 συμμετέχουσες στην έρευνα (78%).
2. Ακολουθεί το ξυστό/κρατικό λαχείο με ποσοστό 66%.
3. Στην τρίτη θέση κατατάσσονται τα παιχνίδια καζίνο με ποσοστό 53%.
4. Οι μισές από τις συμμετέχουσες στην έρευνα (50%) αναφέρθηκαν στα παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ.
5. Το 43% των γυναικών ανέφερε ότι γνωρίζει το επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο).
6. Η επίγεια τόμπολα και Bingo αναφέρθηκαν από το 37% του γυναικείου πληθυσμού.
7. Ελαφρώς λιγότερες αναφορές συγκέντρωσε το ιπποδρομιακό στοίχημα (36%).
8. Τα παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια») βρίσκονται μια θέση πιο κάτω με ποσοστό 32%.
9. Ακολουθούν οι κληρώσεις που αναφέρθηκαν από το 31% των γυναικών.
10. Στην προτελευταία θέση στο σύνολο των αυθόρμητων αναφορών των γυναικών κατατάσσονται τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια με ποσοστό 28%.
11. Τελευταία σε γνώση ανάμεσα στον γυναικείο πληθυσμό κατατάσσονται τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα, στα οποία αναφέρθηκε περίπου 1 στις 4 συμμετέχουσες στην έρευνα (26%).

Όταν, επομένως, η πλειοψηφία του γυναικείου πληθυσμού της Κύπρου ακούει για τυχερά παιχνίδια, τείνει να σκέφτεται κατά κύριον λόγο τα αριθμολαχεία και το ξυστό/κρατικό λαχείο, ενώ οι Κύπριοι άνδρες δεν ξεχνούν να αναφερθούν πέραν αυτών και στα παιχνίδια τράπουλας, καθώς και στο επίγειο αθλητικό στοίχημα.

Γράφημα 5 # Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών - Ανάλυση ανά ηλικιακή ομάδα

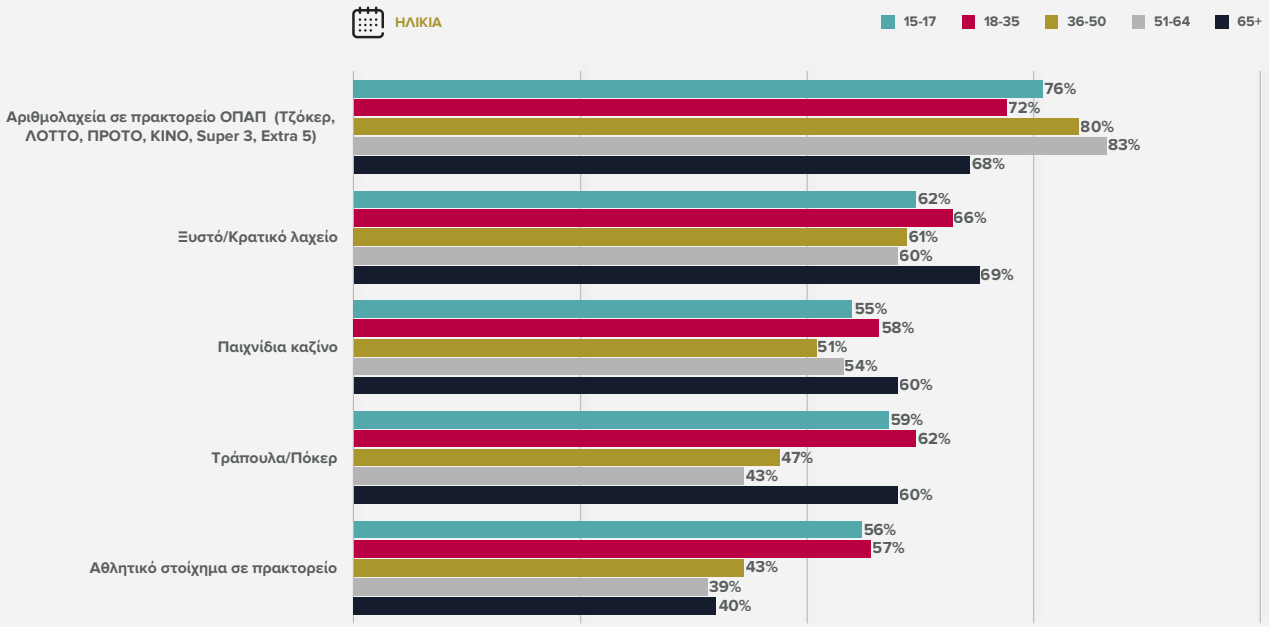

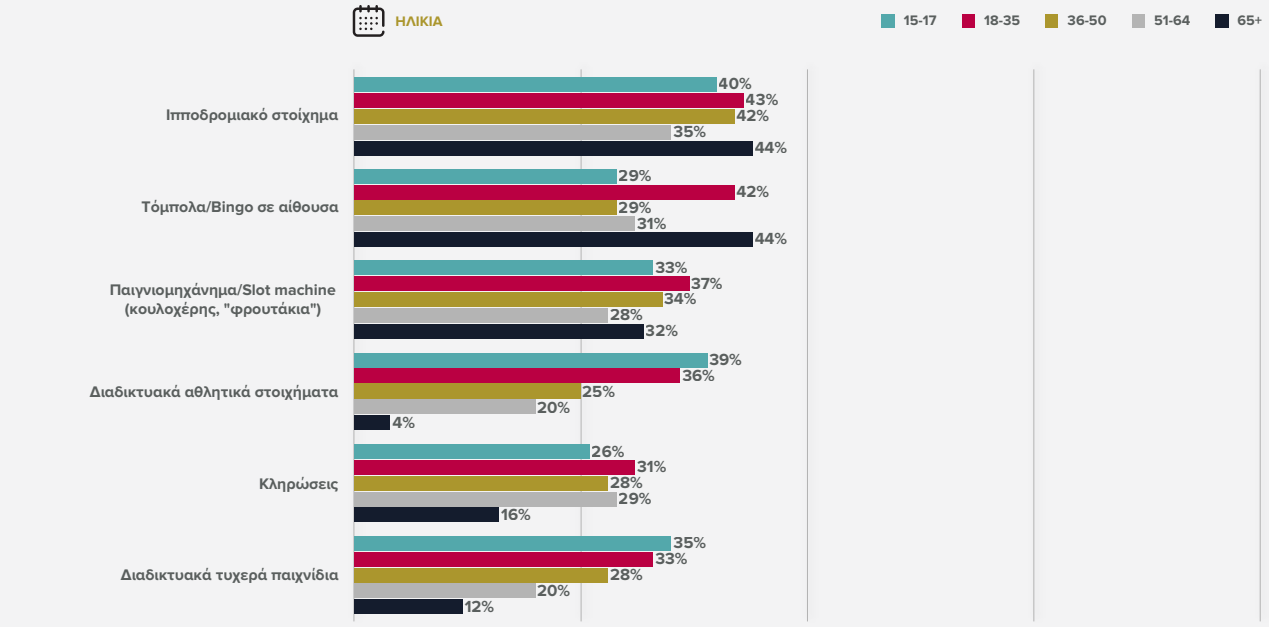

Κεφάλαιο 2 | Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών

2.4 Ανάλυση αυθόρμητης γνώσης τυχερών παιχνιδιών ανά ηλικιακή ομάδα

Διαφορές εντοπίζονται όχι μόνο κατά την ανάλυση της αυθόρμητης γνώσης των διαφόρων τυχερών παιχνιδιών ανά φύλο, αλλά και κατά την ανάλυση της μεταβλητής ανά ηλικιακή ομάδα **(βλ. γράφημα 5)**. Η συγκεκριμένη ανάλυση μας παρέχει κάποιες πρώτες ενδείξεις για τη δημοτικότητα διαφόρων τυχερών παιχνιδιών ανάμεσα στις διάφορες ηλικιακές ομάδες.

Αναλύοντας αρχικά τις αυθόρμητες αναφορές των ανηλίκων (15-17 ετών) καταλήγουμε στην ακόλουθη κατάταξη των τυχερών παιχνιδιών:

1. Παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία με ποσοστό 76%.
2. Ξυστό/κρατικό λαχείο με ποσοστό 62%.
3. Παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ με ποσοστό 59%.
4. Επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο) με ποσοστό 56%.
5. Παιχνίδια καζίνο με ποσοστό 55%.
6. Ιπποδρομιακό στοίχημα με ποσοστό 40%.
7. Τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα συγκεντρώνουν ποσοστό 39%, ελαφρώς δηλαδή υψηλότερο από τον μέσο όρο.
8. Τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια συγκεντρώνουν επίσης ελαφρώς υψηλότερο ποσοστό από τον μέσο όρο, αγγίζοντας το 35%.
9. Παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια») με ποσοστό 33%.
10. Επίγεια τόμπολα/Bingo (εντός αίθουσας) με ποσοστό 29%.
11. Κληρώσεις με ποσοστό 26%.

Η κατάταξη των τυχερών παιχνιδιών, όπως προκύπτει από το σύνολο των αυθόρμητων αναφορών των νεαρών ενηλίκων ηλικίας 18-35 ετών, έχει ως εξής:

1. Παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία με ποσοστό 72%.
2. Το ξυστό/κρατικό λαχείο αναφέρουν 2 στους 3 νεαρούς ενήλικες (66%).
3. Παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του Πόκερ με ποσοστό 62%.
4. Τα παιχνίδια καζίνο αναφέρει το 58% των νεαρών ενηλίκων ηλικίας 18-35 ετών, ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο συγκριτικά με τον μέσο όρο.
5. Το επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο) συγκεντρώνει ελαφρώς υψηλότερο ποσοστό αυθόρμητης γνώσης (57%) ανάμεσα στους νεαρούς ενήλικες συγκριτικά με τον μέσο όρο.
6. Το ιπποδρομιακό στοίχημα με ποσοστό 43%.
7. Επίγεια τόμπολα/Bingo (εντός αίθουσας) με ποσοστό 42%.
8. Παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια») με ποσοστό 37%.
9. Τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα συγκεντρώνουν και σε αυτή την ηλικιακή ομάδα ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο (36%) από τον μέσο όρο.
10. Τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια συγκεντρώνουν επίσης ελαφρώς περισσότερες αναφορές από τα άτομα αυτής της ηλικιακής ομάδας (ποσοστό 33%) συγκριτικά με τον μέσο όρο.
11. Οι κληρώσεις είναι το τυχερό παιχνίδι που αναφέρεται λιγότερο συχνά από τους εκπροσώπους της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας, συγκεντρώνουν παρ' όλα αυτά ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο (31%) από τον μέσο όρο.

Εστιάζοντας, εν συνεχεία, στην αυθόρμητη γνώση των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, προκύπτει η ακόλουθη κατάταξη των τυχερών παιχνιδιών:

1. Τα παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία συγκεντρώνουν ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό της τάξης του 80% στη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα.
2. Το ξυστό/κρατικό λαχείο κατατάσσεται στη δεύτερη θέση, συγκεντρώνοντας ωστόσο ποσοστό αισθητά χαμηλότερο (61%) από τα αριθμολαχεία.
3. Τα παιχνίδια καζίνο αναφέρονται περίπου από τους μισούς (51%) εκπροσώπους της υπό εξέτασιν ηλικιακής ομάδας.
4. Ακολουθούν τα παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, με ποσοστό 47%.
5. Το επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο) αναφέρει το 43% των ερωτηθέντων αυτών των ηλικιών, ποσοστό ελαφρώς χαμηλότερο από τον μέσο όρο.
6. Ακολουθεί το ιπποδρομιακό στοίχημα με ποσοστό 42%.
7. Τα παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια») συγκεντρώνουν ποσοστό 34%.
8. Την επίγεια τόμπολα/Bingo αναφέρουν σχεδόν 3 στους 10 εκπροσώπους της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας (ποσοστό 29%).
9. Τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια αναφέρει το 28%. Ισάριθμες αναφορές συγκεντρώνουν και οι κλη-

Κεφάλαιο 2 | **Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών**

ρώσεις (28%).
10. Τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα κατονομάζει αυθόρμητα 1 στα 4 άτομα ηλικίας 36-50 ετών (ποσοστό 25%).

Μέσα από την ανάλυση των αναφορών των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών προκύπτει η ακόλουθη κατάταξη των τυχερών παιχνιδιών στη βάση της μεταβλητής «αυθόρμητη γνώση»:

1. Τα παρεχόμενα από τα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία συγκεντρώνουν το υψηλότερο ποσοστό (83%) ανάμεσα στους εκπροσώπους της υπό εξέτασιν ηλικιακής ομάδας.
2. Δεύτερο κατατάσσεται το ξυστό/κρατικό λαχείο (ποσοστό 60%) με αισθητά λιγότερες αναφορές σε σχέση με τα αριθμολαχεία.
3. Τα παιχνίδια καζίνο αναφέρουν περισσότεροι από τους μισούς (54%) εκπροσώπους της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας.
4. Τα παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, αναφέρει το 43%, ποσοστό αισθητά χαμηλότερο από τον μέσο όρο.
5. Το επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο) συγκεντρώνει από τα άτομα ηλικίας 51-64 ετών ποσοστό 39%, αισθητά δηλ. χαμηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τον μέσο όρο.
6. Το ιπποδρομιακό στοίχημα αναφέρει ποσοστό της τάξης του 35%.
7. Ποσοστό 31% αναφέρεται στην επίγεια τόμπολα/Bingo (εντός αίθουσας).
8. Τις κληρώσεις κατονομάζει το 29%.
9. Τα παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια») συγκεντρώνουν ποσοστό 28%.
10. Μόλις 1 στους 5 εκπροσώπους της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας αναφέρει τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια (ποσοστό 20%) και τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα (ποσοστό 20%).

Αναλύοντας, τέλος, τις αναφορές των ατόμων 65 ετών και άνω που συμμετείχαν στην έρευνα καταλήγουμε στην παρακάτω κατάταξη αυθόρμητης γνώσης των τυχερών παιχνιδιών:

1. Τις περισσότερες αναφορές ανάμεσα στα άτομα 65 ετών και άνω συγκεντρώνει το ξυστό/κρατικό λαχείο με ποσοστό 69%. Αποτελεί τη μόνη περίπτωση, κατά την οποία τα αριθμολαχεία δεν κατατάσσονται στην πρώτη θέση.
2. Τα παρεχόμενα από πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία καταλαμβάνουν τη δεύτερη θέση στη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα (68%), με πολύ μικρή ωστόσο διαφορά από το ξυστό/κρατικό λαχείο.
3. Τα παιχνίδια καζίνο αναφέρονται με μεγαλύτερη συχνότητα από τους εκπροσώπους της υπό εξέτασιν ηλικιακής ομάδας (60%) παρά από τους νεαρότερους συμμετέχοντες. Ισάριθμες αναφορές συγκεντρώνουν επίσης τα παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ (60%).
4. Το ιπποδρομιακό στοίχημα αναφέρει το 44%, συγκεντρώνοντας ελαφρώς περισσότερες αναφορές συγκριτικά με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Ποσοστό 44% συγκεντρώνουν στην υπό εξέτασιν ηλικιακή ομάδα και οι κληρώσεις, ποσοστό αισθητά υψηλότερο σε σχέση με τις αναφορές στο εν λόγω τυχερό παιχνίδι από άλλες ηλικιακές ομάδες.
5. 4 στα 10 άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω (ποσοστό 40%) αναφέρουν το επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο).
6. Η επίγεια τόμπολα/Bingo (εντός αίθουσας) συγκεντρώνει ποσοστό 32%.

6-1

7-1

10-1

6-1

9-1

1-1

1

4003 MAUER

4004 SPURS

4005 NETS

4006 76ERS

4007 MAGIC

4008 HORNETS

4009 CELTICS

4010 WOLVES

4011 BLAZERS

4012 RAPTORS

4013 BUCKS

4014 WIZARDS

4015 PIS

Κεφάλαιο 2 | **Αυθόρμητη γνώση τυχερών παιχνιδιών**

7. Αισθητά λιγότερες αναφορές συγκεντρώνουν τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια (ποσοστό 16%).
8. Τα παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια») κατατάσσονται στην προτελευταία θέση με ποσοστό 12%.
9. Μόλις το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω αναφέρει τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα, ποσοστό κατά πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο.

Μέσα από την παραπάνω ανάλυση της αυθόρμητης γνώσης τυχερών παιχνιδιών ανά ηλικιακή ομάδα προκύπτει ότι οι Κύπριοι ανεξαρτήτως ηλικίας έχουν συνδέσει άρρηκτα τον όρο «τυχερά παιχνίδια» με τα αριθμολαχεία, τα οποία παρέχονται μέχρι στιγμής κατ' αποκλειστικότητα από την ΟΠΑΠ Κύπρου, με τις μεγαλύτερες μάλιστα ηλικιακές ομάδες να αναφέρονται στα τυχερά αυτά παιχνίδια με μεγαλύτερη συχνότητα από ότι οι νεαρότεροι.

Έδαφος φαίνεται να κερδίζουν στις νεαρότερες ηλικιακές ομάδες (ανήλικοι 15-17 και νεαροί ενήλικες 18-35 ετών) τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, τα οποία αναφέρονται με αισθητά μεγαλύτερη συχνότητα από τους νέους παρά τους μεγαλύτερους ηλικιακά. Οι συχνές αυθόρμητες αναφορές των νεαρών στα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια και στο διαδικτυακό αθλητικό στοίχημα υποδεικνύουν υψηλότερη γνώση για τη βιομηχανία του διαδικτυακού τυχερού παιχνιδιού και στοιχηματισμού και αποτελούν μια πρώτη ένδειξη για τη μεγαλύτερη ενασχόληση των συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων με το διαδικτυακό στοίχημα.

Στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα και τα διαδικτυακά παιχνίδια συγκεντρώνουν τα χαμηλότερα ποσοστά αυθόρμητης γνώσης, γεγονός που αποτελεί ένδειξη της μειωμένης ενασχόλησής τους με τους νεοφανείς αυτούς τρόπους στοιχηματισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι

Γράφημα 6 # Συμμετοχή Κυπρίων στο τυχερό παιχνίδι

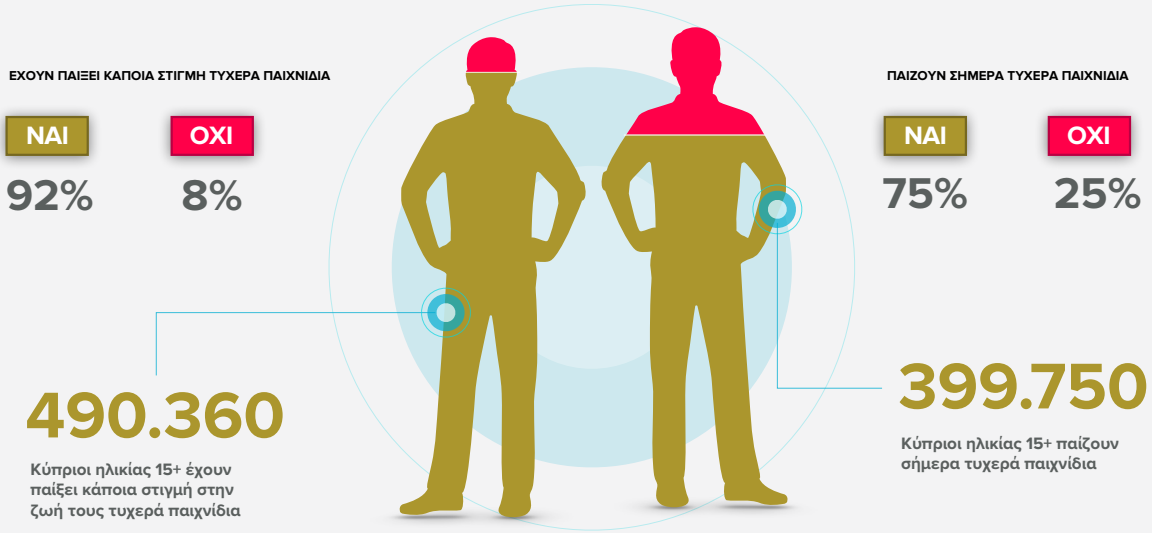

Γράφημα 7 # Εκτίμηση αριθμού παικτών στο σύνολο του πληθυσμού

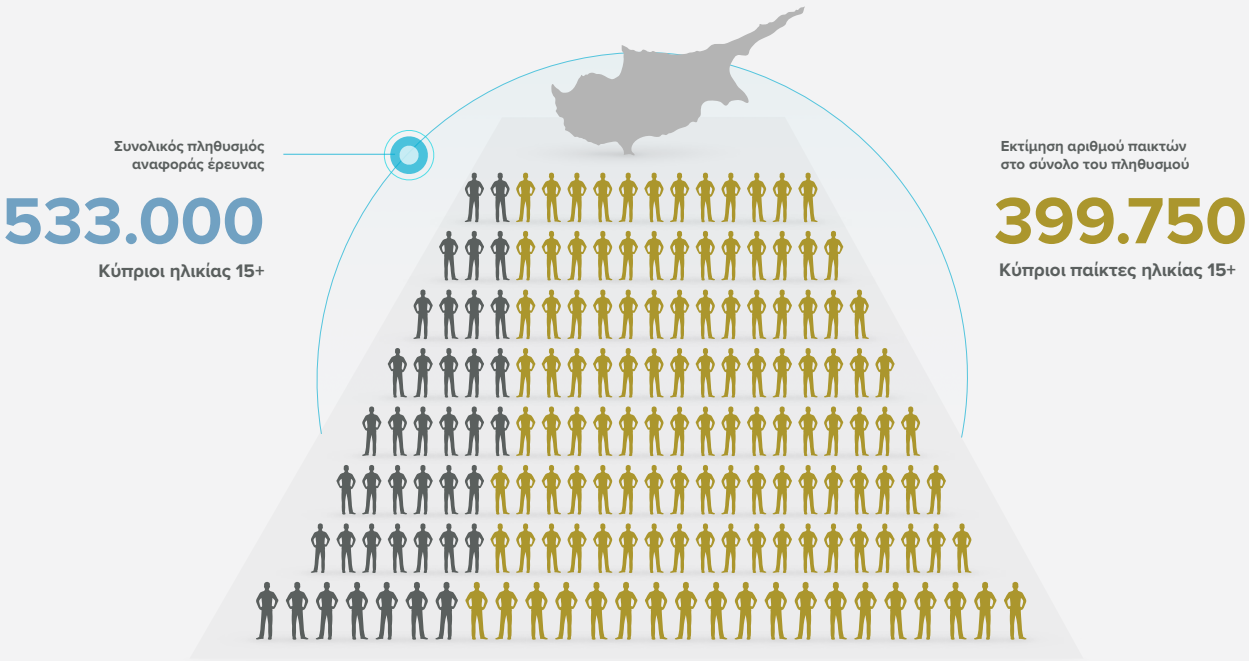

Κεφάλαιο 3 | **Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι**

3.1 Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι κάποια στιγμή στο παρελθόν

Μέσα από την παγκύπρια έρευνα προκύπτει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων, και πιο συγκεκριμένα ποσοστό της τάξης του 92%, έχει παίξει κάποια στιγμή στη ζωή του τυχερά παιχνίδια. Μόνο ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 8% αναφέρει ότι δεν έχει παίξει ποτέ τυχερά παιχνίδια **(βλ. γράφημα 6)**.

Προβαίνοντας σε εκτίμηση σχετικά με τον πραγματικό αριθμό των Κυπρίων άνω των 15 ετών που έχει παίξει κάποια στιγμή στο παρελθόν τυχερά παιχνίδια στη βάση των ευρημάτων της έρευνας και του συνολικού πληθυσμού αναφοράς της[2], προκύπτει ότι αυτός ανέρχεται περίπου στα 490.360 άτομα.

3.2 Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση

Το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι παίζουν τυχερά παιχνίδια στην παρούσα φάση, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη στοιχηματική συμπεριφορά τους κατά τους τελευταίους 12 μήνες, ανέρχεται στο 75% των συμμετεχόντων **(βλ. γράφημα 6)**. Μεταφράζοντας τα ευρήματα της έρευνας σε απόλυτους αριθμούς στη βάση του συνολικού πληθυσμού αναφοράς της, εκτιμάται ότι περίπου 399.750 Κύπριοι ηλικίας 15 ετών και άνω παίζουν στην παρούσα φάση τυχερά παιχνίδια **(βλ. γράφημα 7)**.

Οι στοιχηματικές συνήθειες των ατόμων που δηλώνουν ότι συμμετέχουν στην παρούσα φάση στο τυχερό παιχνίδι και τα οποία θα καλούνται για τους σκοπούς της παρούσας αναφοράς «παίκτες» αναλύονται στο επόμενο κεφάλαιο.

Ένας στους τέσσερεις συμμετέχοντες (ποσοστό 25%) δηλώνει ότι δεν παίζει στην παρούσα φάση τυχερά παιχνίδια. Αντιπαραβάλλοντας το ποσοστό αυτό με το 8% των ατόμων που δηλώνουν ότι δεν έχουν παίξει ποτέ στη ζωή τους τυχερά παιχνίδια, εξάγεται το συμπέρασμα ότι ένα ποσοστό της τάξης του 17% έχει μεν παίξει κάποια στιγμή στο παρελθόν τυχερά παιχνίδια, εντούτοις έχει εγκαταλείψει στην παρούσα φάση τη συγκεκριμένη ενασχόληση.

[2] Ο συνολικός πληθυσμός αναφοράς της έρευνας είναι όλοι οι Κύπριοι ηλικίας 15 ετών και άνω, οι οποίοι ανέρχονται σε περίπου 533.000 (Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, Απογραφή Πληθυσμού του 2011. Τελευταία ενημέρωση: 17/06/2015).

Γράφημα 8 # Λόγοι μη συμμετοχής στο τυχερό παιχνίδι

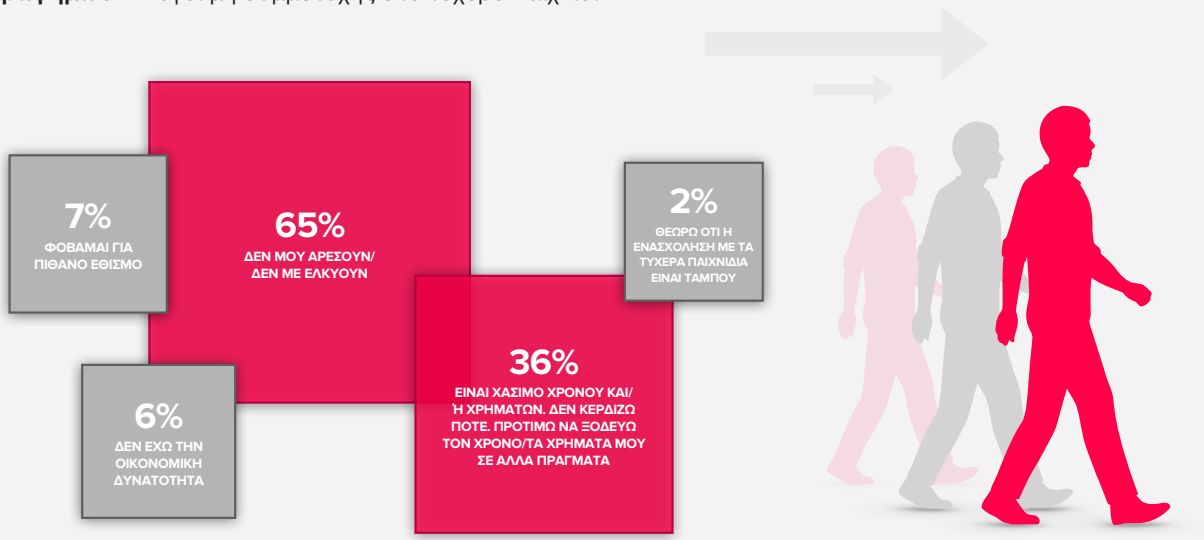

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΔΕΝ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Γράφημα 9 # Λόγοι συμμετοχής στο τυχερό παιχνίδι

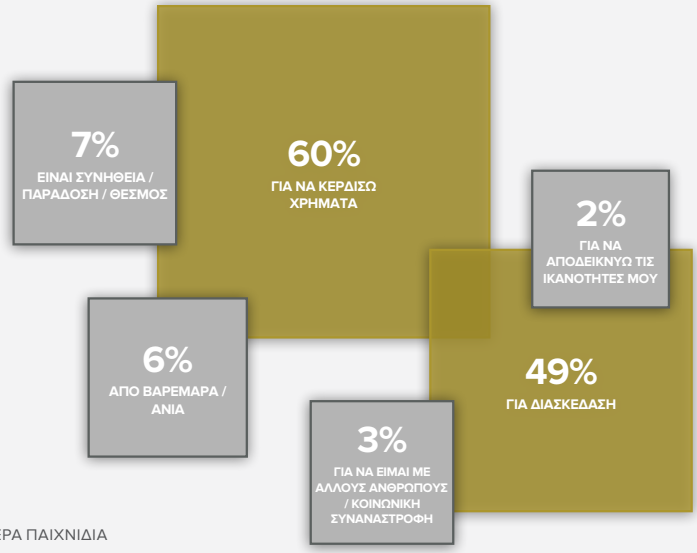

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Γράφημα 10 # Προσδιορισμός οικονομικής κατάστασης νοικοκυριού

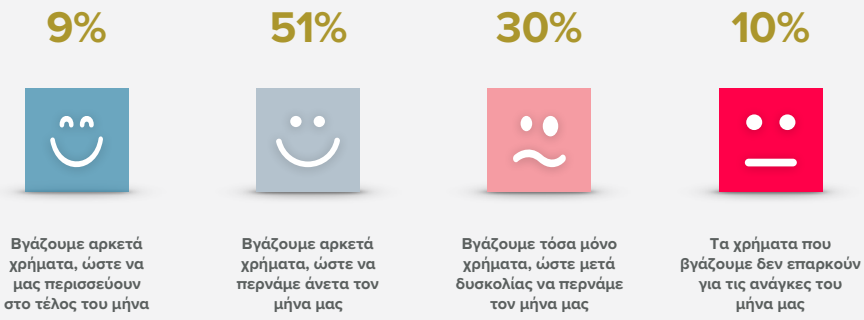

Κεφάλαιο 3 | **Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι**

3.3 Λόγοι μη συμμετοχής στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση

Το 25% των συμμετεχόντων στην έρευνα, οι οποίοι δήλωσαν ότι δεν παίζουν στην παρούσα φάση τυχερά παιχνίδια και που για τους σκοπούς της παρούσας αναφοράς θα καλούνται στο εξής «μη παίκτες», ερωτήθηκαν αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους δεν παίζουν **(βλ. γράφημα 8)**. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα μπορούσαν να αναφέρουν αυθόρμητα τους λόγους για τους οποίους δεν παίζουν τυχερά παιχνίδια, χωρίς να υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των επιτρεπτών αναφορών τους.

Ως σημαντικότερος λόγος για τον οποίο δεν παίζουν τυχερά παιχνίδια προκύπτει το ότι τα τυχερά παιχνίδια δεν τους αρέσουν ή δεν τους ελκύουν (ποσοστό 65%). Ποσοστό 36% των μη παικτών θεωρεί ότι τα τυχερά παιχνίδια είναι χάσιμο χρόνου ή/και χρημάτων, καθώς δεν κερδίζουν ποτέ και προτιμούν να ξοδεύουν τον χρόνο ή/και τα χρήματά τους σε άλλα πράγματα. Αισθητά λιγότερες αναφορές συγκεντρώνουν ο φόβος για εθισμό στον τζόγο (7%) και η έλλειψη της οικονομικής δυνατότητας (6%), ενώ ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 2% θεωρεί ότι η ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι είναι ταμπού.

3.4 Λόγοι συμμετοχής στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση

Το 75% των συμμετεχόντων που δηλώνει ότι συμμετέχει στην παρούσα φάση στο τυχερό παιχνίδι ερωτήθηκε αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους παίζει τυχερά παιχνίδια **(βλ. γράφημα 9)**. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα μπορούσαν να αναφέρουν αυθόρμητα τους λόγους για τους οποίους παίζουν τυχερά παιχνίδια, χωρίς να υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των επιτρεπτών αναφορών τους.

Ως βασικότερος λόγος, για τον οποίο η πλειοψηφία των παικτών παίζει τυχερά παιχνίδια, αναδεικνύεται η προσδοκία τους για χρηματικό κέρδος, με το 60% των παικτών να δηλώνει ότι παίζει για να κερδίσει χρήματα. Δημοφιλής λόγος ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι είναι με ποσοστό 49% η διασκέδαση. Πολύ χαμηλότερα ποσοστά συγκεντρώνουν οι λόγοι «είναι συνήθεια/παράδοση/θεσμός» (ποσοστό 7%), «από βαρεμάρα/ανία» (ποσοστό 6%), η επιθυμία κοινωνικής συναναστροφής με άλλους ανθρώπους (ποσοστό 3%) και η επιθυμία απόδειξης ικανοτήτων (ποσοστό 2%).

Προκύπτει, επομένως, από τα παραπάνω ότι ένα σημαντικό ποσοστό των παικτών προσβλέπει σήμερα στο οικονομικό κέρδος και τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του νοικοκυριού του μέσω της ενασχόλησής του με τα τυχερά παιχνίδια, κάτι που από κοινωνιολογικής απόψεως συνδέεται άρρηκτα με την οικονομική κρίση που ταλάνισε τα προηγούμενα χρόνια την Κύπρο. Παρόλο που δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για την ενασχόληση των Κυπρίων με τα τυχερά παιχνίδια πριν την οικονομική κρίση, ώστε να γίνει οποιαδήποτε ασφαλής σύγκριση, εντούτοις φαίνεται ότι τα τυχερά παιχνίδια παρουσιάζονται εν καιρώ οικονομικής κρίσης ως μια πιθανή διέξοδος στα οικονομικά προβλήματα των νοικοκυριών της Κύπρου και ως μια ελπίδα εξασφάλισης εύκολου χρήματος.

Ελπιδοφόρες είναι ωστόσο οι ενδείξεις που προκύπτουν μέσα από την πρόσληψη των συμμετεχόντων στην έρευνα (παικτών και μη παικτών) για την κατάσταση των οικονομικών του νοικοκυριού τους **(βλ. γράφημα 10)**. Παρόλο που ποσοστό της τάξης του 30% των νοικοκυριών που συμμετείχαν εξακολουθούν να τα βγάζουν πέρα μετά δυσκολίας με το εισόδημά τους και για ένα στα δέκα νοικοκυριά (ποσοστό 10%) τα εισοδήματα δεν επαρκούν για την κάλυψη των μηνιαίων αναγκών, εντούτοις το γεγονός ότι περισσότεροι από τους μισούς (ποσοστό 51%) συμμετέχοντες στην έρευνα δηλώνουν ότι το νοικοκυριό τους βγάζει αρκετά χρήματα ώστε να περνούν άνετα τον μήνα τους και σχεδόν ένας στους δέκα (ποσοστό 9%) δηλώνει μάλιστα ότι το νοικοκυριό του βγάζει αρκετά χρήματα, ώστε να τους περισσεύουν στο τέλος του μήνα, υποδεικνύει ότι τα οικονομικά των κυπριακών νοικοκυριών βρίσκονται σε περίοδο σταδιακής ανάκαμψης.

Η παρατηρούμενη επομένως βελτίωση στα οικονομικά των νοικοκυριών του τόπου αποτελεί θετικό οιωνό για τη μείωση της εμμονικής αναζήτησης του χρηματικού κέρδους μέσα από τη δουλοπρεπή ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια και παρέχει πρόσφορο έδαφος για την καλλιέργεια συνειδήσεων υγιούς ενασχόλησης με αυτά ως μια ευχάριστη δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου.

Γράφημα 11 # Πρώτη επαφή παικτών με το τυχερό παιχνίδι

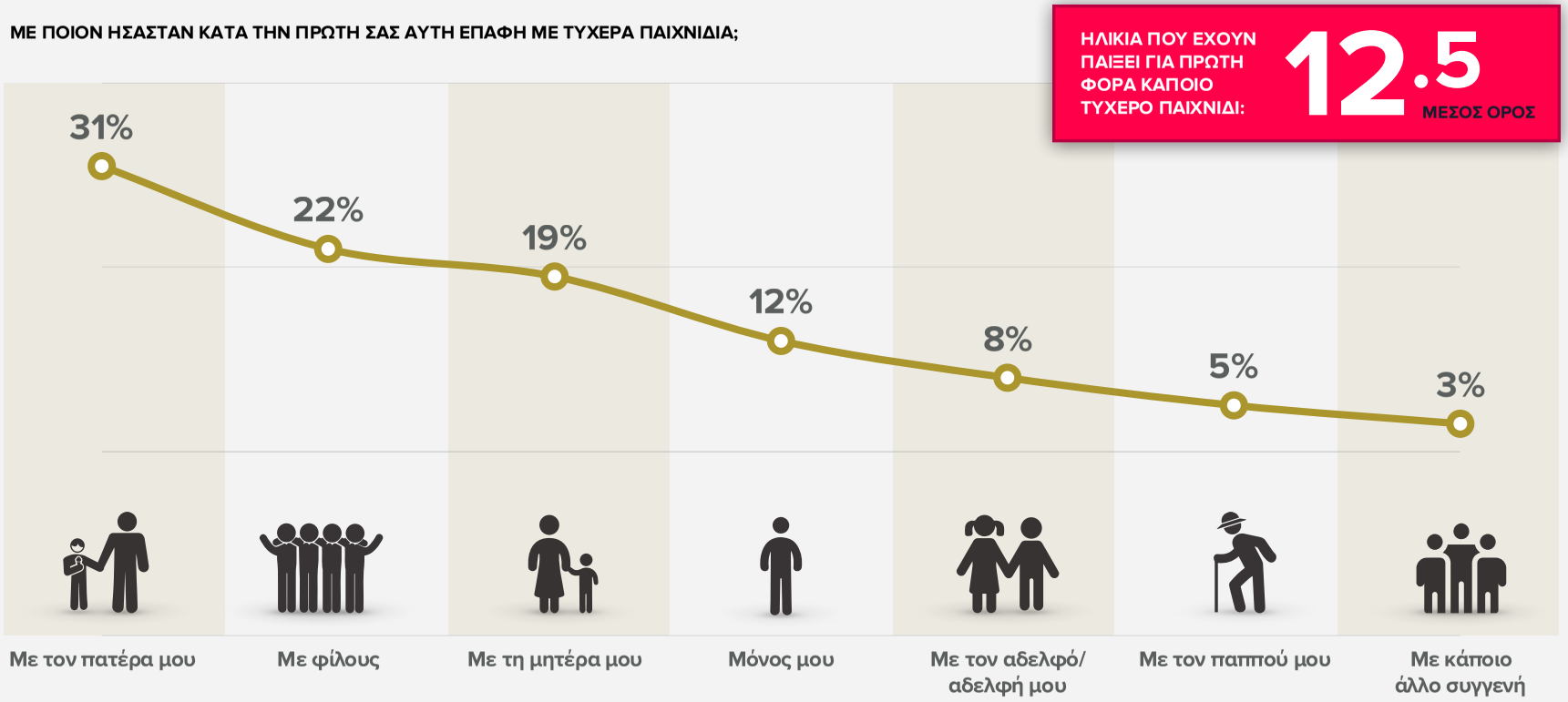

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 3 | **Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι**

3.5 Πρώτη επαφή με το τυχερό παιχνίδι

Όλοι οι παίκτες ερωτήθηκαν επίσης σχετικά με την πρώτη εμπειρία τους με τυχερά παιχνίδια, με σκοπό να διερευνηθεί η ηλικία κατά την οποία ο Κύπριος αρχίζει να παίζει τυχερά παιχνίδια και από ποιον συνοδεύεται κατά την πρώτη του αυτή επαφή με τα τυχερά παιχνίδια **(βλ. γράφημα 11)**.

Μέσα από τις απαντήσεις των παικτών στο ερώτημα «σε ποια ηλικία παίξατε για πρώτη φορά κάποιο τυχερό παιχνίδι;» προκύπτει ως μέση ηλικία έναρξης της ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδια τα 12,5 έτη[3]. Το εύρημα αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό τόσο από κοινωνιολογικής, όσο και από νομικής πλευράς, καθ' ότι η συμμετοχή ανηλίκων[4] σε τυχερά παιχνίδια απαγορεύεται δια νόμου στην Κύπρο.

Εξετάζοντας, εν συνεχεία, με ποιον ήταν οι παίκτες κατά την πρώτη επαφή τους με τυχερά παιχνίδια, προκύπτει ότι σχεδόν ένας στους τρεις εξ αυτών συνοδευόταν από τον πατέρα του (ποσοστό 31%), ποσοστό 22% από φίλους, το 19% από τη μητέρα του, ποσοστό της τάξης του 12% ήταν μόνοι, το 8% ήταν με τον αδελφό ή την αδελφή του, το 5% με τον παππού του και το 3% με κάποιον άλλο συγγενή.

Από τις παραπάνω δηλώσεις διαφαίνεται ότι συνολικά ένα υψηλό ποσοστό της τάξης του 66% των σημερινών παικτών ήταν κατά την πρώτη επαφή του με το τυχερό παιχνίδι με κάποιο συγγενικό του πρόσωπο, γεγονός που καταδεικνύει τον καταλυτικό ρόλο της κυπριακής οικογένειας στη διαμόρφωση συμπεριφορών και συνειδήσεων που σχετίζονται με τον στοιχηματισμό.

[3] Σύμφωνα με προϋπάρχουσες έρευνες παρόμοιας μεθοδολογίας του εξωτερικού ο μέσος όρος ηλικίας, κατά την οποία αρχίζει κανείς να παίζει για πρώτη φορά τυχερά παιχνίδια, είναι τα 11,5 έτη. Βλ. σχετικά Gupta, R. & Derevensky J. L., "Adolescent Gambling Behavior: A Prevalence Study and Examination of the Correlates Associated with Problem Gambling", *Journal of Gambling Studies* 14 (1998), 336.

[4] Ως «ανήλικος» ορίζεται από την κυπριακή νομοθεσία κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοχτώ (18) χρονών.

Γράφημα 12 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης παικτών και μη παικτών με τη ζωή τους

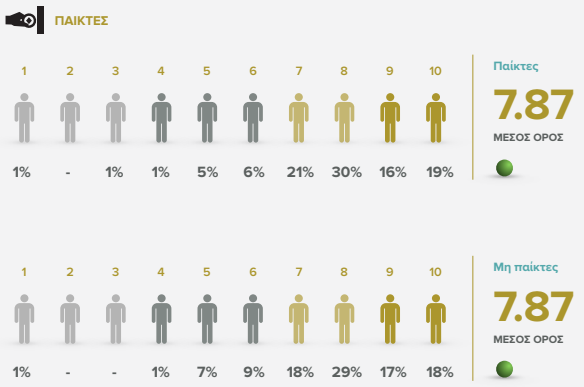

Γράφημα 13 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης παικτών και μη παικτών με την οικογένειά τους

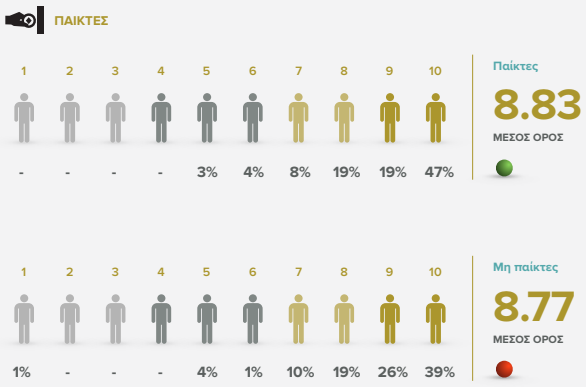

Γράφημα 14 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης παικτών και μη παικτών με τους φίλους τους

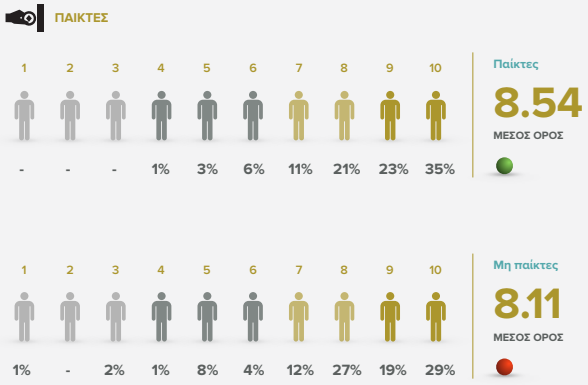

Γράφημα 15 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης παικτών και μη παικτών με τους συναδέλφους / συμφοιτητές τους

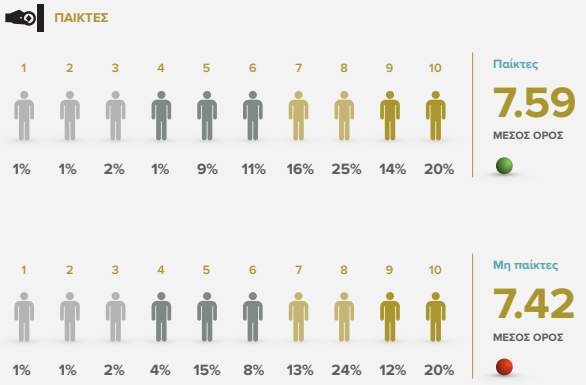

Γράφημα 16 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης παικτών και μη παικτών με την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού

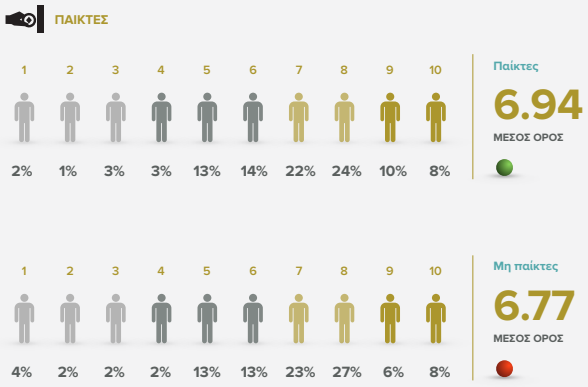

10 ΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ:
1 = ΚΑΘΟΛΟΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η
10 = ΠΟΛΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η

Κεφάλαιο 3 | **Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι**

3.6 Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης παικτών και μη παικτών από το κοινωνικό τους περιβάλλον

Η ανάλυση των απαντήσεων παικτών και μη παικτών σε μια σειρά μεταβλητών με θέμα τον βαθμό ικανοποίησης των συμμετεχόντων στην έρευνα από τη ζωή τους, τα άτομα του κοινωνικού τους περίγυρου και τα οικονομικά τους, μας παρέχει μια ενδεικτική εικόνα του κατά πόσον άτομα με διαφορετική στοιχηματική συμπεριφορά παρουσιάζουν διαφορετική στάση απέναντι στη ζωή. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν εν προκειμένω στη βάση μιας δεκαβάθμιας κλίμακας, όπου 1= καθόλου και 10=πολύ τον βαθμό ικανοποίησής τους από μια σειρά παραμέτρων που τους παρουσιάστηκαν.

Στην ερώτηση αναφορικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από τη ζωή τους **(βλ. γράφημα 12)**, παίκτες και μη παίκτες δηλώνουν το ίδιο ικανοποιημένοι (Μέσος Όρος ικανοποίησης 7,87 από τα 10 και για τις δύο κατηγορίες). Δεν διαφαίνεται, επομένως, οποιαδήποτε διαφοροποίηση στη συγκεκριμένη παράμετρο.

Εκεί που προκύπτει μια μικρή διαφοροποίηση ανάμεσα σε παίκτες και μη παίκτες, είναι στις σχέσεις των δύο κατηγοριών με τα άτομα του κοινωνικού τους περίγυρου, παράμετρος στην οποία οι παίκτες παρουσιάζονται σε όλες τις περιπτώσεις ελαφρώς πιο ικανοποιημένοι συγκριτικά με τους μη παίκτες. Αναλυτικότερα, ο Μέσος Όρος ικανοποίησης των παικτών από την οικογένειά τους είναι 8,83 στα 10, ενώ των μη παικτών 8,77 στα 10 **(βλ. γράφημα 13)**. Αντίστοιχα, ο Μέσος Όρος ικανοποίησης των παικτών από τους φίλους τους είναι 8,54 στα 10, ενώ των μη παικτών 8,11 στα 10 **(βλ. γράφημα 14)**. Η ίδια τάση παρατηρείται και όσον αφορά τον βαθμό ικανοποίησης από τους συμφοιτητές / συναδέλφους τους **(βλ. γράφημα 15)**, με τους παίκτες να παρουσιάζονται κατά μέσο όρο ελαφρώς πιο ικανοποιημένοι (Μέσος Όρος ικανοποίησης 7,59 στα 10) συγκριτικά με τους μη παίκτες (Μέσος Όρος ικανοποίησης 7,42 στα 10).

Τα παραπάνω ευρήματα παρέχουν μια ένδειξη ελαφρώς μεγαλύτερης ικανοποίησης των παικτών από τα άτομα του κοινωνικού τους περίγυρου. Η ενασχόληση επομένως με τα τυχερά παιχνίδια ενδέχεται να σχετίζεται με την ενδυνάμωση των σχέσεων του παίκτη με τα άτομα του κοινωνικού του περίγυρου, υπό την προϋπόθεση πάντοτε ότι η ενασχόληση αυτή επιτελείται σε υγιή επίπεδα, ώστε να συντείνει στην κοινωνικοποίησή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών

Γράφημα 17 # Κατηγοριοποίηση παικτών και εκτίμηση αριθμού παικτών ανά τύπο στο σύνολο του πληθυσμού

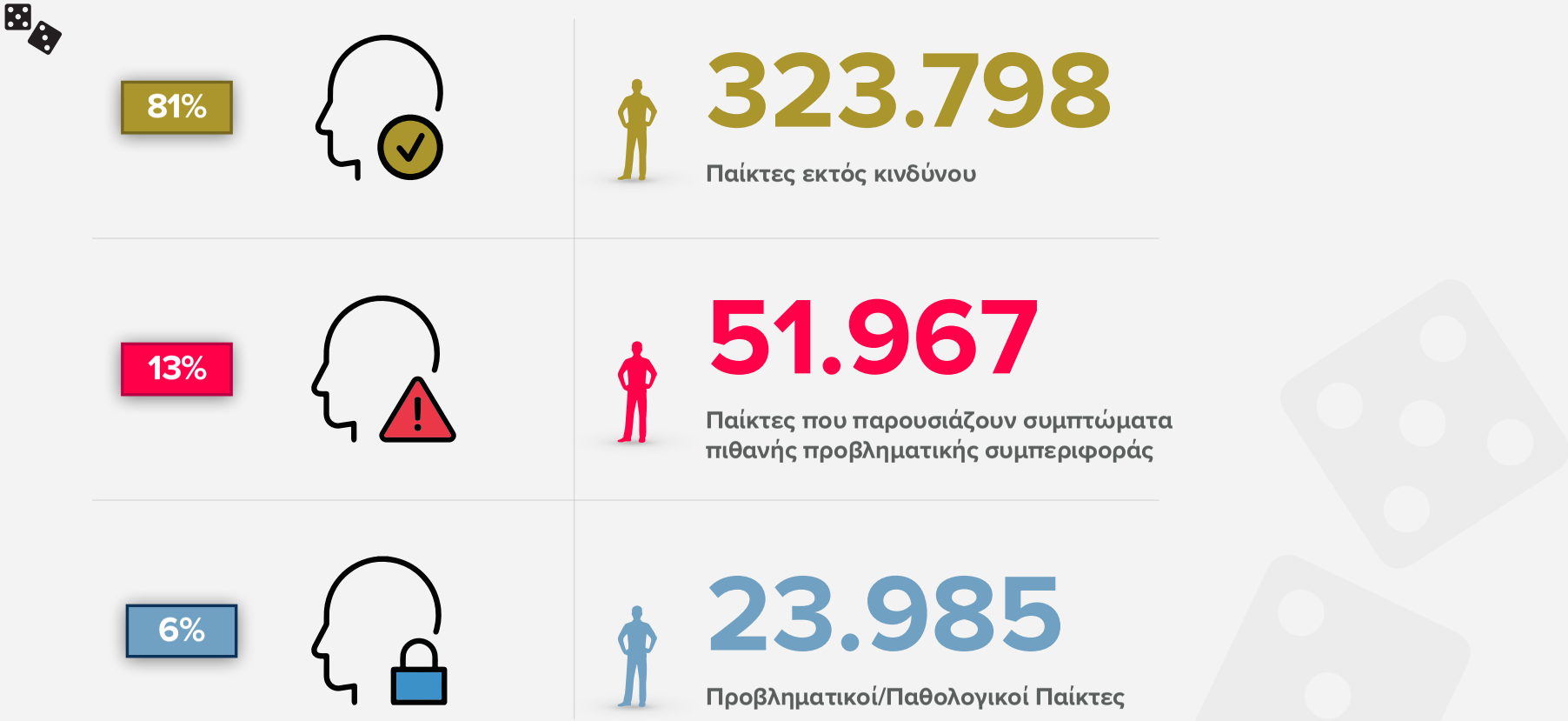

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 4 | Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών

4.1 Ορισμοί

Παίκτες εκτός κινδύνου: Ως παίκτες εκτός κινδύνου ορίζονται για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης όλοι όσοι συμμετέχουν μεν ενεργά στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση («παίκτες»), αλλά δεν παρουσιάζουν οποιαδήποτε συμπτώματα προβληματικής ή πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς κατά την ενασχόλησή τους. Η ενασχόλησή τους δηλαδή με το τυχερό παιχνίδι, έτσι όπως αυτή προκύπτει από τις απαντήσεις τους στην έρευνα, κρίνεται στην παρούσα φάση ως υγιής. Ο όρος αποτελεί απόδοση του διεθνούς όρου «non risk gamblers».

Παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς: Για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης ως «παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς» ορίζονται όσοι συμμετέχουν ενεργά στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση και των οποίων οι απαντήσεις στην έρευνα παρέχουν ενδείξεις για ενδεχόμενη προβληματική ενασχόληση. Ορισμένες, δηλαδή, εκ των στοιχηματικών συνηθειών ή/και συμπεριφορών τους δεν κρίνονται ως απόλυτα υγιείς. Ο όρος αποτελεί προσπάθεια περιφραστικής κατά νόημα απόδοσης του διεθνούς όρου «at risk gamblers».

Προβληματικοί/Παθολογικοί παίκτες: Για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης ο όρος «προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες» χρησιμοποιείται για τους ενεργούς στην παρούσα φάση παίκτες τυχερών παιχνιδιών, των οποίων οι απαντήσεις στην έρευνα υποδεικνύουν κάποιας μορφής προβληματική ή ακόμα και παθολογική ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι. Ο όρος αποτελεί απόδοση του διεθνούς όρου «problematic gamblers». Η διάκριση ανάμεσα σε προβληματικούς και παθολογικούς παίκτες υπερβαίνει τους σκοπούς της παρούσας μελέτης.

4.2 Αριθμός παικτών ανά τύπο

Μέσα από την ανάλυση των απαντήσεων όλων όσοι δηλώνουν ότι συμμετέχουν στο τυχερό παιχνίδι στην παρούσα φάση, δηλ. του 75% των συμμετεχόντων στην έρευνα, καταλήξαμε στα παρακάτω ευρήματα και εκτιμήσεις όσον αφορά τα ποσοστά ανά τύπο παικτών στην Κύπρο **(βλ. γράφημα 17)**:

Η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού της Κύπρου, και πιο συγκεκριμένα ποσοστό της τάξης του 81%, κατατάσσεται στην κατηγορία των παικτών εκτός κινδύνου. Μεταφράζοντας το ποσοστό αυτό που προκύπτει μέσα από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα σε απόλυτους αριθμούς στη βάση του πραγματικού πληθυσμού αναφοράς της έρευνας, εκτιμάται ότι περίπου 323.798 Κύπριοι παίκτες τυχερών παιχνιδιών ηλικίας 15 ετών και άνω ανήκουν κατά το 2017 στην κατηγορία των παικτών εκτός κινδύνου.

Ποσοστό της τάξης του 13% των παικτών τυχερών παιχνιδιών κατατάσσονται στην παρούσα φάση στην κατηγορία των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Βάσει του ευρήματος αυτού και λαμβανομένου υπ' όψιν του πραγματικού πληθυσμού αναφοράς της έρευνας, εκτιμάται ότι περίπου 51.967 Κύπριοι παίκτες τυχερών παιχνιδιών ηλικίας 15 ετών και άνω παρουσιάζουν κατά το 2017 συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

Στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών τυχερών παιχνιδιών κατατάσσεται το 6% του συνόλου των παικτών. Μεταφράζοντας τα ευρήματα της έρευνας σε απόλυτους αριθμούς στη βάση του συνολικού πληθυσμού αναφοράς της, εκτιμάται ότι περίπου 23.985 Κύπριοι παίκτες τυχερών παιχνιδιών ηλικίας 15 ετών και άνω παρουσιάζουν κατά το έτος 2017 προβληματική/παθολογική συμπεριφορά.

Στις επόμενες υποενότητες επιχειρείται η σκιαγράφηση του προφίλ των παικτών κάθε τύπου στη βάση των κοινωνικο-δημογραφικών χαρακτηριστικών τους, σε μια προσπάθεια εντοπισμού των ομάδων εκείνων του πληθυσμού που είναι πιο επιρρεπείς και ευάλωτες στην ανάπτυξη προβληματικής στοιχηματικής συμπεριφοράς.

Γράφημα 18 # Δημογραφικό προφίλ των τριών τύπων παικτών

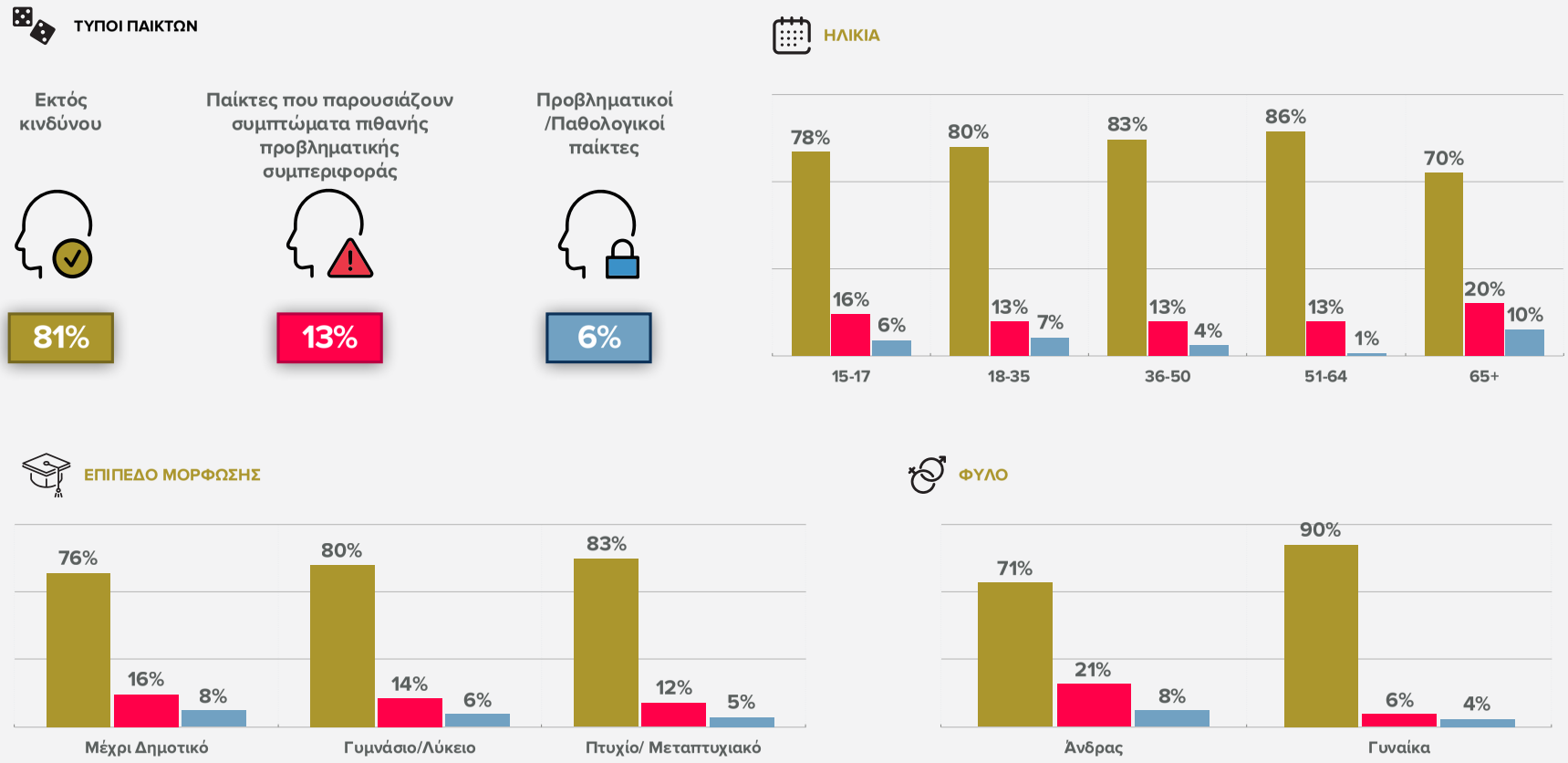

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 4 | Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών

4.3 Δημογραφικό προφίλ παικτών εκτός κινδύνου

Στους παίκτες εκτός κινδύνου κατατάσσεται, όπως είδαμε παραπάνω, η συντριπτική πλειοψηφία των Κύπριων παικτών τυχερών παιχνιδιών άνω των 15 ετών (ποσοστό 81% των σημερινών παικτών). Παρακάτω αναλύονται τα επιμέρους κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά των παικτών αυτής της κατηγορίας **(βλ. γράφημα 18)**.

Όσον αφορά αρχικά το φύλο των παικτών εκτός κινδύνου, προκύπτει μέσα από την έρευνα ότι το ποσοστό του τύπου αυτού παικτών είναι κατά πολύ υψηλότερο ανάμεσα στον γυναικείο (ποσοστό 90% των γυναικών άνω των 15 ετών που συμμετέχουν σήμερα στο τυχερό παιχνίδι) παρά στον αντρικό πληθυσμό (ποσοστό 71% των ανδρών άνω των 15 ετών που συμμετέχουν σήμερα στο τυχερό παιχνίδι).

Προβαίνοντας σε ηλικιακή ανάλυση των παικτών εκτός κινδύνου, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά παικτών εκτός κινδύνου απαντούν στην ηλικιακή ομάδα 51-64 ετών. Πιο συγκεκριμένα, ποσοστό 86% των παικτών ηλικίας 51-64 ετών κρίνονται ως παίκτες εκτός κινδύνου. Ελαφρώς χαμηλότερο είναι το ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 36-50 ετών (ποσοστό 83%), ακόμα χαμηλότερο ανάμεσα στους νεαρούς ενήλικες παίκτες ηλικίας 18-35 ετών (ποσοστό 80%) και αισθητά χαμηλότερο ανάμεσα στους ανήλικους παίκτες ηλικίας 15-17 ετών (78%). Τα χαμηλότερα ωστόσο ποσοστά εντοπίζονται ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 65 ετών και άνω, εκ των οποίων μόνο το 70% κατατάσσεται στους παίκτες εκτός κινδύνου.

Όσον αφορά το επίπεδο μόρφωσης των παικτών εκτός κινδύνου, τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται ανάμεσα στους παίκτες με ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση (πτυχίο/μεταπτυχιακό). Αναλυτικότερα, ποσοστό 83% των παικτών με ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση κρίνονται ως παίκτες εκτός κινδύνου. Ελαφρώς χαμηλότερο είναι το ποσοστό (80%) ανάμεσα στους παίκτες με ανώτερο επίπεδο μόρφωσης τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο/Λύκειο). Το χαμηλότερο ποσοστό παικτών εκτός κινδύνου, δηλ. ποσοστό της τάξης του 76%, εντοπίζεται ανάμεσα στους παίκτες με ανώτερο επίπεδο μόρφωσης την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Δημοτικό).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι παίκτες ηλικίας 36-64 ετών με υψηλό μορφωτικό επίπεδο έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να παρουσιάζουν υγιούς μορφής ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι συγκριτικά με τους παίκτες ηλικίας κάτω των 36 ετών ή 65 ετών και άνω, καθώς και με παίκτες χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Επίσης, πιο πιθανόν είναι για τις γυναίκες παρά για τους άνδρες στην Κύπρο να παρουσιάσουν υγιή στοιχηματική συμπεριφορά.

4.4 Δημογραφικό προφίλ παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς

Ένα ποσοστό της τάξης του 13% των Κυπρίων παικτών ηλικίας 15 ετών και άνω παρουσιάζουν, όπως προαναφέρθηκε, συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Ακολουθεί ανάλυση των κοινωνικο-δημογραφικών χαρακτηριστικών των παικτών αυτής της κατηγορίας **(βλ. γράφημα 18)**.

Κατά πολύ υψηλότερο είναι το ποσοστό όσων παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς ανάμεσα στους άνδρες παίκτες παρά στις γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από την έρευνα προκύπτει ότι ποσοστό της τάξης του 21% των Κύπριων ανδρών 15 ετών και άνω που στην παρούσα φάση συμμετέχουν στο τυχερό παιχνίδι παρουσιάζει συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στις Κύπριες γυναίκες 15 ετών και άνω που συμμετέχουν στην παρούσα φάση στο τυχερό παιχνίδι είναι 6%.

Μέσα από την ηλικιακή ανάλυση των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, εξάγεται ότι το υψηλότερο ποσοστό του υπό εξέτασιν τύπου παικτών εντοπίζεται ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 65 ετών και άνω (ποσοστό 20% των παικτών της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας). Αρκετά υψηλό είναι το ποσοστό του συγκεκριμένου τύπου παικτών και ανάμεσα στους ανήλικους παίκτες ηλικίας 15-17 ετών, καθώς αγγίζει το 16% των παικτών της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας. Χαμηλότερο είναι το ποσοστό του υπό εξέτασιν τύπου ανάμεσα στους παίκτες των ηλικιακών ομάδων 18-35, 36-50 και 51-64 ετών, εκ των οποίων το 13% παρουσιάζει συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς κατά την ενασχόλησή του με τα τυχερά παιχνίδια.

Κεφάλαιο 4 | Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών

Ως προς το μορφωτικό επίπεδο των παικτών αυτής της κατηγορίας δεν παρατηρούνται μεγάλες αποκλίσεις, με τα ποσοστά ωστόσο να είναι ελαφρώς υψηλότερα (16%) ανάμεσα στους παίκτες με επίπεδο μόρφωσης την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Δημοτικό). Ακολουθούν οι παίκτες με επίπεδο μόρφωσης τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο/Λύκειο), εκ των οποίων το 14% παρουσιάζει συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, και οι παίκτες με ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση, εκ των οποίων το 12% κατατάσσεται στον υπό εξέτασιν τύπο.

Τις μεγαλύτερες, επομένως, πιθανότητες να παρουσιάσουν συμπτώματα προβληματικής συμπεριφοράς κατά την ενασχόλησή τους με το τυχερό παιχνίδι έχουν οι Κύπριοι άνδρες ηλικίας 65 ετών και άνω και οι ανήλικοι άρρενες ηλικίας 15-17 ετών, ενώ ελαφρώς αυξημένες φαίνεται να είναι οι πιθανότητες για άτομα με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο.

4.5 Δημογραφικό προφίλ προβληματικών/παθολογικών παικτών

Εστιάζοντας, εν συνεχεία, στα κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά του 6% των παικτών, οι οποίοι εμπίπτουν στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών **(βλ. γράφημα 18)**, αντλούμε χρήσιμες πληροφορίες για το προφίλ των παικτών εκείνων που είναι πιο πιθανόν να παρουσιάσουν συμπτώματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι.

Το ποσοστό των προβληματικών/παθολογικών παικτών είναι υψηλότερο ανάμεσα στους άνδρες παρά στις γυναίκες. Συγκεκριμένα, το 8% των Κύπριων ανδρών 15 ετών και άνω που συμμετέχουν επί της παρούσης στο τυχερό παιχνίδι παρουσιάζει προβληματική ή και παθολογική συμπεριφορά. Το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στις Κύπριες γυναίκες 15 ετών και άνω που παίζουν σήμερα τυχερά παιχνίδια ανέρχεται στο 4%.

Όσον αφορά το ηλικιακό προφίλ των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 65 ετών και άνω, εκ των οποίων το 10% εμπίπτει στον συγκεκριμένο τύπο παικτών. Ακολουθούν οι νεαροί παίκτες ηλικίας 18-35 ετών, από τους οποίους ποσοστό της τάξης του 7% κατατάσσεται στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών, και οι ανήλικοι παίκτες ηλικίας 15-17 ετών, στις τάξεις των οποίων το ποσοστό προβληματικής/παθολογικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι ανέρχεται στο 6%. Χαμηλότερο είναι το ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 36-50 ετών (4% των παικτών της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας). Σε πολύ μικρή κλίμακα εντοπίζεται το πρόβλημα ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 51-64 ετών, με μόλις το 1% εξ αυτών να κατατάσσεται στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών.

Ανάμεσα στους παίκτες με πρωτοβάθμια μόνο εκπαίδευση (μέχρι Δημοτικό) το ποσοστό των προβληματικών/παθολογικών παικτών αγγίζει το 8%, ενώ χαμηλότερα είναι τα ποσοστά (6%) ανάμεσα σε όσους παίκτες έτυχαν δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Γυμνάσιο/Λύκειο). Σε ακόμα χαμηλότερα επίπεδα εντοπίζεται το πρόβλημα ανάμεσα σε όσους παίκτες έτυχαν ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης (πτυχίο/μεταπτυχιακό), εκ των οποίων το 4% κατατάσσεται στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω ευρήματα, πηγάζει ότι μεγαλύτερο κίνδυνο εξάρτησης στο τυχερό παιχνίδι ενέχουν οι παίκτες ηλικίας 65 ετών και άνω, οι νεαροί ενήλικες παίκτες ηλικίας 18-35 ετών και οι ανήλικοι παίκτες ηλικίας 15-17 ετών, με τους άνδρες να είναι κατά πολύ πιο επιρρεπείς στο φαινόμενο του εθισμού απ' ότι οι γυναίκες. Οι πιθανότητες εκδήλωσης προβληματικής ή και παθολογικής συμπεριφοράς κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι μειώνονται ελαφρώς όσο αυξάνεται το μορφωτικό επίπεδο των παικτών.

Γράφημα 19 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης με τη ζωή ανά τύπο παικτών

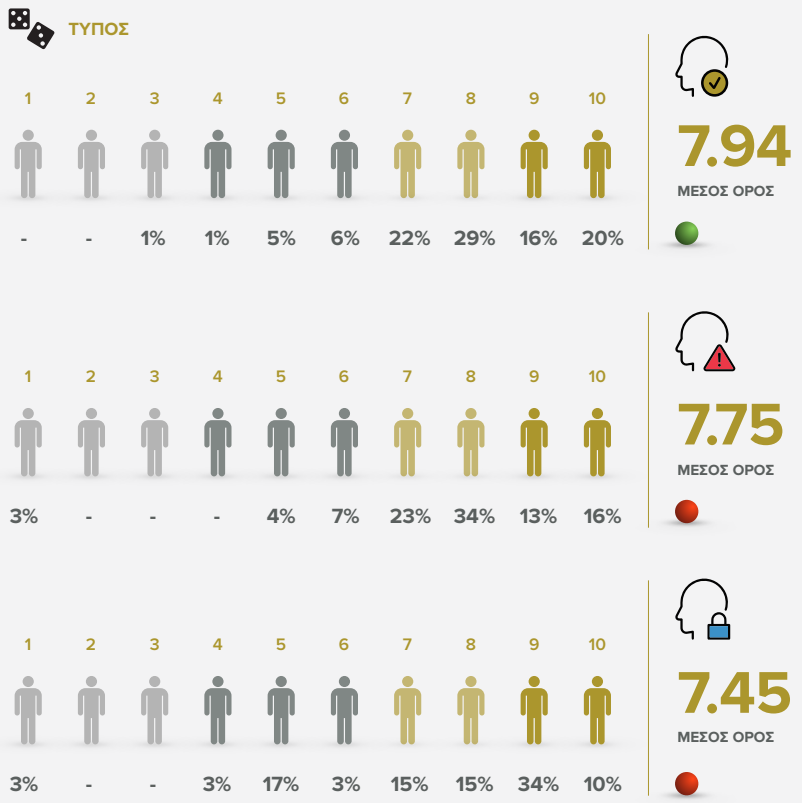

Γράφημα 20 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης με την οικογένεια ανά τύπο παικτών

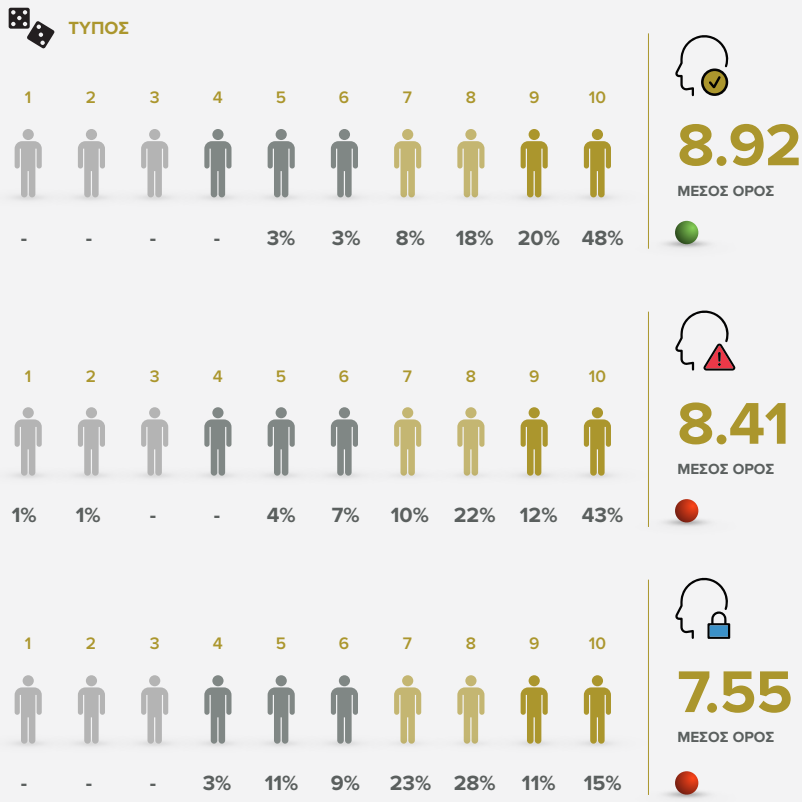

10 ΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ:
1 = ΚΑΘΟΛΟΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η
10 = ΠΟΛΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η

Κεφάλαιο 4 | Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών

4.6 Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης από το κοινωνικό περιβάλλον ανά τύπο παικτών

Σε συνέχεια της κοινωνικο-δημογραφικής ανάλυσης του προφίλ των διαφόρων τύπων παικτών τυχερών παιχνιδιών, αναλύεται στην υποενότητα αυτή ο βαθμός ικανοποίησης των παικτών από διάφορους παράγοντες του κοινωνικού τους περιβάλλοντος για κάθε τύπο παίκτη ξεχωριστά, με στόχο να εξεταστούν ενδεχόμενες αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στη μειωμένη ικανοποίηση από τον κοινωνικό περίγυρο και στην εμφάνιση συμπτωμάτων προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι.

4.6.1 Βαθμός ικανοποίησης από τη ζωή

Στην ερώτηση αναφορικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από τη ζωή **(βλ. γράφημα 19)**, αν και δεν προκύπτουν μεγάλες αποκλίσεις, εντούτοις σε γενικές γραμμές οι παίκτες εκτός κινδύνου παρουσιάζονται κατά μέσο όρο πιο ικανοποιημένοι (Μέσος Όρος ικανοποίησης 7,94 από τα 10) σε σχέση με τους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Ένας μάλιστα στους πέντε παίκτες εκτός κινδύνου (ποσοστό 20%) βαθμολογεί με το απόλυτο «10» την ικανοποίησή του από τη ζωή. Οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς παρουσιάζονται με τη σειρά τους κατά μέσο όρο πιο ικανοποιημένοι με τη ζωή (Μέσος Όρος ικανοποίησης 7,75 από τα 10) συγκριτικά με τους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες (Μέσος Όρος ικανοποίησης 7,45 από τα 10).

Συνεπώς, υπάρχουν ενδείξεις ότι ο βαθμός ικανοποίησης από τη ζωή λειτουργεί αντιστρόφως ανάλογα με την εμφάνιση συμπτωμάτων προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι: Όσο δηλαδή πιο ικανοποιημένος είναι ένας παίκτης από τη ζωή του, τόσο λιγότερες είναι οι πιθανότητες να εμφανίσει προβληματική στοιχηματική συμπεριφορά.

4.6.2 Βαθμός ικανοποίησης από άτομα του κοινωνικού περίγυρου

Μέσα από μια ομάδα μεταβλητών διερευνήθηκε επίσης ο βαθμός ικανοποίησης των παικτών από διάφορα πρόσωπα του κοινωνικού τους περίγυρου, ώστε να διαφανεί κατά πόσον οι σχέσεις των παικτών με τα άτομα του περιβάλλοντός τους συνδέονται τρόπον τινά με τη στοιχηματική τους συμπεριφορά.

Ερωτώμενοι αρχικά αναφορικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από τη σχέση με την οικογένειά τους **(βλ. γράφημα 20)**, οι παίκτες εκτός κινδύνου δηλώνουν εμφανώς πιο ικανοποιημένοι συγκριτικά με τις άλλες δύο κατηγορίες παικτών. Πιο συγκεκριμένα, οι παίκτες εκτός κινδύνου βαθμολογούν κατά μέσο όρο με 8,92 από τα 10 την ικανοποίησή τους με την οικογένειά τους, δίνοντας «άριστα» στις σχέσεις τους με τον οικογενειακό τους περίγυρο. Αξιοσημείωτο είναι μάλιστα ότι σχεδόν ένας στους δύο παίκτες εκτός κινδύνου (ποσοστό της τάξης του 48%) βαθμολογεί με το απόλυτο «10» την ικανοποίησή του με τον οικογενειακό του περίγυρο, ενώ ένας στους πέντε (ποσοστό 20%) με «9».

Οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς δηλώνουν λιγότερο, αλλά και πάλι σε μεγάλο βαθμό ικανοποιημένοι με την οικογένειά τους, αξιολογώντας κατά μέσο όρο την παράμετρο αυτή με 8,41 στα 10.

Εμφανώς μικρότερη ικανοποίηση με την οικογένειά τους εκφράζουν οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες, αξιολογώντας κατά μέσο όρο τη συγκεκριμένη παράμετρο με 7,55 στα 10. Δεδομένου ότι ο θεσμός της οικογένειας αποτελεί ισχυρό συνεκτικό δεσμό της κυπριακής κοινωνίας και τυγχάνει ακόμα και στη σύγχρονη εποχή ύψιστου σεβασμού, η φαινομενικά «λίαν καλή» αξιολόγηση των οικογενειακών σχέσεων με 7,55 κατά μέσο όρο στη δεκαβάθμια κλίμακα, είναι μάλλον μέτρια για τα κυπριακά δεδομένα, κάτι που διαφαίνεται στην ευκολία με την οποία οι συμμετέχοντες στην έρευνα στέφουν με δεκάρια την ικανοποίησή τους από την οικογένειά τους.

Από τα παραπάνω ευρήματα της έρευνας, καθίσταται σαφές ότι όσο πιο ικανοποιημένος είναι ο παίκτης από την οικογένειά του, τόσο μικρότερος είναι ο κίνδυνος εμφάνισης προβληματικής συμπεριφοράς κατά την ενασχόλησή του με το τυχερό παιχνίδι. Οι υγιείς, επομένως, δεσμοί ανάμεσα στον παίκτη και την οικογένειά του τον θωρακίζουν απέναντι στα φαινόμενα εξάρτησης από το τυχερό παιχνίδι.

Ακολούθως, οι παίκτες ρωτήθηκαν σχετικά με τον βαθμό ικανοποίησής τους από τους φίλους τους **(βλ. γράφημα 21).** Στη συγκεκριμένη μεταβλητή δεν διαφάνηκαν ουσιαστικές αποκλίσεις ανάμεσα στον βαθμό ικανοποίησης των διαφόρων τύπων παικτών.

Γράφημα 21 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης με τους φίλους ανά τύπο παικτών

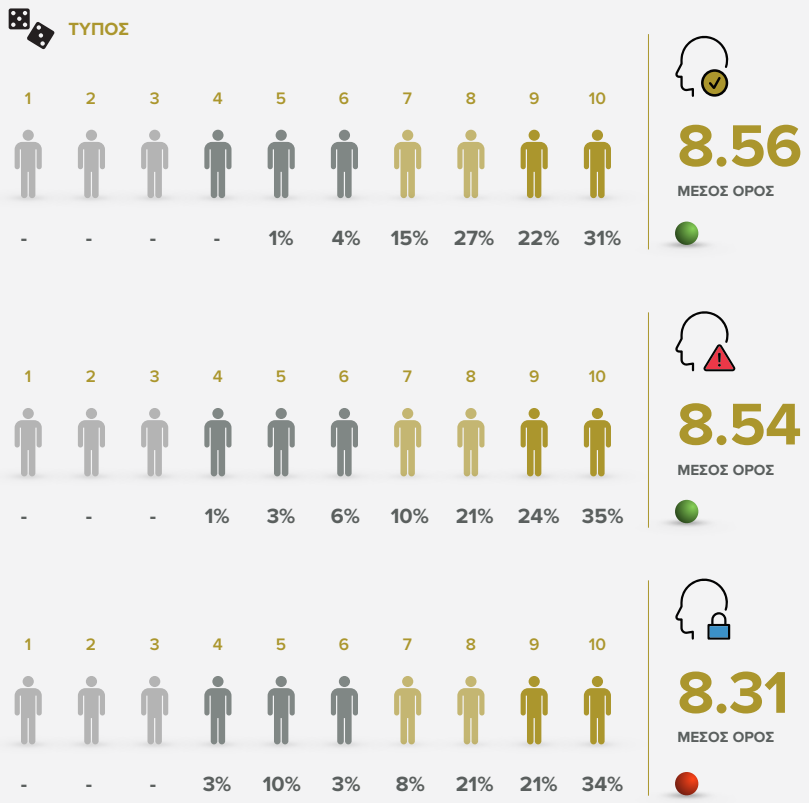

Γράφημα 22 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης με τους συμφοιτητές/συναδέλφους ανά τύπο παικτών

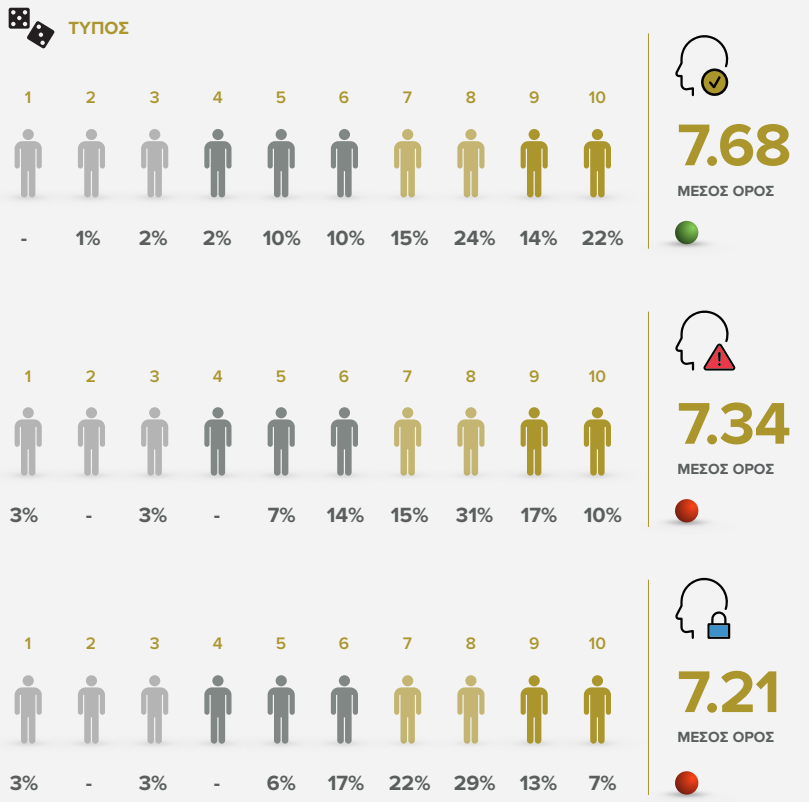

10 ΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ:
1 = ΚΑΘΟΛΟΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η
10 = ΠΟΛΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η

Κεφάλαιο 4 | **Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών**

Οι παίκτες, ωστόσο, εκτός κινδύνου συνέχισαν να παρουσιάζονται ως οι πιο ικανοποιημένοι με τους φίλους τους (Μέσος Όρος ικανοποίησης 8,56 στα 10), με τους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς να ακολουθούν με αμελητέα διαφορά (Μέσος Όρος ικανοποίησης 8,54 στα 10) και τους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες να εμφανίζονται εκ νέου ως οι λιγότερο ικανοποιημένοι (Μέσος Όρος ικανοποίησης 8,31 στα 10).

Οι ενήλικοι παίκτες ρωτήθηκαν επιπρόσθετα σχετικά με το πόσο ικανοποιημένοι είναι από τους συμφοιτητές ή/και τους συναδέλφους τους **(βλ. γράφημα 22)**. Ως πιο ικανοποιημένοι παρουσιάζονται και στην περίπτωση αυτή οι παίκτες εκτός κινδύνου, αξιολογώντας κατά μέσο όρο με 7,68 στα 10 τις σχέσεις με τους συμφοιτητές ή/και συναδέλφους τους, με περίπου έναν στους πέντε (ποσοστό 22%) να τις βαθμολογούν με το απόλυτο «10».

Λιγότερο ικανοποιημένοι από τις σχέσεις με τους συμφοιτητές ή/και συναδέλφους τους δηλώνουν οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, βαθμολογώντας τις κατά μέσο όρο με 7,34 στα 10.

Ακόμα χαμηλότερα βαθμολογούν κατά μέσο όρο την ικανοποίησή τους από τους συμφοιτητές ή/και συναδέλφους τους οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες (Μέσος Όρος ικανοποίησης 7,21 στα 10), γεγονός που αναδεικνύει εκ νέου τη συγκριτικά χαμηλότερη ικανοποίησή τους από τον κοινωνικό τους περίγυρο.

Συγκρίνοντας, εν συνεχεία, τη μέση βαθμολογία που προκύπτει από τις απαντήσεις των παικτών στην καθεμιά από τις παραπάνω μεταβλητές, καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα αναφορικά με τη σχέση των παικτών κάθε κατηγορίας με τον κοινωνικό τους περίγυρο **(βλ. Πίνακα 1)**:

- Σε κάθε περίπτωση οι παίκτες εκτός κινδύνου παρουσιάζονται πιο ικανοποιημένοι από τους άλλους δύο τύπους παικτών όσον αφορά τις σχέσεις τους με άτομα του κοινωνικού τους περίγυρου.
- Οι παίκτες εκτός κινδύνου δηλώνουν περισσότερο ικανοποιημένοι από την οικογένειά τους, ενώ τόσο οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, όσο και οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες, δηλώνουν πιο ικανοποιημένοι με τους φίλους τους παρά με την οικογένειά τους. Η ψαλίδα ανάμεσα στον βαθμό ικανοποίησης με την οικογένεια και στον βαθμό ικανοποίησης με τους φίλους ανοίγει περισσότερο στην περίπτωση των προβληματικών/παθολογικών παικτών.
- Τον χαμηλότερο βαθμό ικανοποίησης συγκεντρώνουν σε όλους τους τύπους παικτών οι συμφοιτητές και συνάδελφοι με τις αποκλίσεις ανάμεσα στους μέσους όρους βαθμολογίας να είναι σχετικά μικρές.
- Η διαφορά ανάμεσα στον μέσο όρο βαθμού ικανοποίησης των διαφόρων τύπων παικτών γίνεται αισθητή στην περίπτωση αξιολόγησης των σχέσεων του παίκτη με την οικογένειά του, όπου οι παίκτες εκτός κινδύνου δηλώνουν στο σύνολό τους κατά μισό περίπου βαθμό (0,5/10) πιο ικα-

Πίνακας 1 # Σύγκριση μέσου όρου ικανοποίησης παικτών από άτομα του κοινωνικού τους περίγυρου ανά τύπο

	Μέσος Όρος βαθμού ικανοποίησης από την οικογένεια	Μέσος Όρος βαθμού ικανοποίησης από τους φίλους	Μέσος Όρος βαθμού ικανοποίησης από τους συμφοιτητές/ συναδέλφους
Παίκτες εκτός κινδύνου	8,92	8,56	7,68
Παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς	8,41	8,54	7,34
Προβληματικοί/ Παθολογικοί παίκτες	7,55	8,31	7,21

Γράφημα 23 # Σύγκριση βαθμού ικανοποίησης με την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού ανά τύπο παικτών

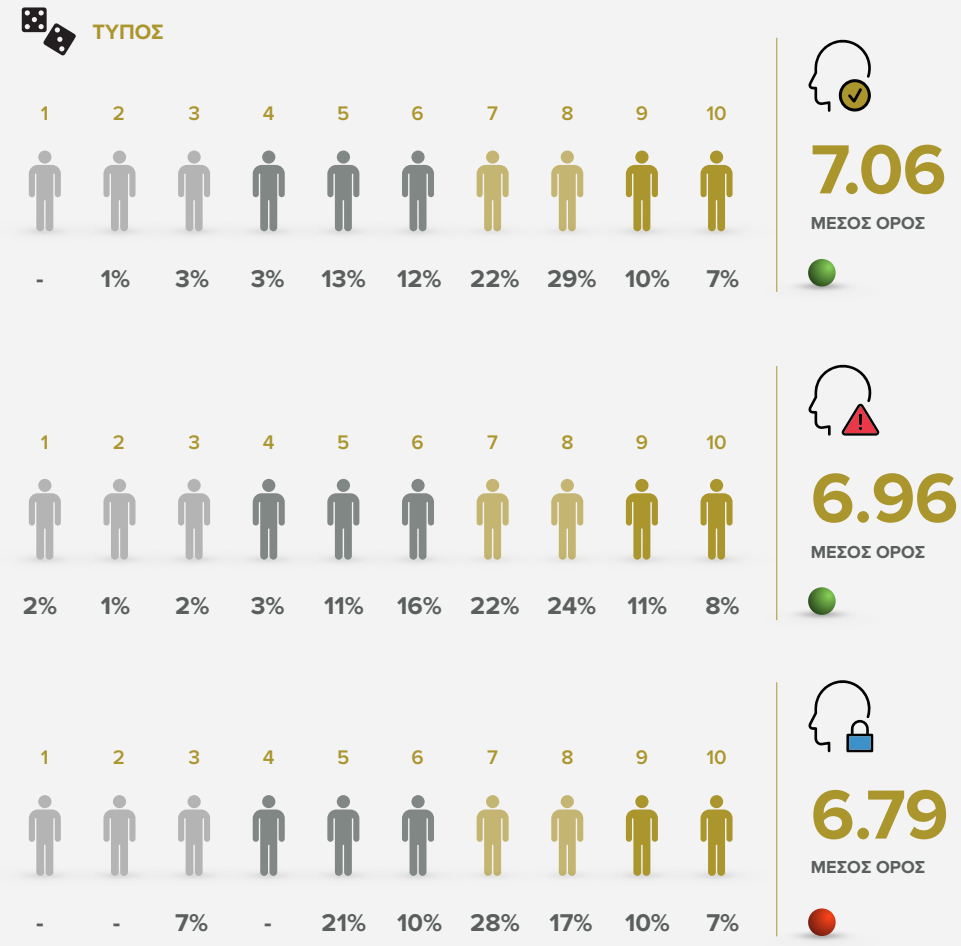

10 ΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ:
1 = ΚΑΘΟΛΟΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η
10 = ΠΟΛΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ/Η

Πίνακας 2 # Σύγκριση μέσου όρου ικανοποίησης παικτών από τη ζωή τους γενικά και από τα οικονομικά του νοικοκυριού τους ανά τύπο παικτών

	Μέσος Όρος βαθμού ικανοποίησης από την ζωή	Μέσος Όρος βαθμού ικανοποίησης από τα οικονομικά του νοικοκυριού
Παίκτες εκτός κινδύνου	7,94	7,06
Παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς	7,75	6,96
Προβληματικοί/Παθολογικοί παίκτες	7,45	6,79

Κεφάλαιο 4 | Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών

νοποιημένοι από τους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, ενώ η διαφορά αυξάνεται σχεδόν στη μιάμιση μονάδα (1,37/10) κατά τη σύγκριση του μέσου βαθμού ικανοποίησης των παικτών εκτός κινδύνου με αυτόν των προβληματικών/παθολογικών παικτών.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι παίκτες εκτός κινδύνου έχουν ισχυρότερους δεσμούς με την οικογένειά τους παρά με οποιαδήποτε άλλη κατηγορία ατόμων του κοινωνικού τους περίγυρου, σημείο που τους διαχωρίζει μάλιστα από τις άλλες δύο κατηγορίες παικτών, οι εκπρόσωποι των οποίων τείνουν να δηλώνουν περισσότερο ικανοποιημένοι από τους φίλους παρά από την οικογένειά τους. Συνεπώς, η διασφάλιση ενός υγιούς οικογενειακού κλίματος και ισχυρών οικογενειακών δεσμών αναδύονται για τον παίκτη ως αποτρεπτικοί για την ανάπτυξη προβληματικών στοιχηματικών συμπεριφορών παράγοντες.

4.6.3 Βαθμός ικανοποίησης από την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού

Εκτός από τον βαθμό ικανοποίησής τους με τη ζωή τους και με τα άτομα του κοινωνικού τους περίγυρου, οι παίκτες που συμμετείχαν στην έρευνα κλήθηκαν ακόμα να δηλώσουν τον βαθμό ικανοποίησής τους από τα οικονομικά του νοικοκυριού τους **(βλ. γράφημα 23)**. Όπως και στις προηγούμενες μεταβλητές, οι παίκτες εκτός κινδύνου παρουσιάζονται πιο ικανοποιημένοι με τα οικονομικά του νοικοκυριού τους συγκριτικά με τις άλλες δύο κατηγορίες παικτών, αν και οι αποκλίσεις ανάμεσα στους μέσους όρους βαθμολογίας κινούνται σε χαμηλά επίπεδα.

Αναλυτικότερα, οι παίκτες εκτός κινδύνου βαθμολογούν κατά μέσο όρο με 7,06 στα 10 την ικανοποίησή τους από τα οικονομικά του νοικοκυριού τους, με σχεδόν επτά στους δέκα (ποσοστό 68%) να αξιολογούν τη συγκεκριμένη μεταβλητή με βαθμό 7 ή μεγαλύτερο.

Ελαφρώς πιο συγκρατημένη είναι η ικανοποίηση που εκφράζουν για τα οικονομικά του νοικοκυριού τους οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, δίνοντας κατά μέσο όρο βαθμό 6,96 στα 10.

Μικρότερη ικανοποίηση από τα οικονομικά του νοικοκυριού τους εκφράζουν όσοι εμπίπτουν στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών, αξιολογώντας κατά μέσο όρο την υπό εξέτασιν μεταβλητή με 6,79 στα 10.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει από κοινωνιολογικής πλευράς η αντιπαραβολή του μέσου όρου βαθμολογίας των διαφόρων τύπων παικτών για τη μεταβλητή «ικανοποίηση από τη ζωή» και του μέσου όρου βαθμολογίας τους για τη μεταβλητή «ικανοποίηση από τα οικονομικά του νοικοκυριού», ώστε να διερευνηθεί κατά πόσο η ικανοποίηση των παικτών με τη ζωή γενικότερα συμπίπτει με την ικανοποίησή τους με τα οικονομικά του νοικοκυριού τους **(βλ. Πίνακα 2)**.

Η αντιπαραβολή των μέσων όρων βαθμολογίας για τις δύο μεταβλητές οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η γενικότερη ικανοποίηση των παικτών όλων των τύπων από τη ζωή τους είναι κατά κανόνα υψηλότερη, χωρίς, ωστόσο, να απέχει κατά πολύ από τον βαθμό ικανοποίησής τους από τα οικονομικά του νοικοκυριού τους. Συνεπώς, για την αξιολόγηση της γενικότερης ικανοποίησής του από τη ζωή, ο παίκτης λαμβάνει μεν υπ' όψιν τα οικονομικά του νοικοκυριού του, δεν περιορίζεται ωστόσο στο κριτήριο αυτό.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι, όσο υγιέστερη είναι η ενασχόληση του παίκτη με το τυχερό παιχνίδι, τόσο σαφέστερος είναι ο διαχωρισμός της γενικότερης ικανοποίησής του με τη ζωή από την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού του: Η απόκλιση ανάμεσα στον μέσο όρο των δύο μεταβλητών για τους παίκτες εκτός κινδύνου ανέρχεται στο 0,88, για τους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς η απόκλιση μειώνεται στο 0,79, ενώ για τους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες η απόκλιση συρρικνώνεται στο 0,66. Παρ' ότι οι διαφορές στους μέσους όρους είναι μικρές, εντούτοις διαφαίνεται ότι οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες τείνουν να συνδέουν σε μεγαλύτερο βαθμό την ικανοποίησή τους από τη ζωή με την κατάσταση των οικονομικών τους.

Γράφημα 24 # Σημαντικότεροι λόγοι ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι ανά τύπο παικτών

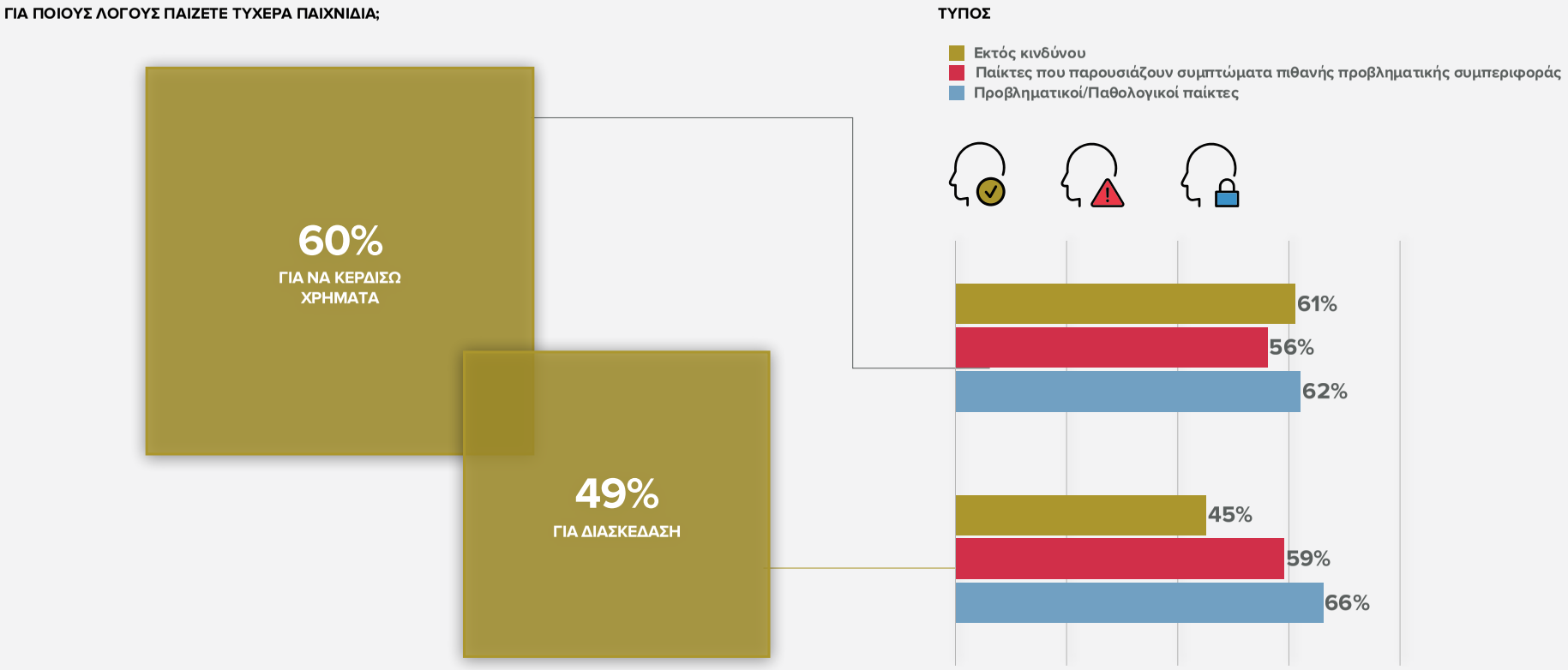

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

4.7 Σημαντικότεροι λόγοι ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι ανά τύπο παικτών

Στην παρούσα υποενότητα αναλύονται οι βασικότεροι λόγοι ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 24)**. Με κίνητρο το χρηματικό κέρδος αναφέρει ότι παίζει τυχερά παιχνίδια το 62% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 61% των παικτών εκτός κινδύνου και το 56% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

Για διασκέδαση δηλώνει ότι παίζει τυχερά παιχνίδια το 66% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 59% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 45% των παικτών εκτός κινδύνου.

Οι αποκλίσεις που προκύπτουν είναι μικρές, δεδομένου ότι οι ερωτώμενοι είχαν στην προκειμένη περίπτωση τη δυνατότητα να αναφέρουν περισσότερους του ενός λόγους ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι.

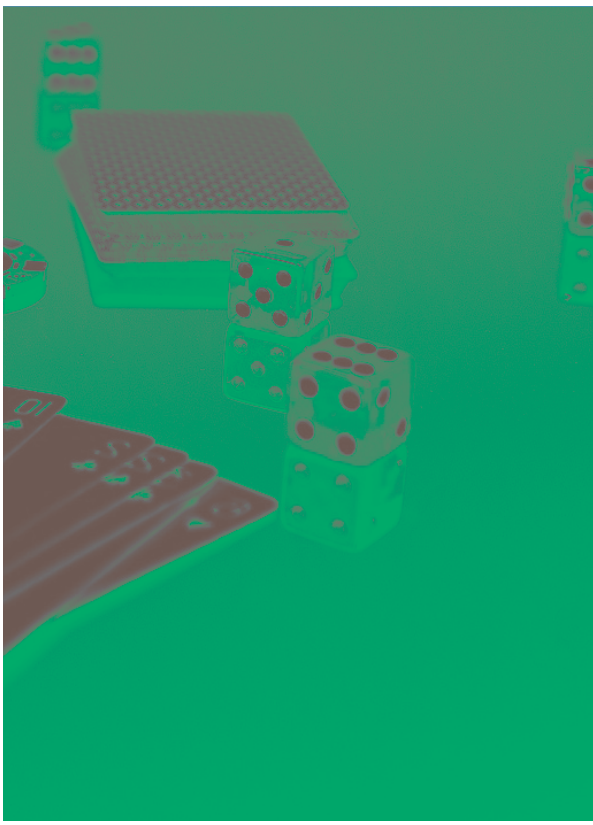

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

Γράφημα 25 # Εβδομαδιαίος χρόνος ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια - Συνολική αποτίμηση

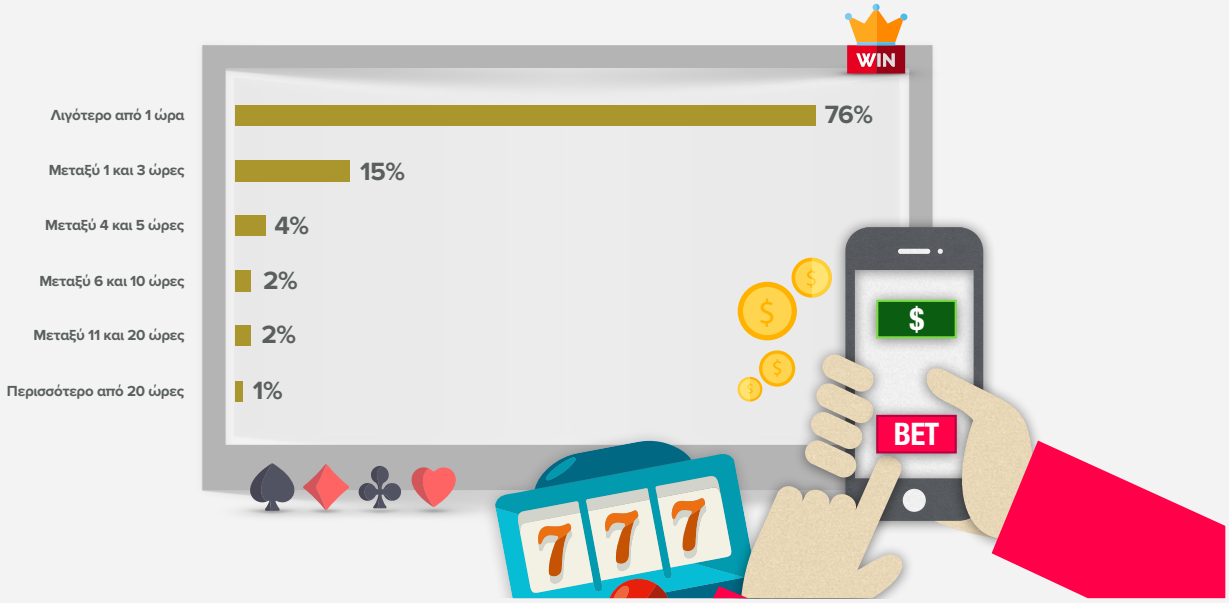

Γράφημα 26 # Αυτο-αναφερθείσες μεταβολές στον χρόνο ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια κατά τον τελευταίο χρόνο

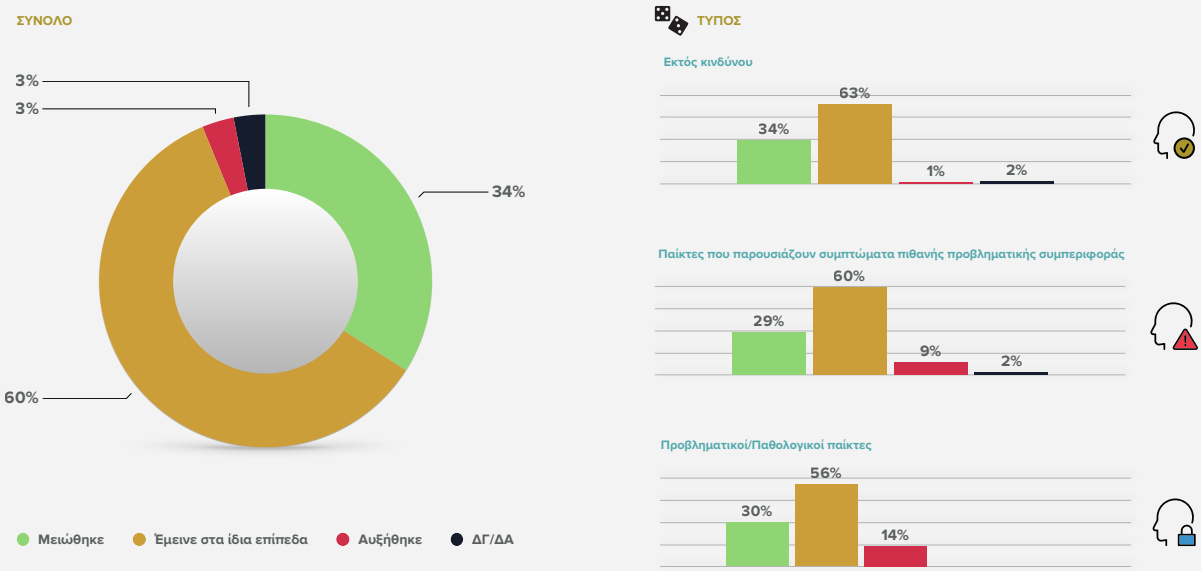

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 5 | Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

5.1 Εισαγωγή

Στην ενότητα αυτή εξετάζονται οι γενικότερες συνήθειες των παικτών (ποσοστό 75% του συνόλου) όσον αφορά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια. Στο πλαίσιο αυτό διερευνάται ο χρόνος και τα χρήματα που αφιερώνουν, οι προτιμήσεις τους ως προς τα διάφορα τυχερά παιχνίδια που επιλέγουν να παίξουν, ο καταμερισμός των εξόδων τους στο επίγειο και το διαδικτυακό στοίχημα, τα άτομα με τα οποία είναι κατά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια, καθώς επίσης και ο βαθμός γνώσης των όρων/κανονισμών του αγαπημένου τους τυχερού παιχνιδιού. Τέλος, παρουσιάζεται η πρόσληψη των παικτών όσον αφορά τον βαθμό επίδρασης της διαφήμισης στο να παίξουν κάποιο τυχερό παιχνίδι. Τα αποτελέσματα αναλύονται επίσης ανά φύλο, ηλικιακή ομάδα και τύπο παικτών, όπου αυτό κρίνεται χρήσιμο.

5.2 Εβδομαδιαίος χρόνος ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια

Όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα που στην παρούσα φάση ανήκουν στην κατηγορία των παικτών (ποσοστό 75%) κλήθηκαν να υπολογίσουν πόσες περίπου ώρες αφιερώνουν εβδομαδιαίως παίζοντας τυχερά παιχνίδια. Για τον υπολογισμό αυτό έπρεπε να λάβουν υπ' όψιν τους τις συνήθειές τους κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες **(βλ. γράφημα 25)**.

Η συντριπτική πλειοψηφία των παικτών (ποσοστό 76%) δηλώνει ότι παίζει τυχερά παιχνίδια λιγότερο από μια ώρα την εβδομάδα και ένα ποσοστό της τάξης του 15% ότι η ενασχόλησή του με τα τυχερά παιχνίδια περιορίζεται σε μια μέχρι τρεις ώρες την εβδομάδα. Τα ποσοστά όσων ασχολούνται περισσότερες ώρες εβδομαδιαίως με τα τυχερά παιχνίδια είναι αισθητά χαμηλότερα. Πιο συγκεκριμένα, το 4% των παικτών δηλώνει ότι περνά τέσσερεις με πέντε ώρες εβδομαδιαίως παίζοντας τυχερά παιχνίδια, το 2% έξι με δέκα ώρες, ισάριθμοι παίκτες (ποσοστό 2%) δηλώνουν ότι παίζουν έντεκα με είκοσι ώρες την εβδομάδα τυχερά παιχνίδια, ενώ το 1% των παικτών υπολογίζει ότι ο χρόνος ενασχόλησής του ξεπερνά τις είκοσι ώρες εβδομαδιαίως.

Μολονότι, επομένως, το ποσοστό των παικτών στην Κύπρο είναι αρκετά υψηλό, εντούτοις μικρό είναι το ποσοστό όσων ξοδεύουν πολύ χρόνο στην ενασχόλησή τους με το τυχερό παιχνίδι, ενώ για τη συντριπτική πλειοψηφία τους, δηλ. για περισσότερους από εννιά στους δέκα, ο χρόνος ενασχόλησης δεν ξεπερνά τις τρεις ώρες την εβδομάδα.

5.3 Αυτο-αναφερθείσες μεταβολές στον χρόνο ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια κατά τον τελευταίο χρόνο

Οι παίκτες κλήθηκαν επίσης να αξιολογήσουν τη μεταβολή στον χρόνο ενασχόλησής τους με τα τυχερά παιχνίδια κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, ώστε να διαπιστωθεί πώς οι ίδιοι αντιλαμβάνονται την εξέλιξη της ενασχόλησής τους με το τυχερό παιχνίδι σε διάστημα ενός έτους **(βλ. γράφημα 26)**. Στην ερώτηση αυτή ανταποκρίθηκε το 97% των παικτών, ενώ το 3% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Ποσοστό της τάξης του 60% του συνόλου των παικτών αναφέρει ότι ο χρόνος ενασχόλησής του με τα τυχερά παιχνίδια έμεινε στα ίδια επίπεδα κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Αναλύοντας τις απαντήσεις ανά τύπο παικτών, η δήλωση αυτή ισχύει για το 63% των παικτών εκτός κινδύνου, για το 60% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και για το 56% των προβληματικών/παθολογικών παικτών.

Μείωση στον χρόνο ενασχόλησής του με το τυχερό παιχνίδι κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες παρατηρεί περίπου ένας στους τρεις παίκτες (ποσοστό 34%). Αναλυτικότερα ανά τύπο παικτών, το 34% των παικτών εκτός κινδύνου δηλώνει μείωση στον χρόνο ενασχόλησής του, πράγμα που ισχύει επίσης για το 30% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 29% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

Για αύξηση του χρόνου ενασχόλησής του με το τυχερό παιχνίδι κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες μιλά το 3% των παικτών. Αναλύοντας τη δήλωση αυτή ανά τύπο παίκτη, παρατηρούμε ότι η αύξηση του χρόνου ενασχόλησης ισχύει σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα για τους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες (ποσοστό 14% των παικτών

Γράφημα 27 # Εβδομαδιαία έξοδα ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια - Συνολική αποτίμηση

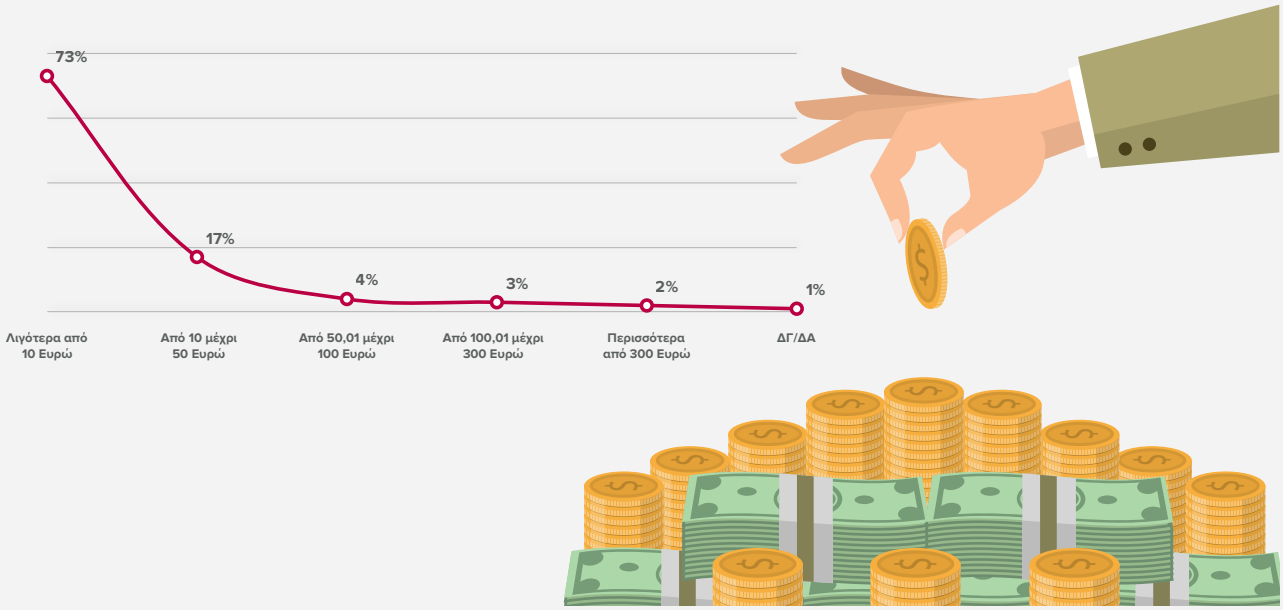

Γράφημα 28 # Εβδομαδιαία έξοδα ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια - Ανάλυση ανά τύπο παικτών

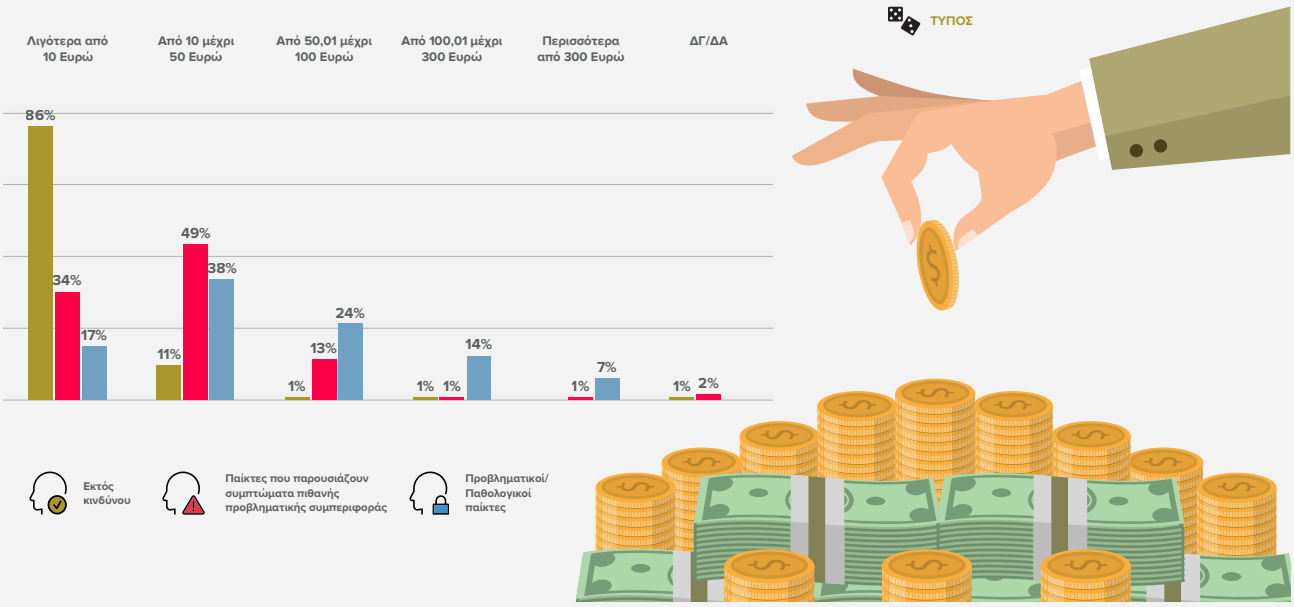

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

αυτής της κατηγορίας) και τους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς (ποσοστό 9% των παικτών αυτής της κατηγορίας), ενώ μόνο το 1% των παικτών εκτός κινδύνου παρατηρεί αύξηση του χρόνου ενασχόλησής του κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι για την πλειοψηφία των παικτών δεν επήλθε οποιαδήποτε μεταβολή στον χρόνο ενασχόλησής τους με τα τυχερά παιχνίδια στο διάστημα του τελευταίου χρόνου, ενώ η τάση για ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού ήταν να μειώσει τον χρόνο που αφιερώνει σε αυτά. Αυξητική ήταν η τάση μόνο για ένα μικρό ποσοστό των παικτών, αναφερόμενο σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα σε προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες και παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

5.4 Εβδομαδιαία έξοδα ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια

Εκτός από τον χρόνο που αφιερώνουν παίζοντας τυχερά παιχνίδια, οι παίκτες κλήθηκαν να υπολογίσουν επίσης τα χρήματα που ξοδεύουν εβδομαδιαίως σε τυχερά παιχνίδια, λαμβανομένων και πάλι υπ' όψιν των συνηθειών τους κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες **(βλ. γράφημα 27)**. Στην ερώτηση απάντησε το 99% των παικτών, ενώ 1% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Καθησυχαστικά ήταν και σε αυτή την περίπτωση τα αποτελέσματα για την πλειοψηφία των παικτών, με το 73% να δηλώνει ότι ξοδεύει λιγότερα από €10 εβδομαδιαίως για τυχερά παιχνίδια. Ένα ποσοστό της τάξης του 17% αναφέρει ότι ξοδεύει μεταξύ €10 και €50 εβδομαδιαίως, ενώ για μεγαλύτερα ποσά μιλά το 9% των παικτών. Αναλυτικότερα, το 4% δηλώνει ότι ξοδεύει μεταξύ €50,01 και €100, το 3% μεταξύ €100,01 και €300, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 2% των παικτών φαίνεται να ξοδεύει περισσότερα από €300 εβδομαδιαίως σε τυχερά παιχνίδια.

Εν συνεχεία, αναλύονται τα παραπάνω αποτελέσματα ανά τύπο παικτών, με στόχο να διαπιστωθεί το ύψος των εξόδων των παικτών εκτός κινδύνου, των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και των προβληματικών/παθολογικών παικτών σε τυχερά παιχνίδια **(βλ. γράφημα 28)**.

Οι παίκτες εκτός κινδύνου περιορίζονται στη συντριπτική πλειοψηφία τους σε μικρά ποσά, με το 86% εξ αυτών να δηλώνει ότι ξοδεύει λιγότερα από €10 εβδομαδιαίως για τυχερά παιχνίδια και 11% να ξοδεύει μεταξύ €10 και €50 εβδομαδιαίως. Μόλις 1% των παικτών αυτής της κατηγορίας ξοδεύει μεταξύ €50,01 και €100 και ισάριθμοι παίκτες (ποσοστό 1%) ξοδεύουν μεταξύ €100,01 και €300. Κανένας παίκτης αυτής της κατηγορίας δεν δηλώνει να ξοδεύει ποσά άνω των €300 εβδομαδιαίως σε τυχερά παιχνίδια.

Η πλειοψηφία των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, και συγκεκριμένα ποσοστό της τάξης του 49%, ξοδεύει μεταξύ €10 και €50 εβδομαδιαίως, ενώ περίπου ένας στους τρεις δηλώνει ότι ξοδεύει λιγότερα από €10 εβδομαδιαίως για τυχερά παιχνίδια. Ποσοστό της τάξης του 13% των παικτών αυτής της κατηγορίας αναφέρει ότι ξοδεύει μεταξύ €50,01 και €100 εβδομαδιαίως, ενώ το 1% μιλά για έξοδα μεταξύ €100,01 και €300 και επιπλέον 1% για ποσά άνω των €300 εβδομαδιαίως.

Ακόμα μεγαλύτερα είναι τα ποσά που ξοδεύουν σε τυχερά παιχνίδια οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες, με την πλειοψηφία τους (ποσοστό 38%) να δηλώνει ότι ξοδεύει μεταξύ €10 και €50 εβδομαδιαίως και περίπου έναν στους τέσσερεις εξ αυτών (ποσοστό 24%) να ξοδεύει μεταξύ €50,01 και €100 εβδομαδιαίως. Το 17% των προβληματικών/παθολογικών παικτών δηλώνει ότι τα έξοδά του για τυχερά παιχνίδια δεν ξεπερνούν τα €10 εβδομαδιαίως. Ένα ποσοστό της τάξης του 14% υπολογίζει ότι τα εβδομαδιαία έξοδά του σε τυχερά παιχνίδια κυμαίνονται μεταξύ €100,01 και €300 και το 7% των προβληματικών/παθολογικών παικτών φέρεται να ξοδεύει ποσά που ξεπερνούν τα €300 εβδομαδιαίως.

Παρατηρείται επομένως ότι η ανάπτυξη προβληματικών στοιχηματικών συμπεριφορών συνοδεύεται από αύξηση των χρηματικών ποσών που ξοδεύει ο παίκτης κατά την ενασχόλησή του με τα τυχερά παιχνίδια.

Γράφημα 29 # Αυτο-αναφερθείσες μεταβολές στα έξοδα ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια κατά τον τελευταίο χρόνο

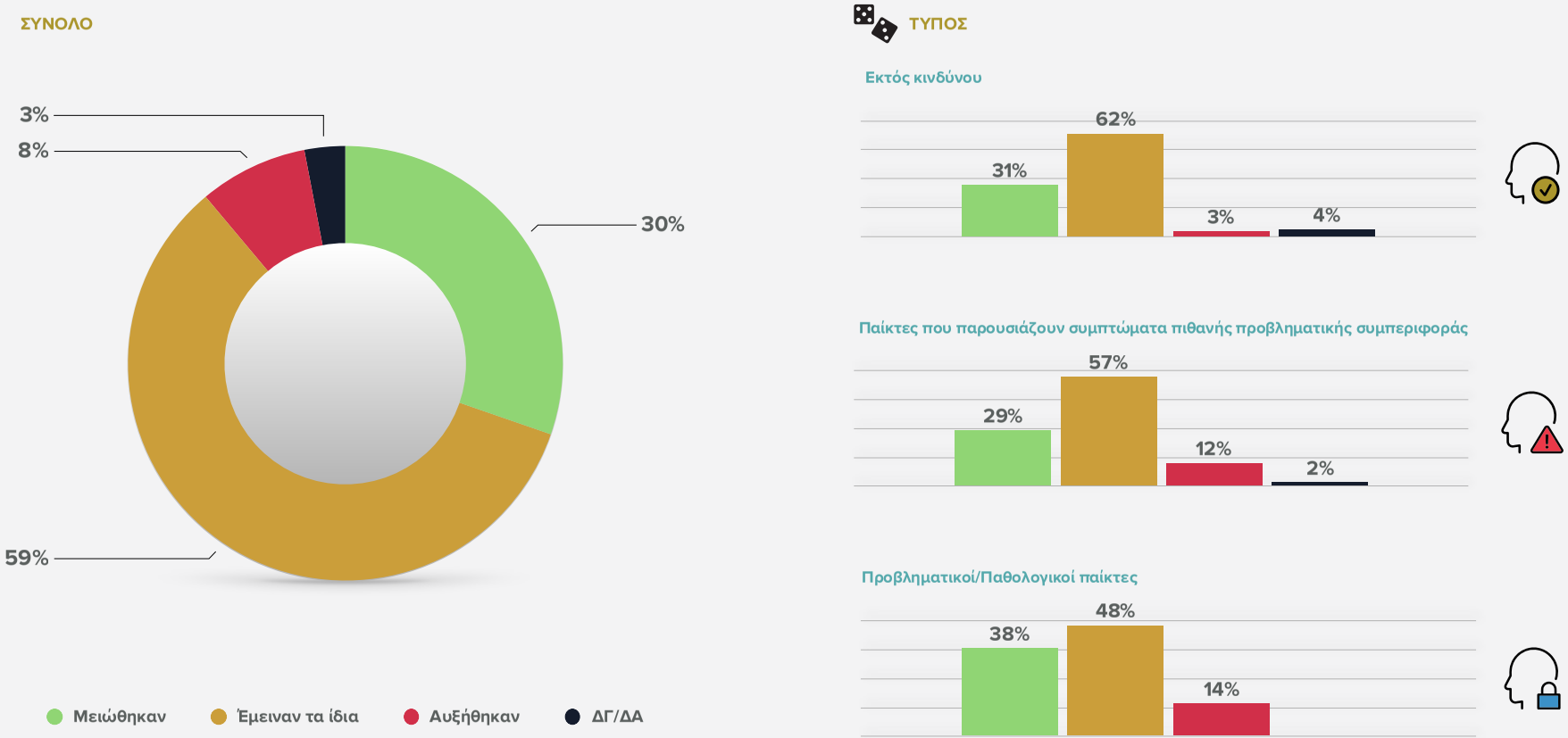

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 5 | Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

5.5 Αυτο-αναφερθείσες μεταβολές στα έξοδα ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια κατά τον τελευταίο χρόνο

Όπως και στην περίπτωση του χρόνου ενασχόλησής τους με τα τυχερά παιχνίδια, έτσι και στην περίπτωση των χρημάτων που ξοδεύουν σε αυτά, οι παίκτες κλήθηκαν να αυτο-αξιολογήσουν τυχόν μεταβολές στη στοιχηματική τους συμπεριφορά κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες **(βλ. γράφημα 29)**. Στην ερώτηση ανταποκρίθηκε το 97% των παικτών, ενώ ποσοστό της τάξης του 3% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Το 59% των παικτών δηλώνει ότι τα χρήματα που ξοδεύει σε τυχερά παιχνίδια παρέμειναν τα ίδια κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, ποσοστό που συμφωνεί σχεδόν απόλυτα με εκείνο των παικτών που δηλώνουν ότι ούτε στον χρόνο ενασχόλησής τους με τα τυχερά παιχνίδια επήλθε κάποια μεταβολή **(**ποσοστό 60% - **πρβλ. γράφημα 26)**.

Τρεις στους δέκα παίκτες (ποσοστό 30%) παρατηρεί μείωση στα έξοδά του για τυχερά παιχνίδια κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, ποσοστό ελαφρώς χαμηλότερο από αυτό των παικτών που δηλώνουν μείωση στον χρόνο ενασχόλησής τους με τα τυχερά παιχνίδια στο ίδιο διάστημα **(**34% **- πρβλ. γράφημα 26)**.

Το 8% των παικτών, ωστόσο, παρατηρεί αύξηση των χρημάτων που ξοδεύει για τυχερά παιχνίδια κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, ποσοστό αισθητά υψηλότερο από αυτό των παικτών που παρατηρούν αύξηση του χρόνου ενασχόλησής τους με τα τυχερά παιχνίδια στο ίδιο διάστημα **(**3% **- πρβλ. γράφημα 26)**.

Αναλύοντας τα παραπάνω αποτελέσματα ανά τύπο παικτών, προκύπτει ότι σε όλες τις περιπτώσεις η πλειοψηφία των παικτών δηλώνει ότι τα έξοδά τους για τυχερά παιχνίδια παρέμειναν τα ίδια κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Με τη δήλωση αυτή ταυτίζεται συγκεκριμένα το 62% των παικτών εκτός κινδύνου, το 57% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 48% των προβληματικών/παθολογικών παικτών.

Ακολουθεί επιμέρους ανάλυση των πιο πάνω αποτελεσμάτων ανά τύπο παικτών. Στην περίπτωση των προβληματικών/παθολογικών παικτών σημειώνονται, σύμφωνα πάντοτε με την πρόσληψη των ιδίων, οι περισσότερες αυξομειώσεις στα έξοδά τους για τυχερά παιχνίδια συγκριτικά με τις άλλες δύο κατηγορίες παικτών.

Σε μείωση των χρημάτων που ξοδεύει για τυχερά παιχνίδια κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες αναφέρεται το 38% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, παρόλο που, όπως διαφάνηκε στην προηγούμενη υποενότητα, η συγκεκριμένη κατηγορία παικτών τείνει να ξοδεύει τα μεγαλύτερα ποσά κατά την ενασχόλησή της με το τυχερό παιχνίδι **(πρβλ. γράφημα 28)**. Μείωση των εξόδων για τυχερά παιχνίδια αναφέρει επίσης το 31% των παικτών εκτός κινδύνου, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς είναι ελαφρώς χαμηλότερο (ποσοστό 29% των παικτών αυτής της κατηγορίας).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η περαιτέρω ανάλυση του 8% των παικτών που δηλώνουν αύξηση των χρημάτων που ξοδεύουν για τυχερά παιχνίδια κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες: Από τους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες, ένα ποσοστό της τάξης του 14% αντιλαμβάνεται αύξηση των εξόδων του για τυχερά παιχνίδια. Το ποσοστό αυτό συμπίπτει με το ποσοστό των προβληματικών/παθολογικών παικτών που δηλώνουν αύξηση του χρόνου ενασχόλησής τους με το τυχερό παιχνίδι κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες **(**14% **- πρβλ. γράφημα 26)**. Αύξηση των εξόδων του παρατηρεί επίσης το 12% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο σε σύγκριση με τον αριθμό των παικτών αυτής της κατηγορίας που δηλώνουν αύξηση του χρόνου ενασχόλησής τους με τα τυχερά παιχνίδια **(**9% **- πρβλ. γράφημα 26)**. Τέλος, ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου το 3% εκτιμά ότι τα χρήματα που δαπανά σε τυχερά παιχνίδια έχουν αυξηθεί κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, ενώ μόλις το 1% των παικτών αυτής της κατηγορίας δηλώνει αύξηση του χρόνου ενασχόλησής του με τα τυχερά παιχνίδια κατά το ίδιο διάστημα **(πρβλ. γράφημα 26)**.

Συμπερασματικά, στην πλειοψηφία τους οι ίδιοι οι παίκτες θεωρούν ότι ο χρόνος και τα χρήματα που αφιερώνουν σε τυχερά παιχνίδια δεν έχουν

Γράφημα 30 # Ενασχόληση με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια - Συνολική αποτίμηση

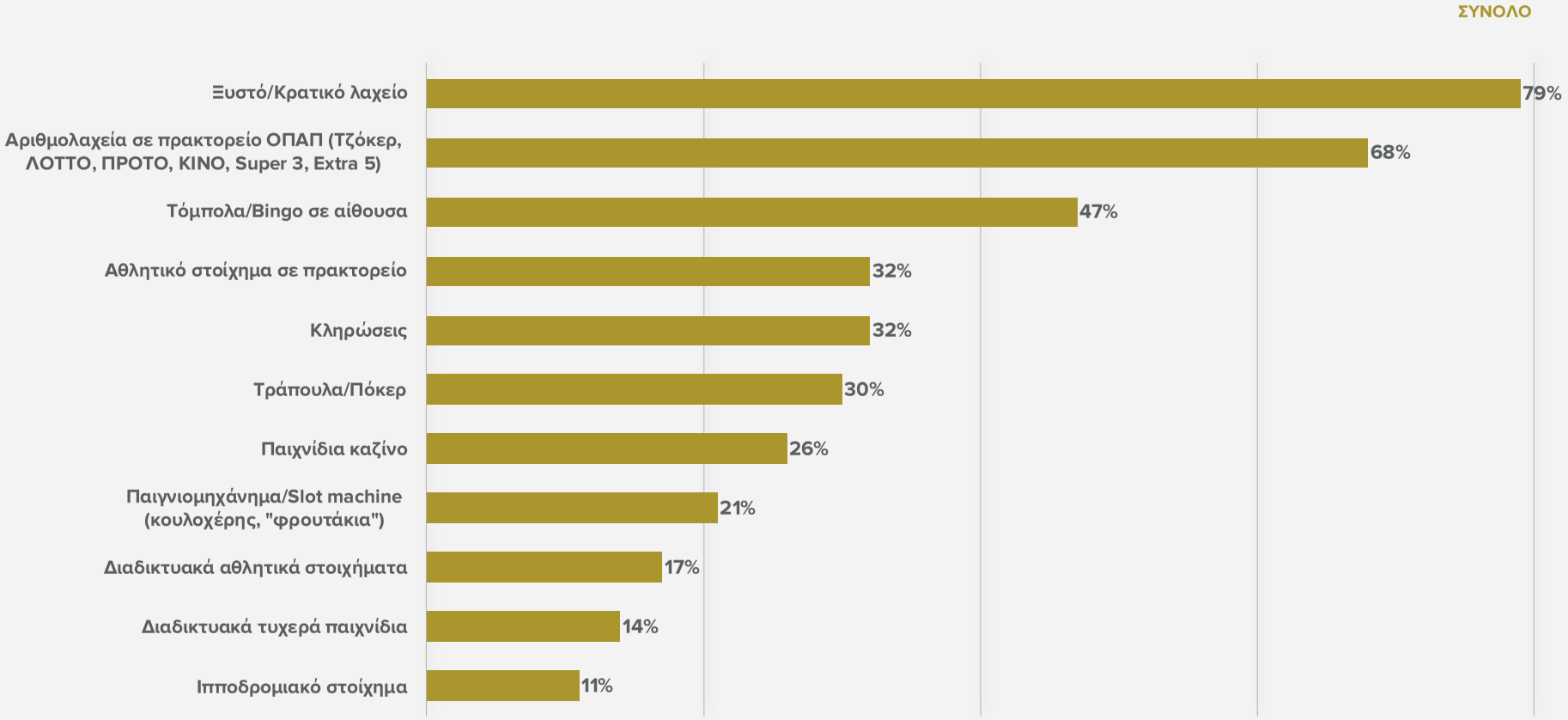

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

τύχει σε γενικές γραμμές μεταβολής. Ένα σημαντικό ποσοστό των παικτών υποστηρίζει μείωση χρόνου και εξόδων κατά τον τελευταίο χρόνο. Πολύ μικρό είναι το ποσοστό όσων παικτών αναφέρονται σε αύξηση του χρόνου ενασχόλησής τους με τα τυχερά παιχνίδια, ενώ κατά 5% υψηλότερο είναι το ποσοστό των παικτών που βλέπουν τα δαπανηθέντα σε τυχερά παιχνίδια χρήματά τους να έχουν αυξηθεί στο διάστημα των τελευταίων δώδεκα μηνών.

5.6 Ενασχόληση με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια – Συνολική αποτίμηση

Στην υποενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας αναφορικά με τη διείσδυση των διαφόρων τυχερών παιχνιδιών στις συνήθειες των παικτών. Όλοι όσοι κατατάσσονται στην κατηγορία των παικτών (ποσοστό 75%), κλήθηκαν να κατονομάσουν τα τυχερά παιχνίδια που παίζουν, χωρίς περιορισμό στον επιτρεπτό αριθμό αναφορών τους **(βλ. γράφημα 30)**.

Η συνολική κατάταξη των τυχερών παιχνιδιών που παίζουν προκύπτει ως εξής:

1. Σχεδόν οκτώ στους δέκα παίκτες (ποσοστό 79%) δηλώνουν ότι παίζουν ξυστό/κρατικό λαχείο.
2. Ακολουθούν σε δημοτικότητα τα παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία με ποσοστό 68%. Στην κατηγορία αυτή κατατάχθηκαν οι αναφορές στο ΛΟΤΤΟ, το ΤΖΟΚΕΡ, το ΚΙΝΟ, το ΠΡΟΤΟ, το SUPER 3 και το EXTRA 5.
3. Σχεδόν οι μισοί από τους παίκτες (ποσοστό 47%) αναφέρουν ότι παίζουν επίγεια τόμπολα/Bingo (εντός αίθουσας).
4. Το επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο) και οι κληρώσεις συγκεντρώνουν ισάριθμες αναφορές, με ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 32% να αναφέρει ότι παίζει τα συγκεκριμένα τυχερά παιχνίδια.
5. Λίγο πιο κάτω κατατάσσονται τα τυχερά παιχνίδια τράπουλας συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, με ποσοστό 30%.
6. Ακολουθούν σε κατάταξη τα παιχνίδια καζίνο, με περίπου έναν στους τέσσερεις παίκτες (ποσοστό 26%) να αναφέρει ότι παίζει αυτής της κατηγορίας τυχερά παιχνίδια.
7. Περίπου ένας στους πέντε παίκτες (ποσοστό 21%) αναφέρει ότι παίζει σε παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια»).
8. Ποσοστό της τάξης του 17% δηλώνει ότι παίζει διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα.
9. Ακολουθούν σε κατάταξη τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, με ποσοστό 14%.
10. Τελευταίο σε δημοτικότητα ανάμεσα στους Κύπριους παίκτες κατατάσσεται το ιπποδρομιακό στοίχημα, στο οποίο επιδίδεται περίπου ένας στους δέκα παίκτες (ποσοστό 11%).

Συνεπώς προκύπτει ότι η πλειοψηφία των παικτών προτιμά το παραδοσιακό ξυστό/κρατικό λαχείο και τα αριθμολαχεία, ενώ λιγότερο δημοφιλή ανάμεσα στους Κύπριους παίκτες φαίνεται να είναι τα τυχερά παιχνίδια «νέας γενιάς», δηλαδή τα διαδικτυακά, καθώς και το ιπποδρομιακό στοίχημα.

5.7 Ανάλυση ενασχόλησης με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια ανά τύπο παικτών

Καίριας σημασίας για τη λήψη στοχευόμενων μέτρων είναι η ανάλυση των προτιμήσεων των διαφόρων τύπων παικτών σε συγκεκριμένα τυχερά παιχνίδια. Η ανάλυση των παιχνιδιών που δήλωσαν ότι παίζουν οι παίκτες των τριών κατηγοριών, αναδεικνύει ορισμένες σημαντικές διαφοροποιήσεις.

5.7.1 Ανάλυση ενασχόλησης παικτών εκτός κινδύνου με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια

Η κατάταξη που προκύπτει από τις αναφορές των παικτών εκτός κινδύνου (ποσοστό 81% των παικτών) στα τυχερά παιχνίδια που παίζουν είναι η κάτωθι **(βλ. γραφήματα 31-32)**:

1. Δημοφιλέστερο παιχνίδι ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου είναι το ξυστό/κρατικό λαχείο με ποσοστό 80%.
2. Ακολουθούν τα παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία, με περίπου επτά στους δέκα παίκτες εκτός κινδύνου (ποσοστό 69%) να δηλώνουν ότι παίζουν παιχνίδια αυτής της κατηγορίας.
3. Επίγεια τόμπολα/Bingo (εντός αίθουσας) παίζει ποσοστό της τάξης του 46% των παικτών εκτός κινδύνου.
4. Αρκετά χαμηλότερο ποσοστό συγκεντρώνουν

Γράφημα 31 # Ενασχόληση με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια - Ανάλυση ανά τύπο παικτών (Μέρος Α)

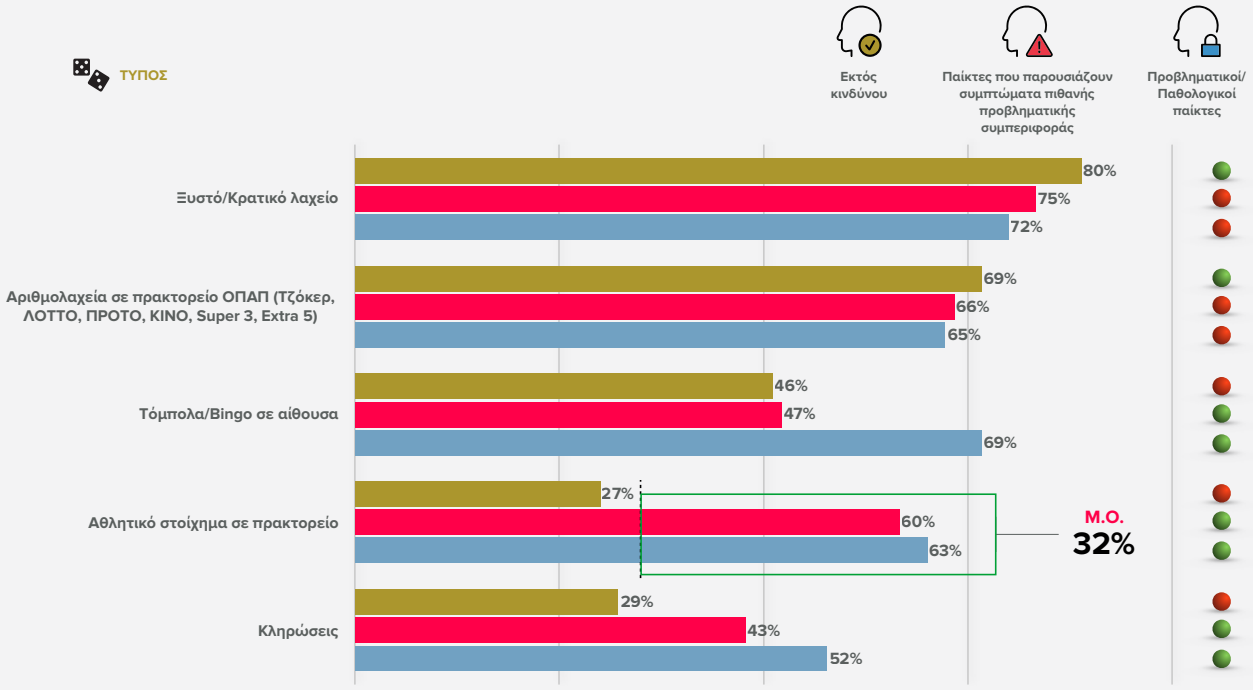

Γράφημα 32 # Ενασχόληση με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια - Ανάλυση ανά τύπο παικτών (Μέρος Β)

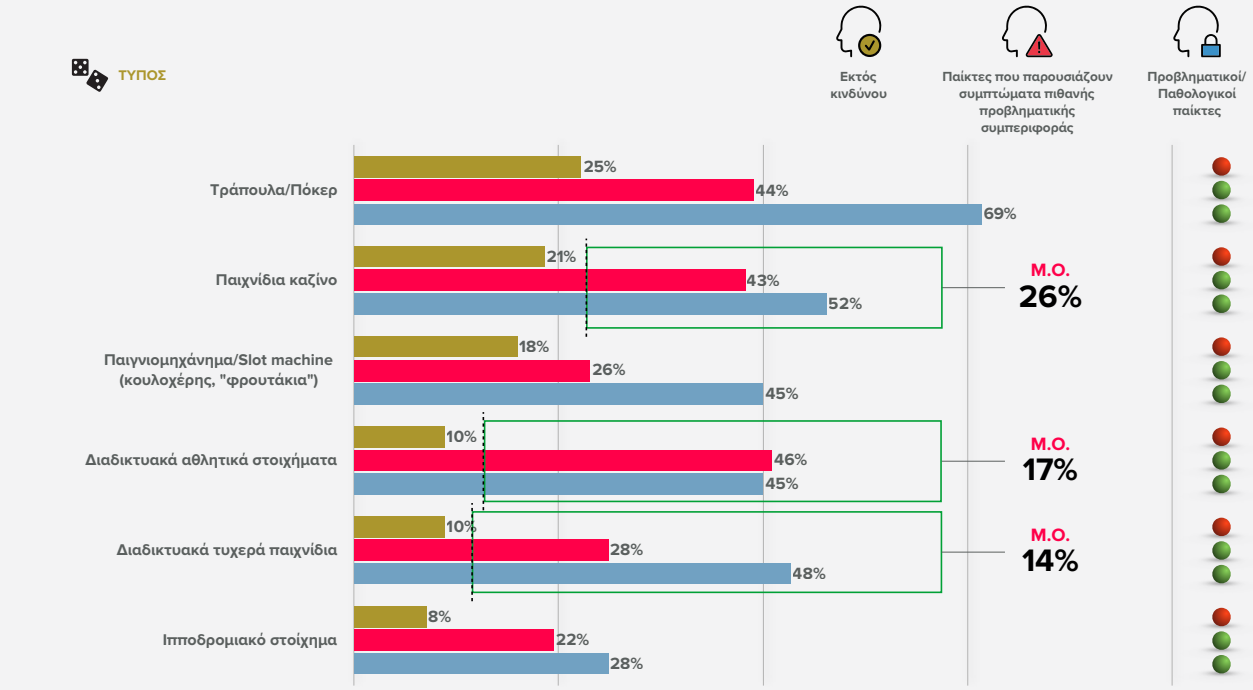

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 5 | Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

οι κληρώσεις (29%).

5. Ακολουθεί με μικρή διαφορά το επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο), με ποσοστό 27%.
6. Λίγο πιο κάτω κατατάσσονται τα παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, στα οποία φαίνεται να συμμετέχει ένας στους τέσσερεις παίκτες εκτός κινδύνου (ποσοστό 25%).
7. Ένας στους πέντε περίπου (ποσοστό 21%) αναφέρει ότι παίζει παιχνίδια καζίνο.
8. Ελαφρώς χαμηλότερο είναι το ποσοστό των παικτών εκτός κινδύνου (ποσοστό 18%) που δηλώνουν ότι παίζουν σε παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια»).
9. Μόλις ένας στους δέκα παίκτες εκτός κινδύνου (ποσοστό 10%) δηλώνει ότι παίζει διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα, ενώ ισάριθμες αναφορές συγκεντρώνουν τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια (ποσοστό 10%) ανάμεσα στους παίκτες αυτής της κατηγορίας.
10. Τελευταίο στις προτιμήσεις των παικτών εκτός κινδύνου έρχεται το ιπποδρομιακό στοίχημα (ποσοστό 8%).

Από τα παραπάνω αποτελέσματα συνάγεται ότι η πλειοψηφία των παικτών εκτός κινδύνου ασχολείται κυρίως με το ξυστό/κρατικό λαχείο, τα αριθμολαχεία και την επίγεια τόμπολα/Bingo, ενώ μειωμένα είναι τα ποσοστά συμμετοχής τους στα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, το διαδικτυακό αθλητικό στοίχημα και το ιπποδρομιακό στοίχημα.

5.7.2 Ανάλυση ενασχόλησης παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια

Οι αναφορές των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς σχετικά με τα τυχερά παιχνίδια που παίζουν οδηγούν στην παρακάτω κατάταξη των τυχερών παιχνιδιών **(βλ. γραφήματα 31-32)**:

1. Τρεις στους τέσσερεις παίκτες αυτής της κατηγορίας (ποσοστό 75%) αναφέρουν το ξυστό/κρατικό λαχείο.
2. Ποσοστό της τάξης του 66% των παικτών αυτής της κατηγορίας δηλώνει ότι παίζει τα παρεχόμενα στα πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία.
3. Έξι στους δέκα παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς (ποσοστό 60%) δηλώνουν ότι συμμετέχουν στο επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο), ποσοστό κατά πολύ υψηλότερο από τον Μέσο Όρο συμμετοχής των παικτών όλων των κατηγοριών στο αθλητικό στοίχημα.
4. Σχεδόν οι μισοί εκ των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς (ποσοστό 47%) δηλώνουν ότι συμμετέχουν σε επίγεια τόμπολα/Bingo (εντός αίθουσας).
5. Ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 46% των παικτών αυτής της κατηγορίας δηλώνουν ότι στοιχηματίζουν σε διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα. Το ποσοστό αυτό είναι πολύ υψηλότερο από τον Μέσο Όρο συμμετοχής των παικτών όλων των τύπων στο διαδικτυακό αθλητικό στοίχημα.
6. Το 44% των παικτών αυτή της κατηγορίας δηλώνει ότι παίζει τυχερά παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ. Και όσον αφορά τη συμμετοχή στα τυχερά παιχνίδια τράπουλας, το ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες αυτής της κατηγορίας είναι υψηλότερο από εκείνο του Μέσου Όρου.
7. Ποσοστό της τάξης του 43% των παικτών αυτής της κατηγορίας συμμετέχει σε κληρώσεις, ποσοστό που επίσης ξεπερνά τα ποσοστά συμμετοχής του Μέσου Όρου. Ισάριθμες αναφορές συγκεντρώνουν επίσης τα παιχνίδια καζίνο ανάμεσα στους παίκτες αυτής της κατηγορίας (ποσοστό 43%), γεγονός που φανερώνει και σε αυτή την περίπτωση αρκετά υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής ανάμεσα στους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς συγκριτικά με τον Μέσο Όρο.
8. Ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 28% των παικτών αυτής της κατηγορίας δηλώνει ότι παίζει διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, ποσοστό που υπερβαίνει κατά πολύ τον Μέσο Όρο συμμετοχής των παικτών όλων των τύπων στα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια.
9. Περίπου ένας στους τέσσερεις παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς (ποσοστό 26%) αναφέρουν ότι παίζουν τυχερά παιχνίδια σε παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια»), ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο από εκείνο του Μέσου Όρου.
10. Στο ιπποδρομιακό στοίχημα δηλώνει ότι συμμετέχει το 22% των παικτών αυτής της κατηγορίας, ποσοστό κατά πολύ υψηλότερο συγκριτικά με τον Μέσο Όρο συμμετοχής στο εν λόγω τυχερό παιχνίδι.

Κεφάλαιο 5 | Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

Από τα παραπάνω διαφαίνεται ότι τα ποσοστά συμμετοχής των παικτών αυτής της κατηγορίας στο επίγειο αθλητικό στοίχημα, στο διαδικτυακό αθλητικό στοίχημα, στα παιχνίδια τράπουλας, στις κληρώσεις, στα παιχνίδια καζίνο, στα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια και στο ιπποδρομιακό στοίχημα είναι κατά πολύ υψηλότερα από τον Μέσο Όρο, ενώ ελαφρώς υψηλότερο από τον Μέσο Όρο είναι και το ποσοστό ενασχόλησης παικτών αυτής της κατηγορίας με παιγνιομηχανήματα.

5.7.3 Ανάλυση ενασχόλησης προβληματικών/παθολογικών παικτών με τα διάφορα τυχερά παιχνίδια

Παρακάτω παρατίθεται η αντίστοιχη κατάταξη συμμετοχής στα διάφορα τυχερά παιχνίδια με βάση τις αναφορές των προβληματικών/παθολογικών παικτών **(βλ. γραφήματα 31-32)**:

1. Πρώτο σε αναφορές είναι και σε αυτή την κατηγορία παικτών το ξυστό/κρατικό λαχείο, με ποσοστό 72%.
2. Ακολουθεί η επίγεια τόμπολα/Bingo (εντός αίθουσας) και τα τυχερά παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ με ποσοστό 69% έκαστο, το οποίο είναι και στις δύο περιπτώσεις αρκετά υψηλότερο συγκριτικά με τον Μέσο Όρο συμμετοχής των παικτών όλων των τύπων στα συγκεκριμένα τυχερά παιχνίδια.
3. Τα παρεχόμενα σε πρακτορεία ΟΠΑΠ αριθμολαχεία συγκεντρώνουν ποσοστό 65% ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες.
4. Ποσοστό της τάξης του 63% των παικτών αυτής της κατηγορίας δηλώνει ότι συμμετέχει στο επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο). Το ποσοστό αυτό είναι το υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής σε επίγειο αθλητικό στοίχημα ανάμεσα στους παίκτες των τριών τύπων και ξεπερνά κατά πολύ τον Μέσο Όρο.
5. Το υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής ανάμεσα στους παίκτες των τριών τύπων σημειώνουν οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες και στην περίπτωση των κληρώσεων, με περίπου έναν στους δύο να δηλώνει ότι συμμετέχει σε αυτές (ποσοστό 52%). Το ίδιο ισχύει και για τα παιχνίδια καζίνο, στα οποία φαίνεται να συμμετέχει επίσης το 52% των προβληματικών/παθολογικών παικτών.
6. Σχεδόν ένας στους δύο προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες (ποσοστό 48%) δηλώνει ότι παίζει διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια. Το ποσοστό συμμετοχής τους ξεπερνά κατά πολύ τον Μέσο Όρο και είναι με διαφορά πολύ υψηλότερο από το ποσοστό συμμετοχής των υπόλοιπων τύπων παικτών σε αυτό το είδος τυχερών παιχνιδιών.
7. Το διαδικτυακό αθλητικό στοίχημα είναι επίσης πολύ δημοφιλές ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες, με το 45% εξ αυτών, ποσοστό πολύ υψηλότερο από τον Μέσο Όρο, να δηλώνει ότι συμμετέχει σε αυτό. Παρόμοια είναι η κατάσταση και με τα παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. κουλοχέρης, «φρουτάκια»), με τα οποία ασχολείται επίσης το 45% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, ποσοστό για άλλη μια φορά πολύ υψηλότερο από τον Μέσο Όρο.
8. Το ιπποδρομιακό στοίχημα συγκεντρώνει τη μικρότερη συμμετοχή ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες (ποσοστό 28%), η οποία είναι παρ' όλα αυτά πολύ υψηλότερη από εκείνη του Μέσου Όρου.

Συνεπώς, τα ποσοστά συμμετοχής των προβληματικών/παθολογικών παικτών σε επίγεια τόμπολα/Bingo, σε τυχερά παιχνίδια τράπουλας, στο επίγειο αθλητικό στοίχημα, σε κληρώσεις, σε παιχνίδια καζίνο, σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, σε διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα, σε παιγνιομηχανήματα και σε ιπποδρομιακό στοίχημα είναι υψηλότερα από τον Μέσο Όρο.

Ως γενικό συμπέρασμα της ανάλυσης της συμμετοχής στα διάφορα τυχερά παιχνίδια ανά τύπο παικτών, προκύπτει ότι οι μεγαλύτερες αποκλίσεις (διαφορά άνω του 30%) ανάμεσα στη στοιχηματική δραστηριότητα των παικτών εκτός κινδύνου και των προβληματικών/παθολογικών παικτών εντοπίζονται στα ποσοστά συμμετοχής στα τυχερά παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, στα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, στο αθλητικό στοίχημα, επίγειο και διαδικτυακό, και στα παιχνίδια καζίνο. Οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλή συμμετοχή στο αθλητικό στοίχημα, διαδικτυακό και επίγειο, συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου, με τα παιχνίδια καζίνο, τα παιχνίδια τράπουλας και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια να ακολουθούν ως τα σημαντικότερα σημεία απόκλισης των δύο αυτών τύπων παικτών. Υπάρχουν επομένως ενδείξεις ότι τα παιχνίδια αυτά ενέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να οδηγήσουν σε πιθανές προβληματικές στοιχηματικές συμπεριφορές σε σύγκριση με τα υπόλοιπα τυχερά παιχνίδια.

Γράφημα 33 # Έξοδα ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια - Συνολική αποτίμηση

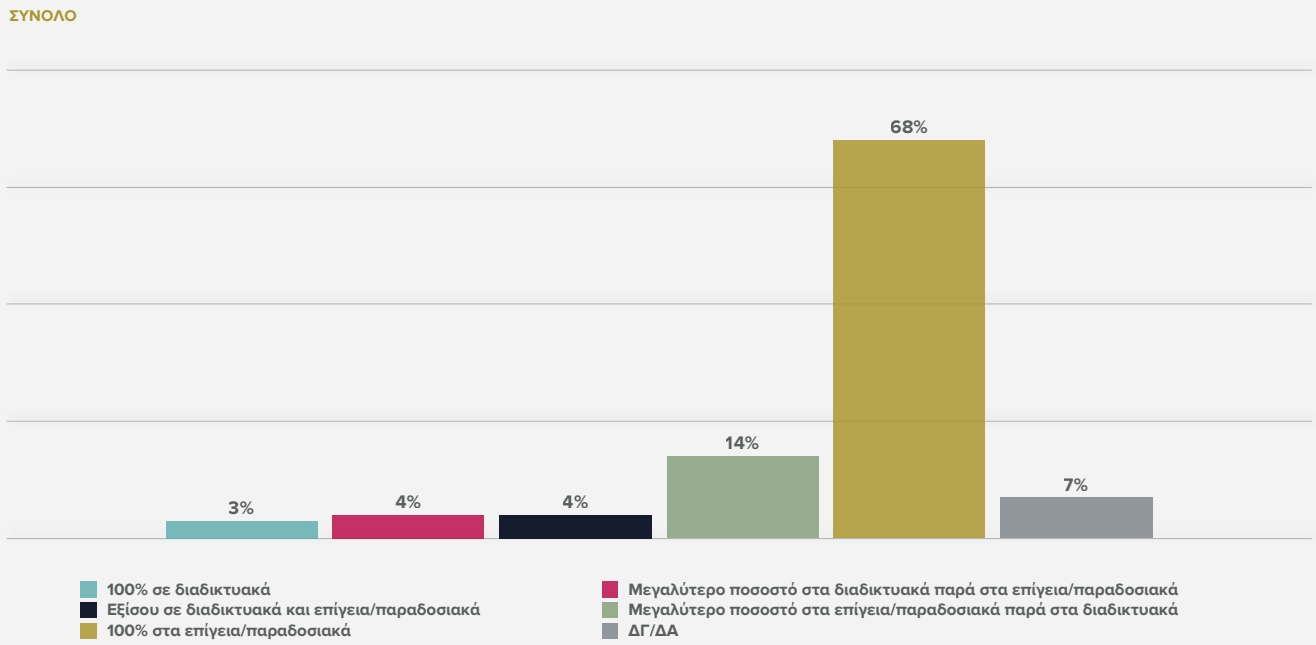

Γράφημα 34 # Έξοδα ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια - Ανάλυση ανά ηλικιακή ομάδα

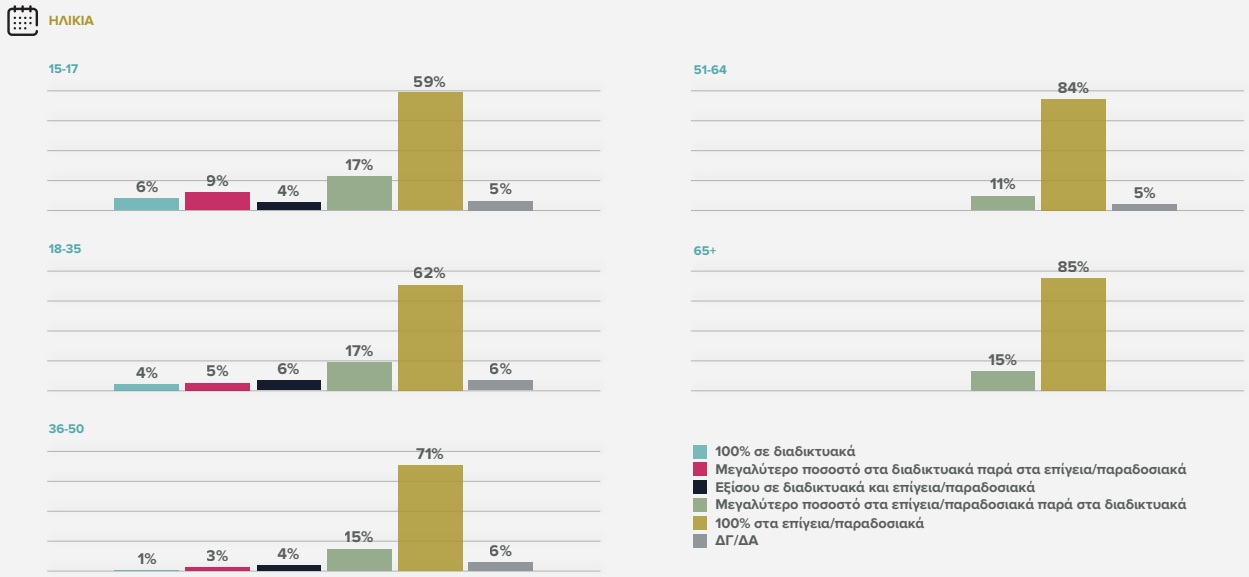

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 5 | Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

5.8 Έξοδα ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια

Μια σημαντική παράμετρος που χρήζει περαιτέρω εξέτασης, ιδιαίτερα λόγω της ολοένα και αυξανόμενης χρήσης του διαδικτύου, είναι οι συνήθειες των παικτών όσον αφορά τη συμμετοχή σε επίγειο και σε διαδικτυακό στοίχημα. Όλοι οι παίκτες που συμμετείχαν στην έρευνα (ποσοστό 75%) ερωτήθηκαν αναφορικά με την κατά προσέγγιση ποσοστιαία αναλογία των χρημάτων που ξοδεύουν σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια και σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια. Για την απάντησή τους κλήθηκαν να λάβουν υπ' όψιν τη στοιχηματική τους συμπεριφορά κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες **(βλ. γράφημα 33)**. Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 93% των παικτών, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 7% ανέφερε ότι δεν γνωρίζει ή προτιμά να μην απαντήσει.

Από τις απαντήσεις των παικτών προκύπτει ότι σχεδόν επτά στους δέκα (ποσοστό 68%) ξοδεύουν χρήματα αποκλειστικά για επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες. Ένα ποσοστό της τάξης του 14% δηλώνει ότι ξοδεύει μεγαλύτερο ποσοστό των χρημάτων του σε επίγεια/παραδοσιακά παρά σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια. Ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 4% δηλώνει ότι ξοδεύει εξίσου σε επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια. Ίδιο ποσοστό παικτών (4%) δηλώνει ότι ξοδεύει το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων του σε διαδικτυακά παρά σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια, ενώ ένα ελαφρώς μικρότερο ποσοστό της τάξης του 3% δηλώνει ότι ξοδεύει αποκλειστικά σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια.

Από τις παραπάνω αυτο-αναφορές των παικτών σχετικά με τον καταμερισμό των αναλωθέντων σε τυχερά παιχνίδια χρημάτων τους κατά τον τελευταίο χρόνο, εξάγεται το συμπέρασμα ότι η συντριπτική πλειοψηφία των παικτών ξοδεύει είτε αποκλειστικά είτε το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων αυτών σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια (off-line). Το ποσοστό των Κύπριων παικτών που ξοδεύουν αποκλειστικά ή περισσότερα χρήματα σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια (on-line) δεν ξεπερνά το 7%.

5.8.1 Ανάλυση εξόδων ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια ανά ηλικιακή ομάδα

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων στην ερώτηση αναφορικά με την κατά προσέγγιση ποσοστιαία αναλογία των χρημάτων που ξοδεύουν σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια και σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια ανά ηλικιακή ομάδα αναδεικνύει ορισμένες αποκλίσεις **(βλ. γράφημα 34)**.

Το ποσοστό όσων παικτών δηλώνουν ότι ξοδεύουν το 100% των χρημάτων τους σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια αυξάνεται αναλογικά με την ηλικία των παικτών. Πιο συγκεκριμένα, αποκλειστικά σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια δηλώνει ότι ξοδεύει το 85% των παικτών ηλικίας 65 ετών και άνω, το 84% των παικτών ηλικίας 51-64 ετών, το 71% των παικτών ηλικίας 36-50, το 62% των νεαρών ενηλίκων ηλικίας 18-35 ετών και το 59% των ανηλίκων ηλικίας 15-17 ετών.

Περισσότερα χρήματα σε επίγεια/παραδοσιακά παρά σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια δηλώνει ότι ξοδεύει το 17% των παικτών ηλικίας 15-17 και 18-35 ετών, το 15% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 65 ετών και άνω, καθώς επίσης και το 11% των παικτών ηλικίας 51-64 ετών.

Εξίσου χρήματα σε διαδικτυακά και επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια δηλώνει ότι ξοδεύει το 6% των παικτών ηλικίας 18-35 ετών, καθώς και το 4% των παικτών ηλικίας 15-17 και 36-50 ετών.

Μεγαλύτερα ποσά σε διαδικτυακά παρά σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια αναφέρει ότι ξοδεύει το 9% των ανήλικων παικτών ηλικίας 15-17 ετών, το 5% των παικτών ηλικίας 18-35 ετών και το 3% των παικτών ηλικίας 36-50 ετών.

Αποκλειστικά σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια ξοδεύει τα χρήματά του το 6% των ανήλικων παικτών ηλικίας 15-17 ετών, το 4% των παικτών ηλικίας 18-35 ετών και το 1% των παικτών ηλικίας 36-50 ετών.

Συμπερασματικά, οι Κύπριοι παίκτες ξοδεύουν ακόμη στη συντριπτική πλειοψηφία τους αποκλειστικά ή το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων τους

Γράφημα 35 # Έξοδα ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια - Ανάλυση ανά τύπο παικτών

ΤΥΠΟΣ

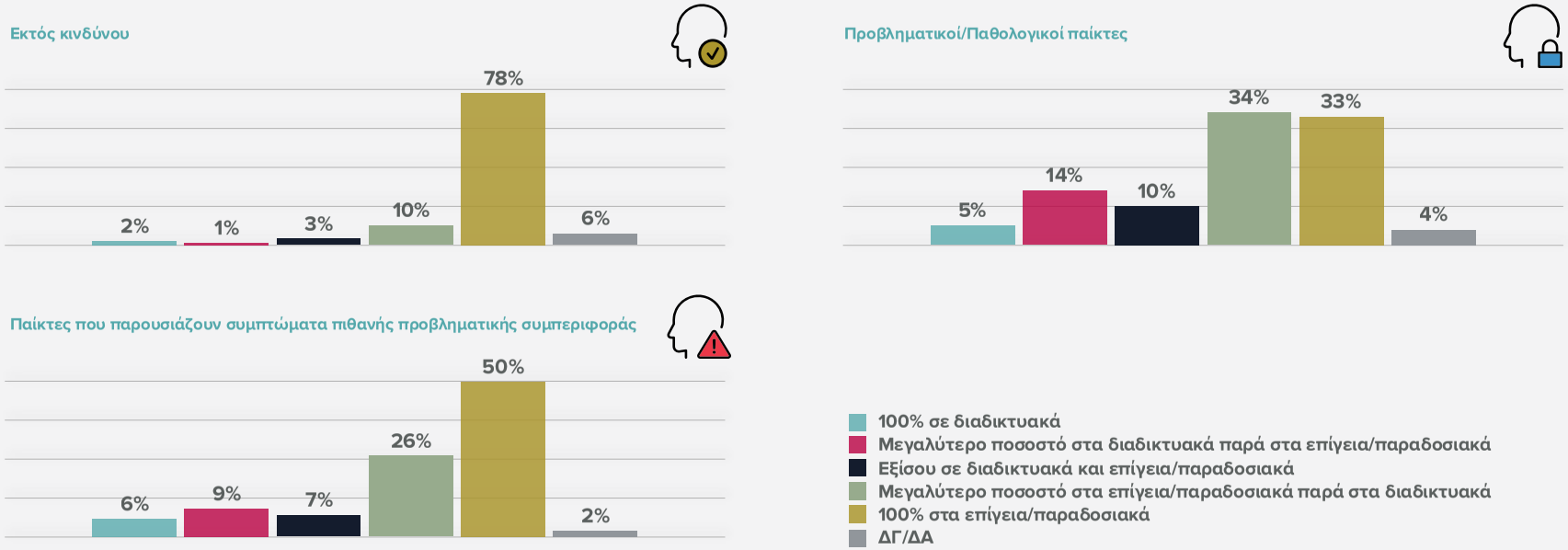

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

στα επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια. Εντούτοις, ανάμεσα στα νεαρότερα ηλικιακά στρώματα, συμπεριλαμβανομένων των ανηλίκων, φαίνεται να κερδίζουν σταδιακά έδαφος και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, προμηνύοντας ενδεχομένως περαιτέρω διάδοσή τους στα προσεχή χρόνια.

5.8.2 Ανάλυση εξόδων ενασχόλησης παικτών με επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια ανά τύπο παικτών

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση των αποτελεσμάτων στην ερώτηση αναφορικά με την κατά προσέγγιση ποσοστιαία αναλογία των χρημάτων που ξοδεύουν σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια και σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 35)**.

Αποκλειστικά σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια ξοδεύει η συντριπτική πλειοψηφία, και πιο συγκεκριμένα το 78% των παικτών εκτός κινδύνου, το 50% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 33% των προβληματικών/παθολογικών παικτών.

Περισσότερα χρήματα σε επίγεια/παραδοσιακά παρά διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια ξοδεύει το 34% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 26% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 10% των παικτών εκτός κινδύνου.

Εξίσου σε επίγεια/παραδοσιακά και διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια δηλώνει ότι ξοδεύει το 10% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 7% όσων παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 3% των παικτών εκτός κινδύνου.

Περισσότερα χρήματα σε διαδικτυακά παρά σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια ξοδεύει το 14% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 9% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και μόλις το 1% των παικτών εκτός κινδύνου.

Κατ' αποκλειστικότητα σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια δηλώνει ότι ξοδεύει το 6% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 5% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και μόλις το 2% των παικτών εκτός κινδύνου.

Συνάγεται, επομένως, ως σημαντικό εύρημα ότι οι παίκτες με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά τείνουν να ξοδεύουν περισσότερο σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου. Βάσει των ευρημάτων αυτών δικαιολογούνται πλήρως οι μέχρι στιγμής προσπάθειες των αρμόδιων αρχών να ρυθμίσουν και να ελέγξουν αποτελεσματικά το διαδικτυακό στοίχημα και προβάλλεται η επιτακτική ανάγκη ρύθμισης του καθεστώτος λειτουργίας του συνόλου των διαδικτυακών τυχερών παιχνιδιών, αλλά και αυστηρότερου ελέγχου της συμμετοχής ανηλίκων σε αυτά.

Γράφημα 36 # Συνοδεία κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι - Συνολική αποτίμηση

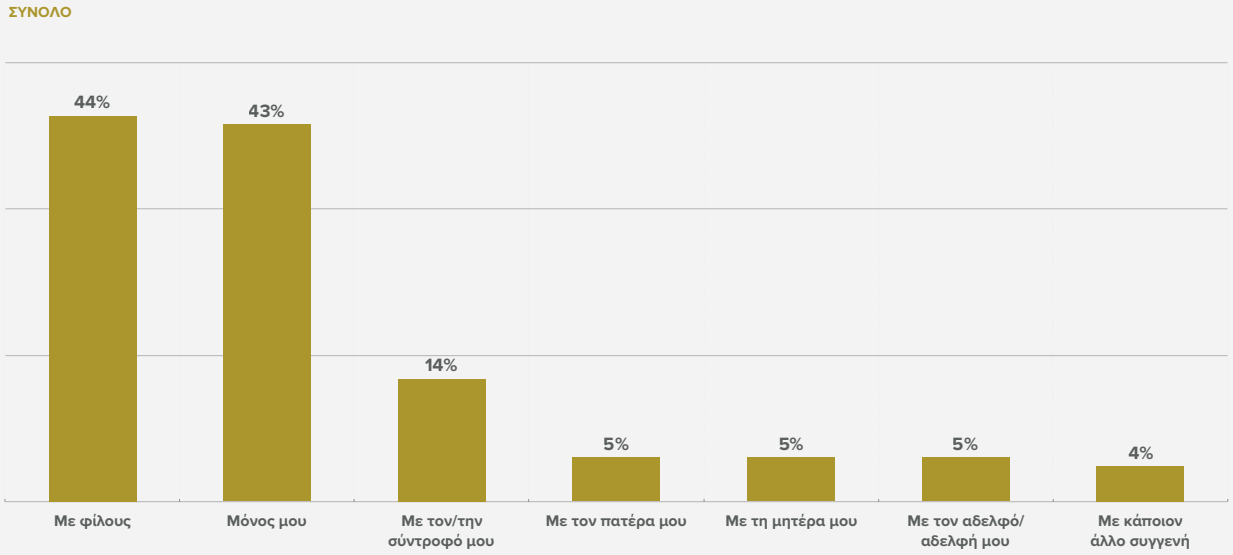

Γράφημα 37 # Συνοδεία κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι - Ανάλυση ανά φύλο

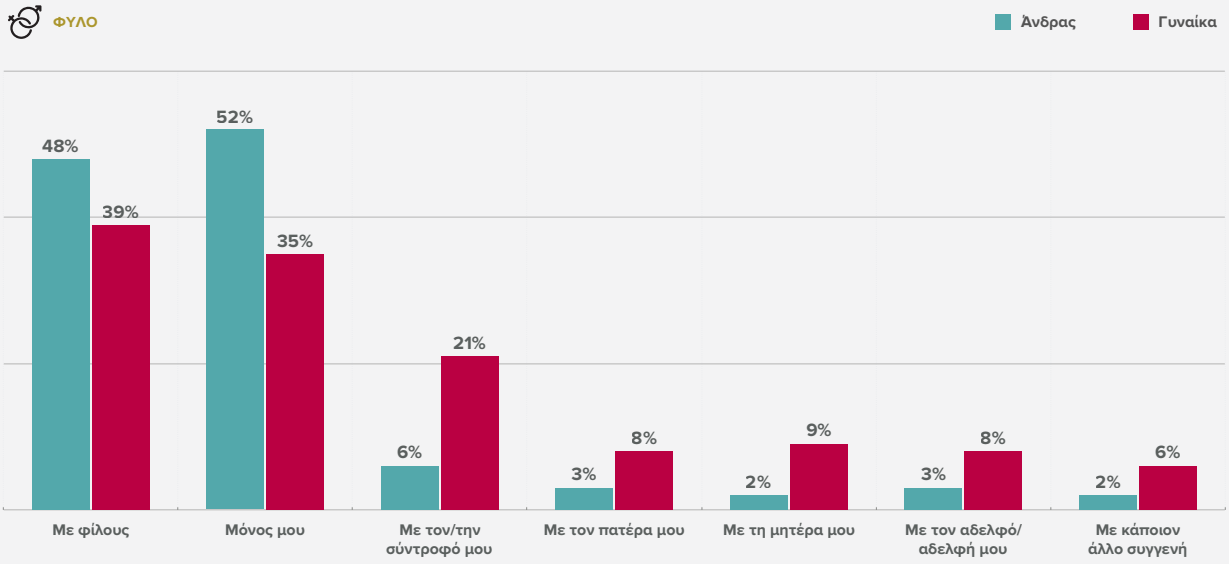

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 5 | Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

5.9 Συνοδεία κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

Στο πλαίσιο διερεύνησης των συνηθειών των παικτών όσον αφορά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια, όλοι οι παίκτες (ποσοστό 75%) ερωτήθηκαν αναφορικά με τα άτομα που είναι μαζί τους συνήθως, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια **(βλ. γράφημα 36)**. Οι παίκτες είχαν τη δυνατότητα να αναφέρουν περισσότερες από μια επιλογές, ανάλογα με το τι ισχύει στην περίπτωσή τους.

Ποσοστό 44% των παικτών δηλώνει ότι κατά την ενασχόλησή του με τα τυχερά παιχνίδια είναι συνήθως με φίλους. Ένα εξίσου υψηλό ποσοστό παικτών της τάξης του 43% δηλώνουν ότι είναι μόνοι τους, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια. Ακολουθούν με ποσοστό 14% όσοι συνοδεύονται από τον/την σύντροφό τους, ενώ χαμηλότερα είναι τα ποσοστά όσων είναι με κάποιο μέλος της οικογένειάς τους. Πιο συγκεκριμένα, το 5% δηλώνει ότι είναι με τον πατέρα, το 5% με τη μητέρα, το 5% με τον αδελφό/αδελφή και το 4% με κάποιον άλλο συγγενή.

Η περαιτέρω ανάλυση των παραπάνω αποτελεσμάτων ανάλογα με το φύλο των παικτών, αφήνει να διαφανούν ορισμένες διαφοροποιήσεις στις συνήθειες ανδρών και γυναικών **(βλ. γράφημα 37)**. Πιο συγκεκριμένα, η πλειοψηφία των ανδρών παικτών (ποσοστό 52%) δηλώνουν ότι είναι μόνοι τους, με το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι είναι με φίλους τους να ανέρχεται στο 48%. Για τις γυναίκες είναι συνηθέστερο να συνοδεύονται από την παρέα τους (ποσοστό 39%), παρά να είναι μόνες τους (ποσοστό 35%) κατά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ποσοστό 21% των γυναικών δηλώνουν ότι είναι με τον σύντροφό τους, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους άνδρες παίκτες είναι μόλις 6%. Ελαφρώς υψηλότερα ανάμεσα στις γυναίκες συγκριτικά με τους άνδρες παίκτες είναι τα ποσοστά όσων συνοδεύονται από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους. Συγκεκριμένα, το 8% των γυναικών και το 3% των ανδρών δηλώνουν ότι είναι με τον πατέρα τους, το 9% των γυναικών και το 2% των ανδρών με τη μητέρα τους, το 8% των γυναικών και το 3% των ανδρών με κάποιο από τα αδέλφια τους και, τέλος, το 6% των γυναικών και το 2% με κάποιο άλλο μέλος της οικογένειάς τους.

Διαφοροποιήσεις προκύπτουν επίσης κατά την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 38)**:

- Ανάμεσα στους ανήλικους παίκτες ηλικίας 15-17 ετών ιδιαίτερα δημοφιλής επιλογή (ποσοστό 59%) είναι να βρίσκονται με τους φίλους τους κατά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια. Αισθητά χαμηλότερο είναι το ποσοστό των παικτών αυτής της ηλικιακής ομάδας (39%) που δηλώνουν ότι είναι συνήθως μόνοι τους, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια. Το 12% των παικτών δηλώνουν ότι είναι συνήθως με τον πατέρα τους, το 9% με κάποιο από τα αδέλφια τους, το 8% με τον/την σύντροφό τους, το 6% με τη μητέρα τους και το 6% με κάποιον άλλο συγγενή τους.
- Παρόμοιες φαίνεται να είναι οι συνήθειες των νεαρών ενήλικων παικτών ηλικίας 18-35 ετών, με το 54% εξ αυτών να δηλώνουν ότι είναι με φίλους τους κατά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια και το 35% να δηλώνουν ότι είναι μόνοι τους. Ελαφρώς αυξημένο είναι συγκριτικά με την προηγούμενη ηλικιακή ομάδα το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι είναι με τον/την σύντροφό τους, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια (12%). Ένα ποσοστό της τάξης του 8% είναι με τον πατέρα του, 8% με τη μητέρα του, 8% με κάποιο από τα αδέλφια του και 5% με κάποιον άλλο συγγενή του.
- Διαφορετικές είναι οι συνήθειες ανάμεσα στους

Γράφημα 38 # Συνοδεία κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι - Ανάλυση ανά ηλικία

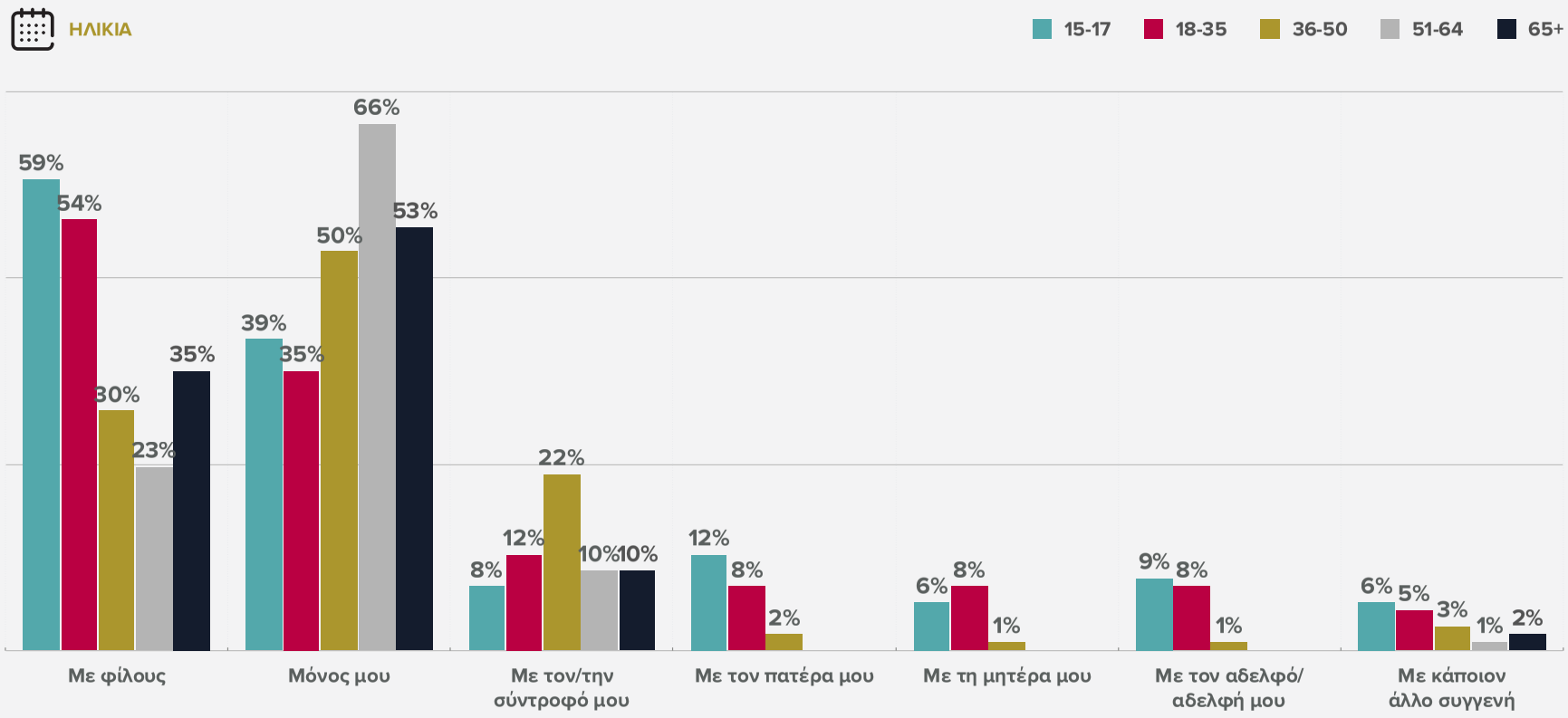

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

παίκτες ηλικίας 36-50 ετών, οι μισοί εκ των οποίων (ποσοστό 50%) δηλώνουν ότι είναι μόνοι τους κατά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια. Ποσοστό 30% των παικτών αυτής της ηλικιακής ομάδας δηλώνει ότι είναι με φίλους, ενώ το 22% με τον/τη σύντροφό τους, ποσοστό αρκετά αυξημένο σε σχέση με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Τα ποσοστά όσων δηλώνουν ότι είναι με κάποιο μέλος της οικογένειά τους είναι πολύ χαμηλά στη συγκεκριμένα ηλικιακή ομάδα. Με τον πατέρα τους δηλώνουν ότι είναι 2% των παικτών, με τη μητέρα τους 1%, με κάποιο από τα αδέλφια τους 1% και με κάποιον άλλο συγγενή 3%.

- Ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 51-64 ετών, η συντριπτική πλειοψηφία (ποσοστό 66%) δηλώνει ότι είναι μόνοι τους, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια. Το ποσοστό όσων είναι μαζί με φίλους μειώνεται στο 23% ανάμεσα στους παίκτες αυτής της ηλικιακής ομάδας. Ποσοστό της τάξης του 10% δηλώνει ότι είναι με τον/τη σύντροφό του, ενώ μόλις το 1% αναφέρει ότι είναι με κάποιον άλλο συγγενή εκτός του πατέρα, της μητέρας ή των αδελφιών τους.
- Ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 65 ετών και άνω η εικόνα είναι παρόμοια με την προηγούμενη ηλικιακή ομάδα. Σε ποσοστό 53% οι παίκτες αυτής της ηλικιακής ομάδας δηλώνουν ότι είναι μόνοι τους, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια, ενώ ελαφρώς αυξημένο συγκριτικά με την προηγούμενη ηλικιακή ομάδα είναι το ποσοστό όσων παίζουν με τους φίλους τους (ποσοστό της τάξης του 35%). Το 10% δηλώνει ότι είναι με τον/τη σύντροφό του, ενώ μόλις 2% δηλώνει ότι είναι με κάποιον άλλο συγγενή εκτός του πατέρα, της μητέρας και των αδελφιών του.

Συμπερασματικά, μια μεγάλη μερίδα των παικτών, ιδίως των νεαρότερων σε ηλικία, φαίνεται να συνδυάζει τα τυχερά παιχνίδια με την κοινωνική συναναστροφή, καθώς συνοδεύονται από τους φίλους τους κατά τη δραστηριότητά τους αυτή, ενώ παράλληλα σημαντικό είναι το ποσοστό όσων είναι μόνοι τους, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια, ιδίως στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες.

Γράφημα 39 # Γνώση όρων/κανονισμών τυχερών παιχνιδιών - Συνολική αποτίμηση, ανάλυση ανά φύλο, ανά ηλικία και ανά τύπο παικτών

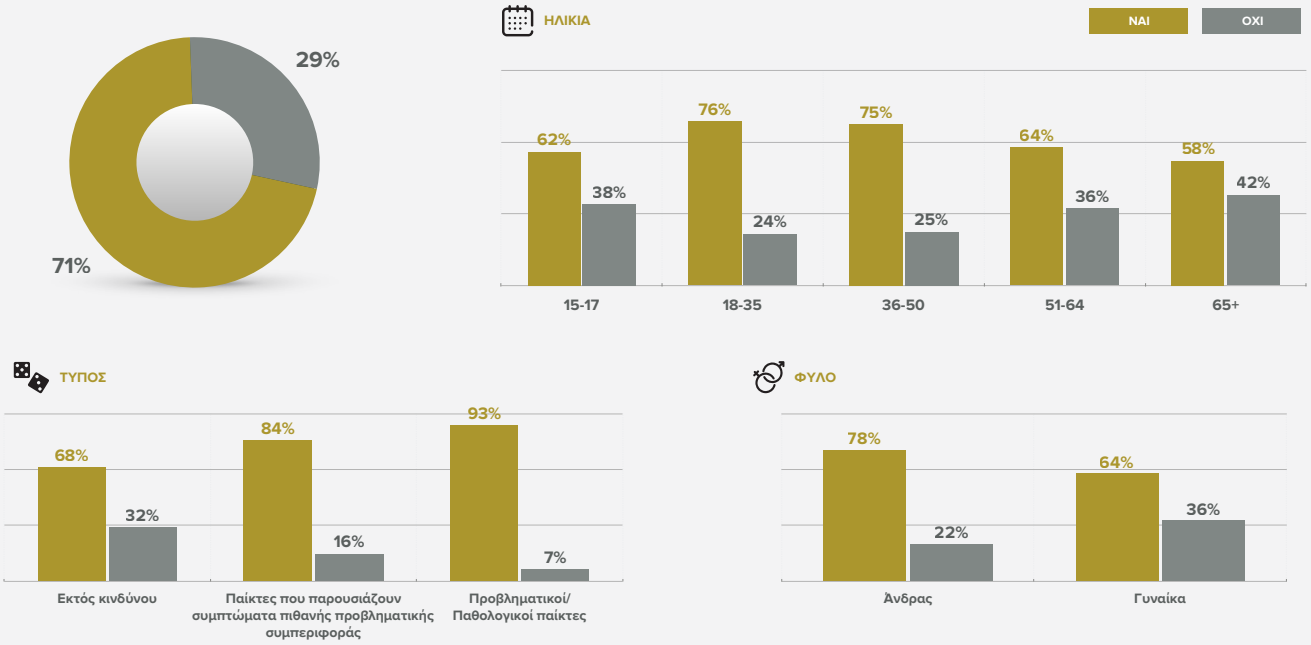

Γράφημα 40 # Γνώση όρων/κανονισμών τυχερών παιχνιδιών - Συνολική αποτίμηση, ανάλυση ανά μορφωτικό επίπεδο

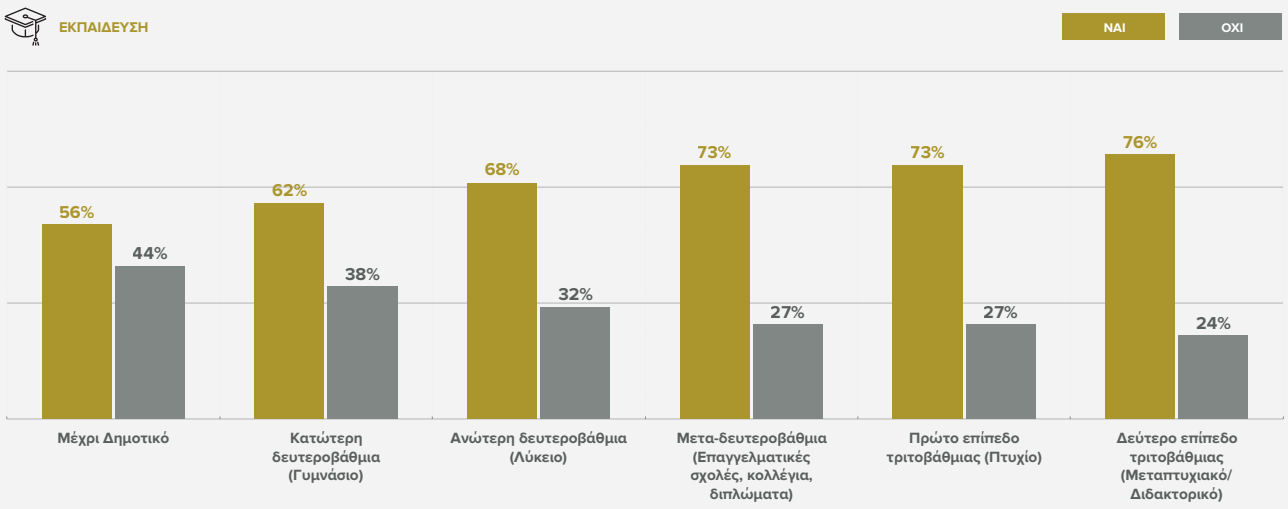

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 5 | Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

5.10 Γνώση κανονισμών τυχερών παιχνιδιών

Σημαντικός παράγοντας για τη διερεύνηση της αυτοπεποίθησης των παικτών κατά την ενασχόλησή τους με το τυχερό παιχνίδι είναι το κατά πόσον αισθάνονται ότι γνωρίζουν καλά τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν συνήθως **(βλ. γράφημα 39)**.

Η συντριπτική πλειοψηφία των παικτών (ποσοστό 71%) απαντά καταφατικά, δηλώνοντας ότι γνωρίζουν καλά τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν συνήθως, ενώ ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ποσοστό της τάξης του 29% απαντά αρνητικά στην ερώτηση.

Αναλύοντας τις απαντήσεις ανά φύλο **(βλ. γράφημα 39)**, προκύπτει ότι οι άνδρες παίκτες αισθάνονται γενικότερα μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση συγκριτικά με τις γυναίκες όσον αφορά τη γνώση των όρων/κανονισμών του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν συνήθως. Πιο συγκεκριμένα, το 78% των ανδρών παικτών δηλώνει ότι γνωρίζει καλά τους όρους/κανονισμούς του παιχνιδιού, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στις γυναίκες είναι 64%.

Η ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 39)** αναδεικνύει ότι οι νεαροί παίκτες ηλικίας 18-35 ετών και οι παίκτες ηλικίας 36-50 ετών αισθάνονται στην πλειοψηφία τους μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση σε σχέση με τη γνώση των όρων/κανονισμών του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν συνήθως, με το 76% και το 75% αντίστοιχα να απαντούν καταφατικά στην υπό εξέτασιν ερώτηση. Ακολουθούν οι παίκτες ηλικίας 51-64 ετών, εκ των οποίων το 64% απαντά καταφατικά. Στους ανήλικους παίκτες, το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι γνωρίζουν καλά τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού είναι ελαφρώς χαμηλότερο, και πιο συγκεκριμένα 62%. Το χαμηλότερο ποσοστό αυτοπεποίθησης αναφορικά με τη γνώση των όρων/κανονισμών του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν συνήθως (58%) εντοπίζεται ανάμεσα στους παίκτες ηλικίας 65 ετών και άνω.

Συσχετίζοντας, εν συνεχεία, τις απαντήσεις με το επίπεδο μόρφωσης των παικτών **(βλ. γράφημα 40)** εξάγεται σε γενικές γραμμές το συμπέρασμα ότι, όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο μόρφωσης των παικτών, τόσο υψηλότερα είναι τα ποσοστά όσων δηλώνουν ότι γνωρίζουν τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν συχνότερα. Το υψηλότερο ποσοστό κατάφασης, το οποίο ανέρχεται στο 76%, εντοπίζεται ανάμεσα στους παίκτες με μόρφωση που φτάνει το ολοκληρωμένο δεύτερο επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δηλ. το μεταπτυχιακό ή διδακτορικό. Ακολουθούν οι παίκτες με ολοκληρωμένη μετα-δευτεροβάθμια (επαγγελματικές σχολές, κολέγια, διπλώματα) ή τριτοβάθμια εκπαίδευση πρώτου επιπέδου (πτυχίο), ανάμεσα στους οποίους το ποσοστό κατάφασης στην ερώτηση αν γνωρίζουν καλά τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν πιο συχνά ανέρχεται στο 73%. Ακολουθούν οι παίκτες με ανώτερο επίπεδο μόρφωσης την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο) με ποσοστό 68% και οι παίκτες με ανώτερο επίπεδο μόρφωσης την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο), ανάμεσα στους οποίους το ποσοστό κατάφασης είναι 62%. Το χαμηλότερο ποσοστό κατάφασης (ποσοστό 56%) εντοπίζεται ανάμεσα στους παίκτες με μόρφωση μέχρι το Δημοτικό.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση των απαντήσεων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 39)**, μέσα από την οποία πηγάζει ότι, όσο προβληματικότερη είναι η ενασχόληση των παικτών με το τυχερό παιχνίδι, τόσο υψηλότερα είναι τα ποσοστά κατάφασης στην ερώτηση αν γνωρίζουν καλά τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν συνήθως. Ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου το ποσοστό κατάφασης ανέρχεται στο 68%, ποσοστό που ανεβαίνει στο 84% ανάμεσα στους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και εκτοξεύεται στο 93% ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες. Το εύρημα αυτό επιδέχεται διττή ερμηνεία: Αφενός, η μεγαλύτερη τριβή και ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι που έχουν οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες, οι οποίοι προσπαθούν συχνά να μάθουν τα πάντα γύρω από το τυχερό παιχνίδι που τους ενδιαφέρει, αυξάνει το αίσθημα αυτοπεποίθησής τους αναφορικά με τη γνώση των όρων/κανονισμών του παιχνιδιού. Αφετέρου, το αίσθημα αυτοπεποίθησης που αισθάνονται ενδέχεται να τους οδηγεί συχνά σε ακόμα μεγαλύτερη ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι λόγω της ψευδαίσθησης που δημιουργείται σχετικά με τις αυξανόμενες πιθανότητες κέρδους λόγω της καλύτερης «γνώσης» του παιχνιδιού.

Γράφημα 41 # Επιρροή διαφήμισης στην απόφαση ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι

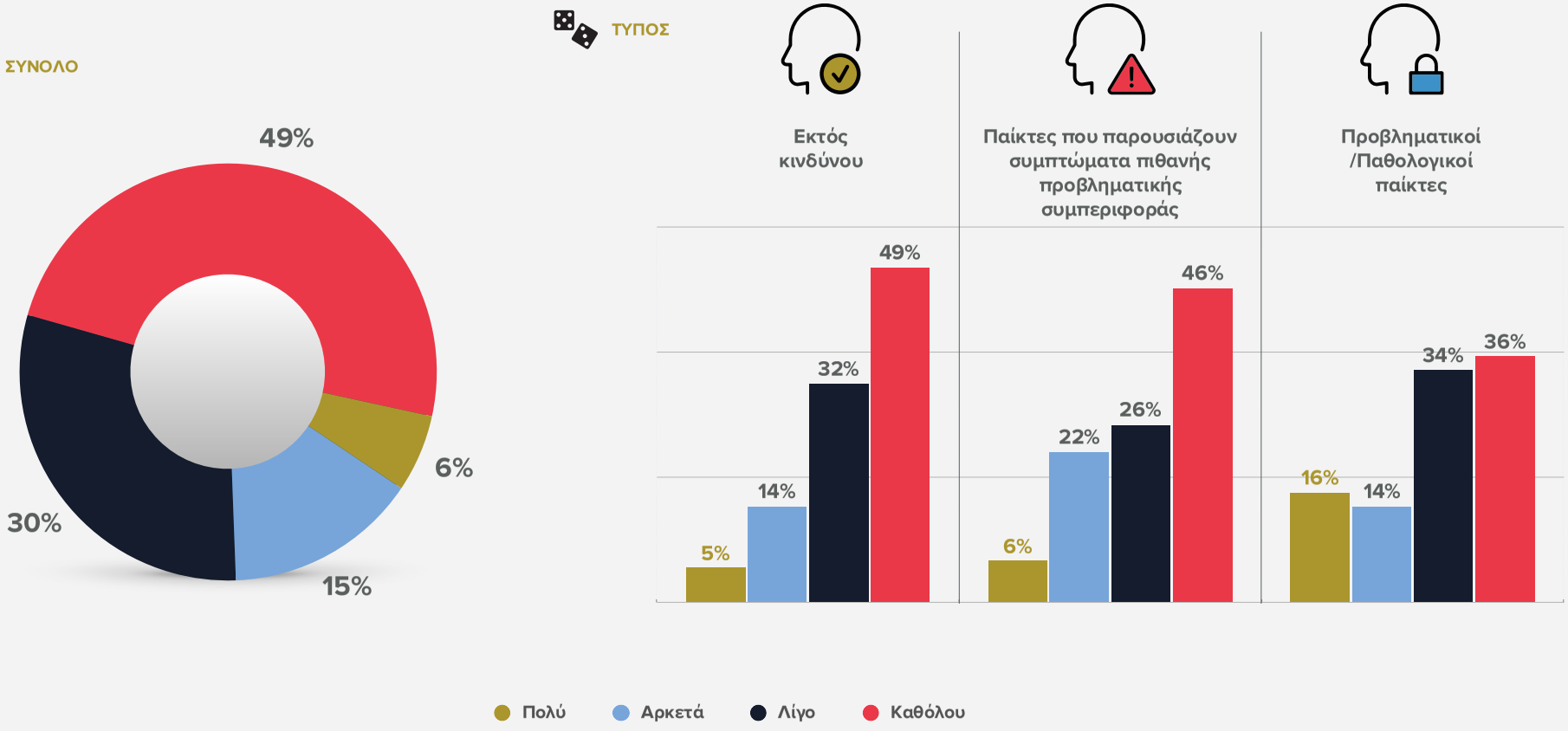

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Κεφάλαιο 5 | Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

5.11 Επιρροή διαφήμισης στην απόφαση ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι

Όλοι οι παίκτες (ποσοστό 75%) ερωτήθηκαν επίσης αναφορικά με τον βαθμό στον οποίο επηρεάζονται από τη διαφήμιση για να παίξουν κάποιο τυχερό παιχνίδι **(βλ. γράφημα 41)**. Από τις αυτό-αναφορές των παικτών προκύπτει ότι η διαφήμιση δεν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην απόφαση ενασχόλησής τους με το τυχερό παιχνίδι. Συγκεκριμένα, σχεδόν οι μισοί παίκτες (ποσοστό 49%) δηλώνουν ότι η διαφήμιση δεν τους επηρεάζει καθόλου στο να παίξουν κάποιο τυχερό παιχνίδι και ποσοστό της τάξης του 30% των παικτών δηλώνει ότι επηρεάζεται μόνο λίγο από τη διαφήμιση. Το 15% δηλώνει ότι επηρεάζεται αρκετά από τη διαφήμιση και μόνο το 6% δηλώνει ότι επηρεάζεται πολύ.

Αναλύοντας τις απαντήσεις ανά τύπο παικτών, προκύπτει ότι όσο πιο προβληματική είναι η στοιχηματική συμπεριφορά των παικτών, τόσο πιο επιρρεπείς αισθάνονται απέναντι στη διαφήμιση.

Συγκεκριμένα, σχεδόν οι μισοί εκ των παικτών εκτός κινδύνου (ποσοστό 49%) δηλώνουν ότι δεν επηρεάζονται καθόλου από τον παράγοντα «διαφήμιση», ενώ σχεδόν ένας στους τρεις (ποσοστό 32%) δηλώνει ότι επηρεάζεται μόνο λίγο. Ένα ποσοστό της τάξης του 14% των παικτών εκτός κινδύνου δηλώνει ότι επηρεάζεται αρκετά, ενώ μόλις το 5% θεωρεί ότι επηρεάζεται πολύ από τη διαφήμιση.

Ανάμεσα στους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 46% αναφέρει ότι δεν επηρεάζεται καθόλου και το 26% ότι επηρεάζεται λίγο. Το ποσοστό των παικτών αυτής της κατηγορίας που δηλώνει ότι επηρεάζεται αρκετά από τον παράγοντα «διαφήμιση» στο να παίξει κάποιο τυχερό παιχνίδι είναι αισθητά υψηλότερο συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου, φτάνοντας το 22%. Το ποσοστό των παικτών που δηλώνουν ότι επηρεάζονται πολύ από τη διαφήμιση είναι ελαφρώς υψηλότερο από το αντίστοιχο της κατηγορίας παικτών εκτός κινδύνου και ανέρχεται στο 6%.

Όσον αφορά τους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες, η οριακή πλειοψηφία του 36% δηλώνει ότι δεν επηρεάζεται καθόλου από τη διαφήμιση, ενώ ένα ελαφρώς χαμηλότερο ποσοστό της τάξης του 34% δηλώνει ότι επηρεάζεται λίγο. Το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι επηρεάζονται αρκετά από τη διαφήμιση συμπίπτει με το αντίστοιχο των παικτών εκτός κινδύνου (ποσοστό 14%). Αισθητά αυξημένο, ωστόσο, σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες παικτών είναι το ποσοστό των προβληματικών/παθολογικών παικτών που δηλώνει ότι επηρεάζεται πολύ από τη διαφήμιση, το οποίο ανέρχεται στο 16%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

Γράφημα 42 # Αντιλήψεις σχετικά με τις πιθανότητες κέρδους και τα χαμένα παιχνίδια: «Όταν έχεις χάσει πολλές συνεχόμενες φορές, έχεις περισσότερες πιθανότητες να κερδίσεις» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

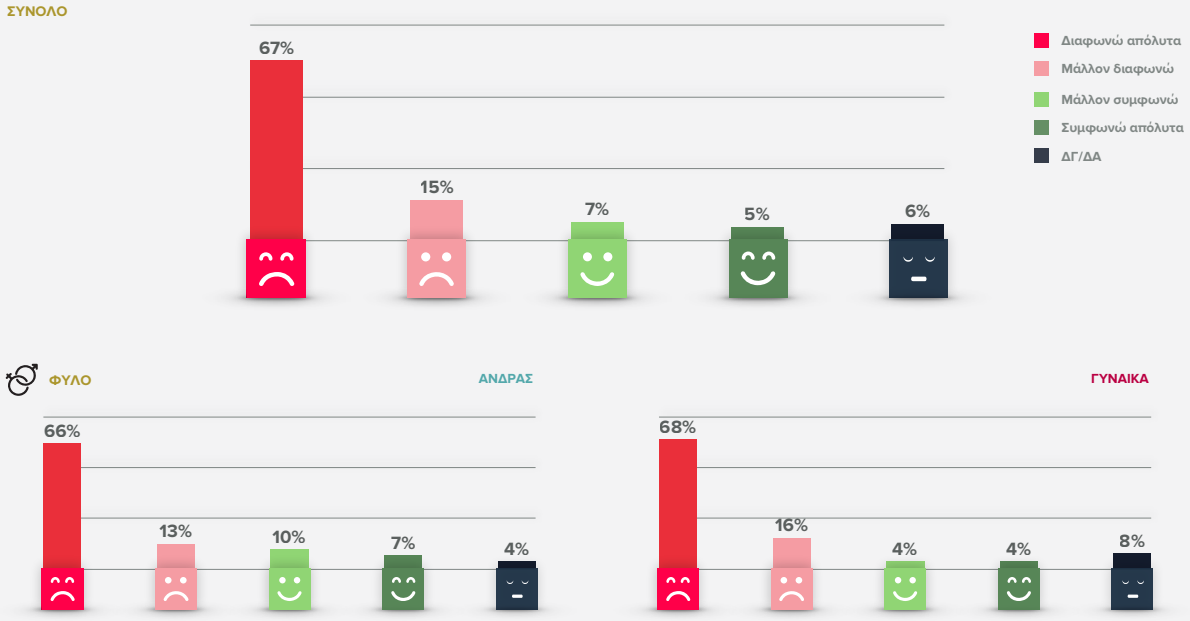

Γράφημα 43 # Αντιλήψεις σχετικά με τις πιθανότητες κέρδους και τα χαμένα παιχνίδια: «Όταν έχεις χάσει πολλές συνεχόμενες φορές, έχεις περισσότερες πιθανότητες να κερδίσεις» - Ανάλυση ανά ηλικία

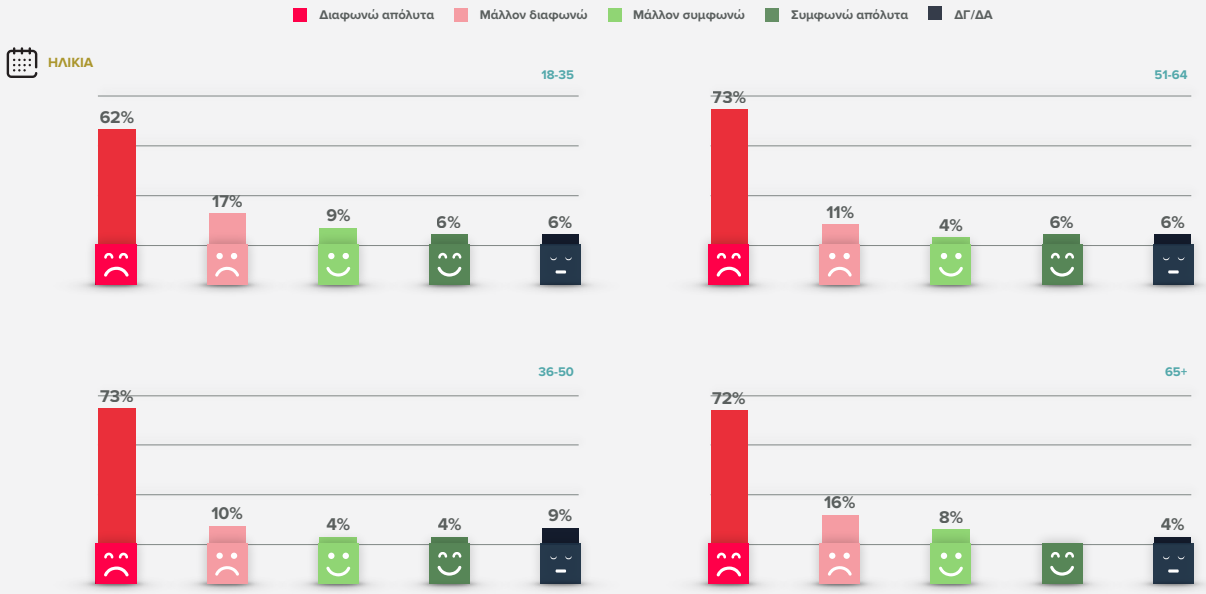

Κεφάλαιο 6 | Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

6.1 Εισαγωγή

Οι ενήλικοι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν στο σύνολό τους (παίκτες και μη παίκτες) αναφορικά με τις αντιλήψεις τους για μια σειρά δηλώσεων με θέμα την τύχη, τις πιθανότητες κέρδους και τη γενικότερη φύση των τυχερών παιχνιδιών. Για αυτή την κατηγορία ερωτήσεων καταρτίστηκε μια τετραβάθμια κλίμακα αξιολόγησης, όπου το «1» σήμαινε ότι ο ερωτώμενος διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, το «2» ότι μάλλον διαφωνεί, το «3» ότι μάλλον συμφωνεί και το «4» ότι συμφωνεί απόλυτα. Στο κεφάλαιο αυτό, παρουσιάζονται οι απαντήσεις του κοινού για κάθε δήλωση στη βάση της σύντομης αυτής κλίμακας και αναλύονται ακολούθως ανά φύλο, ανά ηλικιακή ομάδα, ανά σχέση με το τυχερό παιχνίδι (παίκτης ή μη παίκτης) και ανά τύπο παικτών.

6.2 Αντιλήψεις σχετικά με τις πιθανότητες κέρδους και τα χαμένα παιχνίδια

Όλοι οι ενήλικοι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν σχετικά με τον βαθμό συμφωνίας τους με την ακόλουθη δήλωση: «Όταν έχεις χάσει πολλές συνεχόμενες φορές, έχεις περισσότερες πιθανότητες να κερδίσεις». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 94% των συμμετεχόντων, ενώ το 6% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Η συντριπτική πλειοψηφία του κοινού (ποσοστό 67%) διαφωνεί απόλυτα με τη συγκεκριμένη δήλωση και ένα ποσοστό της τάξης του 15% δηλώνει ότι μάλλον διαφωνεί. Το 7% δηλώνει ότι μάλλον συμφωνεί, ενώ ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 5% συμφωνεί απόλυτα **(βλ. γράφημα 42)**. Η πλειοψηφία επομένως των Κυπρίων πιστεύει ότι οι πιθανότητες κέρδους δεν αυξάνονται με τον αριθμό των χαμένων παιχνιδιών.

Η εικόνα των απόψεων ανδρών και γυναικών δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες αποκλίσεις **(βλ. γράφημα 42)**, με τις γυναίκες να διαφωνούν σε ελαφρώς μεγαλύτερο βαθμό με τη δήλωση σε σύγκριση με τους άνδρες. Συγκεκριμένα, το 66% των ανδρών και το 68% των γυναικών διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, ενώ το 13% των ανδρών και το 16% των γυναικών μάλλον διαφωνεί. Το 10% των ανδρών και το 4% των γυναικών δηλώνει ότι μάλλον συμφωνεί, ενώ μόλις το 7% των ανδρών και το 4% των γυναικών ταυτίζονται απόλυτα με τη δήλωση.

Αναλύοντας ηλικιακά τα αποτελέσματα **(βλ. γράφημα 43)**, δεν προκύπτουν μεγάλες αποκλίσεις, οι νεαροί ωστόσο παίκτες ηλικίας 18-35 ετών παρουσιάζονται κάπως πιο σύμφωνοι με τη δήλωση συγκριτικά με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Πιο συγκεκριμένα, κάθετη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 73% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών, 72% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 62% των νεαρών παικτών ηλικίας 18-35 ετών. Ότι «μάλλον διαφωνεί» δηλώνει το 17% των νεαρών ηλικίας 18-35 ετών, το 16% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 11% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 10% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών. Τείνει να συμφωνεί με τη δήλωση («μάλλον συμφωνώ») το 9% των νεαρών ηλικίας 18-35 ετών, το 8% των ατόμων 65 ετών και άνω και το 4% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών. Απόλυτη ταύτιση με τη δήλωση εκφράζει το 6% των νεαρών ηλικίας 18-35 ετών και των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, καθώς και το 4% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, ενώ στα άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω τα ποσοστά είναι μηδενικά.

Η στάση παικτών και μη παικτών απέναντι στη συγκεκριμένη δήλωση **(βλ. γράφημα 44)** δεν αφήνει να διαφανούν ιδιαίτερες διαφορές. Αναλυτικότερα, με τη δήλωση διαφωνεί απόλυτα το 72% των μη παικτών και το 65% των παικτών. Τείνει να διαφωνεί με τη δήλωση («μάλλον διαφωνώ») το 17% των παικτών και το 9% των μη παικτών, ενώ τείνει να συμφωνεί με τη δήλωση («μάλλον συμφωνώ») το 8% των παικτών και το 3% των μη παικτών. Απόλυτα σύμφωνοι με τη δήλωση παρουσιάζονται 7% των μη παικτών και 5% των παικτών.

Μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ωστόσο η ανάλυση των αντιλήψεων των διαφόρων τύπων παικτών **(βλ. γράφημα 44)**, με τους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες να παρουσιάζονται πιο θετικοί απέναντι στη δήλωση συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες παικτών. Το 67% των παικτών εκτός κινδύνου διαφωνούν απόλυτα με τη δήλωση, ενώ το ποσοστό μειώνεται ανάμεσα στους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες, πέφτοντας στο 53% και 52% αντίστοιχα. Ότι «μάλλον διαφωνεί» αναφέρει ένας στους τέσσερεις παίκτες (πο-

Γράφημα 44 # Αντιλήψεις σχετικά με τις πιθανότητες κέρδους και τα χαμένα παιχνίδια: «Όταν έχεις χάσει πολλές συνεχόμενες φορές, έχεις περισσότερες πιθανότητες να κερδίσεις» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

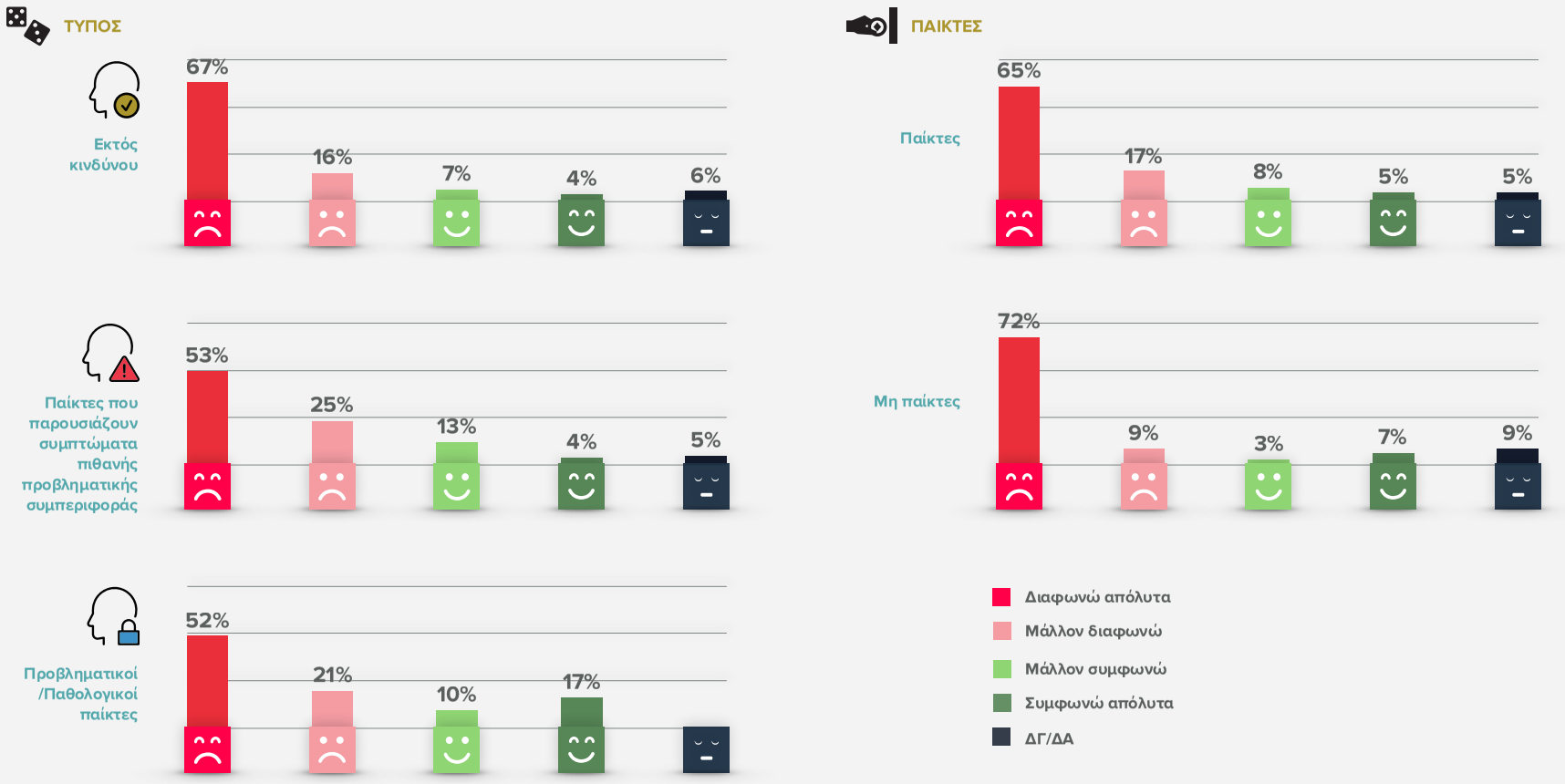

Κεφάλαιο 6 | Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

σοστό 25%) που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, περίπου ένας στους πέντε (ποσοστό 21%) προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες και το 16% των παικτών εκτός κινδύνου. Με τη δήλωση τείνει να συμφωνεί το 13% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 10% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 7% των παικτών εκτός κινδύνου. Απόλυτη συμφωνία εκφράζει το 17% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 4% των παικτών εκτός κινδύνου και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

Συμπερασματικά, προκύπτει ότι η πλειοψηφία των Κυπρίων, με μικρές διαφορές ανάλογα με την ηλικία και το φύλο, δεν πιστεύει ότι η αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους συνδέεται με τον αριθμό των χαμένων παιχνιδιών. Η διαπίστωση αυτή είναι ορθή, καθώς βασίζεται σε έναν βασικό κανόνα της στατιστικής, σύμφωνα με τον οποίο οι πιθανότητες να κερδίσει ή να χάσει κάποιος σε ένα τυχερό παιχνίδι είναι οι ίδιες σε κάθε προσπάθεια ανεξάρτητα από τον αριθμό προσπαθειών. Αξίζει ωστόσο να υπογραμμιστεί ότι, όσοι κατατάσσονται στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών, παρουσιάζουν εμφανώς θετικότερη στάση απέναντι στη δήλωση συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες παικτών.

Γράφημα 45 # Αντιλήψεις σχετικά με τη χρήση στρατηγικής/συστήματος στα τυχερά παιχνίδια: «Μπορείς να κερδίσεις περισσότερα, αν ακολουθείς συγκεκριμένο σύστημα ή στρατηγική» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

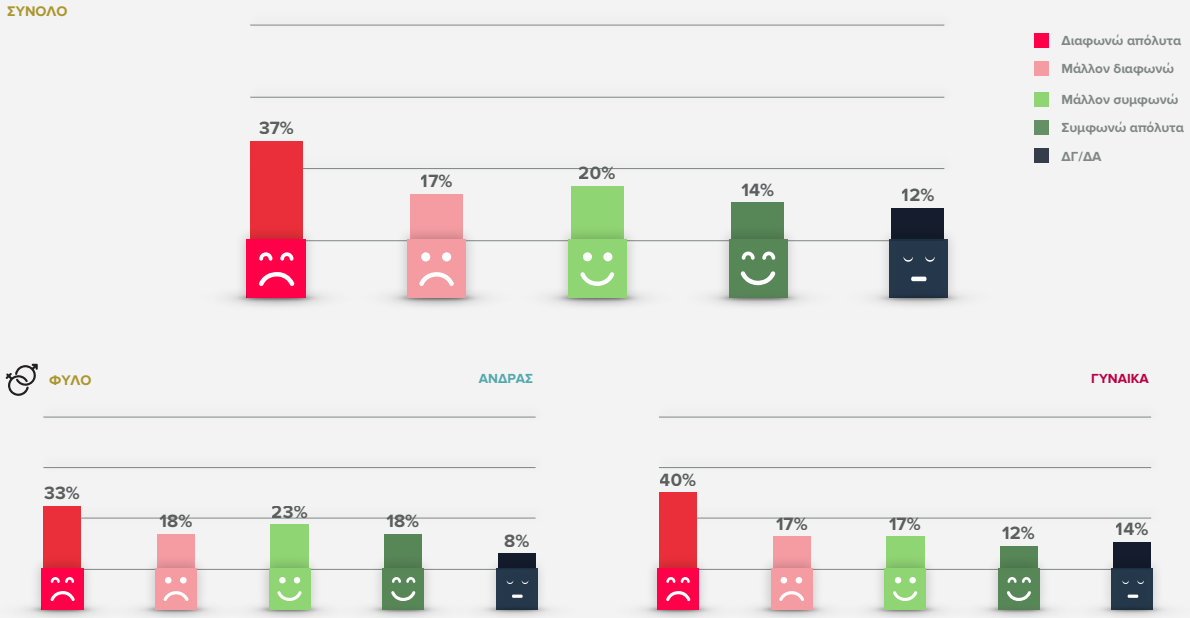

Γράφημα 46 # Αντιλήψεις σχετικά με τη χρήση στρατηγικής/συστήματος στα τυχερά παιχνίδια: «Μπορείς να κερδίσεις περισσότερα, αν ακολουθείς συγκεκριμένο σύστημα ή στρατηγική» - Ανάλυση ανά ηλικία

6.3 Αντιλήψεις σχετικά με τη χρήση στρατηγικής/συστήματος στα τυχερά παιχνίδια

Προς διερεύνηση του κατά πόσον το κοινό πιστεύει στη δυνατότητα χρήσης συστήματος και στρατηγικής στα τυχερά παιχνίδια, ζητήθηκε από το κοινό να λάβει θέση σχετικά με τη δήλωση «Μπορείς να κερδίσεις περισσότερα, αν ακολουθείς συγκεκριμένο σύστημα ή στρατηγική». Στην ερώτηση ανταποκρίθηκε το 88% των συμμετεχόντων, με ένα σχετικά υψηλό ποσοστό της τάξης του 12% να δηλώνει ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Στο σύνολο των ερωτηθέντων, η πλειοψηφία τάσσεται κατά (ποσοστό 37%) ή μάλλον κατά (ποσοστό 17%) της θέσης αυτής. Αρκετά ψηλά είναι ωστόσο και τα ποσοστά όσων τείνουν να συμφωνήσουν (ποσοστό 20%) ή συμφωνούν απόλυτα με τη δήλωση (ποσοστό 14%) **(βλ. γράφημα 45)**.

Ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες δεν παρατηρούνται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις **(βλ. γράφημα 45)**: Το 40% των γυναικών και το 33% των ανδρών διαφωνούν απόλυτα με τη δήλωση, ενώ το 18% των ανδρών και το 17% των γυναικών τείνουν να διαφωνήσουν. Με τη δυνατότητα αύξησης των κερδών μέσω της χρήσης στρατηγικής ή συστήματος δηλώνει ότι μάλλον συμφωνεί το 23% των ανδρών και το 17% των γυναικών. Με την άποψη αυτή ταυτίζεται απόλυτα το 18% των ανδρών και το 12% των γυναικών.

Μέσα από την ηλικιακή ανάλυση **(βλ. γράφημα 46)**, προκύπτει ότι τα άτομα 65 ετών και άνω και τα νεαρότερα άτομα ηλικίας 18-35 ετών είναι ελαφρώς πιο θετικά απέναντι στη δήλωση συγκριτικά με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Αναλυτικότερα: Το 57% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 39% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 32% των νεαρών ατόμων 18-35 ετών και το 24% των ατόμων 65 ετών και άνω διαφωνούν απόλυτα με την υπό εξέτασιν θέση. Με τη δήλωση τείνουν να διαφωνήσουν το 32% των ατόμων 65 ετών και άνω, το 18% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 17% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 9% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Με τη δήλωση συμφωνούν απόλυτα ή τείνουν να συμφωνήσουν το 32% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 31% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, ενώ το ποσοστό μειώνεται σε 27% στην ηλικιακή ομάδα των 36-50 ετών και σε 20% ανάμεσα στα άτομα ηλικίας 51-64 ετών.

Οι παίκτες παρουσιάζονται γενικότερα πιο θετικοί απέναντι στη δήλωση, συγκριτικά με τους μη παίκτες **(βλ. γράφημα 47)**. Ποσοστό της τάξης του 65% των μη παικτών διαφωνεί απόλυτα (51%) ή τείνει να διαφωνήσει (14%) με τη δήλωση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες ανέρχεται στο 51%, εκ των οποίων το 33% διαφωνεί απόλυτα και το 18% μάλλον διαφωνεί. Στον αντίποδα, το 39% των παικτών τείνει να συμφωνήσει ή συμφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, με το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους μη παίκτες να είναι αρκετά χαμηλότερο, και συγκεκριμένα 20%.

Η ανάλυση του πώς οι διάφοροι τύποι παικτών εκλαμβάνουν τον παράγοντα «στρατηγική/σύστημα» κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι **(βλ. γράφημα 47)**, αναδεικνύει τους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες ως τους πιο σύμφωνους

Γράφημα 47 # Αντιλήψεις σχετικά με τη χρήση στρατηγικής/συστήματος στα τυχερά παιχνίδια: «Μπορείς να κερδίσεις περισσότερα, αν ακολουθείς συγκεκριμένο σύστημα ή στρατηγική» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

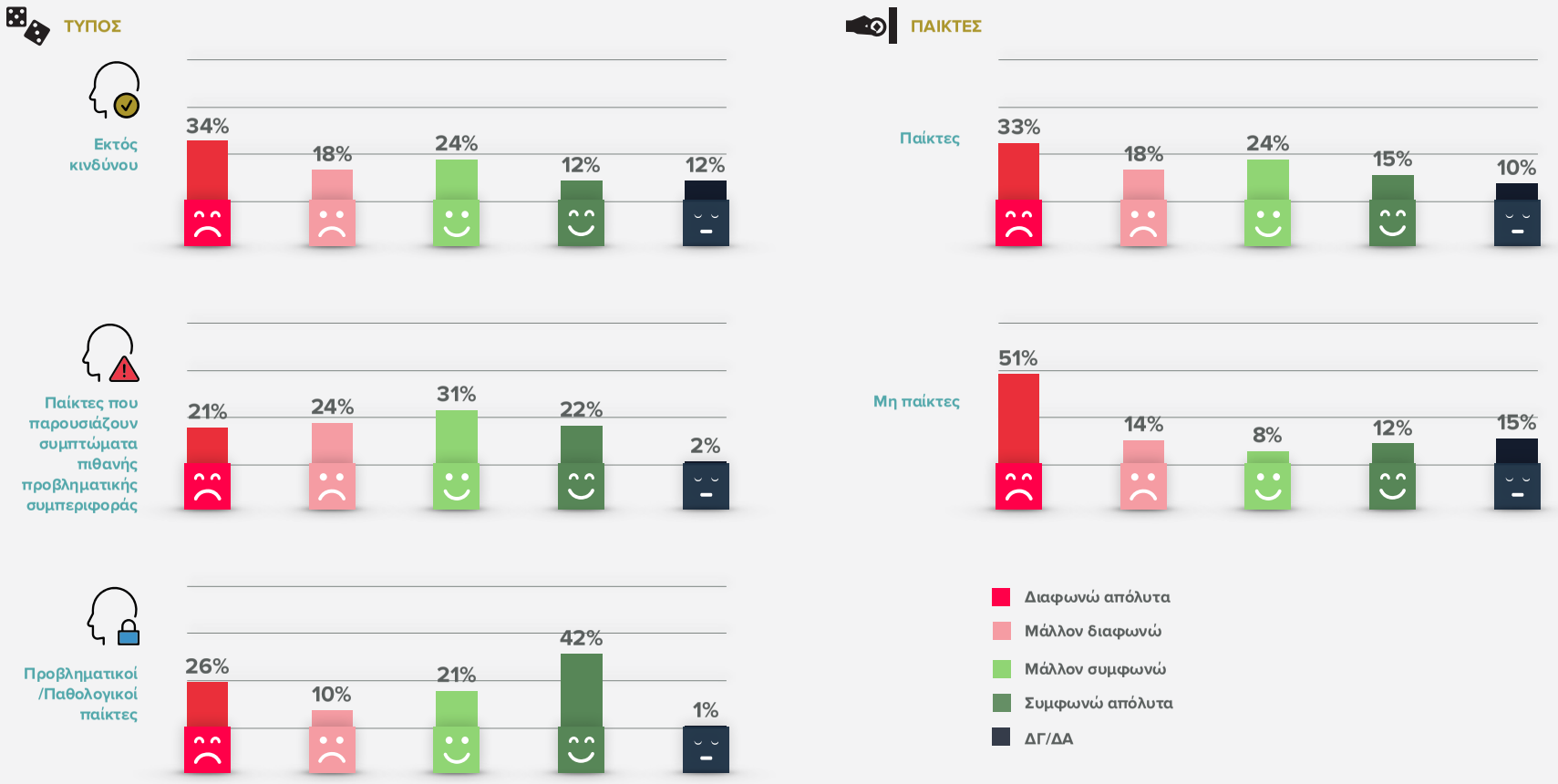

Κεφάλαιο 6 | Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

με τη δήλωση. Συγκεκριμένα, το 34% των παικτών εκτός κινδύνου, το 26% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 21% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς διαφωνούν απόλυτα με τη δήλωση. Παράλληλα, το 24% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 18% των παικτών εκτός κινδύνου και το 10% των προβληματικών/παθολογικών παικτών τείνουν να διαφωνήσουν με τη δήλωση. Με το ενδεχόμενο αύξησης των κερδών μέσω της χρήσης κάποιας στρατηγικής ή συστήματος τείνει να συμφωνήσει το 31% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 24% των παικτών εκτός κινδύνου και το 21% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Απόλυτη συμφωνία με τη δήλωση εκφράζει το εντυπωσιακό ποσοστό της τάξης του 42% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 22% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 12% των παικτών εκτός κινδύνου.

Σε γενικές γραμμές, επομένως, η μεγαλύτερη μερίδα του πληθυσμού δεν πιστεύει στην αποτελεσματικότητα της χρήσης συστήματος ή στρατηγικής κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι, με τους νεαρότερους να παρουσιάζονται πιο σύμφωνοι σε σχέση με τους μεγαλύτερους ηλικιακά, ενώ τα μεγαλύτερα ποσοστά ταύτισης με τη δήλωση εντοπίζονται ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες.

Γράφημα 48 # Αντιλήψεις σχετικά με το προαίσθημα νίκης σε τυχερά παιχνίδια: «Κάποιες μέρες νιώθω ότι θα κερδίσω, αν παίξω τυχερά παιχνίδια» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

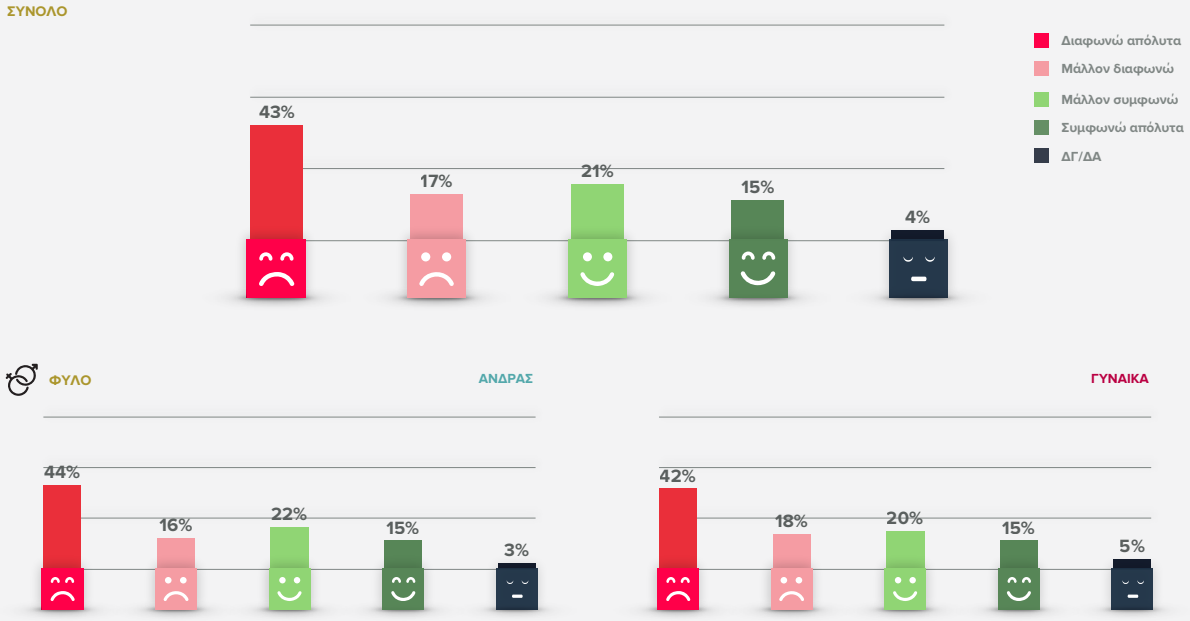

Γράφημα 49 # Αντιλήψεις σχετικά με το προαίσθημα νίκης σε τυχερά παιχνίδια: «Κάποιες μέρες νιώθω ότι θα κερδίσω, αν παίξω τυχερά παιχνίδια» - Ανάλυση ανά ηλικία

Κεφάλαιο 6 | Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

6.4 Αντιλήψεις σχετικά με το προαίσθημα νίκης σε τυχερά παιχνίδια

Σημαντικός παράγοντας προς εξέταση είναι οι αντιλήψεις του κοινού σχετικά με την έννοια της τύχης και ο βαθμός εμπιστοσύνης τους στο προαίσθημα που ενδεχομένως αισθάνονται κάποιες φορές ότι θα κερδίσουν, αν παίξουν τυχερά παιχνίδια. Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να εκφράσουν την άποψή τους αναφορικά με τη δήλωση «Κάποιες μέρες νιώθω ότι θα κερδίσω, αν παίξω τυχερά παιχνίδια». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 96% των συμμετεχόντων, ενώ το 4% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Ένα υψηλό ποσοστό της τάξης του 43% διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση και παράλληλα το 17% τείνει να διαφωνήσει. Περίπου ένας στους πέντε συμμετέχοντες (ποσοστό 21%) τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση και ένα ποσοστό της τάξης του 15% των συμμετεχόντων συμφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, προβάλλοντας εμπιστοσύνη στο προαίσθημα νίκης που το διακατέχει κάποιες μέρες **(βλ. γράφημα 48)**.

Κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά φύλο **(βλ. γράφημα 48)** παρατηρείται σε γενικές γραμμές ταύτιση απόψεων ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες, καθώς οι διαφοροποιήσεις που προκύπτουν κρίνονται αμελητέες. Αναλυτικότερα, με τη δήλωση διαφωνεί απόλυτα το 44% των ανδρών και το 42% των γυναικών, ενώ τείνει να διαφωνήσει το 16% των ανδρών και το 18% των γυναικών. Με τη δήλωση μάλλον συμφωνεί το 22% των ανδρών και το 20% των γυναικών. Απόλυτη συμφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 15% ανδρών και γυναικών.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά ηλικιακή ομάδα **(βλ. γράφημα 49)** αφήνει να διαφανεί ότι ελαφρώς μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στο προαίσθημα νίκης έχουν τα άτομα νεαρότερης ηλικίας (18-35 ετών). Αναλυτικότερα: Απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 54% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 47% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 44% των ατόμων 65 ετών και άνω και το 39% των νεαρών ηλικίας 18-35 ετών. Με τη δήλωση τείνει να διαφωνήσει το 20% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 18% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 14% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 24% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 18% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 18% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 14% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 16% των νεαρών ηλικίας 18-35 ετών και των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 13% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 8% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω.

Προβαίνοντας σε ανάλυση των αποτελεσμάτων ανάλογα με τη στοιχηματική δραστηριότητα των

ατόμων **(βλ. γράφημα 50)**, παρατηρείται σαφώς μεγαλύτερη εμπιστοσύνη των παικτών στο προαίσθημα νίκης συγκριτικά με τους μη παίκτες. Συγκεκριμένα, με τη δήλωση διαφωνεί απόλυτα το 58% των μη παικτών, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες είναι 39%. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 18% των παικτών και το 13% των μη παικτών, ενώ τείνει να συμφωνήσει με αυτή το 24% των παικτών και το 11% των

Γράφημα 50 # Αντιλήψεις σχετικά με το προαίσθημα νίκης σε τυχερά παιχνίδια: «Κάποιες μέρες νιώθω ότι θα κερδίσω, αν παίξω τυχερά παιχνίδια» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

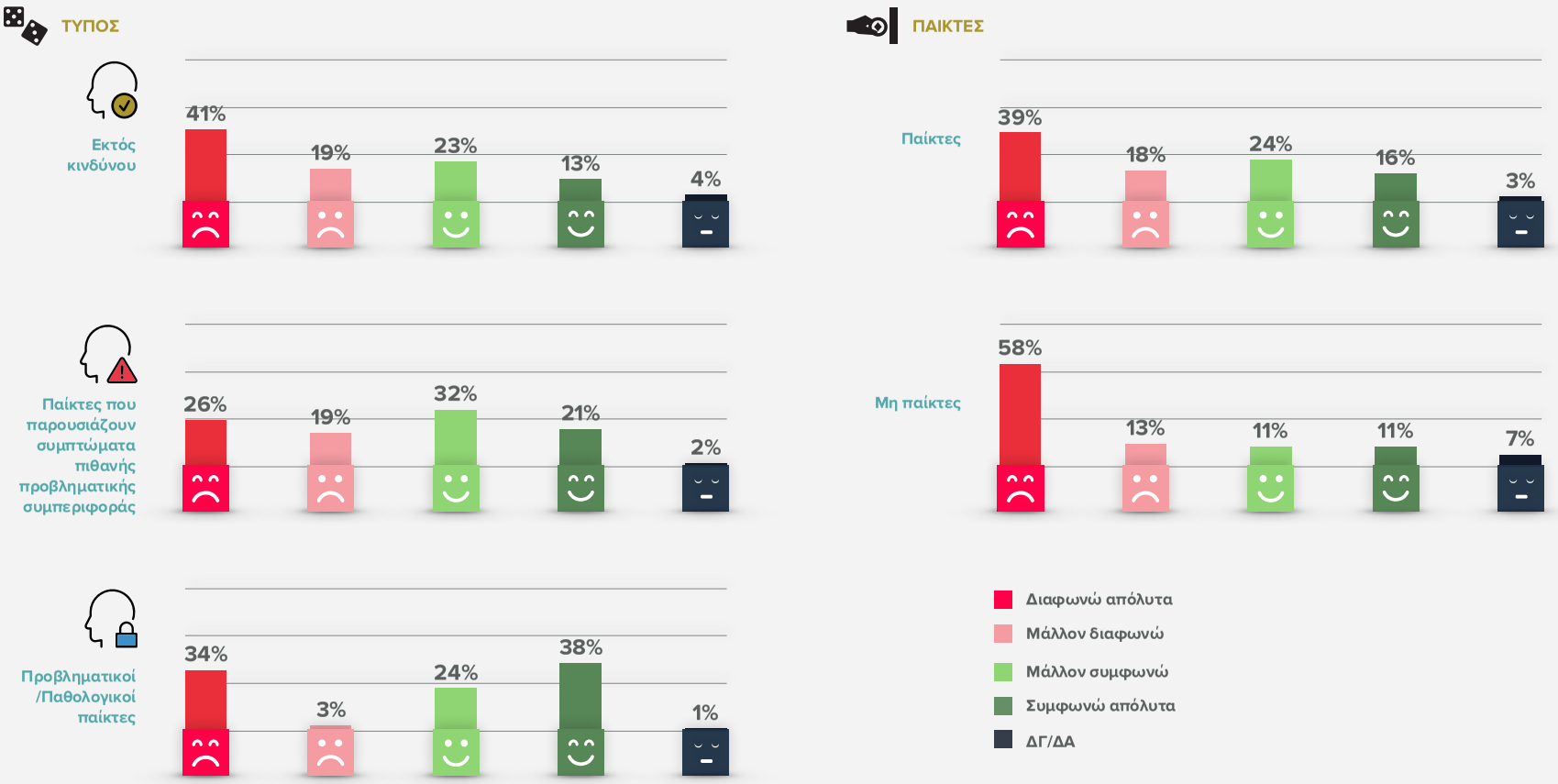

μη παικτών. Απόλυτη συμφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 16% των παικτών και το 11% των μη παικτών.

Όσον αφορά τις απόψεις των παικτών, παρατηρείται εμφανώς μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στο προαίσθημα νίκης ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου **(βλ. γράφημα 50)**. Απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 41% των παικτών εκτός κινδύνου, το 34% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 26% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Παράλληλα, τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 19% των παικτών εκτός κινδύνου και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς καθώς και το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 32% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 24% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 23% των παικτών εκτός κινδύνου. Ιδιαίτερα αυξημένο είναι το ποσοστό απόλυτης ταύτισης με τη δήλωση ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες, το οποίο ανέρχεται στο 38%. Ακολουθούν οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, εκ των οποίων το 21% συμφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου είναι 13%.

Συμπερασματικά, η πλειοψηφία του κοινού φαίνεται να μην πιστεύει ιδιαίτερα στο προαίσθημα νίκης που αισθάνεται ορισμένες φορές όσον αφορά τα τυχερά παιχνίδια. Μεγαλύτερη είναι, ωστόσο, η εμπιστοσύνη στο προαίσθημα νίκης ανάμεσα στις τάξεις των παικτών παρά των μη παικτών τυχερών παιχνιδιών, ενώ σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα κυμαίνεται η εμπιστοσύνη σε αυτό ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες.

Γράφημα 51 # Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους κατά τη συστηματικότερη ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση: «Όσο πιο συχνά παίζεις τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση (π.χ. αθλητικό στοίχημα, πόκερ κτλ.), τόσο καλύτερος παίκτης γίνεσαι και αυξάνονται οι πιθανότητες κέρδους» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

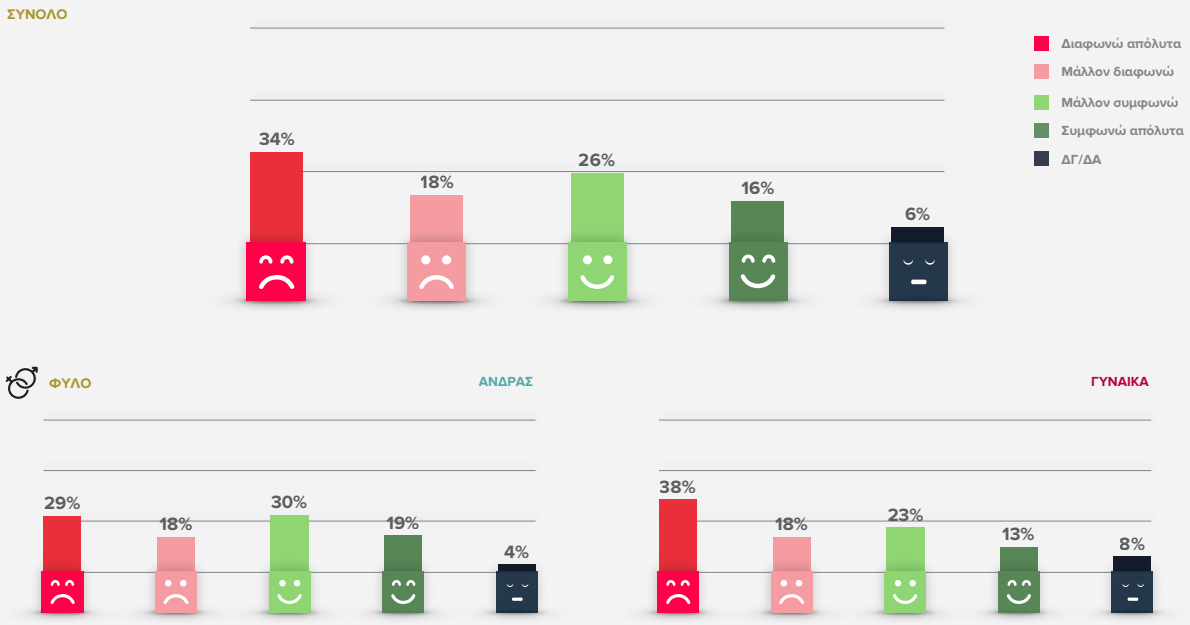

Γράφημα 52 # Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους κατά τη συστηματικότερη ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση: «Όσο πιο συχνά παίζεις τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση (π.χ. αθλητικό στοίχημα, πόκερ κτλ.), τόσο καλύτερος παίκτης γίνεσαι και αυξάνονται οι πιθανότητες κέρδους» - Ανάλυση ανά ηλικία

Κεφάλαιο 6 | Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

6.5 Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους κατά τη συστηματικότερη ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση

Διερεύνησης χρήζουν, επίσης, οι αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τη δυνατότητα βελτίωσης της δεινότητας του παίκτη και αύξησης των πιθανοτήτων κέρδους του σε τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση με τη συχνότερη ενασχόλησή του με αυτά. Όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν για τον σκοπό αυτό να εκφράσουν τον βαθμό συμφωνίας τους με τη δήλωση «Όσο πιο συχνά παίζεις τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση (π.χ. αθλητικό στοίχημα, πόκερ κτλ.), τόσο καλύτερος παίκτης γίνεσαι και αυξάνονται οι πιθανότητες κέρδους». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 94% των συμμετεχόντων, ενώ το 6% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Μεγάλη μερίδα του κοινού αποφεύγει να εκφραστεί με απόλυτο τρόπο στη δήλωση αυτή και προτιμά να εκφράσει τάση προς συμφωνία (ποσοστό 26%) ή διαφωνία (ποσοστό 18%) με τη δήλωση, παρουσιάζοντας γενικά μια αβεβαιότητα σχετικά με το κατά πόσον ισχύει. Ωστόσο, ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 34% του συνόλου δηλώνει ότι διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, ενώ το 16% ότι συμφωνεί απόλυτα **(βλ. γράφημα 51)**.

Οι άνδρες παρουσιάζονται σε γενικές γραμμές να πιστεύουν περισσότερο από ότι οι γυναίκες **(βλ. γράφημα 51)** στη δυνατότητα καλλιέργειας της δεινότητας ενός παίκτη σε τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση και στη συνεπαγόμενη αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους. Αναλυτικότερα, απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 38% των γυναικών και το 29% των ανδρών, ενώ με αυτή τείνει να διαφωνήσει το 18% ανδρών και γυναικών. Με τη δήλωση τείνει να συμφωνήσει το 30% των ανδρών και το 23% των γυναικών, ενώ απόλυτη ταύτιση με τη δήλωση εκφράζει περίπου ένας στους πέντε άνδρες (ποσοστό 19%) και το 13% των γυναικών.

Κατά την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 52)**, πιο θετικοί απέναντι στη δήλωση παρουσιάζονται οι νεαρότεροι ηλικιακά (άτομα ηλικίας 18-35 ετών). Πιο συγκεκριμένα, με τη δήλωση διαφωνούν απόλυτα σχεδόν οι μισοί συμμετέχοντες ηλικίας 51-64 ετών (ποσοστό 48%), τέσσερεις στους δέκα ηλικίας 65 ετών και άνω (ποσοστό 40%), το 37% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 29% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Με τη δήλωση τείνει να διαφωνήσει το 24% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 19% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 17% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 14% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 28% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 26% των ατόμων της αμέσως μεγαλύτερης ηλικιακής ομάδας (36-50 ετών), το 19% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 20% των ατόμων 65 ετών και άνω. Απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 18% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 13% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 12% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και 65 ετών και άνω.

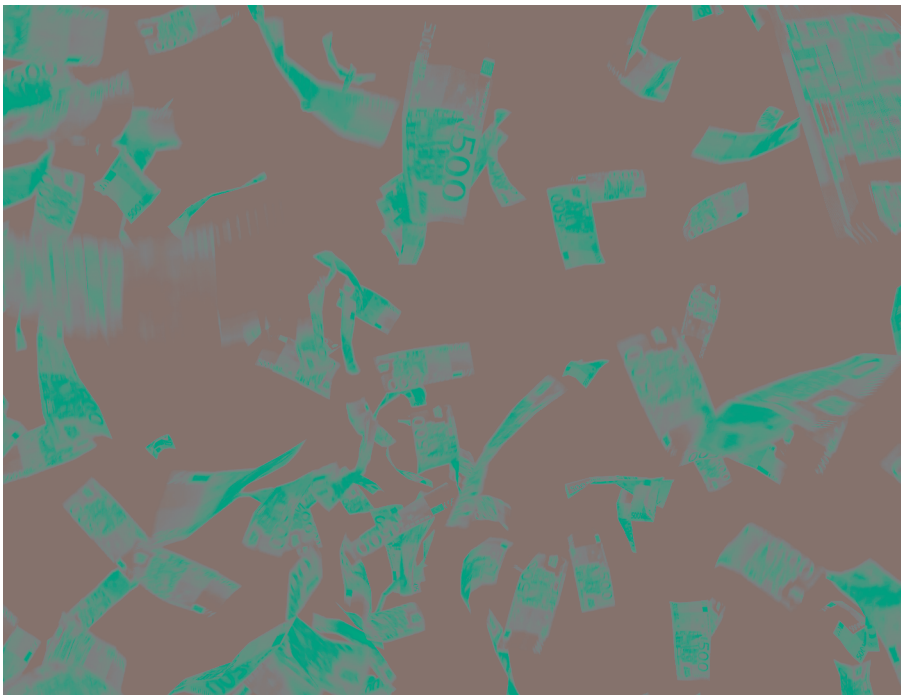

Μέσα από την ανάλυση στη βάση της στοιχηματικής δραστηριότητας των ατόμων **(βλ. γράφημα 55)**, προκύπτει ότι οι παίκτες διάκεινται θετικότερα απέναντι στη δήλωση συγκριτικά με τους μη παίκτες. Αναλυτικό-

Γράφημα 53 # Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους κατά τη συστηματικότερη ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση: «Όσο πιο συχνά παίζεις τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση (π.χ. αθλητικό στοίχημα, πόκερ κτλ.), τόσο καλύτερος παίκτης γίνεσαι και αυξάνονται οι πιθανότητες κέρδους» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

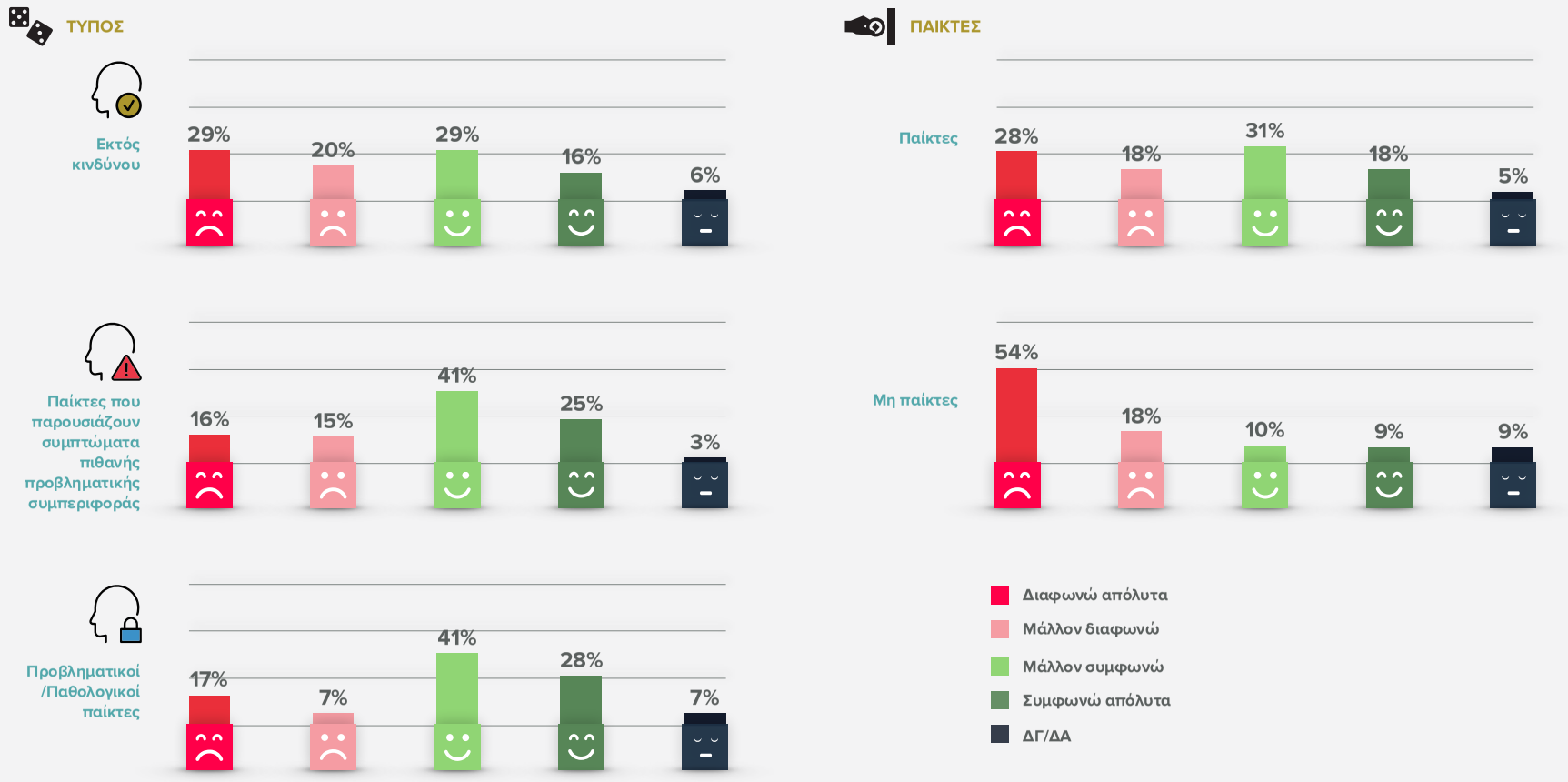

τερα, ποσοστό της τάξης του 72% των μη παικτών αναφέρει ότι διαφωνεί απόλυτα (54%) ή μάλλον διαφωνεί (18%) με τη δήλωση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες είναι κατά πολύ χαμηλότερο (46%), με το 28% να διαφωνεί απόλυτα και το 18% να αναφέρει ότι μάλλον διαφωνεί με τη δήλωση. Το ποσοστό των παικτών που συμφωνούν ή τείνουν να συμφωνήσουν με τη δήλωση ανέρχεται στο 49% (το 31% «μάλλον συμφωνεί» και το 18% «συμφωνεί απόλυτα»), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους μη παίκτες είναι μόλις 19% (το 10% «μάλλον συμφωνεί» και το 9% «συμφωνεί απόλυτα).

Μεγαλύτερος είναι ο βαθμός συμφωνίας με τη δήλωση ανάμεσα στις τάξεις των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά, παρά ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου **(βλ. γράφημα 53)**. Πιο συγκεκριμένα, απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 29% των παικτών εκτός κινδύνου, το 17% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 16% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 20% των παικτών εκτός κινδύνου, το 15% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 7% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Με τη δήλωση τείνει να συμφωνήσει το 41% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, ενώ το ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου είναι αισθητά χαμηλότερο (29%). Απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η υπό εξέταση άποψη το 28% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 25% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 16% των παικτών εκτός κινδύνου.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι στη δυνατότητα ανάπτυξης της δεινότητας σε τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση μέσα από τη συχνότερη ενασχόληση με αυτά, καθώς και στη συνεπαγόμενη αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους, πιστεύουν περισσότερο οι νεαροί άνδρες και οι παίκτες συγκριτικά με τις υπόλοιπες ομάδες. Μεταξύ των παικτών μάλιστα, ενστερνίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό την άποψη όσοι παρουσιάζουν κάποιας μορφής προβληματική στοιχηματική συμπεριφορά.

Γράφημα 54 # Αντιλήψεις σχετικά με τον ρόλο της ικανότητας σε αντιδιαστολή με τον ρόλο της τύχης για τη νίκη στα τυχερά παιχνίδια: «Αυτός που είναι καλός σε κάποιο τυχερό παιχνίδι θα κερδίζει, ακόμα κι όταν δεν έχει την τύχη με το μέρος του» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

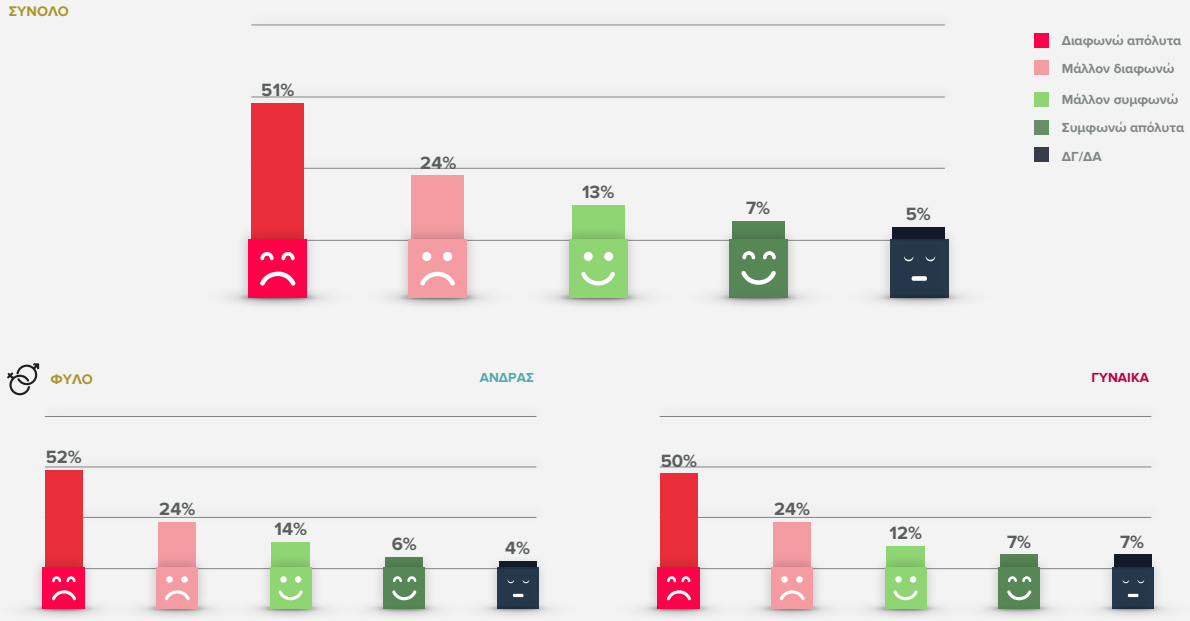

Γράφημα 55 # Αντιλήψεις σχετικά με τον ρόλο της ικανότητας σε αντιδιαστολή με τον ρόλο της τύχης για τη νίκη στα τυχερά παιχνίδια: «Αυτός που είναι καλός σε κάποιο τυχερό παιχνίδι θα κερδίζει, ακόμα κι όταν δεν έχει την τύχη με το μέρος του» - Ανάλυση ανά ηλικία

Κεφάλαιο 6 | Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

6.6 Αντιλήψεις σχετικά με τον ρόλο της ικανότητας σε αντιδιαστολή με τον ρόλο της τύχης για τη νίκη στα τυχερά παιχνίδια

Στοχεύοντας στην εξέταση της πεποίθησης ότι ο παράγοντας «τύχη» μπορεί να μην είναι καθοριστικός για την έκβαση των τυχερών παιχνιδιών, εάν ο παίκτης είναι ικανός, όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να εκφράσουν τον βαθμό συμφωνίας τους στη δήλωση «Αυτός που είναι καλός σε κάποιο τυχερό παιχνίδι θα κερδίζει, ακόμα κι όταν δεν έχει την τύχη με το μέρος του». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 95% των συμμετεχόντων, ενώ το 5% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Η μεγαλύτερη μερίδα του κοινού διαφωνεί με τη δήλωση, αναγνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο του παράγοντα «τύχη» στην έκβαση του αποτελέσματος των τυχερών παιχνιδιών. Συγκεκριμένα, τρεις στους τέσσερεις συμμετέχοντες διαφωνούν με τη δήλωση, με το 51% να διαφωνεί απόλυτα και το 24% να αναφέρει ότι μάλλον διαφωνεί. Καθόλου ευκαταφρόνητο δεν είναι, ωστόσο, το ποσοστό όσων θεωρούν ότι κάποιος μπορεί να κερδίζει στα τυχερά παιχνίδια, ακόμα και χωρίς τύχη, καθώς ένας στους πέντε συμμετέχοντες συμφωνεί απόλυτα (ποσοστό 7%) ή τείνει να συμφωνήσει (ποσοστό 13%) με τη δήλωση **(βλ. γράφημα 54)**.

Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται ανάμεσα στις απόψεις ανδρών και γυναικών είναι αμελητέες **(βλ. γράφημα 54)**. Αναλυτικότερα, το 52% των ανδρών και το 50% των γυναικών διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση και το 24% ανδρών και γυναικών τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση. Τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση το 14% των ανδρών και το 12% των γυναικών, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 7% των γυναικών και το 6% των ανδρών.

Μέσα από την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά ηλικιακή ομάδα **(βλ. γράφημα 55)**, προκύπτει ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων όλων των ηλικιών διαφωνεί με τη δήλωση, με ελαφρώς υψηλότερα ποσοστά συμφωνίας να εντοπίζονται ανάμεσα στους νεαρότερους ηλικιακά. Αναλυτικότερα: Απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 65% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 57% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 44% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, καθώς και των ατόμων 65 ετών και άνω. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 32% των ατόμων 65 ετών και άνω, το 30% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 16% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 13% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση, αναφέρει το 16% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 14% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 13% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 11% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών. Απόλυτα σύμφωνο δηλώνει το 8% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 7% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 6% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών.

Όσον αφορά την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανάλογα με τη στοιχηματική δραστηριότητα των ατόμων **(βλ. γράφημα 56)**, καταδεικνύεται η θετικότερη στάση των παικτών στη δήλωση συγκριτικά με τους μη παίκτες. Συγκεκριμένα, απόλυτη

Γράφημα 56 # Αντιλήψεις σχετικά με τον ρόλο της ικανότητας σε αντιδιαστολή με τον ρόλο της τύχης για τη νίκη στα τυχερά παιχνίδια: «Αυτός που είναι καλός σε κάποιο τυχερό παιχνίδι θα κερδίζει, ακόμα κι όταν δεν έχει την τύχη με το μέρος του» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

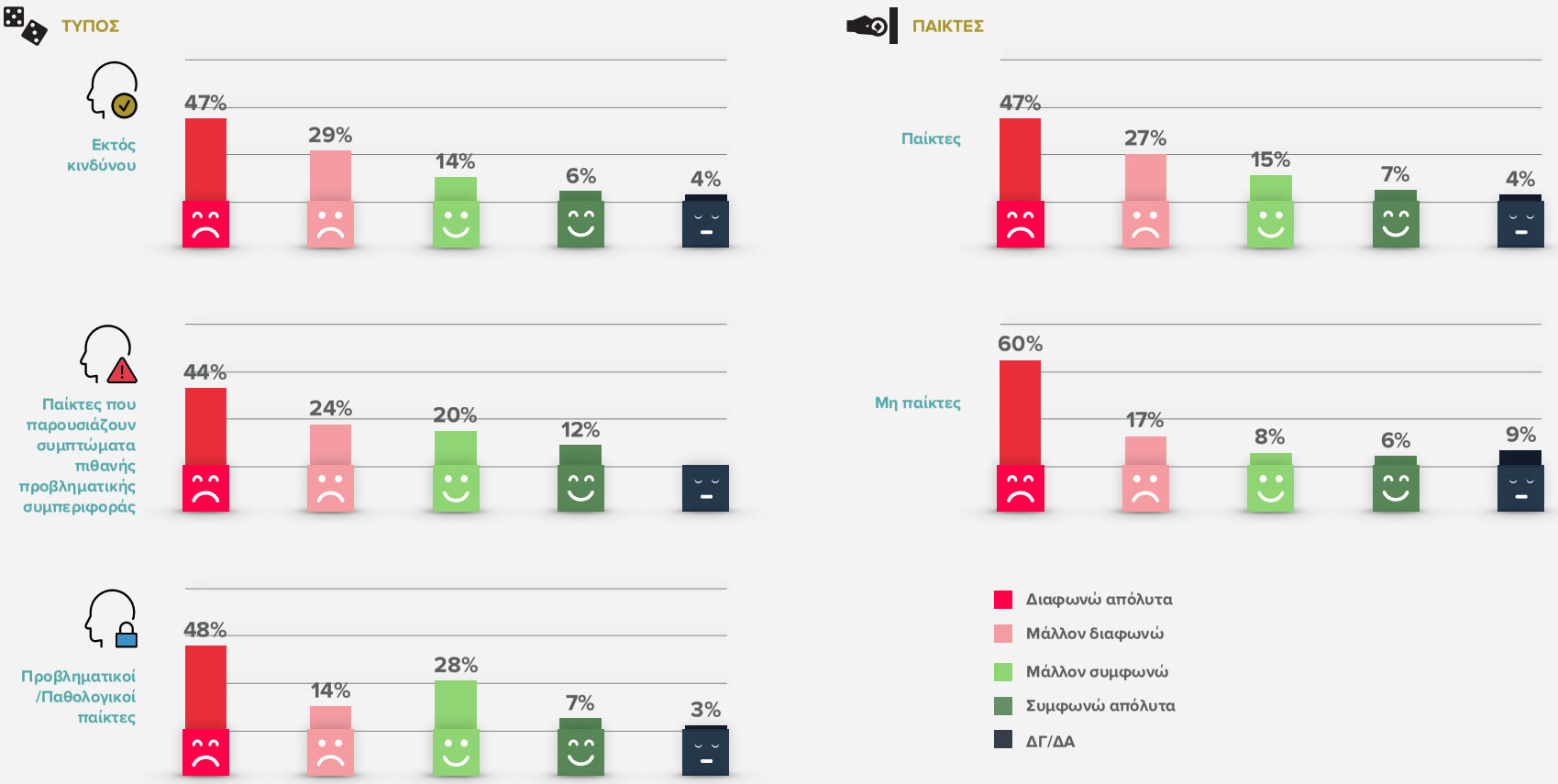

διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 60% των μη παικτών και το 47% των παικτών, ενώ τείνει να διαφωνήσει με αυτή το 27% των παικτών και το 17% των μη παικτών. Στον αντίποδα, τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση το 15% των παικτών και το 8% των μη παικτών, ενώ απόλυτη συμφωνία εκφράζει το 7% των παικτών και το 6% των μη παικτών.

Μέσα από την ανάλυση των απαντήσεων στη βάση του τύπου των παικτών **(βλ. γράφημα 56)**, διαφαίνεται ότι οι παίκτες με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά διάκεινται θετικότερα απέναντι στην υπό εξέταση πεποίθηση συγκριτικά με τους παίκτες που παρουσιάζουν πιο υγιή στοιχηματική συμπεριφορά. Πιο συγκεκριμένα, με την άποψη δηλώνει ότι διαφωνεί ή μάλλον διαφωνεί το 76% των παικτών εκτός κινδύνου (47% διαφωνεί απόλυτα και 29% μάλλον διαφωνεί), το 68% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς (44% διαφωνεί απόλυτα και 24% μάλλον διαφωνεί) και το 62% των προβληματικών/παθολογικών παικτών (48% διαφωνεί απόλυτα και 14% μάλλον διαφωνεί). Στον αντίποδα, με την υπό εξέταση πεποίθηση συμφωνεί ή μάλλον συμφωνεί το 35% των προβληματικών/παθολογικών παικτών (7% συμφωνεί απόλυτα και 28% μάλλον συμφωνεί), το 32% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς (12% συμφωνεί απόλυτα και 20% μάλλον συμφωνεί) και το 20% των παικτών εκτός κινδύνου (6% συμφωνεί απόλυτα και 14% μάλλον συμφωνεί).

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι σε γενικές γραμμές οι Κύπριοι αναγνωρίζουν τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει ο παράγοντας «τύχη» στην έκβαση του αποτελέσματος ενός τυχερού παιχνιδιού. Παρ' όλα αυτά φαίνεται ότι ανάμεσα στις τάξεις των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά τα ποσοστά πίστης στις ικανότητες του παίκτη ανεξαρτήτως τύχης είναι αυξημένα συγκριτικά με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Γράφημα 57 # Αντιλήψεις σχετικά με την κερδοφορία του μακροχρόνιου υπεύθυνου στοιχηματισμού σε αντιδιαστολή με τον μη υπεύθυνο στοιχηματισμό: «Αυτός που παίζει υπεύθυνα μακροχρόνια θα έχει περισσότερο όφελος από κάποιον που παίζει ανεύθυνα» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

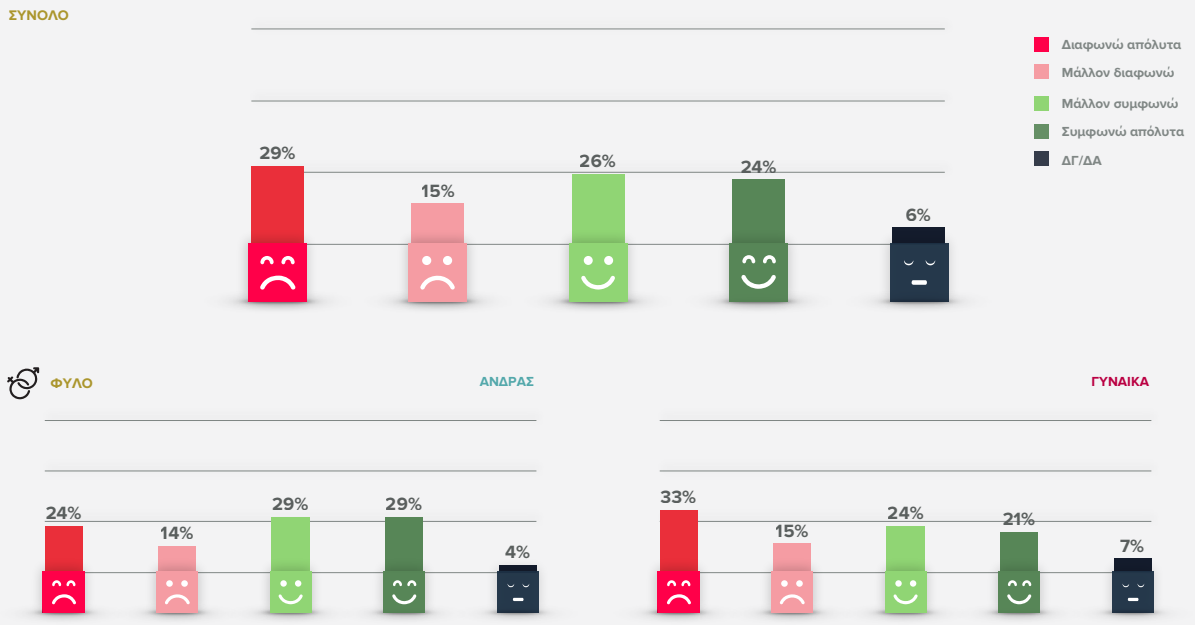

Γράφημα 58 # Αντιλήψεις σχετικά με την κερδοφορία του μακροχρόνιου υπεύθυνου στοιχηματισμού σε αντιδιαστολή με τον μη υπεύθυνο στοιχηματισμό: «Αυτός που παίζει υπεύθυνα μακροχρόνια θα έχει περισσότερο όφελος από κάποιον που παίζει ανεύθυνα» - Ανάλυση ανά ηλικία

Κεφάλαιο 6 | Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

6.7 Αντιλήψεις σχετικά με την κερδοφορία του μακροχρόνιου υπεύθυνου στοιχηματισμού σε αντιδιαστολή με τον μη υπεύθυνο στοιχηματισμό

Σε αυτή την ενότητα ερωτήσεων, όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν επίσης αναφορικά με το όφελος των παικτών που στοιχηματίζουν υπεύθυνα σε μακροχρόνια βάση σε σύγκριση με το όφελος των παικτών που στοιχηματίζουν ανεύθυνα, καλούμενοι να εκφράσουν τον βαθμό συμφωνίας τους στη δήλωση «Αυτός που παίζει υπεύθυνα μακροχρόνια θα έχει περισσότερο όφελος από κάποιον που παίζει ανεύθυνα». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 94% των συμμετεχόντων, ενώ το 6% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Το κοινό παρουσιάζεται διχασμένο όσον αφορά τη συγκεκριμένη δήλωση, με το 29% να διαφωνεί απόλυτα, το 15% να δηλώνει ότι μάλλον διαφωνεί, το 26% ότι μάλλον συμφωνεί και το 24% να συμφωνεί απόλυτα **(βλ. γράφημα 57)**.

Κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά φύλο **(βλ. γράφημα 57)**, φαίνεται ότι οι γυναίκες είναι ελαφρώς πιο αρνητικές απέναντι στην υπό εξέταση άποψη. Πιο συγκεκριμένα, το 33% των γυναικών και το 24% των ανδρών διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, ενώ το 15% των γυναικών και το 14% των ανδρών τείνει να διαφωνήσει. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 29% των ανδρών και το 24% των γυναικών, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 29% των ανδρών και το 21% των γυναικών.

Μέσα από την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 58)**, προκύπτει ότι τα νεαρότερα άτομα ηλικίας 18-35 ετών πιστεύουν περισσότερο στα οφέλη του υπεύθυνου στοιχηματισμού συγκριτικά με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Αναλυτικότερα, απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 48% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 36% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 28% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 21% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Με τη δήλωση τείνει να διαφωνήσει το 17% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 16% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 13% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 11% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 32% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 29% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 20% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 19% των ατόμων ηλικία 51-64 ετών. Απόλυτη συμφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 28% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 23% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 19% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 12% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω.

Η ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με τη στοιχηματική δραστηριότητα των ατόμων **(βλ. γράφημα 59)**, δείχνει ότι οι παίκτες πιστεύουν περισσότερο από τους μη παίκτες στα οφέλη του μακροχρόνιου υπεύθυνου στοιχηματισμού. Με τη δήλωση διαφωνεί απόλυτα το 40% των μη παικτών και το 25% των παικτών, ενώ τείνει να διαφωνήσει με αυτή το 17% των παικτών και το 12% των μη παικτών. Το 28% των παικτών και το 18% των μη παικτών δηλώνει ότι μάλλον συμφωνεί, ενώ απόλυτη συμφωνία εκφράζει το 25% των παικτών και το 22% των μη παικτών.

Γράφημα 59 # Αντιλήψεις σχετικά με την κερδοφορία του μακροχρόνιου υπεύθυνου στοιχηματισμού σε αντιδιαστολή με τον μη υπεύθυνο στοιχηματισμό: «Αυτός που παίζει υπεύθυνα μακροχρόνια θα έχει περισσότερο όφελος από κάποιον που παίζει ανεύθυνα» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

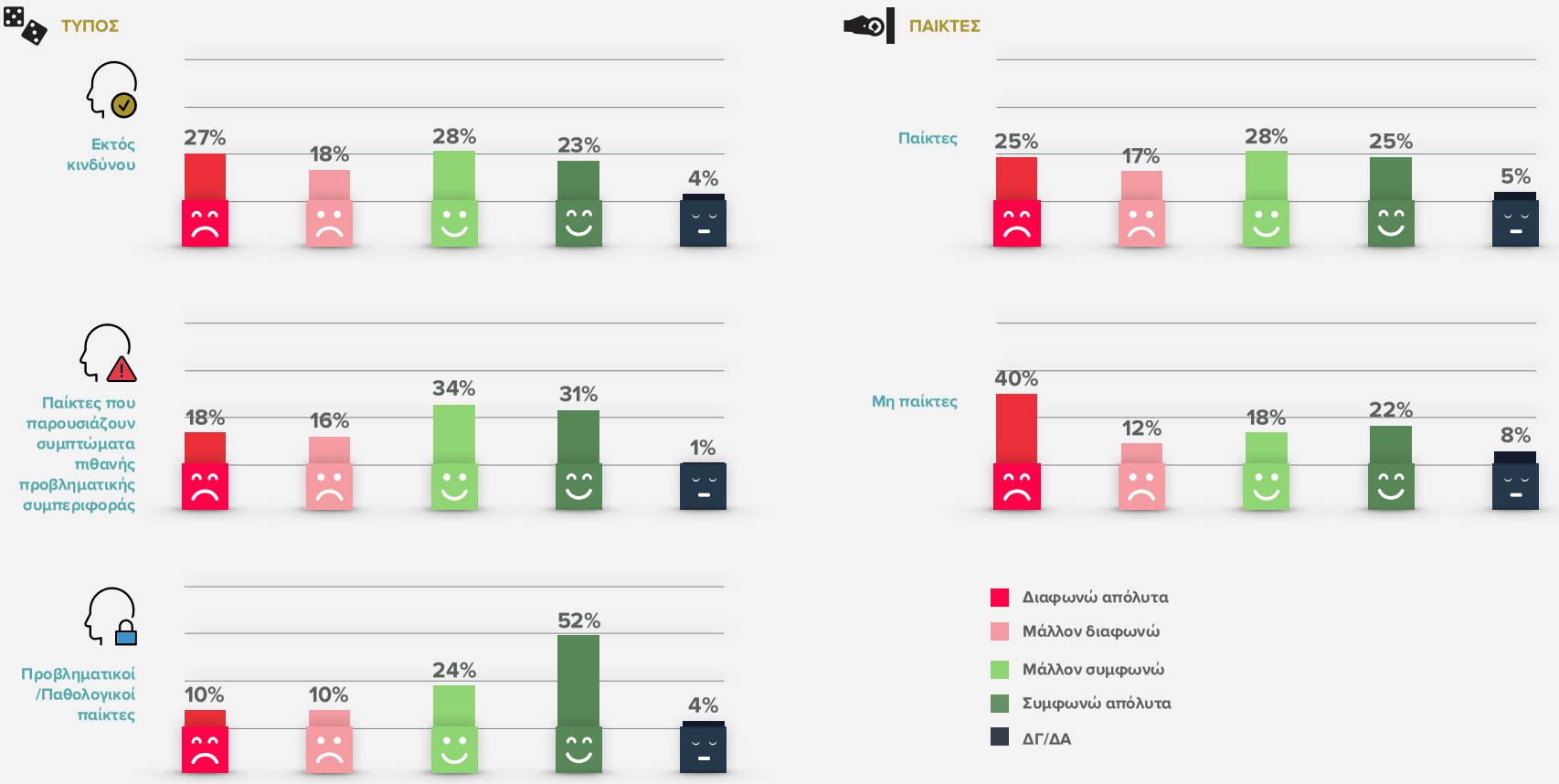

Κεφάλαιο 6 | Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 59)**, μέσα από την οποία φαίνεται ότι οι παίκτες με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά πιστεύουν περισσότερο από ότι οι παίκτες με πιο υγιή στοιχηματική συμπεριφορά στα οφέλη του μακροχρόνιου υπεύθυνου στοιχηματισμού. Πιο συγκεκριμένα, στην υπό εξέταση άποψη αντιτίθεται κάθετα το 27% των παικτών εκτός κινδύνου, το 18% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 10% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 18% των παικτών εκτός κινδύνου, το 16% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 10% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Με τη δήλωση τείνει να συμφωνήσει το 34% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 28% των παικτών εκτός κινδύνου και το 24% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 52% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 31% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 23% των παικτών εκτός κινδύνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών

Γράφημα 60 # Αντιλήψεις σχετικά με τη δυνατότητα βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του παίκτη μέσα από την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι: «Με τα τυχερά παιχνίδια μπορείς να κερδίσεις χρήματα και να βελτιώσεις την οικονομική σου κατάσταση» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

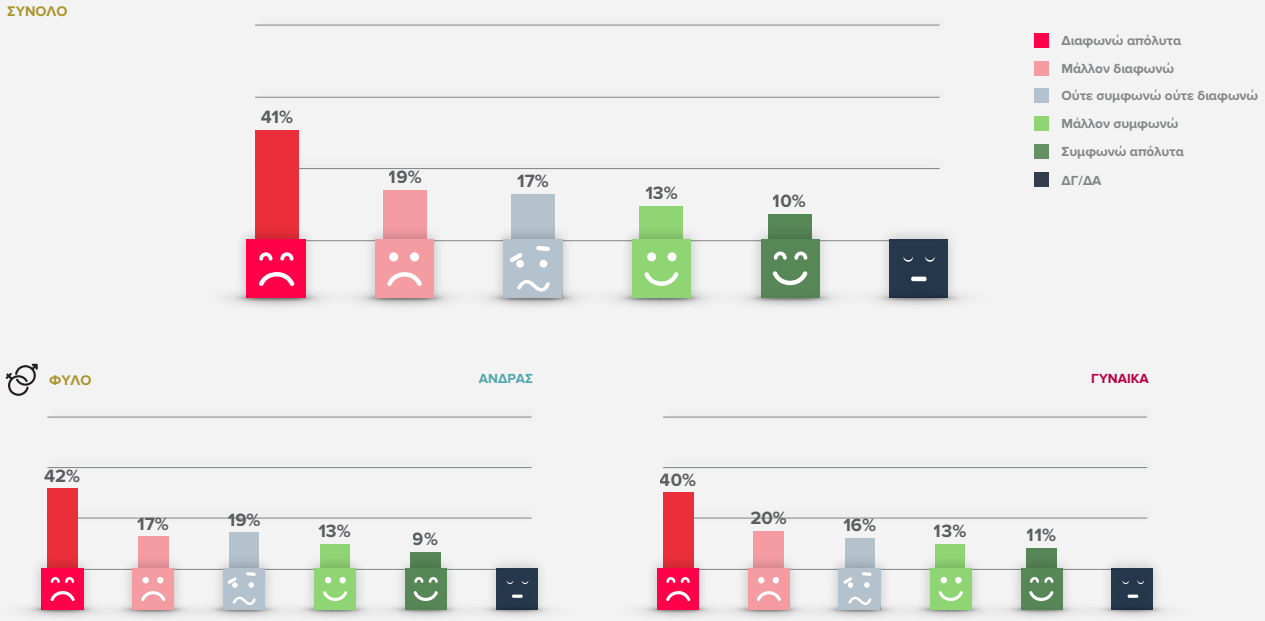

Γράφημα 61 # Αντιλήψεις σχετικά με τη δυνατότητα βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του παίκτη μέσα από την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι: «Με τα τυχερά παιχνίδια μπορείς να κερδίσεις χρήματα και να βελτιώσεις την οικονομική σου κατάσταση» - Ανάλυση ανά ηλικία

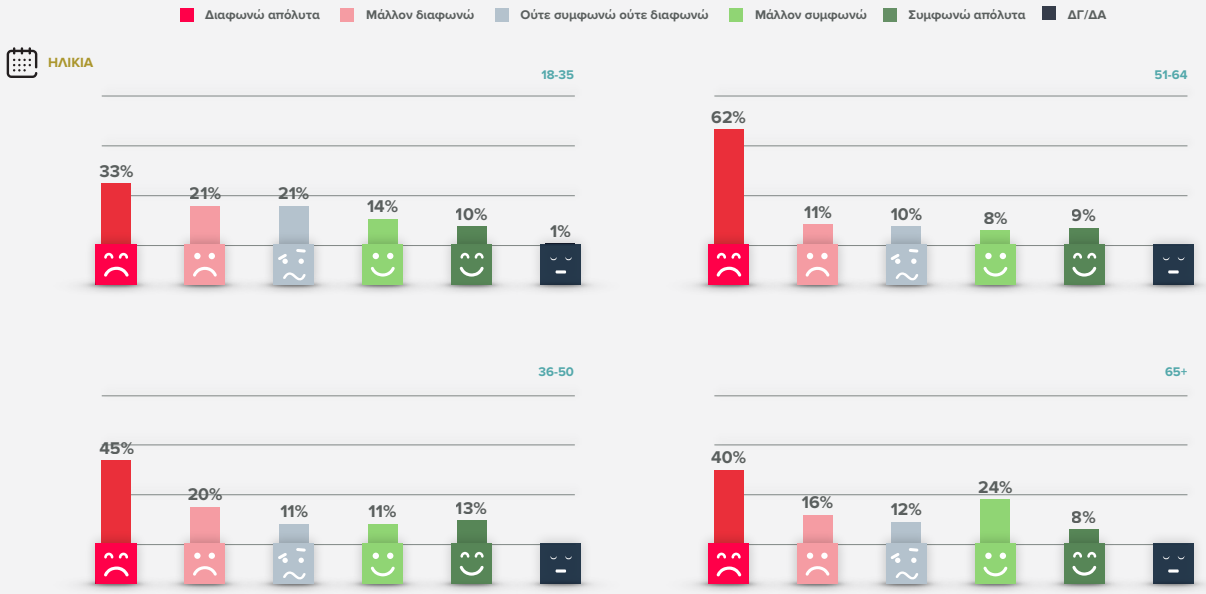

Κεφάλαιο 7 | Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών

7.1 Εισαγωγή

Σε συνέχεια της διερεύνησης των απόψεων του κοινού σχετικά με τον παράγοντα «τύχη» και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών, οι ενήλικοι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν στο σύνολό τους (παίκτες και μη παίκτες) να λάβουν θέση σε μια σειρά δηλώσεων αναφορικά με τις γενικότερες αντιλήψεις τους ως προς την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, καθώς και τις εξελίξεις στην εγχώρια βιομηχανία των τυχερών παιχνιδιών. Για αυτή την κατηγορία ερωτήσεων καταρτίστηκε μια πενταβάθμια κλίμακα αξιολόγησης, όπου το «1» σήμαινε ότι ο ερωτώμενος διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, το «2» ότι μάλλον διαφωνεί, το «3» ότι ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το «4» ότι μάλλον συμφωνεί και το «5» ότι συμφωνεί απόλυτα. Στο κεφάλαιο αυτό, παρουσιάζονται οι απαντήσεις του κοινού για κάθε δήλωση στη βάση της σύντομης αυτής κλίμακας και αναλύονται ακολούθως ανά φύλο, ανά ηλικιακή ομάδα, ανά σχέση με το τυχερό παιχνίδι (παίκτης ή μη παίκτης) και ανά τύπο παικτών.

7.2 Αντιλήψεις σχετικά με τη δυνατότητα βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του παίκτη μέσα από την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

Διερεύνησης έτυχε η άποψη του κοινού αναφορικά με τη δυνατότητα χρηματικού κέρδους και βελτίωσης των οικονομικών του παίκτη μέσω της ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι. Για τον σκοπό αυτό, κλήθηκαν να λάβουν θέση έναντι της δήλωσης «Με τα τυχερά παιχνίδια μπορείς να κερδίσεις χρήματα και να βελτιώσεις την οικονομική σου κατάσταση».

Ένα αρκετά υψηλό ποσοστό της τάξης του 41% διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, θέτοντας υπό αμφισβήτηση τη δυνατότητα πλουτισμού και βελτίωσης των οικονομικών ενός ατόμου μέσω της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια. Επιπρόσθετα, ποσοστό της τάξης του 19% μάλλον διαφωνεί με τη δήλωση, ενώ το 17% τηρεί ουδέτερη στάση, καθώς ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί. Ένα ποσοστό της τάξης του 13% τείνει να συμφωνήσει με την υπό εξέταση άποψη, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει ένας στους δέκα συμμετέχοντες στην έρευνα (ποσοστό 10%) **(βλ. γράφημα 60)**. Παρ' ότι, επομένως, το κίνητρο ενασχόλησης της μεγαλύτερης μερίδας των παικτών με το τυχερό παιχνίδι είναι το χρηματικό κέρδος, εντούτοις η γενικότερη άποψη που επικρατεί ανάμεσα στο κοινό της Κύπρου είναι ότι με αυτό τον τρόπο δεν μπορεί κάποιος να διασφαλίσει χρηματικά ποσά, ικανά να βελτιώσουν την οικονομική του κατάσταση.

Άνδρες και γυναίκες εκφράζουν πολύ παρόμοιες απόψεις επί του θέματος **(βλ. γράφημα 60)**: Το 42% των ανδρών και το 40% των γυναικών διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, το 20% των γυναικών και το 17% των ανδρών μάλλον διαφωνεί, το 19% των ανδρών και το 16% των γυναικών τηρεί στάση ουδετερότητας απέναντι στη δήλωση, το 13% ανδρών και γυναικών μάλλον συμφωνεί, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 9% των ανδρών και το 11% των γυναικών.

Ηλικιακά εντοπίζονται ορισμένες διαφοροποιήσεις **(βλ. γράφημα 61)**, με τα ποσοστά διαφωνίας με τη δήλωση να είναι αισθητά αυξημένα ανάμεσα στους εκπροσώπους της ηλικιακής ομάδας 51-64 ετών. Πιο συγκεκριμένα, απόλυτα αντίθετο με την υπό εξέταση άποψη δηλώνει το 62% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 45% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 40% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 33% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 21% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 20% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 16% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 11% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με τη δήλωση το 21% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 12% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 11% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 10% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση το 24% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 14% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 11% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 8% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 13% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 10% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 9% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 8% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω.

Εξετάζοντας τις απαντήσεις στη βάση της στοιχηματικής δραστηριότητας των συμμετεχόντων **(βλ. γράφημα 62)**, παρατηρούμε ότι οι παίκτες είναι θετικότερα διακείμενοι απέναντι στη δήλωση συγκριτικά με τους

Γράφημα 62 # Αντιλήψεις σχετικά με τη δυνατότητα βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του παίκτη μέσα από την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι: «Με τα τυχερά παιχνίδια μπορείς να κερδίσεις χρήματα και να βελτιώσεις την οικονομική σου κατάσταση» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

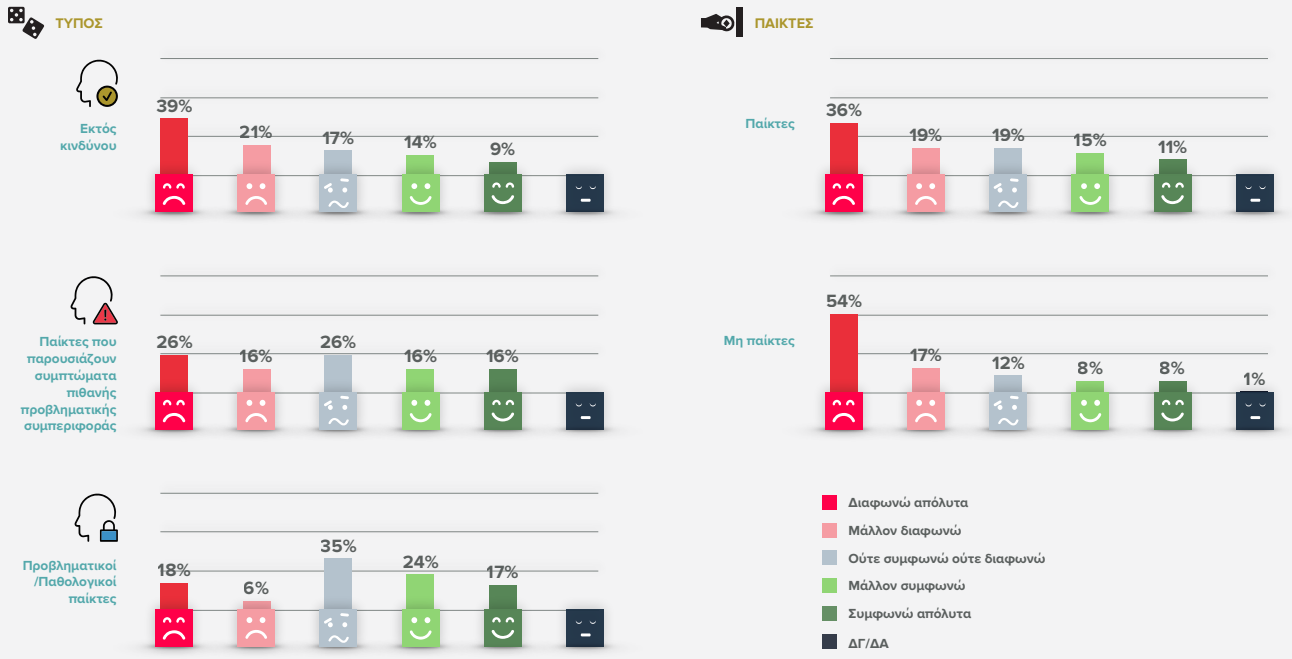

Γράφημα 63 # Αντιλήψεις σχετικά με την πρόσληψη των τυχερών παιχνιδιών ως ευχάριστης δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου: «Τα τυχερά παιχνίδια είναι ένας τρόπος να διασκεδάζεις και να περνάς την ώρα σου» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

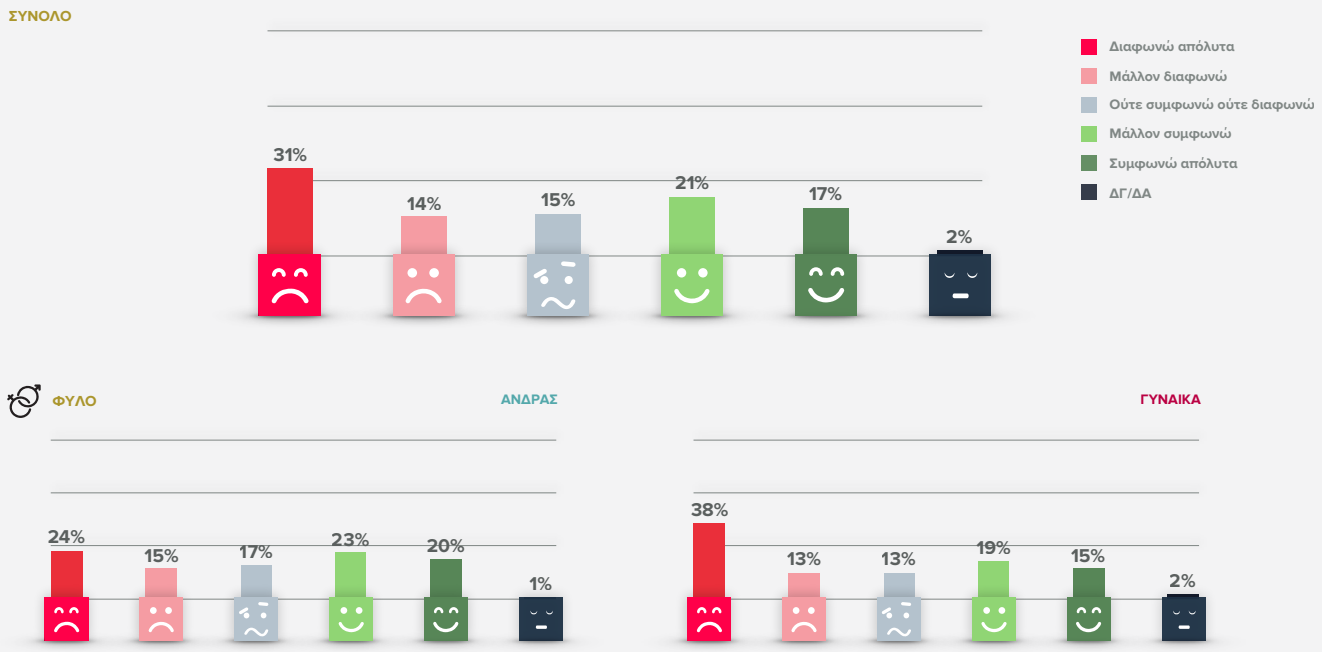

Κεφάλαιο 7 | Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών

μη παίκτες. Αναλυτικότερα, το ποσοστό απόλυτης διαφωνίας με τη δήλωση ανέρχεται σε 54% ανάμεσα στους μη παίκτες και σε 36% ανάμεσα στους παίκτες. Πως μάλλον διαφωνεί αναφέρει το 19% των παικτών και το 17% των μη παικτών, ενώ ουδέτερη στάση απέναντι στη δήλωση τηρεί το 19% των παικτών και το 12% των μη παικτών. Τείνει να συμφωνήσει το 15% των παικτών και το 8% των μη παικτών. Απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 11% των παικτών και το 8% των μη παικτών.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 62)** προκύπτουν τα υψηλότερα ποσοστά διαφωνίας με τη δήλωση ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ανάμεσα στους παίκτες με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά εντοπίζονται αυξημένα ποσοστά ουδετερότητας απέναντι στη δήλωση. Αναλυτικότερα, απόλυτη αντίθεση στη δήλωση εκφράζει το 39% των παικτών εκτός κινδύνου, το 26% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 18% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Επιπρόσθετα, τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 21% των παικτών εκτός κινδύνου, το 16% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 6% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Ουδέτερη στάση τηρεί το 35% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 26% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 17% των παικτών εκτός κινδύνου. Τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ουδετερότητας ανάμεσα στους παίκτες με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά θα μπορούσαν να ερμηνευτούν ως ανάγκη διατήρησης της ελπίδας πλουτισμού και βελτίωσης της προσωπικής οικονομικής κατάστασης μέσω της ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι, παρά τη μέχρι στιγμής μη εκπλήρωση του σεναρίου αυτού στην περίπτωσή τους. Με τη δήλωση τείνει να συμφωνήσει το 24% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 16% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 14% των παικτών εκτός κινδύνου. Απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 17% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 16% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 9% των παικτών εκτός κινδύνου.

Εξάγεται, επομένως, το συμπέρασμα ότι σημαντική μερίδα του κοινού δεν πιστεύει ότι οι παίκτες τυχερών παιχνιδιών μπορούν να βελτιώσουν την οικονομική κατάστασή τους μέσω αυτής της ενασχόλησης. Σε υψηλότερα, ωστόσο, επίπεδα κινείται η πίστη των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά στη δυνατότητα βελτίωσης των οικονομικών τους μέσω των τυχερών παιχνιδιών συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου.

7.3 Αντιλήψεις σχετικά με την πρόσληψη των τυχερών παιχνιδιών ως ευχάριστης δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου

Στην υποενότητα αυτή εξετάζεται κατά πόσον οι Κύπριοι προσλαμβάνουν την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι ως μια ευχάριστη δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου. Στο πλαίσιο αυτό, όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με τη δήλωση «Τα τυχερά παιχνίδια είναι ένας τρόπος να διασκεδάζεις και να περνάς την ώρα σου». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 98% των συμμετεχόντων, ενώ το 2% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Μάλλον διχασμένη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η κοινή γνώμη όσον αφορά την προσέγγιση αυτή, με όσους αντιτίθενται να πλειοψηφούν οριακά. Συγκεκριμένα, ποσοστό της τάξης του 45% εκφράζει τη διαφωνία του με τη δήλωση, εκ των οποίων το 31% διαφωνεί απόλυτα και το 14% μάλλον διαφωνεί. Ουδέτερη στάση τηρεί το 15%, το οποίο ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με την υπό εξέταση δήλωση. Ένα ποσοστό της τάξης του 38% συμφωνεί με τη δήλωση, εκ των οποίων το 17% συμφωνεί απόλυτα και το 21% μάλλον συμφωνεί **(βλ. γράφημα 63)**.

Θετικότεροι απέναντι στην υπό εξέτασιν άποψη παρουσιάζονται οι άνδρες, παρά οι γυναίκες **(βλ. γράφημα 63)**. Αναλυτικότερα, απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 38% των γυναικών και το 24% των ανδρών, τείνει να διαφωνήσει με αυτή το 15% των ανδρών και το 13% των γυναικών, στάση ουδετερότητας τηρεί το 17% των ανδρών και το 13% των γυναικών, τάση να συμφωνήσει παρουσιάζει το 23% των ανδρών και το 19% των γυναικών, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 20% των ανδρών και το 15% των γυναικών.

Γράφημα 64 # Αντιλήψεις σχετικά με την πρόσληψη των τυχερών παιχνιδιών ως ευχάριστης δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου: «Τα τυχερά παιχνίδια είναι ένας τρόπος να διασκεδάζεις και να περνάς την ώρα σου» - Ανάλυση ανά ηλικία

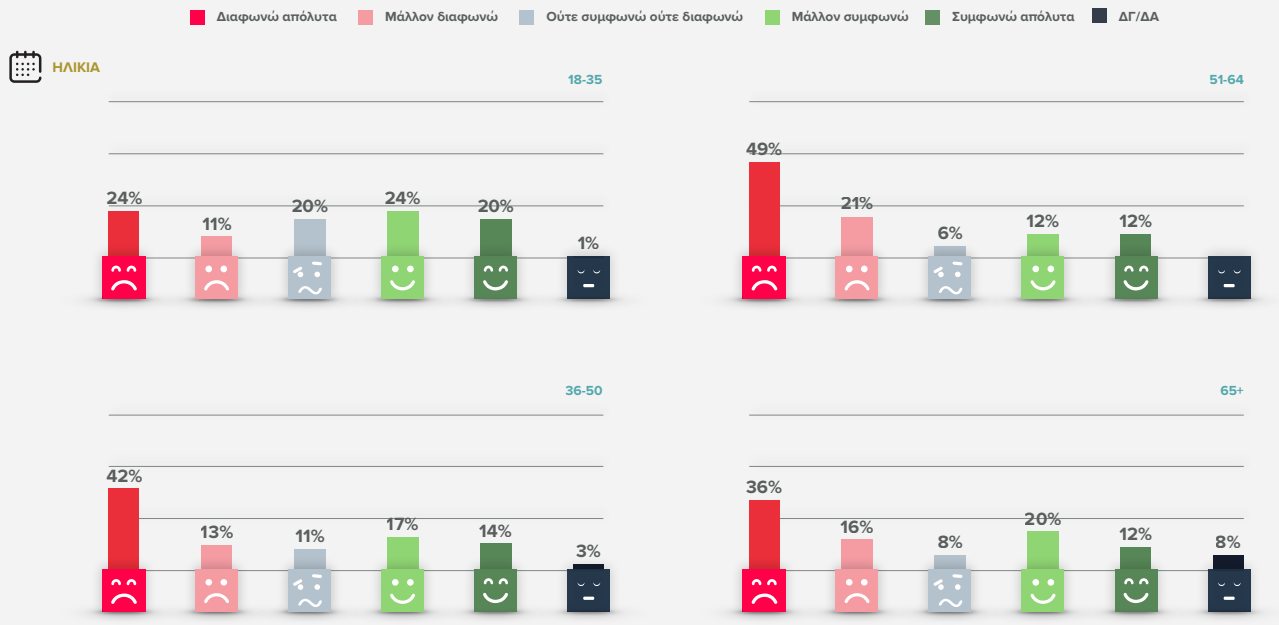

Γράφημα 65 # Αντιλήψεις σχετικά με την πρόσληψη των τυχερών παιχνιδιών ως ευχάριστης δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου: «Τα τυχερά παιχνίδια είναι ένας τρόπος να διασκεδάζεις και να περνάς την ώρα σου» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

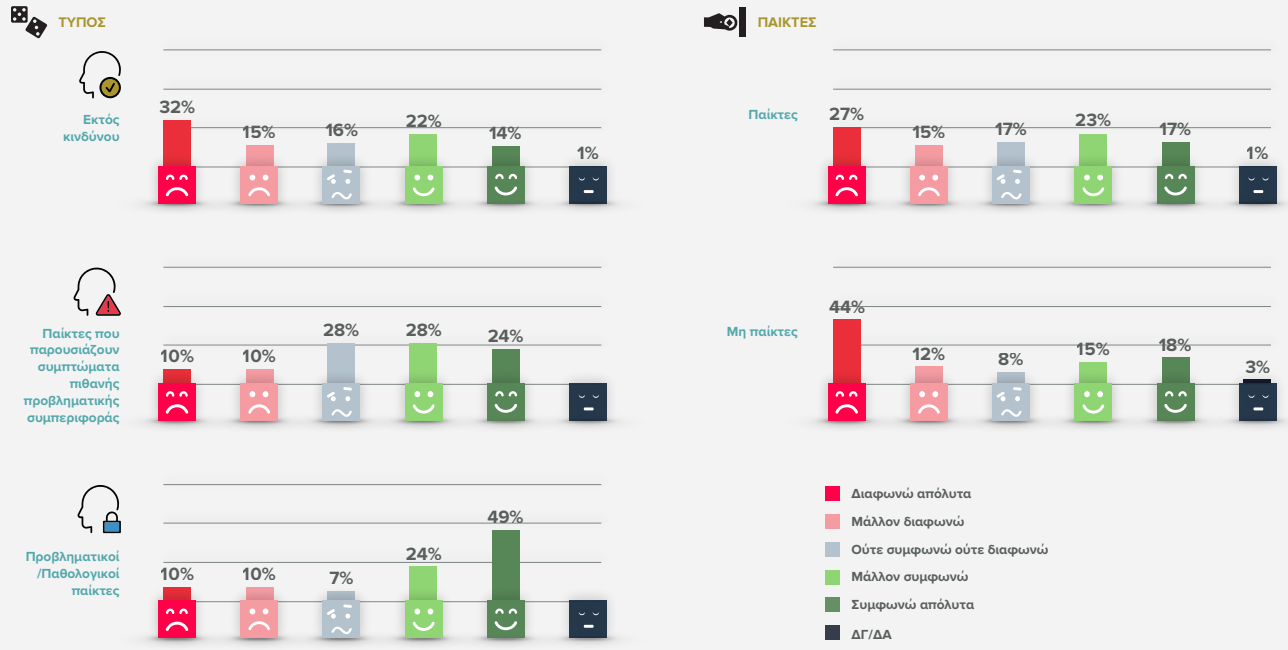

Κεφάλαιο 7 | Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών

Ορισμένες ενδιαφέρουσες διαφοροποιήσεις προκύπτουν και κατά την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 64)**, με τους νεαρότερους ηλικιακά (18-35 ετών) να διάκεινται θετικότερα απέναντι στη δήλωση. Κάθετα αντίθετο με την υπό εξέτασιν προσέγγιση εμφανίζεται το 49% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 42% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 36% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 24% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Με τη δήλωση τείνει να διαφωνήσει το 21% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 16% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 13% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 11% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 20% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 11% των ατόμων ηλικίας 16-35 ετών, το 8% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 6% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Τείνει να συμφωνήσει το 24% των νεαρών ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 20% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 17% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 12% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 20% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 14% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 12% των εκπροσώπων των ηλικιακών ομάδων 51-64 και 65 ετών και άνω.

Κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανάλογα με τη στοιχηματική δραστηριότητα των ερωτηθέντων **(βλ. γράφημα 65)**, οι παίκτες εμφανίζονται σε γενικές γραμμές θετικότεροι συγκριτικά με τους μη παίκτες απέναντι στην προσέγγιση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια ως μιας ευχάριστης ενασχόλησης ελεύθερου χρόνου. Συγκεκριμένα, με τη δήλωση διαφωνεί απόλυτα το 44% των μη παικτών και το 27% των παικτών, ενώ τείνει να διαφωνήσει το 15% των παικτών και το 12% των μη παικτών. Ουδέτερο απέναντι στη δήλωση παρουσιάζεται το 17% των παικτών και το 8% των μη παικτών. Μάλλον σύμφωνο δηλώνει με την υπό εξέτασιν άποψη το 23% των παικτών και το 15% των μη παικτών, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 17% των παικτών και το 18% των μη παικτών.

Προβαίνοντας σε ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 65)**, προκύπτει ότι οι παίκτες με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά διάκεινται εμφανώς θετικότερα απέναντι στη δήλωση συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου, με τα ποσοστά συμφωνίας με τη δήλωση να επικρατούν έναντι των ποσοστών διαφωνίας στις κατηγορίες των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Την απόλυτη διαφωνία του εκφράζει το 32% των παικτών εκτός κινδύνου, καθώς επίσης και το 10% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Πως μάλλον διαφωνεί αναφέρει το 15% των παικτών εκτός κινδύνου, καθώς επίσης και το 10% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 28% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 16% των παικτών εκτός κινδύνου και το 7% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση το 28% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 24% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 22% των παικτών εκτός κινδύνου. Απόλυτη ταύτιση με τη δήλωση εκφράζει ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 49% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 24% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 14% των παικτών εκτός κινδύνου.

Συμπερασματικά, διχασμένη εμφανίζεται η κοινή γνώμη απέναντι στην προσέγγιση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια ως ευχάριστης δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου, με τα ποσοστά συμφωνίας να ανεβαίνουν στις τάξεις των ανδρών, των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και των παικτών. Ο υψηλότερος βαθμός συμφωνίας με τη δήλωση απαντά στις τάξεις των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά λόγω ενδεχομένως των αισθημάτων ευφορίας που τους κατακλύζουν κατά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια.

Γράφημα 66 # Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στην Κύπρο: «Η ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

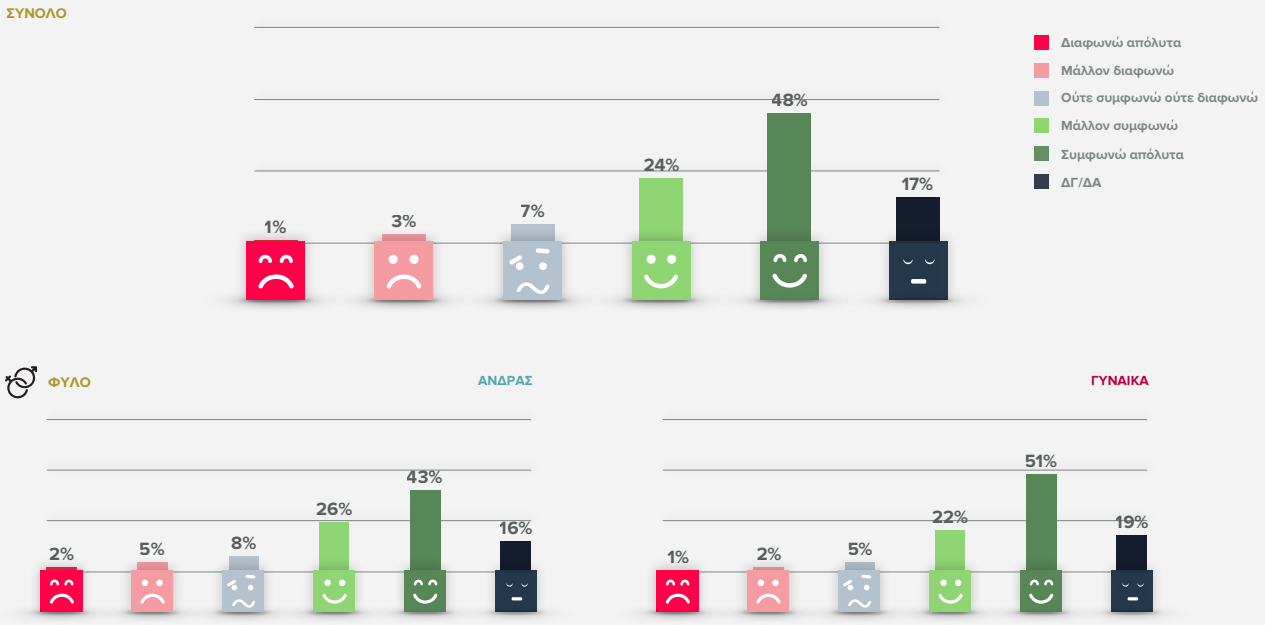

Γράφημα 67 # Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στην Κύπρο: «Η ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια» - Ανάλυση ανά ηλικία

Κεφάλαιο 7 | Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών

7.4 Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στην Κύπρο

Άλλη μια ενδιαφέρουσα παράμετρος προς διερεύνηση αποτελεί το πώς η κοινή γνώμη προσλαμβάνει τις εγχώριες εξελίξεις όσον αφορά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Για τον σκοπό αυτό, όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να εκφράσουν τον βαθμό συμφωνίας τους με τη δήλωση «Η ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 83% των συμμετεχόντων, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 17% ανέφερε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Η συντριπτική πλειοψηφία του κοινού συμφωνεί απόλυτα (ποσοστό 48%) ή τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση (ποσοστό 24%), παρατηρώντας αύξηση στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια κατά τα τελευταία χρόνια. Στάση ουδετερότητας απέναντι στη δήλωση τηρεί το 7%. Πως μάλλον διαφωνεί αναφέρει το 3%, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόλις το 1% **(βλ. γράφημα 66)**.

Οι απόψεις ανδρών και γυναικών δεν παρουσιάζουν αξιοσημείωτες αποκλίσεις **(βλ. γράφημα 66)**. Απόλυτη ταύτιση με την άποψη εκφράζει το 51% των γυναικών και το 43% των ανδρών. Τείνει να συμφωνήσει το 26% των ανδρών και το 22% των γυναικών. Ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με τη δήλωση το 8% των ανδρών και το 5% των γυναικών, ενώ τείνει να διαφωνήσει με αυτή το 5% των ανδρών και το 2% των γυναικών. Απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 2% των ανδρών και το 1% των γυναικών.

Η ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων δείχνει ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες παρατηρούν αύξηση της ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι στην Κύπρο των τελευταίων ετών **(βλ. γράφημα 67)**. Πιο συγκεκριμένα, απόλυτη συμφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 60% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 58% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 56% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 40% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Τείνει να συμφωνήσει το 28% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 25% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 22% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 21% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 10% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 2% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 1% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών. Πως μάλλον διαφωνεί αναφέρει το 4% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, καθώς επίσης και το 2% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών. Απόλυτα αντίθετο βρίσκει η δήλωση το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 2% των ατόμων ηλικίας 18-35 και 51-64 ετών και το 1% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών.

Ομοιογενής είναι η εικόνα που προκύπτει και κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων στη βάση της στοιχηματικής δραστηριότητας των ερωτηθέντων **(βλ. γράφημα 68)**, με διαφοροποιήσεις να εντοπίζονται στα ποσοστά όσων συμφωνούν απόλυτα και όσων μάλλον συμφωνούν με την άποψη. Συγκεκριμένα, έξι στους δέκα μη

Γράφημα 68 # Αντιλήψεις σχετικά με την αύξηση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στην Κύπρο: «Η ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

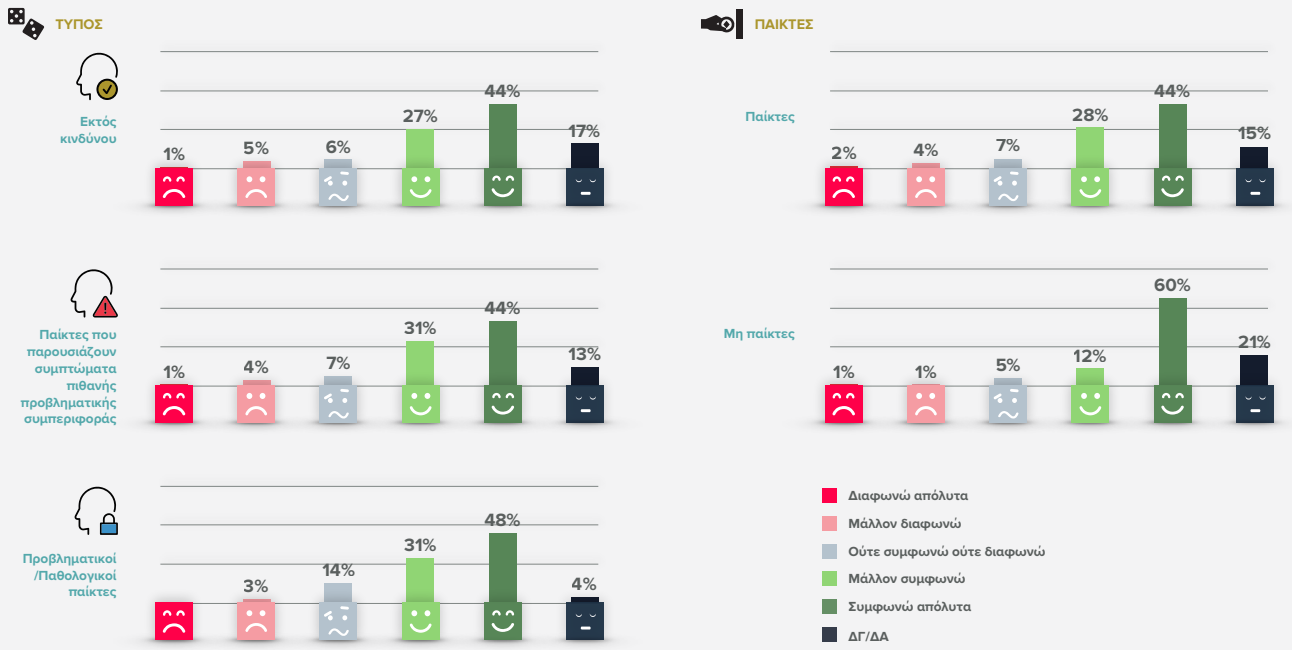

Γράφημα 69 # Αντιλήψεις σχετικά με τα επίπεδα υπεύθυνου στοιχηματισμού ανάμεσα στους παίκτες: «Η πλειοψηφία των ανθρώπων που παίζουν τυχερά παιχνίδια, παίζουν υπεύθυνα» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

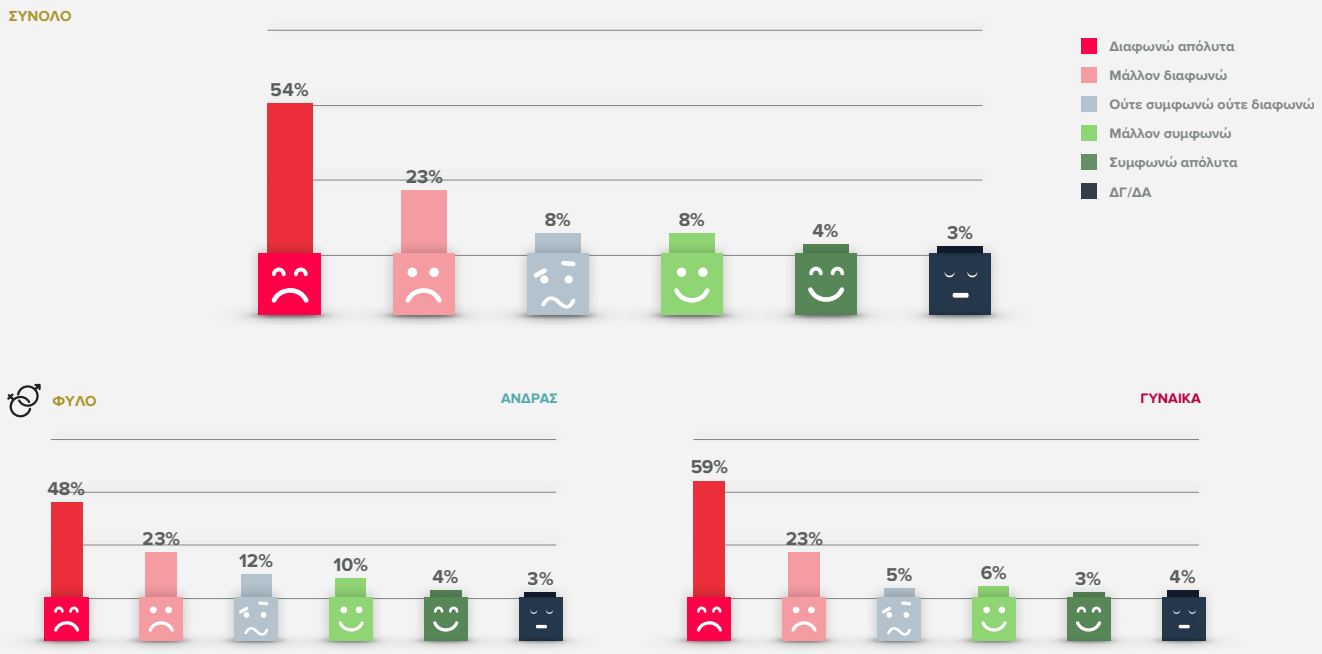

Κεφάλαιο 7 | Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών

παίκτες (ποσοστό 60%) και ποσοστό της τάξης του 44% των παικτών συμφωνούν απόλυτα με την άποψη, ενώ τείνει να συμφωνήσει το 28% των παικτών και το 12% των μη παικτών. Ουδέτερο απέναντι στη δήλωση παραμένει το 7% των παικτών και το 5% των μη παικτών. Μάλλον διαφωνεί με την άποψη το 4% των παικτών και το 1% των μη παικτών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόλις το 2% των παικτών και το 1% των μη παικτών.

Ελάχιστες και αμελητέες είναι οι αποκλίσεις που παρατηρούνται και κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 68)**. Απόλυτη συμφωνία εκφράζει το 48% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, καθώς επίσης και το 44% των παικτών εκτός κινδύνου και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Τείνει να συμφωνήσει το 31% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, καθώς και το 27% των παικτών εκτός κινδύνου. Ουδέτερο παραμένει το 14% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 7% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 6% των παικτών εκτός κινδύνου. Με τη δήλωση τείνει να διαφωνήσει το 5% των παικτών εκτός κινδύνου, το 4% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Απόλυτα αντίθετη άποψη σε σχέση με τη δήλωση έχει μόλις το 1% των παικτών εκτός κινδύνου και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

Συνοψίζοντας, η κοινή γνώμη ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και στοιχηματικής δραστηριότητας συγκλίνει στο ότι η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια έχει αυξηθεί στην Κύπρο κατά τα τελευταία χρόνια.

7.5 Αντιλήψεις σχετικά με τα επίπεδα υπεύθυνου στοιχηματισμού ανάμεσα στους παίκτες

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν ακόμα να αξιολογήσουν τη γενικότερη στοιχηματική συμπεριφορά όσων παίζουν τυχερά παιχνίδια, εκφράζοντας την άποψή τους στη δήλωση «Η πλειοψηφία των ανθρώπων που παίζουν τυχερά παιχνίδια, παίζουν υπεύθυνα». Στην ερώτηση απόκρίθηκε το 97% των συμμετεχόντων, ενώ το 3% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων διαφωνεί με τη δήλωση, θεωρώντας ότι επικρατεί ο ανεύθυνος στοιχηματισμός στις τάξεις των παικτών. Συγκεκριμένα, ποσοστό της τάξης του 54% αντιτίθεται κάθετα στη δήλωση, 23% μάλλον διαφωνεί, 8% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, 8% μάλλον συμφωνεί, ενώ μόλις το 4% συμφωνεί απόλυτα με το ότι η πλειοψηφία των παικτών στοιχηματίζει υπεύθυνα **(βλ. γράφημα 69)**.

Η εικόνα των απόψεων ανδρών και γυναικών είναι εν πολλοίς παρόμοια **(βλ. γράφημα 69),** με τις γυναίκες να εμφανίζονται ελαφρώς πιο απαισιόδοξες όσον αφορά την επικράτηση του υπεύθυνου στοιχηματισμού ανάμεσα στους παίκτες. Αναλυτικότερα, απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 59% των γυναικών και το 48% των ανδρών. Τείνει να διαφωνήσει το 23% ανδρών και γυναικών, ενώ ουδέτερη στάση τηρεί το 12% των ανδρών και το 5% των γυναικών. Με τη δήλωση τείνει να συμφωνήσει το 10% των ανδρών και το 6% των γυναικών, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 4% τω ανδρών και το 3% των γυναικών.

Κατά την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 70)**, προκύπτουν ορισμένες διαφοροποιήσεις, με τους εκπροσώπους της ηλικιακής ομάδας 51-64 ετών να παρουσιάζονται ως οι πιο απαισιόδοξοι όσον αφορά την επικράτηση του υπεύθυνου στοιχηματισμού ανάμεσα στους παίκτες. Πιο συγκεκριμένα, απόλυτα αντίθετο με την άποψη παρουσιάζεται το 68% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 54% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 52% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 32% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω. Τείνει να διαφωνήσει το 44% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 26% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, καθώς επίσης και το 16% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 9% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 8% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 65 ετών και άνω, καθώς και το 5% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 9% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 8% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 4% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Απόλυτα σύμφωνο με τη δήλωση παρουσιάζεται το 12% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 6% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 4% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 3% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών.

Η ανάλυση στη βάση της στοιχηματικής δραστηριότητας των συμμετεχόντων **(βλ. γράφημα 71)** δεν αναδεικνύει αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις, με τους μη παίκτες να παρουσιάζονται ελαφρώς πιο απαισιόδοξοι συγκριτικά με τους παίκτες. Συγκεκριμένα, ποσοστό της τάξης του 80% των μη παικτών διαφωνεί απόλυτα (ποσοστό 65%) ή μάλλον

Γράφημα 70 # Αντιλήψεις σχετικά με τα επίπεδα υπεύθυνου στοιχηματισμού ανάμεσα στους παίκτες: «Η πλειοψηφία των ανθρώπων που παίζουν τυχερά παιχνίδια, παίζουν υπεύθυνα» - Ανάλυση ανά ηλικία

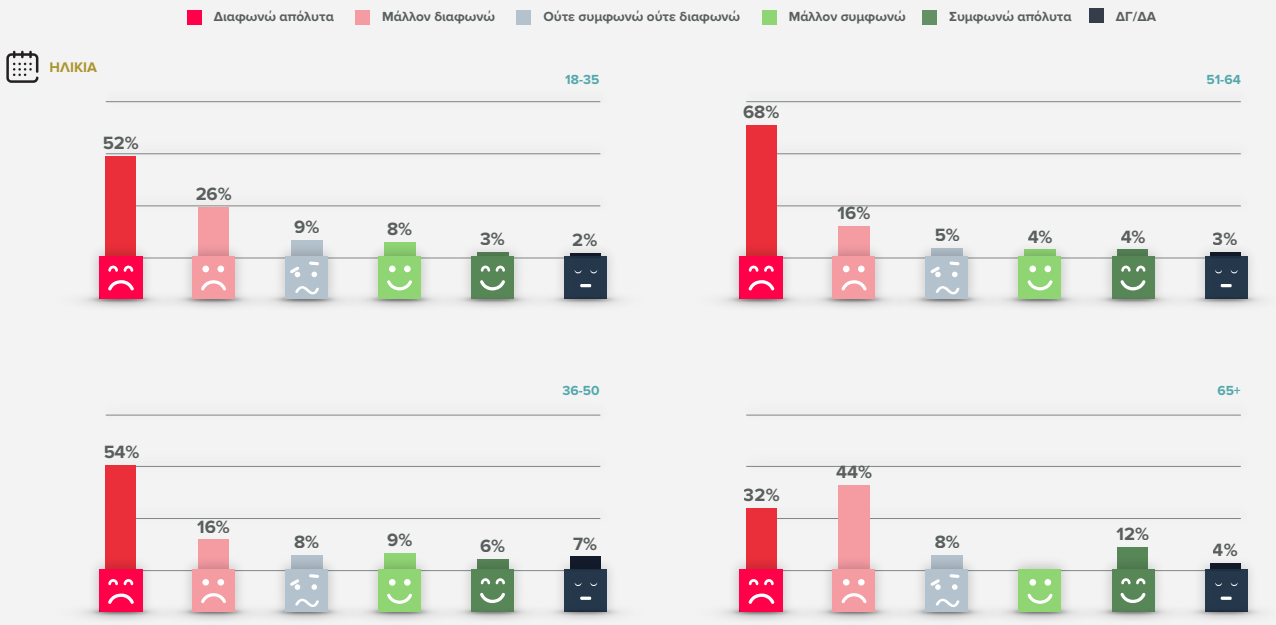

Γράφημα 71 # Αντιλήψεις σχετικά με τα επίπεδα υπεύθυνου στοιχηματισμού ανάμεσα στους παίκτες: «Η πλειοψηφία των ανθρώπων που παίζουν τυχερά παιχνίδια, παίζουν υπεύθυνα» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

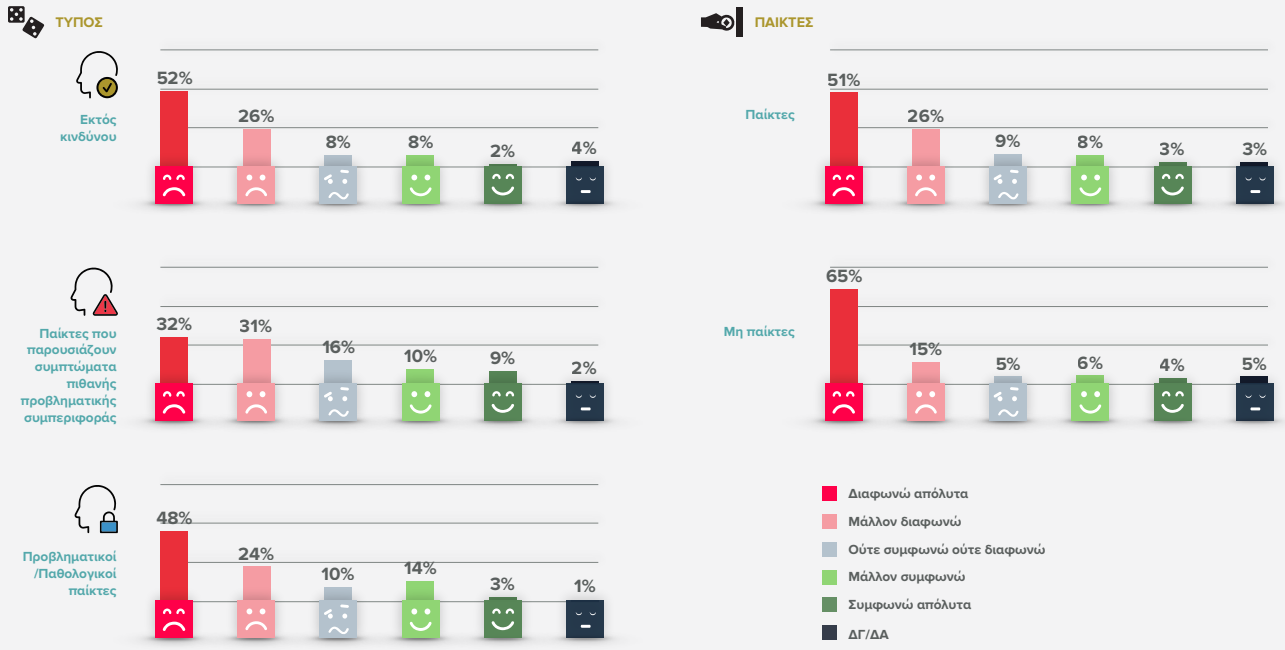

Κεφάλαιο 7 | Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών

διαφωνεί (ποσοστό 15%) με τη δήλωση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες είναι 77%, εκ των οποίων το 51% διαφωνεί απόλυτα και το 26% μάλλον διαφωνεί. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 9% των παικτών και το 5% των μη παικτών. Μάλλον σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 8% των παικτών και το 6% των μη παικτών, ενώ απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 4% των μη παικτών και το 3% των παικτών.

Ανάμεσα στους παίκτες **(βλ. γράφημα 71)**, όσοι βρίσκονται εκτός κινδύνου παρουσιάζονται ελαφρώς πιο απαισιόδοξοι σχετικά με την επικράτηση του υπεύθυνου στοιχηματισμού συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες παικτών. Διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση το 52% των παικτών εκτός κινδύνου, το 48% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 32% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 31% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 26% των παικτών εκτός κινδύνου και το 24% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Ουδετερότητα τηρεί το 16% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 10% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 8% των παικτών κινδύνου. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 14% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 10% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 8% των παικτών εκτός κινδύνου. Απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 9% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 2% των παικτών εκτός κινδύνου.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, το κοινό της Κύπρου παρουσιάζεται κατά γενική ομολογία απαισιόδοξο όσον αφορά την υπεύθυνη στοιχηματική συμπεριφορά των παικτών τυχερών παιχνιδιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια

Γράφημα 72 # Αντιλήψεις σχετικά με τα εγχώρια επίπεδα εθισμού στα τυχερά παιχνίδια: «Τα ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι είναι υψηλά για τα δεδομένα της Κύπρου» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

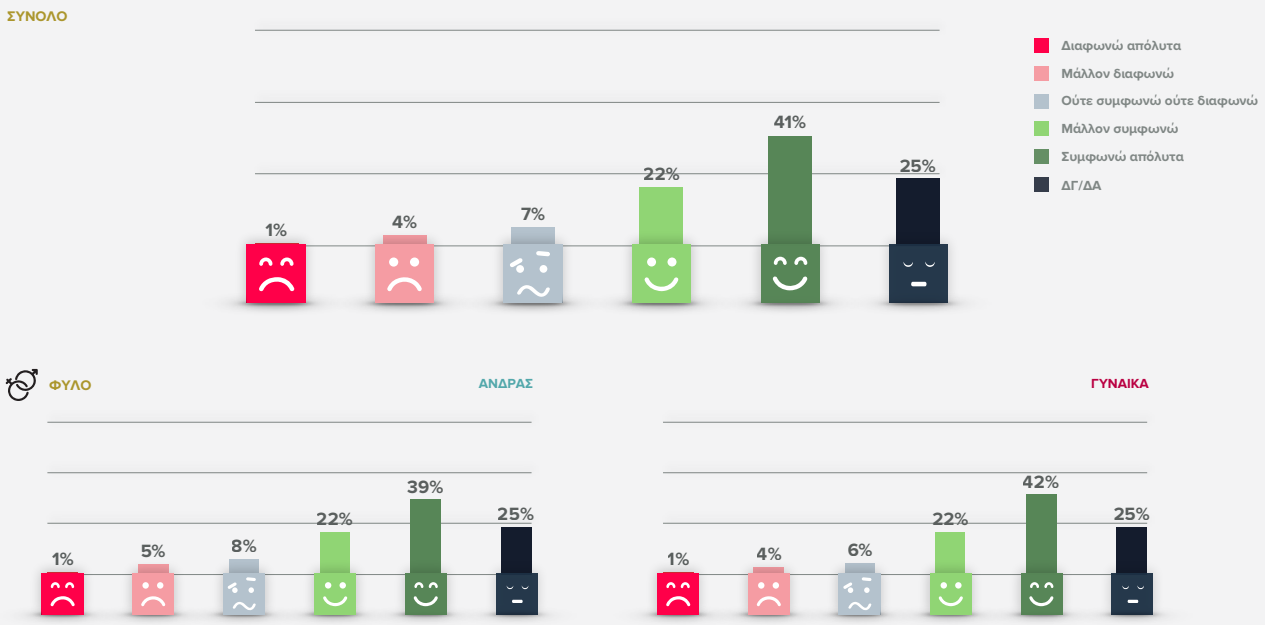

Γράφημα 73 # Αντιλήψεις σχετικά με τα εγχώρια επίπεδα εθισμού στα τυχερά παιχνίδια: «Τα ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι είναι υψηλά για τα δεδομένα της Κύπρου» - Ανάλυση ανά ηλικία

Κεφάλαιο 8 | Αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια

8.1 Εισαγωγή

Οι ενήλικοι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν στο σύνολό τους (παίκτες και μη παίκτες) αναφορικά με τις αντιλήψεις τους για μια σειρά δηλώσεων με θέμα τις τάσεις εξάρτησης από τα τυχερά παιχνίδια και τα φαινόμενα εθισμού ανάμεσα στους Κύπριους παίκτες. Και για αυτή την κατηγορία ερωτήσεων καταρτίστηκε μια πενταβάθμια κλίμακα αξιολόγησης, όπου το «1» σήμαινε ότι ο ερωτώμενος διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, το «2» ότι μάλλον διαφωνεί, το «3» ότι ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το «4» ότι μάλλον συμφωνεί και το «5» ότι συμφωνεί απόλυτα. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι απαντήσεις του κοινού για κάθε δήλωση στη βάση της σύντομης αυτής κλίμακας και αναλύονται ακολούθως ανά φύλο, ανά ηλικιακή ομάδα, ανά σχέση με το τυχερό παιχνίδι (παίκτης ή μη παίκτης) και ανά τύπο παικτών.

8.2 Αντιλήψεις σχετικά με τα εγχώρια επίπεδα εθισμού στα τυχερά παιχνίδια

Η πρόσληψη του φαινομένου του εθισμού από το ευρύ κοινό αποτελεί σημαντική παράμετρο για τους σκοπούς της έρευνας, καθώς είναι σημαντικό να διαφανούν όχι μόνο τα πραγματικά επίπεδα επιπολασμού του φαινομένου του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι, αλλά και το πώς η κοινή γνώμη προσλαμβάνει την ύπαρξη του φαινομένου στην τοπική κοινωνία. Όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν για τον σκοπό αυτό να εκφράσουν την άποψή τους σε σχέση με τη δήλωση «Τα ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι είναι υψηλά για τα δεδομένα της Κύπρου». Στην ερώτηση αποκρίθηκε μόλις το 75% των συμμετεχόντων, με έναν στους τέσσερεις (ποσοστό 25%) να αναφέρει ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Η συντριπτική πλειοψηφία θεωρεί ότι υπάρχει πρόβλημα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι στην Κύπρο, αναλογικά πάντοτε με τον πληθυσμό της **(βλ. γράφημα 72)**. Πιο συγκεκριμένα, ποσοστό της τάξης του 41% των συμμετεχόντων ταυτίζεται απόλυτα με τη δήλωση και ποσοστό της τάξης του 22% τείνει να συμφωνήσει. Το 7% τηρεί ουδέτερη στάση απέναντι στη δήλωση, ενώ χαμηλά είναι τα ποσοστά διαφωνίας, με το 4% να αναφέρει ότι μάλλον διαφωνεί και μόλις το 1% ότι διαφωνεί απόλυτα.

Οι απόψεις ανδρών και γυναικών ταυτίζονται σε μεγάλο βαθμό **(βλ. γράφημα 72)**, με το 42% των γυναικών και το 39% των ανδρών να συμφωνούν απόλυτα με τη δήλωση. Τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση το 22% ανδρών και γυναικών, ενώ ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί το 8% των ανδρών και το 6% των γυναικών. Πως μάλλον διαφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 5% των ανδρών και το 4% των γυναικών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόλις το 1% ανδρών και γυναικών.

Μέσα από την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 73)**, προκύπτει ότι άτομα όλων των ηλικιακών ομάδων συμφωνούν ότι τα ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι είναι υψηλά συγκριτικά με τον εγχώριο πληθυσμό, με τα μεγαλύτερα ηλικιακά άτομα (51 ετών και άνω) να συμφωνούν σε ελαφρώς μεγαλύτερο βαθμό με τη δήλωση. Αναλυτικότερα, απόλυτα σύμφωνο με τη δήλωση παρουσιάζεται το 59% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 56% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 51% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 31% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Μάλλον σύμφωνο δηλώνει το 28% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 25% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 19% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 17% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών. Ουδέτερη στάση τηρεί ένας στους δέκα νέους ηλικίας 18-35 ετών (ποσοστό 10%), το 5% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 1% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι τα υψηλότερα ποσοστά διαφωνίας με τη δήλωση εντοπίζονται ανάμεσα στους νέους ηλικίας 18-35 ετών, εκ των οποίων το 6% μάλλον διαφωνεί και το 1% διαφωνεί απόλυτα. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση επίσης το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 2% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 1% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 1% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών.

Η ανάλυση στη βάση της στοιχηματικής δραστηριότητας των συμμετεχόντων **(βλ. γράφημα 74)** δεν αφήνει να διαφανούν αξιοσημείωτες αποκλίσεις, με τους μη παίκτες να παρουσιάζονται ελαφρώς πιο σύμφωνοι με την άποψη συγκριτικά με τους παίκτες. Απόλυτη συμφωνία εκφράζει το 52% των μη παικτών και το 37% των παικτών, ενώ τείνει να συμφωνήσει το 25% παικτών και το 14% των μη παικτών. Το 7% των παικτών και το 6% των μη παικτών αναφέρει ότι ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, ενώ τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 5% των παικτών και το 1% των μη παικτών. Απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόλις το 1% παικτών και μη παικτών.

Γράφημα 74 # Αντιλήψεις σχετικά με τα εγχώρια επίπεδα εθισμού στα τυχερά παιχνίδια: «Τα ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι είναι υψηλά για τα δεδομένα της Κύπρου» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

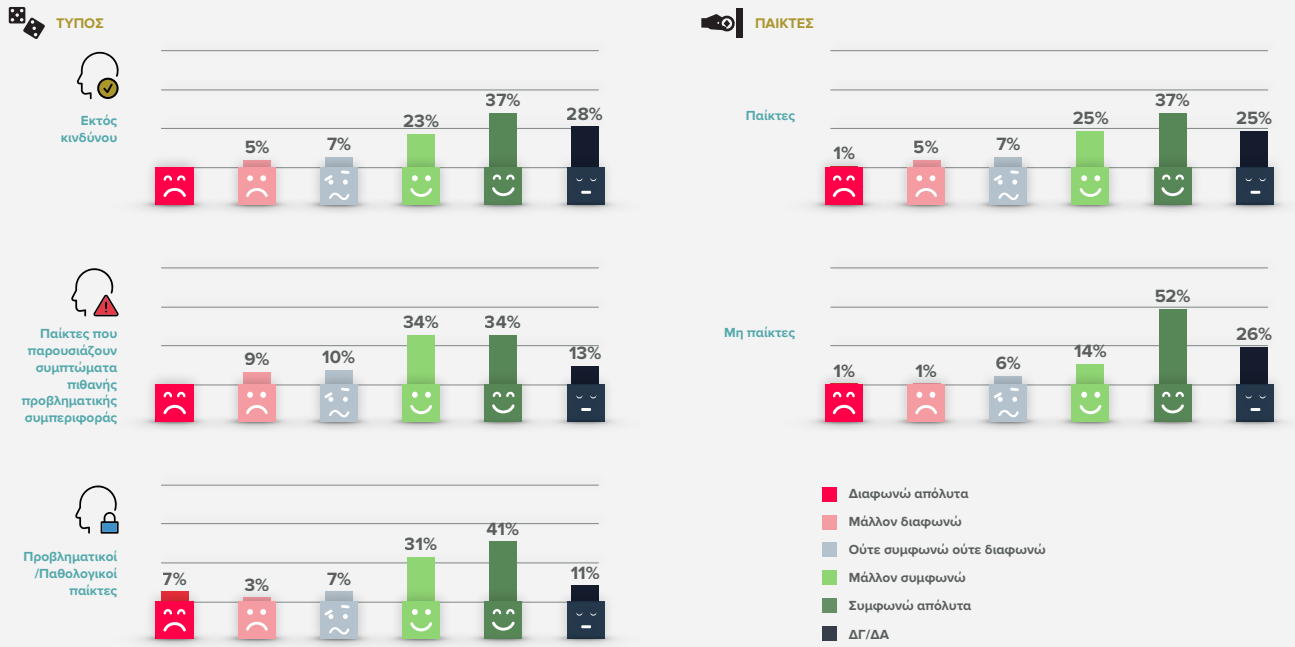

Γράφημα 75.1 # Γνώση ατόμων στον άμεσο κοινωνικό περίγυρό τους που παίζουν τυχερά παιχνίδια

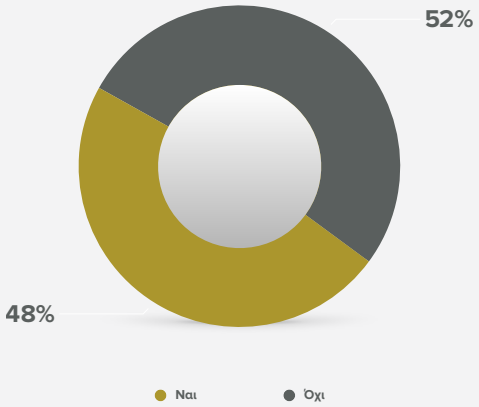

Γράφημα 75.2 # Αξιολόγηση στοιχηματικής συμπεριφοράς ατόμων του άμεσου κοινωνικού περίγυρού τους: «Θα λέγατε ότι το άτομο αυτό αντιμετωπίζει πρόβλημα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι;»

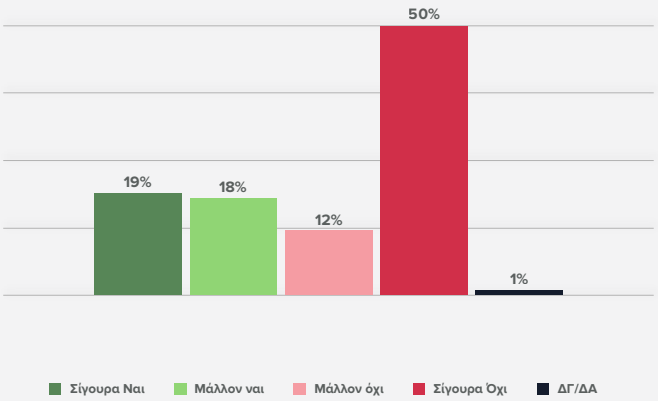

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟΝ

Κεφάλαιο 8 | Αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια

Όσον αφορά τις απόψεις των διαφόρων τύπων παικτών **(βλ. γράφημα 74),** με τη δήλωση συμφωνεί απόλυτα το 41% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 37% των παικτών εκτός κινδύνου και το 34% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 34% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 31% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 23% των παικτών εκτός κινδύνου. Αμέτοχο απέναντι στη δήλωση παραμένει το 10% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, καθώς επίσης και το 7% των παικτών εκτός κινδύνου και των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 9% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 5% των παικτών εκτός κινδύνου και το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόνο το 7% των προβληματικών/παθολογικών παικτών.

Συμπερασματικά, επικρατούσα είναι η άποψη ανάμεσα στην κοινή γνώμη σχετικά με τα υψηλά ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι αναλογικά με τον πληθυσμό της Κύπρου.

8.3 Αξιολόγηση επιπέδων εθισμού ανάμεσα σε άτομα του άμεσου κοινωνικού περίγυρού τους

Ιδιαίτερα σημαντική παράμετρο αποτελεί επίσης η αξιολόγηση από τους συμμετέχοντες της στοιχηματικής συμπεριφοράς των ατόμων του άμεσου περίγυρού τους, ώστε να διαφανεί πώς οι ίδιοι βιώνουν την ενασχόληση των οικείων τους με το τυχερό παιχνίδι. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν για τον σκοπό αυτό να απαντήσουν αρχικά στην ερώτηση αν γνωρίζουν κάποιο μέλος της οικογένειάς τους που να παίζει τυχερά παιχνίδια ή να στοιχηματίζει. Όσοι εξ αυτών απάντησαν καταφατικά, κλήθηκαν εν συνεχεία να αξιολογήσουν, αν κατά την κρίση τους, το άτομο αυτό αντιμετωπίζει πρόβλημα εθισμού, στη βάση μιας τετραβάθμιας κλίμακας, όπου «1 = σίγουρα ναι», «2 = μάλλον ναι», «3 = μάλλον όχι» και «4 = σίγουρα όχι».

Σχεδόν οι μισοί από τους συμμετέχοντες στην έρευνα (ποσοστό της τάξης του 48%) δηλώνουν ότι γνωρίζουν κάποιο μέλος της οικογένειάς τους που παίζει τυχερά παιχνίδια ή στοιχηματίζει **(βλ. γράφημα 75.1)**. Εξ αυτών, το 50% δηλώνει ότι το άτομο αυτό σίγουρα δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι και το 12% αναφέρει ότι μάλλον δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα εθισμού. Ένα σημαντικό, ωστόσο, ποσοστό της τάξης του 18% θεωρεί ότι το οικείο του αυτό πρόσωπο μάλλον αντιμετωπίζει πρόβλημα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι, ενώ σχεδόν ένας στους πέντε (ποσοστό της τάξης του 19%) θεωρεί σίγουρο ότι το πρόσωπο αυτό αντιμετωπίζει πρόβλημα εθισμού. Μόλις 1% αναφέρει ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει **(βλ. γράφημα 75.2)**.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 37% των ατόμων που γνωρίζουν κάποιο οικείο τους πρόσωπο, το οποίο παίζει τυχερά παιχνίδια ή στοιχηματίζει, θεωρεί ότι το πρόσωπο αυτό παρουσιάζει προβληματική στοιχηματική συμπεριφορά. Το ποσοστό αυτό είναι αισθητά χαμηλότερο συγκριτικά με εκείνο των πολιτών που πιστεύουν ότι στην Κύπρο τα ποσοστά εθισμού στο τυχερό παιχνίδι είναι υψηλά δεδομένου του πληθυσμού της χώρας (ποσοστό της τάξης του 63% του συνόλου των ερωτηθέντων). Εξακολουθεί, ωστόσο, να είναι πολύ υψηλότερο από τα πραγματικά ποσοστά επιπολασμού του φαινομένου του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι, όπως αυτά προκύπτουν από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας. Φαίνεται επομένως ότι το ευρύτερο κοινό της Κύπρου αντικρίζει το πρόβλημα του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι υπό το πρίσμα μεγεθυντικού φακού, αναγνωρίζοντας το ως ένα σοβαρό πρόβλημα που δύναται να λάβει επικίνδυνες για τη συνοχή του οικογενειακού και ευρύτερου κοινωνικού ιστού προεκτάσεις.

Γράφημα 76 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αντιμετώπισης του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικού προβλήματος: «Ο εθισμός στο τυχερό παιχνίδι αποτελεί στις μέρες μας κοινωνικό πρόβλημα και θα πρέπει να απασχολήσει τις αρμόδιες αρχές» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

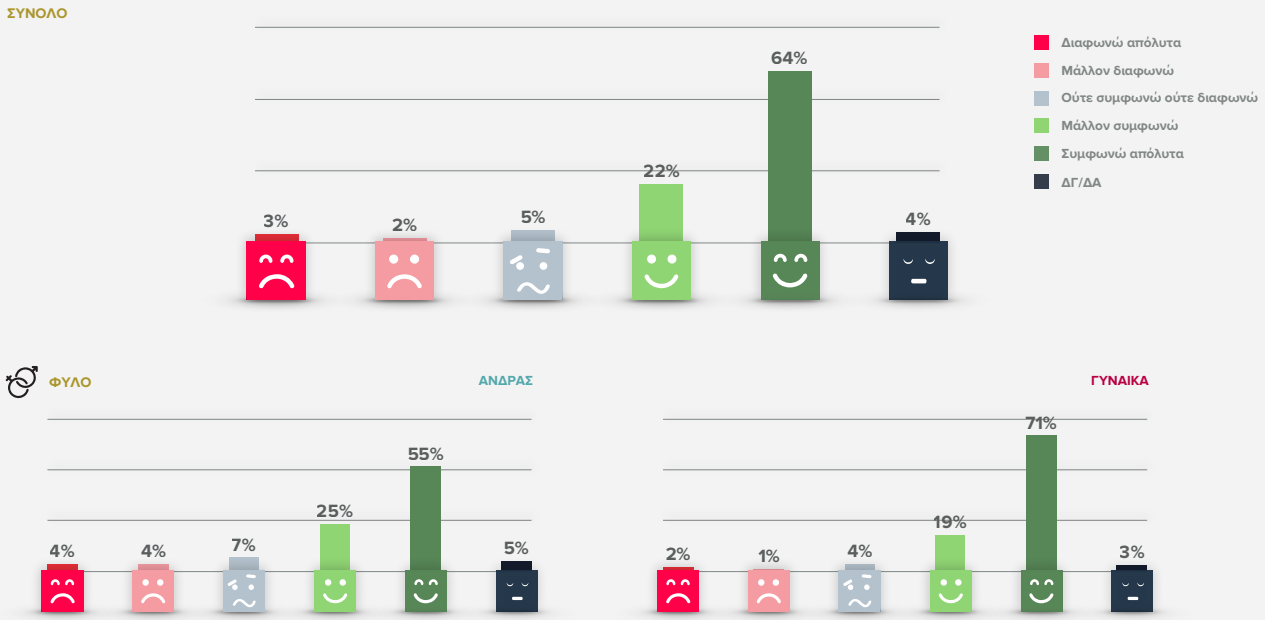

Γράφημα 77 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αντιμετώπισης του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικού προβλήματος: «Ο εθισμός στο τυχερό παιχνίδι αποτελεί στις μέρες μας κοινωνικό πρόβλημα και θα πρέπει να απασχολήσει τις αρμόδιες αρχές» - Ανάλυση ανά ηλικία

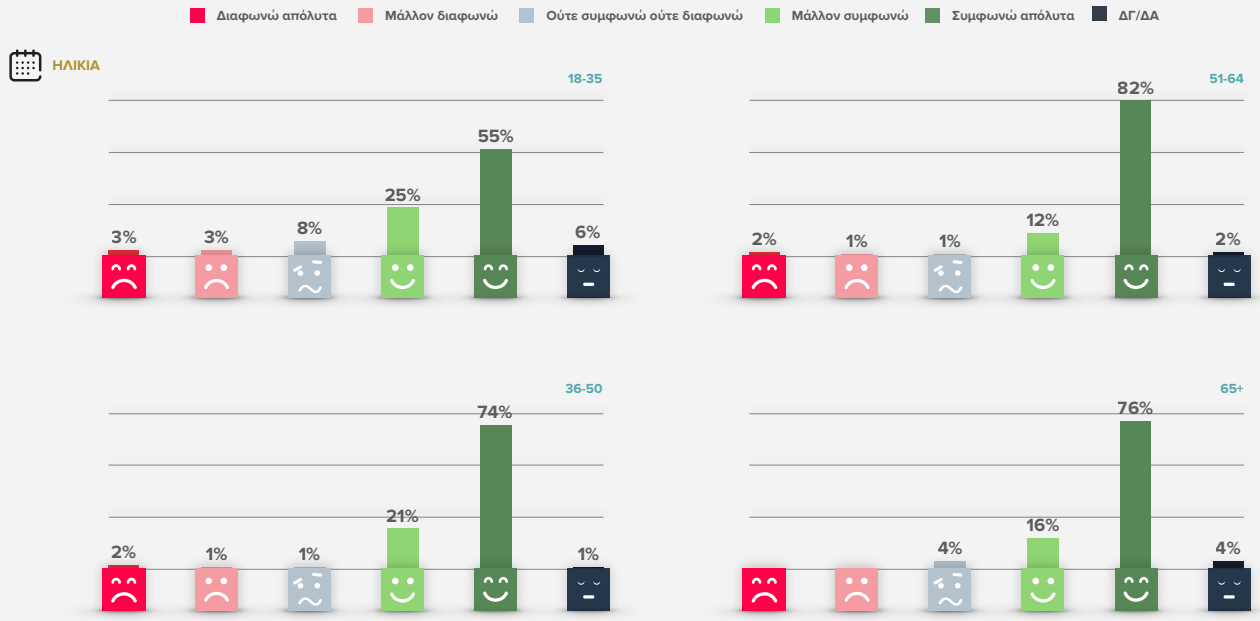

Κεφάλαιο 8 | Αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια

8.4 Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αντιμετώπισης του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικού προβλήματος

Συμπληρωματικά στα παραπάνω, διερεύνησης έτυχε και το κατά πόσον το κοινό προσλαμβάνει τον εθισμό στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικό πρόβλημα το οποίο χρήζει προσοχής εκ μέρους των αρμόδιων αρχών. Για τον σκοπό αυτό, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να λάβουν θέση απέναντι στη δήλωση «Ο εθισμός στο τυχερό παιχνίδι αποτελεί στις μέρες μας κοινωνικό πρόβλημα και θα πρέπει να απασχολήσει τις αρμόδιες αρχές». Στην ερώτηση απο-κρίθηκε το 96% των συμμετεχόντων, ενώ το 4% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Μέσα από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Κυπρίων αντιλαμβάνεται τον εθισμό στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικό πρόβλημα που πρέπει να απασχολήσει τις αρμόδιες αρχές, με το 64% να συμφωνεί απόλυτα με τη δήλωση και το 22% να αναφέρει ότι μάλλον συμφωνεί. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 5%, το οποίο ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με τη δήλωση. Τείνει να διαφωνήσει μόλις το 2% και απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόλις το 3% **(βλ. γράφημα 76)**.

Οι γυναίκες φαίνεται να αντιμετωπίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό παρά οι άνδρες τον εθισμό στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικό πρόβλημα **(βλ. γράφημα 76)**. Πιο συγκεκριμένα, εννιά στις δέκα γυναίκες συμφωνούν απόλυτα (ποσοστό 71%) ή τείνουν να συμφωνήσουν (ποσοστό 19%) με τη δήλωση. Αντίστοιχα, οκτώ στους δέκα άνδρες συμφωνούν απόλυτα (ποσοστό 55%) ή τείνουν να συμφωνήσουν (ποσοστό 25%) με τη δήλωση. Ουδέτερη στάση τηρεί το 7% των ανδρών και το 4% των γυναικών. Πως μάλλον διαφωνεί αναφέρει το 4% των ανδρών και το 1% των γυναικών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 4% των ανδρών και το 2% των γυναικών.

Μέσα από την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 77)** προκύπτει ότι η συντριπτική πλειοψηφία όλων των ηλικιακών ομάδων συμφωνούν με την ανάγκη προσέγγισης του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικού προβλήματος, με τον μικρότερο βαθμό συμφωνίας συγκριτικά με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες να απαντά ανάμεσα στους νεαρότερους (18-35 ετών). Πιο αναλυτικά, απόλυτα σύμφωνο με τη δήλωση παρουσιάζεται το 82% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 76% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 74% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και ένα αισθητά χαμηλότερο ποσοστό της τάξης του 55% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Μάλλον σύμφωνο με τη δήλωση παρουσιάζεται το 25% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 21% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 16% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 12% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Ουδέτερο απέναντι στη δήλωση παραμένει το 8% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 1% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών. Πως μάλλον διαφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 3% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 1% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών. Απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 3% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 2% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών.

Γράφημα 78 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αντιμετώπισης του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικού προβλήματος: «Ο εθισμός στο τυχερό παιχνίδι αποτελεί στις μέρες μας κοινωνικό πρόβλημα και θα πρέπει να απασχολήσει τις αρμόδιες αρχές» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

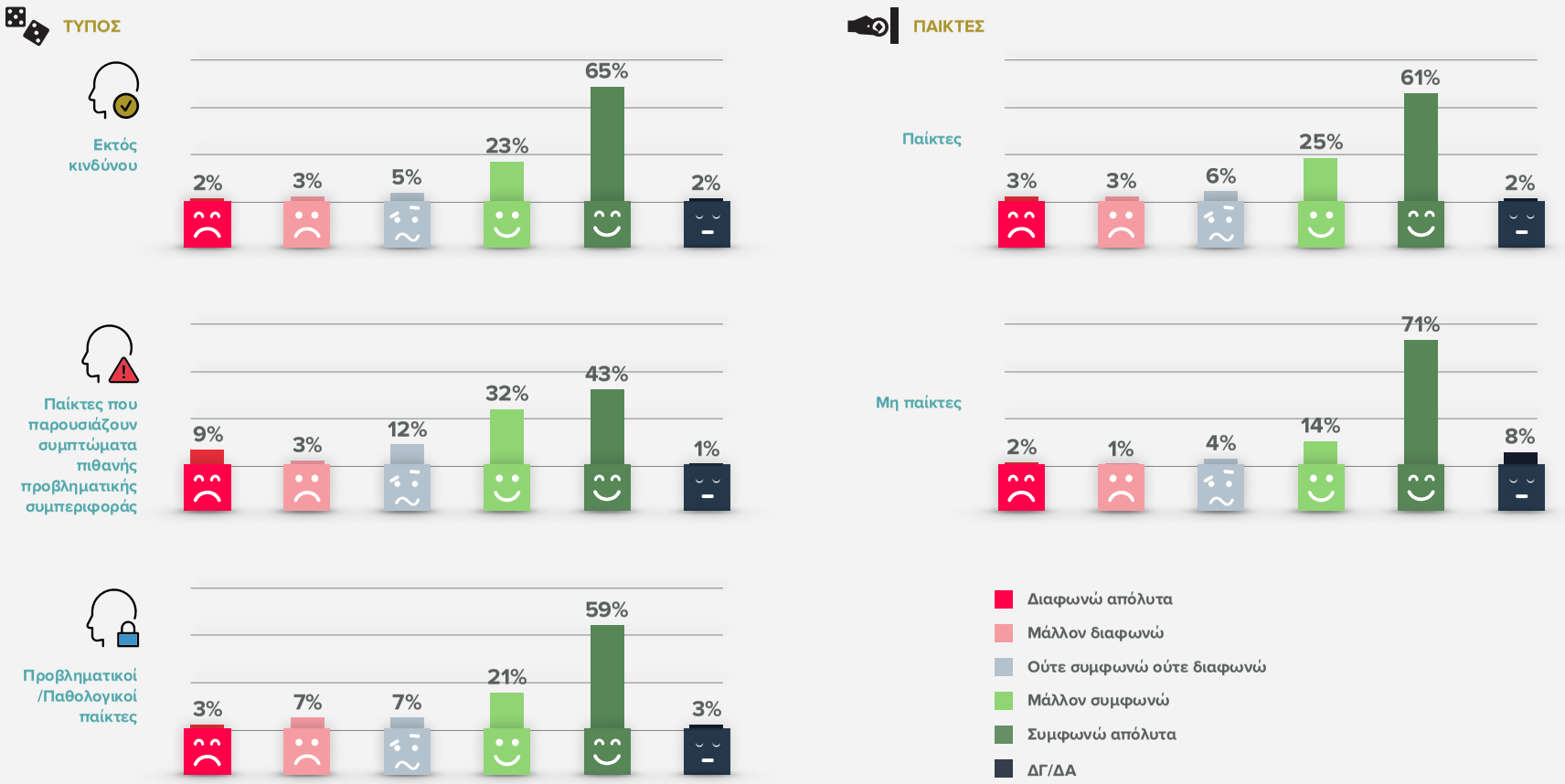

Κεφάλαιο 8 | Αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων στη βάση της στοιχηματικής συμπεριφοράς των συμμετεχόντων **(βλ. γράφημα 78)** δεν αναδεικνύει ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις απόψεις παικτών και μη παικτών. Ποσοστό ύψους 71% των παικτών και 61% των παικτών συμφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, ενώ τείνει να συμφωνήσει το 25% των παικτών και το 14% των μη παικτών. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 6% των παικτών και το 4% των μη παικτών. Πως μάλλον διαφωνεί δηλώνει το 3% των παικτών και το 1% των μη παικτών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 3% των παικτών και το 2% των μη παικτών.

Η πλειοψηφία των παικτών και των τριών τύπων **(βλ. γράφημα 78)** συμφωνεί με τη δήλωση, με ελαφρώς ωστόσο υψηλότερα ποσοστά διαφωνίας να απαντούν στις τάξεις των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Αναλυτικότερα, απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 65% των παικτών εκτός κινδύνου, το 59% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 43% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Πως μάλλον συμφωνεί αναφέρει το 32% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 23% των παικτών εκτός κινδύνου και το 21% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Ουδέτερο παραμένει απέναντι στη δήλωση το 12% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 7% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 5% των παικτών εκτός κινδύνου. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 7% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, καθώς επίσης και το 3% των παικτών εκτός κινδύνου και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 9% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 2% των παικτών εκτός κινδύνου.

Εκ των παραπάνω συνάγεται ότι η πλειοψηφία των Κυπρίων αντιλαμβάνεται τη σοβαρότητα του φαινομένου του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι και το κατατάσσει στην κατηγορία των κοινωνικών προβλημάτων που πρέπει να επιληφθούν οι αρμόδιες αρχές.

Γράφημα 79.1 # Αντίληψη κοινού σχετικά με την εθιστική επίδραση διαφόρων τυχερών παιχνιδιών (Μέρος Α)

10 ΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ:
1 = ΛΙΓΟ ΕΘΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ 10 = ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΕΘΙΣΤΙΚΟ

Κεφάλαιο 8 | Αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια

8.5 Αντίληψη σχετικά με την εθιστική επίδραση διαφόρων τυχερών παιχνιδιών

Στο πλαίσιο καλύτερης κατανόησης των αντιλήψεων του κοινού σχετικά με την εθιστική επίδραση διαφόρων τυχερών παιχνιδιών, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν στη βάση μιας δεκαβάθμιας κλίμακας, όπου «1» σημαίνει λίγο και «10» σημαίνει πάρα πολύ, πόσο εθιστικό θεωρούν ότι είναι το κάθε ένα από τα δέκα τυχερά παιχνίδια που τους παρουσιάστηκαν: 1) Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, 2) Διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα, 3) Slot machine (κουλοχέρης, «φρουτάκια»), 4) Τόμπολα/Bingo, 5) Καζίνο, 6) Τράπουλα/Πόκερ, 7) Αριθμολαχεία (π.χ. Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ), 8) Αθλητικό στοίχημα σε πρακτορεία στοιχημάτων, 9) Ιπποδρομιακό στοίχημα και 10) Ξυστά λαχεία.

Το κοινό κατατάσσει στην κορυφή των τυχερών παιχνιδιών με εθιστική επίδραση το καζίνο με μέσο όρο βαθμολογίας 8.75/10. Χαρακτηριστικό είναι εν προκειμένω το γεγονός ότι σχεδόν οι μισοί συμμετέχοντες (ποσοστό 49%) βαθμολογούν την εθιστική επίδραση του καζίνο με το απόλυτο «10». Ακολουθούν στη δεύτερη θέση τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια και τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα με μέσο όρο βαθμολογίας 8.40/10. Έπονται τα τυχερά παιχνίδια τράπουλας, περιλαμβανομένου του πόκερ, με μέσο όρο βαθμολογία 8.35/10. Λίγο πιο κάτω κατατάσσεται το επίγειο αθλητικό στοίχημα (σε πρακτορείο) και το ιπποδρομιακό στοίχημα, με μέσο όρο βαθμολογίας 8.26/10. Λιγότερο εθιστικά θεωρούνται τα παιγνιομηχανήματα τύπου slot machines (π.χ. «φρουτάκια», κουλοχέρης), με μέσο όρο βαθμολογίας 7.99/10. Χαμηλότερα στην «κλίμακα επικινδυνότητας», σύμφωνα πάντα με τις αντιλήψεις του κοινού, κατατάσσονται τα αριθμολαχεία (π.χ. Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ) με μέσο όρο βαθμολογίας 7.43/10, η τόμπολα και το Bingo (εντός αίθουσας) με μέσο όρο βαθμολογίας 7.27/10, ενώ στην τελευταία θέση κατατάσσονται τα ξυστά λαχεία με μέσο όρο βαθμολογίας 6.64/10 **(βλ. γραφήματα 79.1 και 79.2)**.

Συνάγεται, επομένως, από τα παραπάνω ότι τα τυχερά παιχνίδια που παρέχουν στον παίκτη μια ολοκληρωμένη συναρπαστική εμπειρία παιχνιδιού, όπως είναι το καζίνο και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, στα οποία η πρόσβαση είναι εύκολη και δυνατή ακόμα και από την άνεση του σπιτιού του παίκτη, εκλαμβάνονται από το κοινό ως πιο εθιστικά σε σύγκριση με τα «παραδοσιακά» τυχερά παιχνίδια, καθώς έχουν την ικανότητα να καθηλώσουν τον παίκτη και να τον συνεπάρουν στον κόσμο τους. Ως πιο «αθώα» θεωρούνται τα απλούστερα και παραδοσιακότερα τυχερά παιχνίδια, όπως τα ξυστά λαχεία, η επίγεια τόμπολα και Bingo και τα αριθμολαχεία.

Γράφημα 79.2 # Αντίληψη κοινού σχετικά με την εθιστική επίδραση διαφόρων τυχερών παιχνιδιών (Μέρος Β)

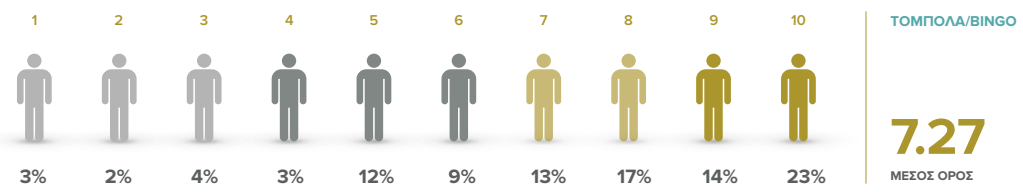

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

Γράφημα 80 # Αντιλήψεις σχετικά με το δικαίωμα του κοινού στην ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι: «Ο κόσμος έχει δικαίωμα να παίζει τυχερά παιχνίδια όποτε θέλει» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

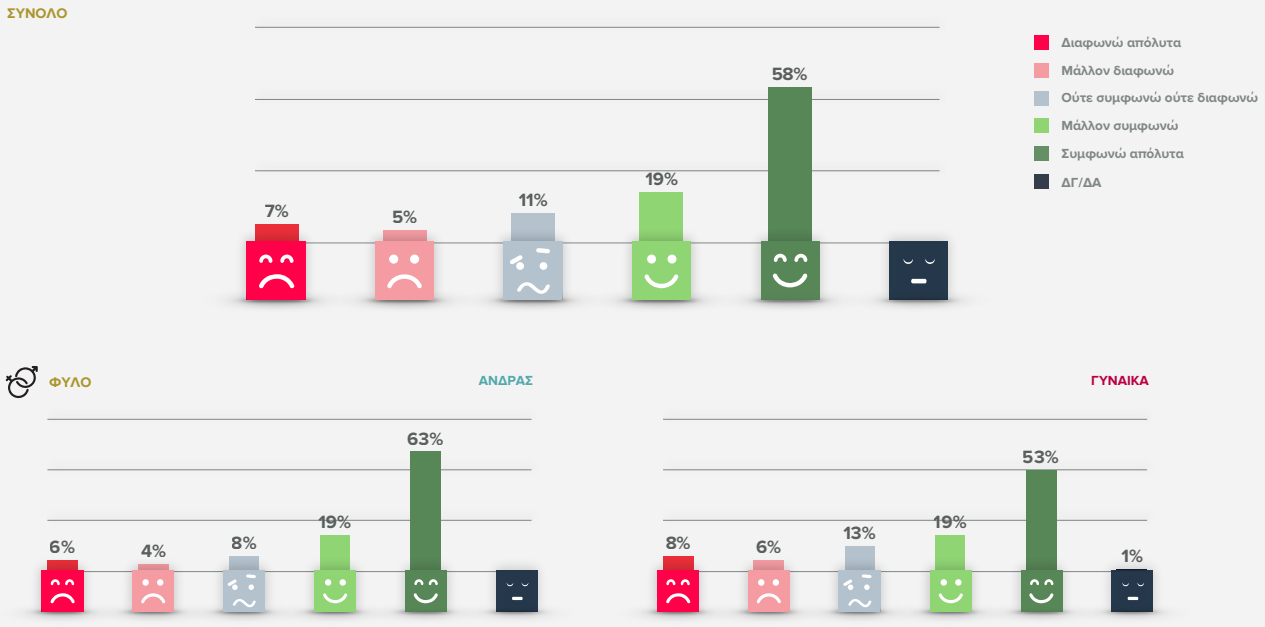

Γράφημα 81 # Αντιλήψεις σχετικά με το δικαίωμα του κοινού στην ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι: «Ο κόσμος έχει δικαίωμα να παίζει τυχερά παιχνίδια όποτε θέλει» - Ανάλυση ανά ηλικία

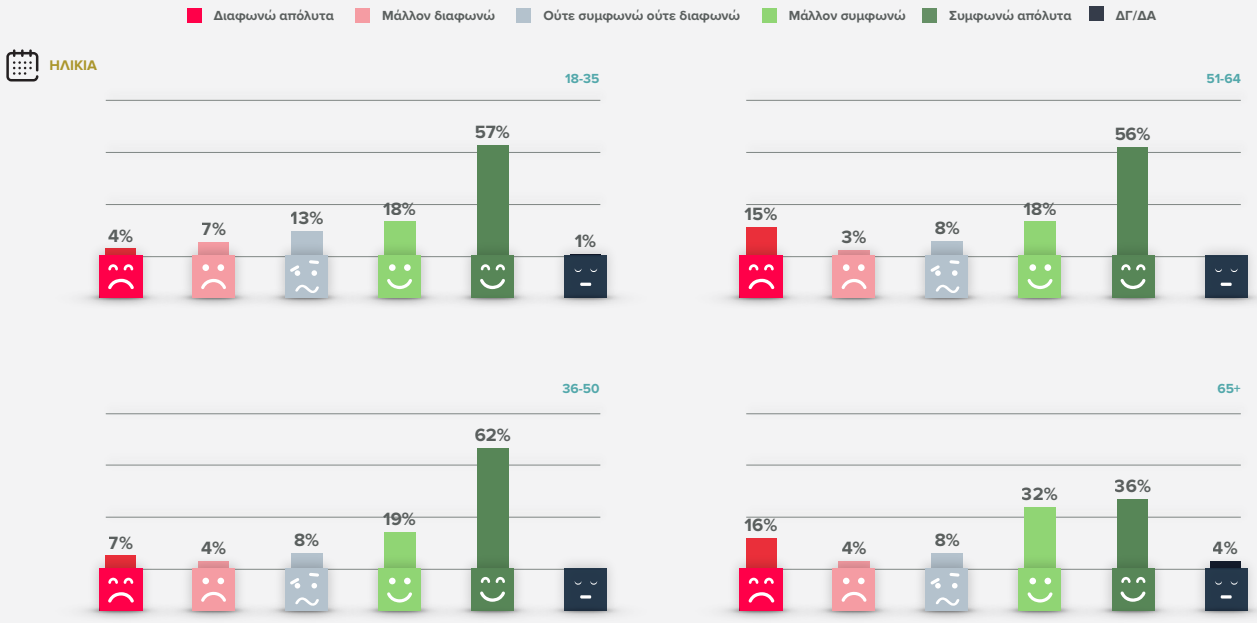

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

9.1 Εισαγωγή

Μέσω μιας ομάδας δηλώσεων, οι ενήλικοι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν στο σύνολό τους (παίκτες και μη παίκτες) να εκφράσουν τις απόψεις και αντιλήψεις τους σχετικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους όσον αφορά τη βιομηχανία των τυχερών παιχνιδιών. Και για αυτή την κατηγορία ερωτήσεων χρησιμοποιήθηκε μια πενταβάθμια κλίμακα αξιολόγησης, όπου το «1» σήμαινε ότι ο ερωτώμενος διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, το «2» ότι μάλλον διαφωνεί, το «3» ότι ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, το «4» ότι μάλλον συμφωνεί και το «5» ότι συμφωνεί απόλυτα. Στο κεφάλαιο αυτό, παρουσιάζονται οι απαντήσεις του κοινού για κάθε δήλωση στη βάση της σύντομης αυτής κλίμακας και αναλύονται ακολούθως ανά φύλο, ανά ηλικιακή ομάδα, ανά σχέση με το τυχερό παιχνίδι (παίκτης ή μη παίκτης), ενώ παράλληλα οι απαντήσεις των παικτών αναλύονται και ανά τύπο παικτών.

9.2 Αντιλήψεις σχετικά με το δικαίωμα του κοινού στην ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

Αρχικά, διερευνήθηκε η άποψη των συμμετεχόντων στην έρευνα αναφορικά με το κατά πόσον η ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι αποτελεί δικαίωμα του κοινού. Για τον σκοπό αυτό, όλοι οι συμμετέχοντες (παίκτες και μη παίκτες) κλήθηκαν να λάβουν θέση έναντι της δήλωσης «Ο κόσμος έχει δικαίωμα να παίζει τυχερά παιχνίδια όποτε θέλει».

Η πλειοψηφία του κοινού, με ποσοστό 58%, συμφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, αναγνωρίζοντας την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι ως αναφαίρετο δικαίωμά του. Παράλληλα, σχεδόν ένας στους πέντε (ποσοστό 19%) τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 11% ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί. Στον αντίποδα βρίσκεται μόλις το 7% που διαφωνεί κάθετα με τη δήλωση και το 5% που μάλλον διαφωνεί **(βλ. γράφημα 80)**.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά φύλο **(βλ. γράφημα 80)** αναδεικνύει τους άνδρες ως ελαφρώς θετικότερους απέναντι στη δήλωση από ότι οι γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα, απόλυτη ταύτιση με τη δήλωση εκφράζει το 63% των ανδρών και το 53% των γυναικών, ενώ τείνει να συμφωνήσει με αυτή το 19% ανδρών και γυναικών. Ουδέτερη στάση τηρεί το 13% των γυναικών και το 8% των ανδρών, αναφέροντας ότι ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με τη δήλωση. Πως μάλλον διαφωνεί αναφέρει το 6% των γυναικών και το 4% των ανδρών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 8% των γυναικών και το 6% των ανδρών.

Κατά την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 81)**, ελαφρώς θετικότερα διακείμενοι απέναντι στη δήλωση είναι σε γενικές γραμμές οι συμμετέχοντες ηλικίας 18-50 ετών συγκριτικά με τους άνω των 50 ετών. Αναλυτικότερα, απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 62% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 57% των νεαρών ηλικίας 18-35 ετών, το 56% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και το 36% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω. Τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση το 32% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 19% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 18% των ατόμων ηλικίας 18-35 και 51-64 ετών. Χωρίς ξεκάθαρη θέση απέναντι στη δήλωση παρουσιάζεται το 13% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 8% των εκπροσώπων των υπόλοιπων ηλικιακών ομάδων. Τείνει να διαφωνήσει με την άποψη το 7% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 4% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 65 ετών και άνω, καθώς επίσης και το 3% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Απόλυτα αντίθετο βρίσκει η δήλωση το 16% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 15% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 7% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και μόλις το 4% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών.

Οι διαφοροποιήσεις που προκύπτουν κατά την ανάλυση των θέσεων παικτών και μη παικτών απέναντι στη δήλωση **(βλ. γράφημα 82)** είναι αμελητέες: Με τη δήλωση ταυτίζεται απόλυτα το 61% των μη παικτών και το 56% των παικτών, ενώ παράλληλα τείνει να συμφωνήσει το 21% των παικτών και το 16% των μη παικτών. Ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί το 11% των παικτών και το 9% των μη παικτών. Πως μάλλον διαφωνεί αναφέρει το 6% των παικτών και το 5% των μη παικτών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 8% των μη παικτών και το 6% των παικτών.

Κατά την ανάλυση των απαντήσεων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 82)**, ισχυρότερο μήνυμα ταύτισης με τη δήλωση εκφράζουν οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες έναντι των υπολοίπων κατηγοριών. Πιο συγκεκριμένα, ένα εντυπωσιακό ποσοστό της τάξης του 93% των προβληματικών/παθολογικών παικτών ταυτίζεται απόλυτα (ποσοστό 79%) ή τείνει να συμφωνήσει με τη δήλωση (ποσοστό 14%). Το αντίστοιχο ποσοστό ανάμεσα στους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς

Γράφημα 82 # Αντιλήψεις σχετικά με το δικαίωμα του κοινού στην ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι: «Ο κόσμος έχει δικαίωμα να παίζει τυχερά παιχνίδια όποτε θέλει» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

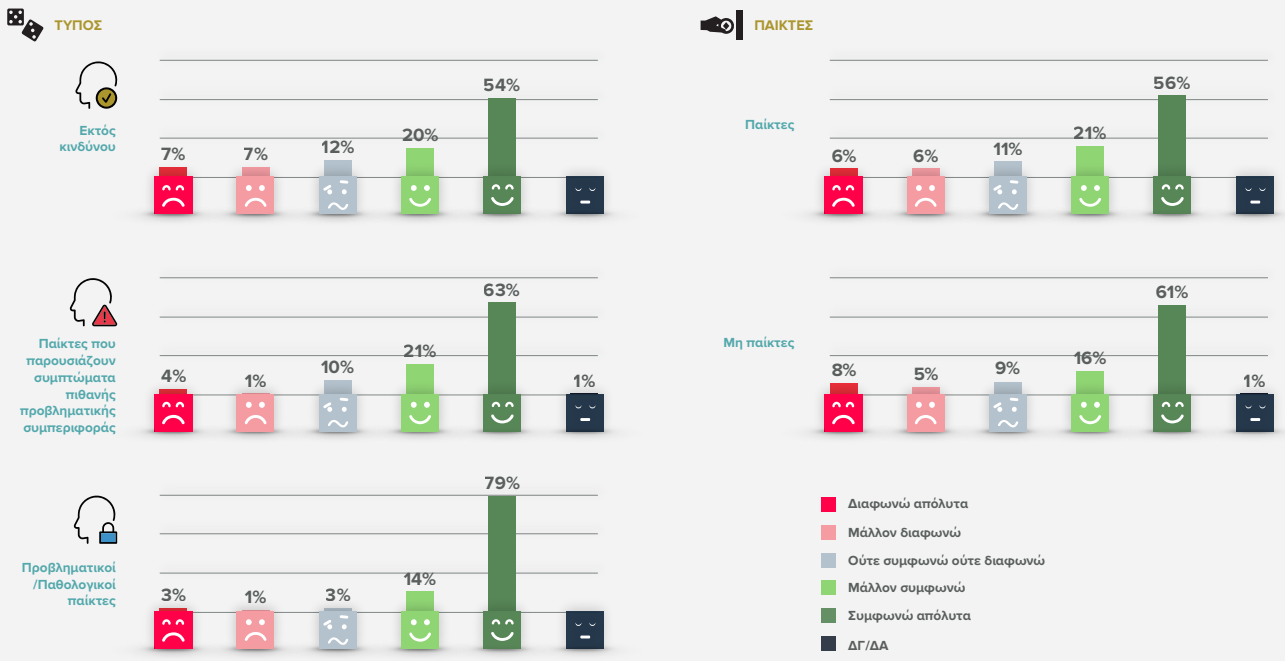

Γράφημα 83 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη διά νόμου απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών: «Το Κράτος οφείλει να απαγορεύσει τα τυχερά παιχνίδια» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

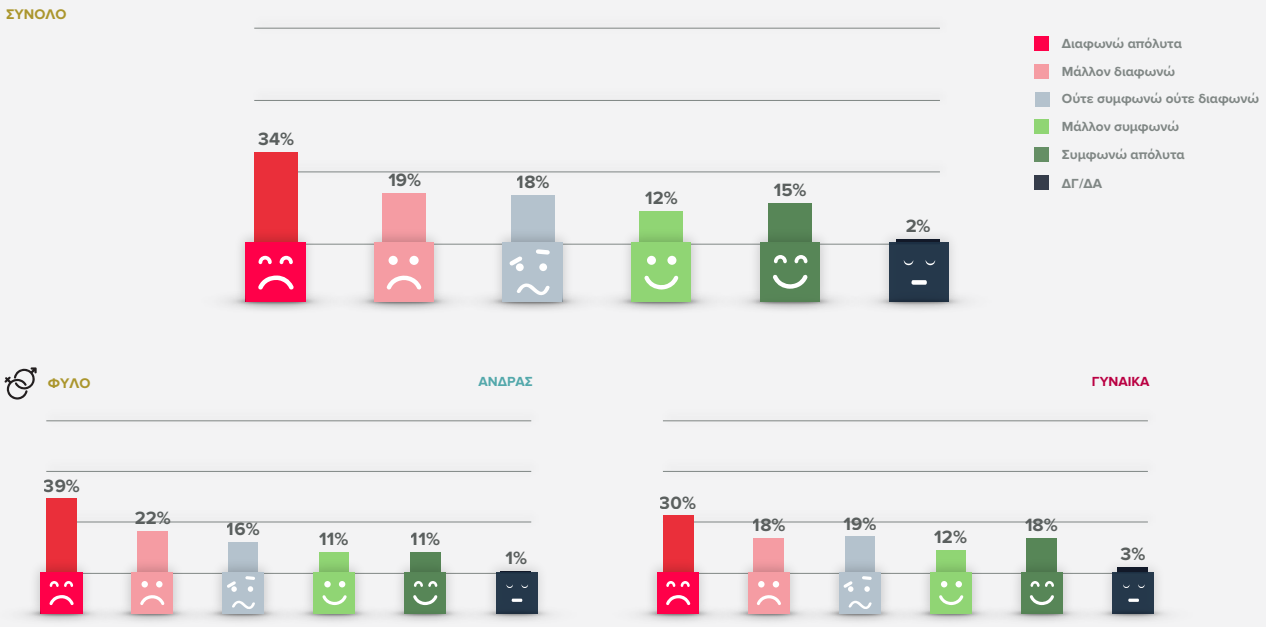

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

είναι 84%, εκ των οποίων το 63% συμφωνεί απόλυτα και το 21% μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση. Ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου το αντίστοιχο ποσοστό κατεβαίνει στο 74%, εκ των οποίων το 54% συμφωνεί απόλυτα και το 20% μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση. Ουδέτερη στάση απέναντι στην άποψη τηρεί το 12% των παικτών εκτός κινδύνου, το 10% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Ανάμεσα στους παίκτες εκτός κινδύνου εντοπίζεται ένα ποσοστό της τάξης του 14% που διαφωνεί απόλυτα (ποσοστό 7%) ή τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση (ποσοστό 7%). Το αντίστοιχο ποσοστό μειώνεται σε 5% ανάμεσα στους παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, εκ των οποίων το 4% διαφωνεί απόλυτα και το 1% μάλλον διαφωνεί με τη δήλωση, και σε 4% ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες, εκ των οποίων το 3% διαφωνεί απόλυτα και το 1% μάλλον διαφωνεί με τη δήλωση.

Συνάγεται, επομένως, ως σημαντικό εύρημα από τα παραπάνω ότι για το κοινό της Κύπρου η ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι αποτελεί κατά γενική ομολογία δικαίωμα των πολιτών.

9.3 Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη διά νόμου απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών

Στην υποενότητα αυτή, εξετάζεται η στάση των συμμετεχόντων απέναντι στην ακραία άποψη της ανάγκης κρατικής απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών. Οι αντιλήψεις τους για το θέμα διερευνήθηκαν μέσω της δήλωσης «Το Κράτος οφείλει να απαγορεύσει τα τυχερά παιχνίδια». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 98% των συμμετεχόντων, ενώ το 2% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Η πλειοψηφία του κοινού αντιτίθεται στη θέση αυτή, αν και τα ποσοστά διαφωνίας είναι χαμηλότερα από τα αναμενόμενα, δεδομένων των υψηλών ποσοστών όσων θεωρούν την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι δικαίωμα των πολιτών, όπως αυτά αναλύθηκαν στην προηγούμενη υποενότητα. Στη διά νόμου απαγόρευση των τυχερών παιχνιδιών αντιτίθεται κάθετα το 34% των συμμετεχόντων και τείνει να εναντιωθεί το 19%. Στάση ουδετερότητας τηρεί το διόλου ευκαταφρόνητο ποσοστό του 18% των συμμετεχόντων. Πως μάλλον συμφωνεί με το σενάριο απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών δηλώνει το 12%, ενώ απόλυτα υπέρ της θέσης αυτής τάσσεται το 15% των συμμετεχόντων **(βλ. γράφημα 83)**.

Ως ελαφρώς πιο θετικό απέναντι στο σενάριο απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών παρουσιάζεται το γυναικείο έναντι του ανδρικού κοινού **(βλ. γράφημα 83)**. Αναλυτικότερα, με τη δήλωση διαφωνεί απόλυτα το 39% των ανδρών και το 30% των γυναικών, ενώ μάλλον διαφωνεί το 22% των ανδρών και το 18% των γυναικών. Ουδέτερη στάση τηρεί το 19% των γυναικών και το 16% των ανδρών. Με την πρόταση τείνει να συμφωνήσει το 12% των γυναικών και το 11% των ανδρών, ενώ ξεκάθαρα υπέρ ενός τέτοιου σεναρίου τάσσεται το 18% των γυναικών και το 11% των ανδρών.

Μέσα από την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 84)**, προκύπτει ότι οι μεγαλύτεροι ηλικιακά (65 ετών και άνω) διάκεινται θετικότερα απέναντι στο υποθετικό σενάριο απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών, ενώ αρνητικότεροι εμφανίζονται οι νεαρότεροι ηλικιακά (18-35 ετών). Πιο συγκεκριμένα, απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 36% των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 33% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 31% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών και μόλις το 20% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω. Τείνει να διαφωνήσει το 21% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 20% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 16% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 13% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Αμέτοχο απέναντι στη δήλωση, αναφέροντας ότι ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί, εμφανίζεται το 22% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 15% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 11% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 8% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω. Με τη δήλωση τείνει να συμφωνήσει σχεδόν ένα στα τέσσερα άτομα (ποσοστό 24%) ηλικίας 65 ετών και άνω, το 16% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 14% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 9% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 32% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 22% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 18% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 11% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων στη βάση της στοιχηματικής δραστηριότητας των συμμετεχόντων **(βλ. γράφημα 85)** οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι μη παίκτες είναι, όπως θα ήταν αναμενόμενο, θετικότεροι παρά οι παίκτες απέναντι στο υποθετικό σενάριο απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών. Με την πρόταση διαφωνεί απόλυτα το 35% των παικτών και το 33% των μη παικτών και τείνει να διαφωνήσει το 22% των παικτών και το 12% των μη παικτών. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 20% των παικτών και το

Γράφημα 84 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη διά νόμου απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών: «Το Κράτος οφείλει να απαγορεύσει τα τυχερά παιχνίδια» - Ανάλυση ανά ηλικία

Γράφημα 85 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη διά νόμου απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών: «Το Κράτος οφείλει να απαγορεύσει τα τυχερά παιχνίδια» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

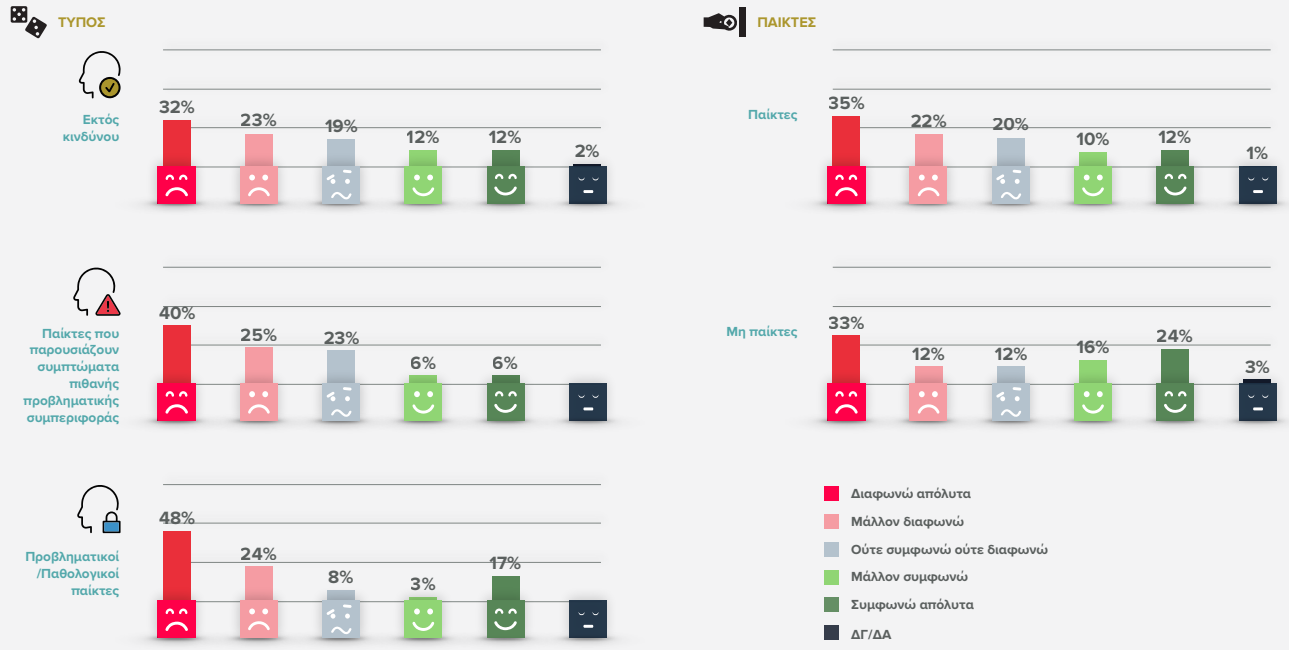

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

12% των μη παικτών. Μάλλον σύμφωνο βρίσκει η απαγόρευση το 16% των μη παικτών και το 10% των παικτών, ενώ απόλυτα σύμφωνο δηλώνει ποσοστό της τάξης του 24% των μη παικτών και 12% των παικτών.

Διαφοροποιήσεις εντοπίζονται και κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 85)**, με τα υψηλότερα ποσοστά απόλυτης διαφωνίας και απόλυτης συμφωνίας με το υποθετικό σενάριο απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών να εντοπίζονται στις τάξεις των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Αναλυτικότερα, απόλυτα κατά της απαγόρευσης τάσσεται το 48% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 40% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 32% των παικτών εκτός κινδύνου. Μάλλον κατά μιας τέτοιας πρότασης τάσσεται το 25% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 24% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 23% των παικτών εκτός κινδύνου. Ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με τη δήλωση το 23% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 19% των παικτών εκτός κινδύνου και το 8% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Μάλλον σύμφωνο δηλώνει το 12% των παικτών εκτός κινδύνου, το 6% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Ξεκάθαρα υπέρ της υπό εξέτασιν θέσης τάσσεται το 17% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 12% των παικτών εκτός κινδύνου και το 6% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

Συμπερασματικά, το κοινό της Κύπρου τάσσεται σε γενικές γραμμές κατά της διά νόμου απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών, με τους πιο ένθερμους υποστηρικτές ενός τέτοιου σεναρίου να εντοπίζονται στους κύκλους των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, που φαίνεται να προχωρούν σε γενικευμένη δαιμονοποίηση των τυχερών παιχνιδιών και να αντιμετωπίζουν το σενάριο απαγόρευσής τους ως πανάκεια για τα αρνητικά επακόλουθα της ανεύθυνης στοιχηματικής συμπεριφοράς.

Γράφημα 86 # Αντιλήψεις σχετικά με την ενασχόληση ανήλικων προσώπων με τα τυχερά παιχνίδια: «Στην Κύπρο πολλοί ανήλικοι παίζουν τυχερά παιχνίδια» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

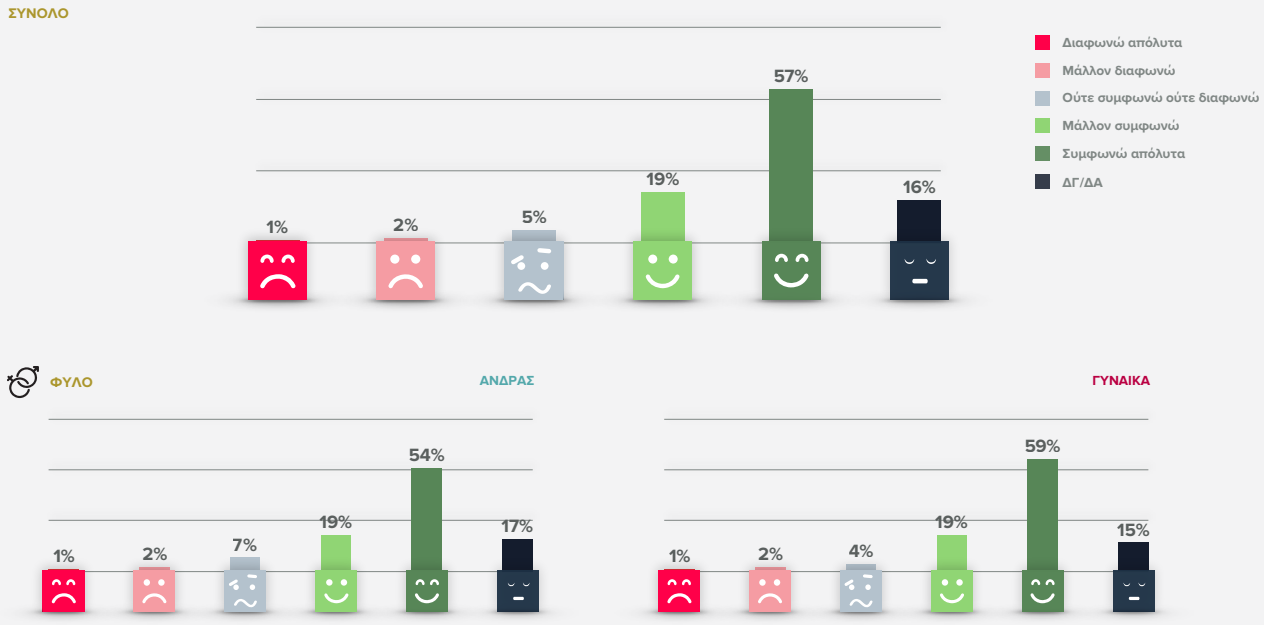

Γράφημα 87 # Αντιλήψεις σχετικά με την ενασχόληση ανήλικων προσώπων με τα τυχερά παιχνίδια: «Στην Κύπρο πολλοί ανήλικοι παίζουν τυχερά παιχνίδια» - Ανάλυση ανά ηλικία

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

9.4 Αντιλήψεις σχετικά με την ενασχόληση ανήλικων προσώπων με τα τυχερά παιχνίδια

Λόγω του ότι η παροχή υπηρεσιών στοιχήματος σε άτομα κάτω των 18 ετών απαγορεύεται διά νόμου στην Κύπρο[5], σημαντική για τους σκοπούς της έρευνας ήταν η διερεύνηση των απόψεων της κοινής γνώμης αναφορικά με την ενασχόληση ανηλίκων με τα τυχερά παιχνίδια. Στο πλαίσιο αυτό, όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα (παίκτες και μη) κλήθηκαν να λάβουν θέση απέναντι στη δήλωση «Στην Κύπρο πολλοί ανήλικοι παίζουν τυχερά παιχνίδια». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 84% των συμμετεχόντων, ενώ ποσοστό της τάξης του 16% δήλωσε είτε ότι δεν γνωρίζει είτε ότι δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Η συντριπτική πλειοψηφία του κοινού συμφωνεί απόλυτα (ποσοστό 57%) ή τείνει να συμφωνήσει (ποσοστό 19%) με την άποψη ότι στην Κύπρο παρατηρείται αυξημένη συμμετοχή ανηλίκων στα τυχερά παιχνίδια. Στάση ουδετερότητας απέναντι στη δήλωση τηρεί το 5%. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 2%, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόλις το 1% **(βλ. γράφημα 86)**.

Οι απόψεις ανδρών και γυναικών είναι εν πολλοίς συγκλίνουσες **(βλ. γράφημα 86)**. Απόλυτη ταύτιση με την άποψη εκφράζει το 59% των γυναικών και το 54% των ανδρών, ενώ τείνει να συμφωνήσει το 19% ανδρών και γυναικών. Ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με τη δήλωση το 7% των ανδρών και το 4% των γυναικών, ενώ τείνει να διαφωνήσει με αυτή το 2% ανδρών και γυναικών. Απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόλις το 1% ανδρών και γυναικών.

Η ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων δείχνει ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες παρατηρούν αυξημένη ενασχόληση των ανηλίκων με το τυχερό παιχνίδι στην Κύπρο **(βλ. γράφημα 87)**, με τα υψηλότερα ποσοστά διαφωνίας να εντοπίζονται ανάμεσα στα μεγαλύτερα ηλικιακά άτομα (65 ετών και άνω). Πιο συγκεκριμένα, απόλυτη συμφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 64% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 63% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, καθώς επίσης και το 52% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω. Τείνει να συμφωνήσει το 22% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 20% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 13% των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών. Ουδέτερο απέναντι στη δήλωση παραμένει το 8% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 3% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών. Πως μάλλον διαφωνεί αναφέρει το 12% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, μόλις το 2% των ατόμων ηλικίας 18-35 και 36-50 ετών και το 1% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Απόλυτα αντίθετο βρίσκει η δήλωση το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 2% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, καθώς επίσης και το 1% των ατόμων ηλικίας 18-35 και 36-50 ετών.

Ομοιογενής είναι η εικόνα που προκύπτει και κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων στη βάση της στοιχηματικής δραστηριότητας των ερωτηθέντων **(βλ. γράφημα 88)**, με διαφοροποιήσεις να εντοπίζονται στα ποσοστά όσων συμφωνούν απόλυτα και όσων μάλλον συμφωνούν με την άποψη. Συγκεκριμένα, το 58% των μη παικτών και το 56% των παικτών συμφωνούν απόλυτα με την άποψη, ενώ τείνει να συμφωνήσει το 21% των παικτών και το 13% των μη παικτών. Ουδέτερο απέναντι στη δήλωση παραμένει το 6% των παικτών και το 3% των μη παικτών. Μάλλον διαφωνεί με την άποψη το 3% των παικτών και το 1% των μη παικτών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει μόλις το 2% των μη παικτών και το 1% των παικτών.

Λίγες είναι οι αποκλίσεις που προκύπτουν κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 88)**, με τα υψηλότερα ποσοστά συμφωνίας με την άποψη να απαντούν ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες. Απόλυτη συμφωνία εκφράζει το 69% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 56% των παικτών εκτός κινδύνου και το 47% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Τείνει να συμφωνήσει το 24% των παικτών

[5] Συγκεκριμένα, ο Περί Στοιχημάτων Νόμος του 2012 της Κυπριακής Δημοκρατίας (106(I)/2012) περιλαμβάνει τις εξής πρόνοιες που σχετίζονται με την προστασία των ανηλίκων από οποιαδήποτε στοιχηματική δραστηριότητα: (α) Σύμφωνα με το άρθρο 41 ο κάτοχος άδειας υποστατικού υποχρεούται να αναρτά και να διατηρεί σε περίοπτη θέση στο αδειούχο υποστατικό του, μεταξύ άλλων, πινακίδα στην οποία να αναγράφεται στην ελληνική, τουρκική και αγγλική γλώσσα η απαγόρευση εισόδου ανηλίκων προσώπων στο αδειούχο υποστατικό, (β) Το άρθρο 63 υποχρεώνει τον αδειούχο αποδέκτη Κλάσης Β να διατηρεί ιστοσελίδα, η οικοσελίδα της οποίας να περιέχει, μεταξύ άλλων, ρητή απαγόρευση χρήσης των υπηρεσιών που παρέχονται από τον αδειούχο αποδέκτη Κλάσης Β από ανήλικα πρόσωπα, (γ) Βάσει του άρθρου 85 απαγορεύεται να διαφημίζει κανείς στοίχημα με τρόπο που να δύναται να επηρεάσει καθ' οιονδήποτε τρόπο ανήλικα πρόσωπα να συμμετάσχουν σε αυτό, (δ) Επιπρόσθετα, το άρθρο 87 καταδεικνύει ρητώς ως ένοχο αδικήματος όποιον προσκαλεί, υποκινεί ή επιτρέπει σε ανήλικο πρόσωπο να συμμετάσχει σε στοίχημα ή να εισέλθει σε αδειούχο υποστατικό. Οι παραβάτες, σε περίπτωση καταδίκης τους, υπόκεινται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα (1) έτος ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες ευρώ (€50.000,00) ή και στις δύο αυτές ποινές.

Γράφημα 88 # Αντιλήψεις σχετικά με την ενασχόληση ανήλικων προσώπων με τα τυχερά παιχνίδια: «Στην Κύπρο πολλοί ανήλικοι παίζουν τυχερά παιχνίδια» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

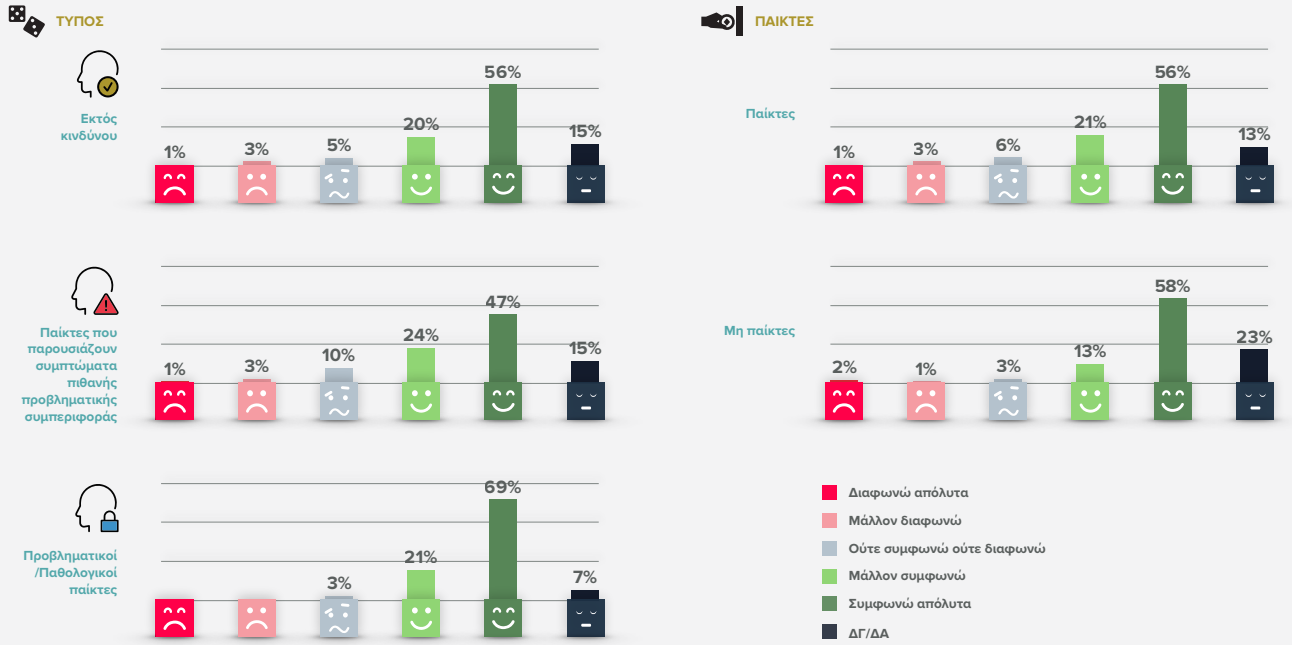

Γράφημα 89 # Αντιλήψεις σχετικά με τον περιορισμό του παράνομου τυχερού παιχνιδιού: «Το παράνομο τυχερό παιχνίδι έχει περιοριστεί στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

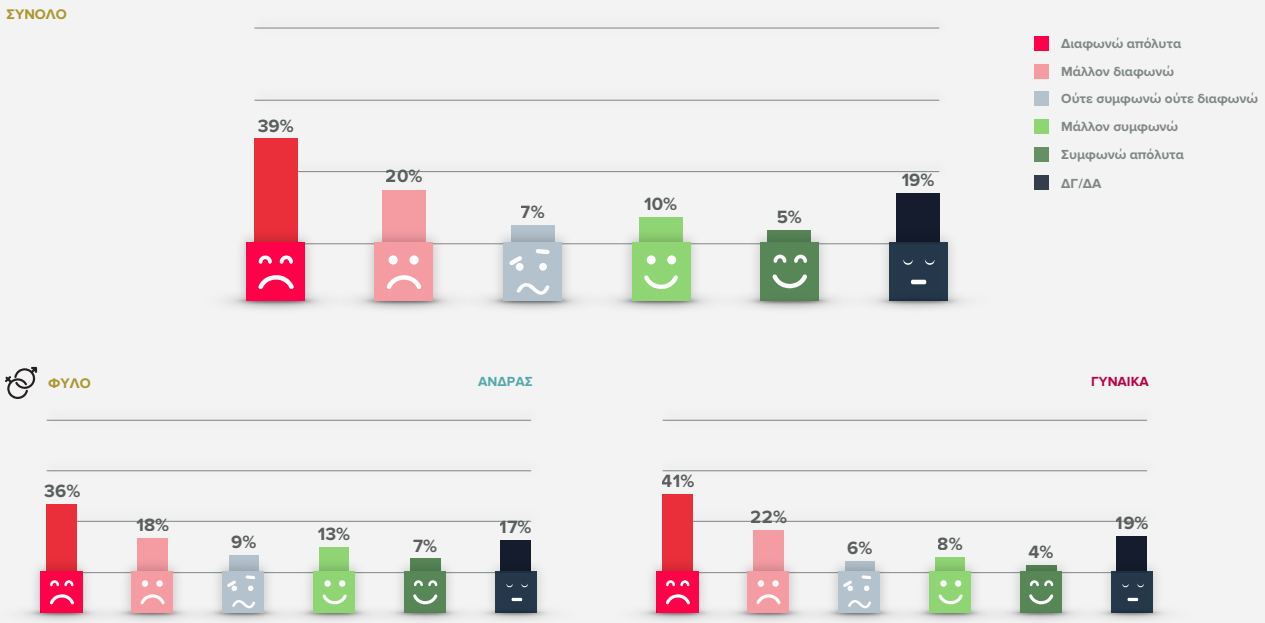

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 21% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 20% των παικτών εκτός κινδύνου. Ουδέτερο παραμένει το 10% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 5% των παικτών εκτός κινδύνου και το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Με τη δήλωση τείνει να διαφωνήσει το 3% των παικτών εκτός κινδύνου και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Απόλυτα αντίθετη άποψη σε σχέση με τη δήλωση έχει μόλις το 1% των παικτών εκτός κινδύνου και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

Συμπερασματικά, επικρατούσα είναι η άποψη περί αυξημένης συμμετοχής ανηλίκων στο τυχερό παιχνίδι ανάμεσα στην κοινή γνώμη της Κύπρου ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και στοιχηματικής δραστηριότητας.

9.5 Αντιλήψεις σχετικά με τον περιορισμό του παράνομου τυχερού παιχνιδιού

Την άποψή τους σχετικά με τον περιορισμό του παράνομου τυχερού παιχνιδιού κλήθηκαν να εκφράσουν όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα μέσω της δήλωσης «Το παράνομο τυχερό παιχνίδι έχει περιοριστεί στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια». Στην ερώτηση αποκρίθηκε το 81% των συμμετεχόντων, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 19% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Η δήλωση βρίσκει αντίθετη τη μεγαλύτερη μερίδα των συμμετεχόντων, με το 39% να διαφωνεί απόλυτα και το 20% να αναφέρει πως μάλλον διαφωνεί. Ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί με τη δήλωση το 7%, ενώ τείνει να συμφωνήσει με αυτή το 10%. Απόλυτα σύμφωνο δηλώνει το 5% των συμμετεχόντων **(βλ. γράφημα 89)**.

Δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες αποκλίσεις ανάμεσα στις απόψεις των δύο φύλων **(βλ. γράφημα 89)**, με τις γυναίκες να είναι ελαφρώς πιο απαισιόδοξες αναφορικά με τη μείωση του παράνομου τυχερού παιχνιδιού συγκριτικά με τους άνδρες. Αναλυτικότερα, το 41% των γυναικών και το 36% των ανδρών διαφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, ενώ μάλλον διαφωνεί το 22% των γυναικών και το 18% των ανδρών. Ουδέτερο παραμένει το 9% των ανδρών και το 6% των γυναικών. Πως μάλλον συμφωνεί αναφέρει το 13% των ανδρών και το 8% των γυναικών και απόλυτη συμφωνία εκφράζει το 7% των ανδρών και το 4% των γυναικών.

Περιορισμένης κλίμακας είναι οι αποκλίσεις που προκύπτουν κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά ηλικιακή ομάδα **(βλ. γράφημα 90)**, με τους μεγαλύτερους ηλικιακά να παρουσιάζονται ελαφρώς πιο αισιόδοξοι από τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες όσον αφορά τον περιορισμό του παράνομου τυχερού παιχνιδιού κατά τα τελευταία χρόνια. Απόλυτα αντίθετο στην υπό εξέτασιν άποψη είναι το 52% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 45% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 36% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 33% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Τείνει να διαφωνήσει το 21% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 20% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 19% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 17% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Αμέτοχο απέναντι στη δήλωση παραμένει το 12% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 9% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 4% των ατόμων ηλικίας 36-

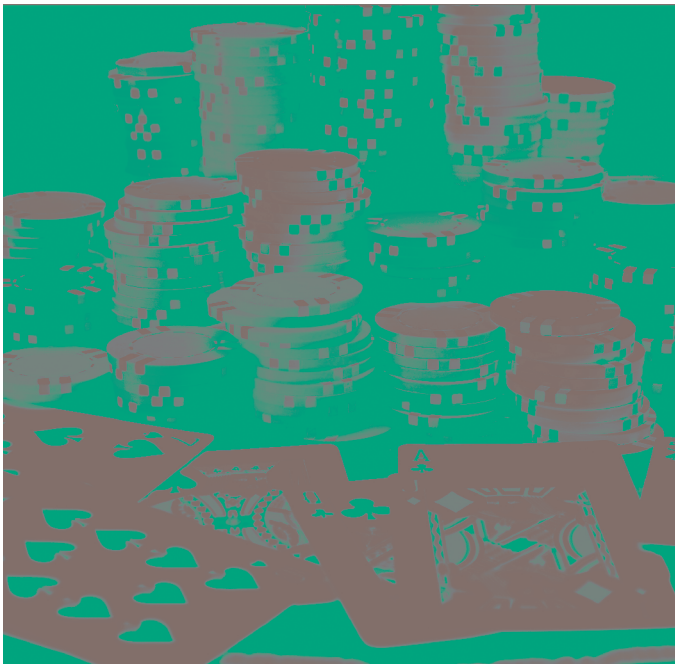

Γράφημα 90 # Αντιλήψεις σχετικά με τον περιορισμό του παράνομου τυχερού παιχνιδιού: «Το παράνομο τυχερό παιχνίδι έχει περιοριστεί στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια» - Ανάλυση ανά ηλικία

Γράφημα 91 # Αντιλήψεις σχετικά με τον περιορισμό του παράνομου τυχερού παιχνιδιού: «Το παράνομο τυχερό παιχνίδι έχει περιοριστεί στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

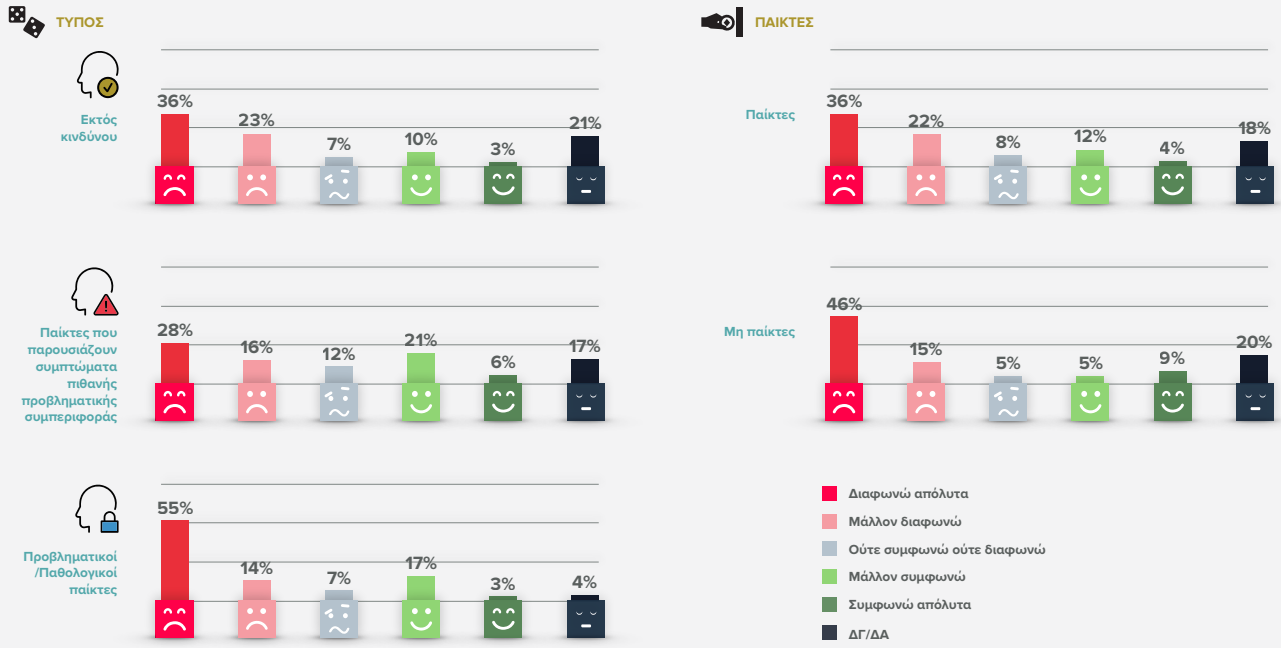

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

50 ετών και το 3% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Πως μάλλον συμφωνεί με την εκφρασθείσα άποψη αναφέρει το 11% των ατόμων ηλικίας 18-35 και 51-64 ετών, καθώς και το 8% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω. Απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 12% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 7% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, καθώς επίσης και το 5% των ατόμων ηλικίας 18-35 και 51-64 ετών.

Παίκτες και μη παίκτες φαίνεται να έχουν σε γενικές γραμμές τις ίδιες απόψεις για το θέμα **(βλ. γράφημα 91)**. Απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 46% των μη παικτών και το 36% των παικτών, ενώ τείνει να διαφωνήσει με αυτή το 22% των παικτών και το 15% των μη παικτών. Ούτε συμφωνεί ούτε διαφωνεί το 8% των παικτών και το 5% των μη παικτών. Ποσοστό της τάξης του 12% των παικτών και του 5% των μη παικτών αναφέρει πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση και απόλυτη συμφωνία εκφράζει το 9% των μη παικτών και το 4% των παικτών.

Κατά την ανάλυση των απαντήσεων ανά τύπο παικτών, προκύπτει ως εντονότερη η διαφωνία με τη δήλωση ανάμεσα στις τάξεις των προβληματικών/παθολογικών παικτών **(βλ. γράφημα 91)**. Πιο συγκεκριμένα, απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση εκφράζει το 55% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 36% των παικτών εκτός κινδύνου και το 28% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Τείνει να διαφωνήσει με τη δήλωση το 23% των παικτών εκτός κινδύνου, το 16% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 14% των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 12% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, καθώς επίσης και το 7% των παικτών εκτός κινδύνου και των προβληματικών/παθολογικών παικτών. Πως μάλλον συμφωνεί με τη δήλωση αναφέρει το 21% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, το 17% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και το 10% των παικτών εκτός κινδύνου. Απόλυτα σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 6% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, καθώς επίσης και το 3% των παικτών εκτός κινδύνου και των προβληματικών/παθολογικών παικτών.

Γενικότερα, προκύπτει ότι η μεγαλύτερη μερίδα της κοινής γνώμης δεν αντιλαμβάνεται περιορισμό στο παράνομο τυχερό παιχνίδι κατά τα τελευταία χρόνια. Το εν λόγω εύρημα μπορεί να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο βελτίωσης της επικοινωνιακής στρατηγικής που ακολουθούν οι αρμόδιες για την πάταξη του παράνομου τυχερού παιχνιδιού αρχές του Κράτους.

Γράφημα 92 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αποτελεσματικής κρατικής ρύθμισης όλων των τομέων των τυχερών παιχνιδιών: «Το κράτος οφείλει να ρυθμίζει αποτελεσματικά όλους τους τομείς των τυχερών παιχνιδιών, έτσι ώστε να περιορίζει την παρανομία» - Συνολική αποτίμηση και ανάλυση ανά φύλο

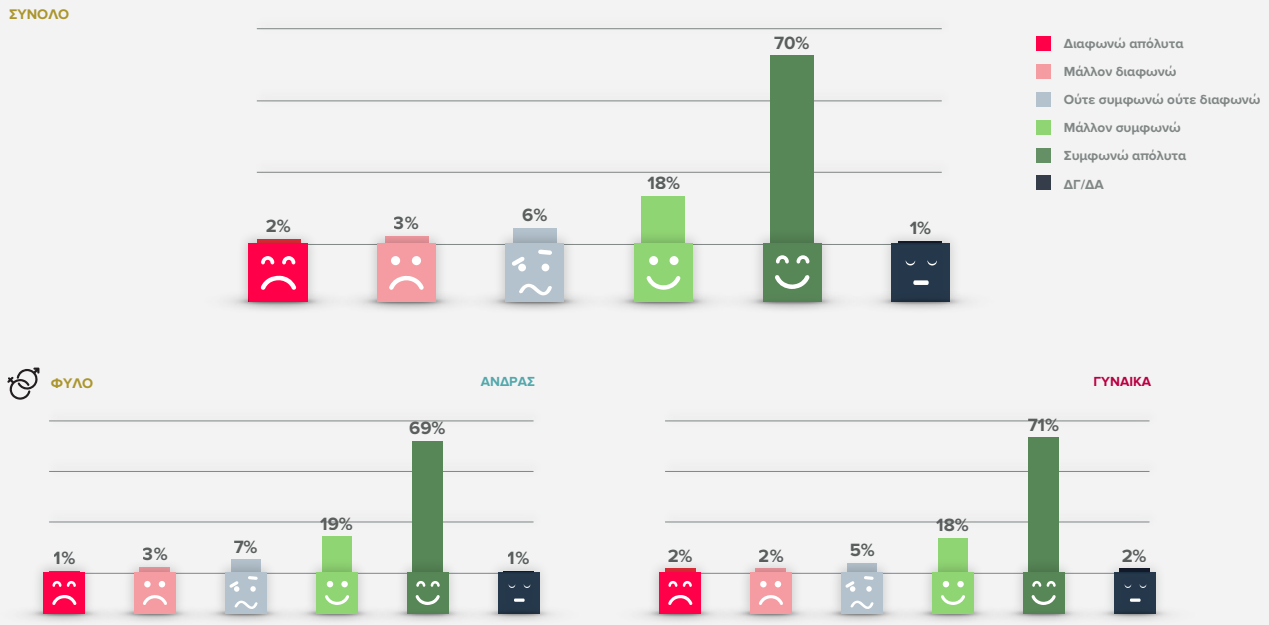

Γράφημα 93 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αποτελεσματικής κρατικής ρύθμισης όλων των τομέων των τυχερών παιχνιδιών: «Το κράτος οφείλει να ρυθμίζει αποτελεσματικά όλους τους τομείς των τυχερών παιχνιδιών, έτσι ώστε να περιορίζει την παρανομία» - Ανάλυση ανά ηλικία

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

9.6 Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αποτελεσματικής κρατικής ρύθμισης όλων των τομέων των τυχερών παιχνιδιών

Με στόχο τη διερεύνηση των απόψεων του κοινού σχετικά με την ανάγκη κρατικής παρέμβασης και ρύθμισης όλων των τομέων των τυχερών παιχνιδιών για την πάταξη της παρανομίας, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να εκφράσουν τον βαθμό συμφωνίας τους με τη δήλωση «Το Κράτος οφείλει να ρυθμίζει αποτελεσματικά όλους τους τομείς των τυχερών παιχνιδιών, έτσι ώστε να περιορίζει την παρανομία». Στην ερώτηση απο-κρίθηκε το 99% των συμμετεχόντων, ενώ το 1% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν επιθυμεί να απαντήσει.

Τα αποτελέσματα στη συγκεκριμένη ερώτηση δίνουν ένα ηχηρό μήνυμα του κοινού στο Κράτος αναφορικά με την ανάγκη αποτελεσματικής ρύθμισης όλων των τομέων των τυχερών παιχνιδιών με στόχο τον περιορισμό της παρανομίας. Συγκεκριμένα, επτά στους δέκα ερωτηθέντες (ποσοστό 70%) συμφωνούν απόλυτα με την υπό εξέτασιν δήλωση και ποσοστό 18% τείνει να συμφωνήσει. Ουδέτερη στάση τηρεί το 6%, ενώ χαμηλά είναι τα ποσοστά όσων τείνουν να διαφωνήσουν (ποσοστό 3%) ή διαφωνούν απόλυτα με τη δήλωση (ποσοστό 2%) **(βλ. γράφημα 92)**.

Οι απόψεις ανδρών και γυναικών συγκλίνουν επί του θέματος **(βλ. γράφημα 92)**. Αναλυτικότερα, το 71% των γυναικών και το 69% των ανδρών συμφωνεί απόλυτα με τη δήλωση, το 19% των ανδρών και το 18% των γυναικών τείνει να συμφωνήσει, το 7% των ανδρών και το 5% των γυναικών τηρεί στάση ουδετερότητας, μόλις 3% των ανδρών και 2% των γυναικών τείνει να διαφωνήσει και μόλις 2% των γυναικών και 1% των ανδρών εκφράζει απόλυτη διαφωνία με τη δήλωση.

Κατά την ηλικιακή ανάλυση των αποτελεσμάτων **(βλ. γράφημα 93)**, ορισμένες διαφοροποιήσεις εντοπίζονται στα ποσοστά όσων τάσσονται απόλυτα υπέρ και όσων τάσσονται μάλλον υπέρ της δήλωσης, με το μήνυμα ωστόσο που εκπέμπουν όλες οι ηλικιακές ομάδες να είναι ομόφωνο και ρητό. Συγκεκριμένα, απόλυτη ταύτιση με τη δήλωση εκφράζει το 85% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών, το 75% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 68% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και το 65% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών. Επιπρόσθετα, μάλλον σύμφωνο βρίσκει η δήλωση το 21% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 20% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 14% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 10% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Στάση ουδετερότητας απέναντι στη δήλωση τηρεί το 8% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών, το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 3% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών και το 1% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών. Τείνει να διαφωνήσει μόλις το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 3% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 2%

των ατόμων ηλικίας 36-50 και 51-64 ετών, ενώ απόλυτη διαφωνία εκφράζει το 4% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, το 3% των ατόμων ηλικίας 36-50 ετών, το 2% των ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και το 1% των ατόμων ηλικίας 51-64 ετών.

Γράφημα 94 # Αντιλήψεις σχετικά με την ανάγκη αποτελεσματικής κρατικής ρύθμισης όλων των τομέων των τυχερών παιχνιδιών: «Το Κράτος οφείλει να ρυθμίζει αποτελεσματικά όλους τους τομείς των τυχερών παιχνιδιών, έτσι ώστε να περιορίζει την παρανομία» - Ανάλυση βάσει στοιχηματικής δραστηριότητας

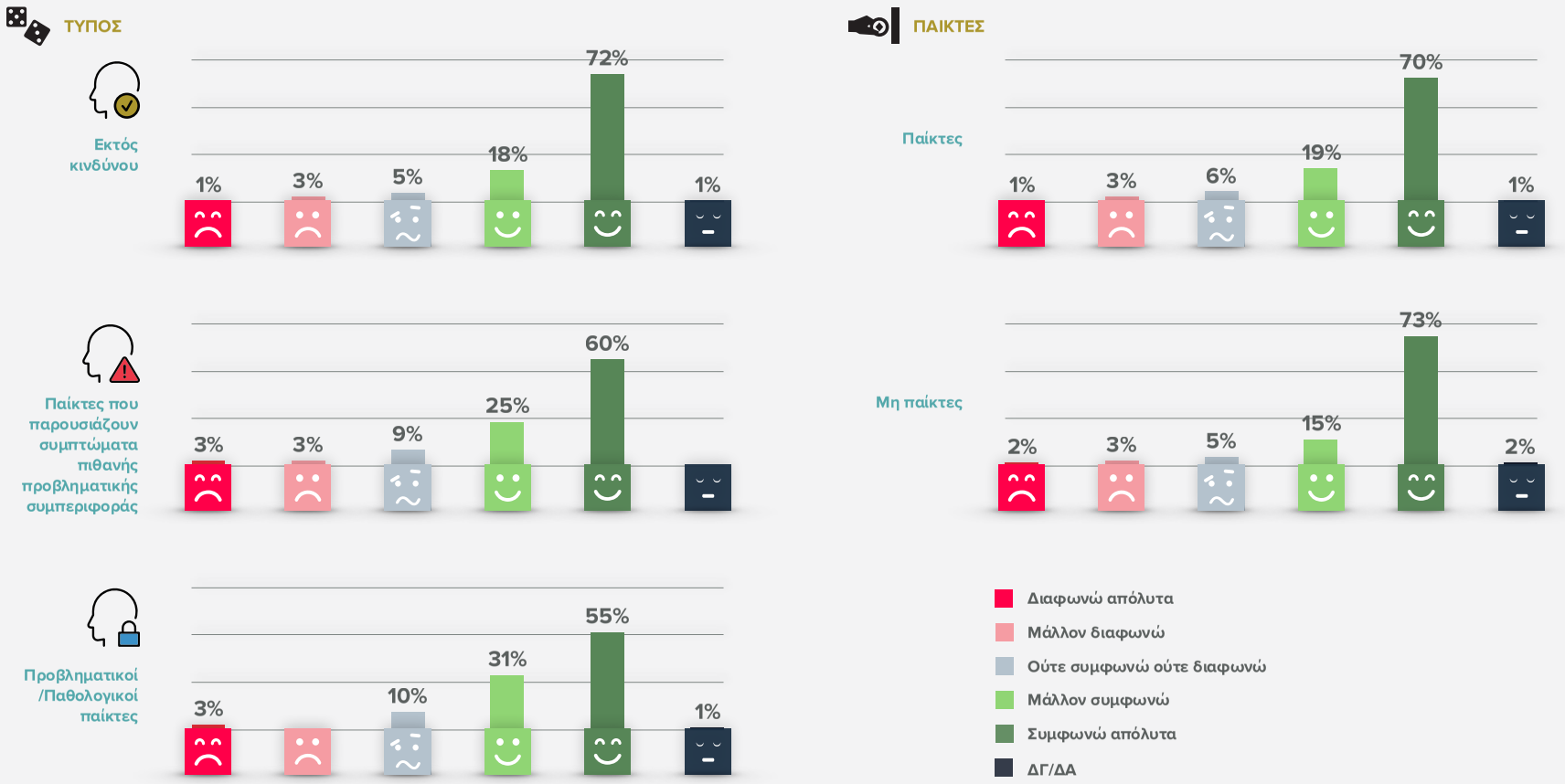

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανάλογα με τη στοιχηματική δραστηριότητα των ερωτηθέντων **(βλ. γράφημα 94)** δεν αφήνει να διαφανούν αξιομνημόνευτες διαφοροποιήσεις, με το 73% των μη παικτών και το 70% των παικτών να τάσσονται ξεκάθαρα υπέρ της δήλωσης, το 19% των παικτών και το 15% των μη παικτών να τείνουν να συμφωνήσουν με τη δήλωση και όλες τις υπόλοιπες απαντήσεις να συγκεντρώνουν κατά πολύ μικρότερα ποσοστά.

Ομοιογενής είναι σε γενικές γραμμές και η εικόνα που προκύπτει μέσα από την ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τύπο παικτών **(βλ. γράφημα 94)**, με τις κυριότερες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στους τύπους παικτών να εντοπίζονται στα ποσοστά όσων δηλώνουν απόλυτα ή μάλλον σύμφωνοι με τη δήλωση. Πιο συγκεκριμένα, απόλυτη ταύτιση εκφράζει το 72% των παικτών εκτός κινδύνου, το 60% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 55% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, ενώ τείνει να συμφωνήσει το 31% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 25% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 18% των παικτών εκτός κινδύνου. Στάση ουδετερότητας τηρεί το 10% των προβληματικών/παθολογικών παικτών, το 9% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και το 5% των παικτών εκτός κινδύνου. Με τη δήλωση τείνει να διαφωνήσει το 3% των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και των παικτών εκτός κινδύνου, ενώ απόλυτη εναντίωση εκφράζει το 3% των προβληματικών/παθολογικών παικτών και των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, καθώς επίσης και το 1% των παικτών εκτός κινδύνου.

Γράφημα 95 # Ανάγκη ενίσχυσης του ρόλου του Κράτους όσον αφορά τη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών

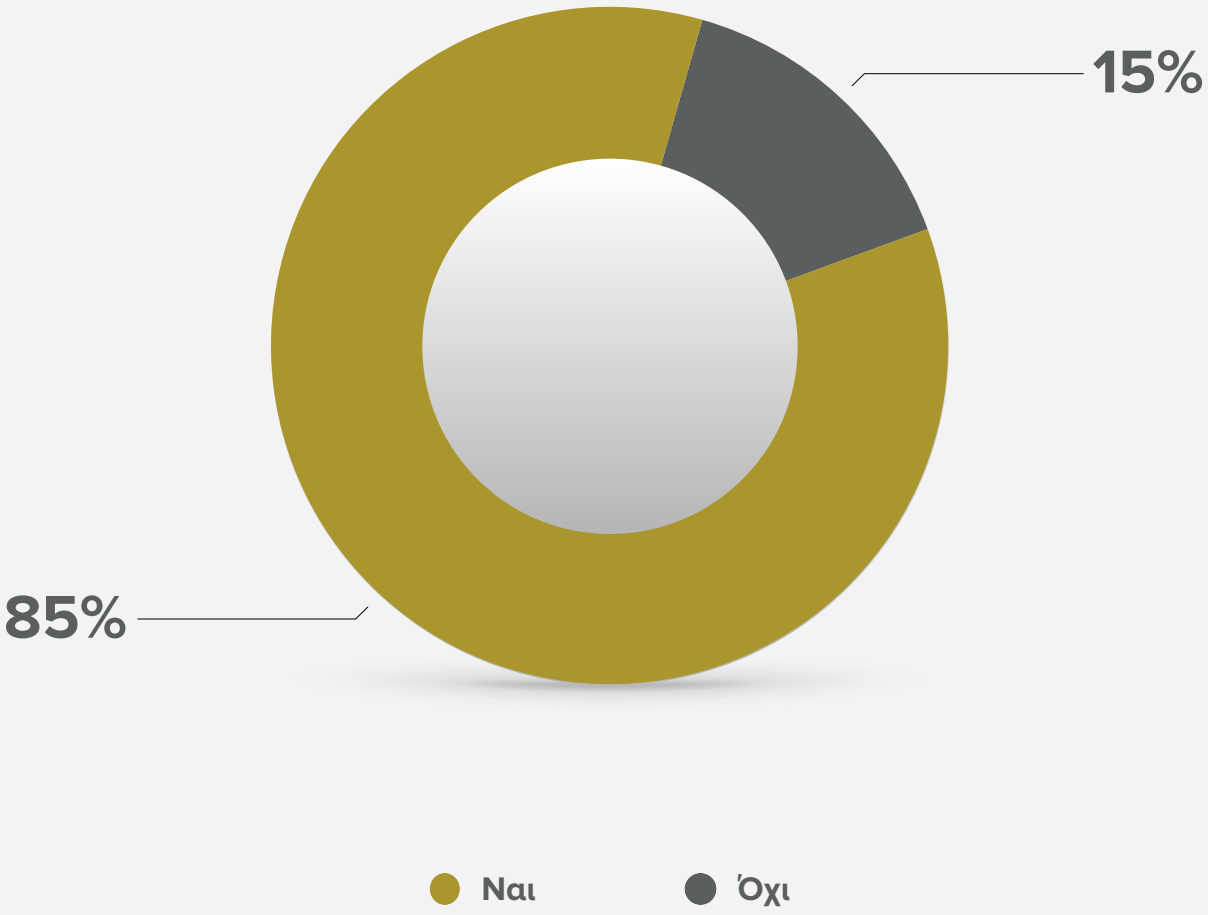

Γράφημα 96 # Αξιολόγηση των υφιστάμενων κρατικών μέτρων όσον αφορά τη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών

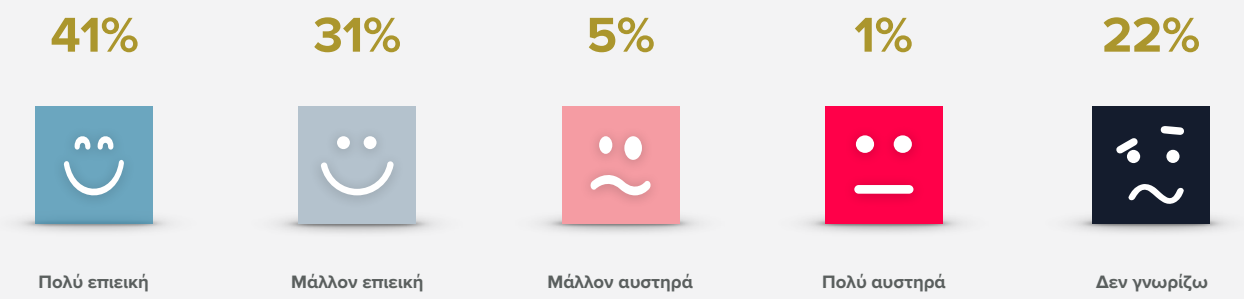

Κεφάλαιο 9 | Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

9.7 Απόψεις σχετικά με το υφιστάμενο καθεστώς ρύθμισης των τυχερών παιχνιδιών και την ανάγκη ενίσχυσης του ρυθμιστικού ρόλου του Κράτους

Τα παραπάνω αποτελέσματα πρέπει να αναγνωστούν συνδυαστικά με δύο πρόσθετες μεταβλητές που περιλήφθηκαν στο ερωτηματολόγιο προς εξέτασιν των απόψεων του κοινού της Κύπρου σε σχέση με τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους όσον αφορά τα τυχερά παιχνίδια.

Στην ερώτηση κατά πόσον θεωρούν ότι το Κράτος θα πρέπει να ενισχύσει τον ρόλο του όσον αφορά τη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών **(βλ. γράφημα 95)**, το κοινό της Κύπρου νομιμοποιεί τις προσπάθειες του Κράτους για ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών και δίνει με ένα ηχηρό μήνυμα το πράσινο φως για την περαιτέρω ενίσχυση του ρυθμιστικού ρόλου του Κράτους. Συγκεκριμένα, το 85% των συμμετεχόντων δηλώνει την απαίτησή του για ενίσχυση του ρόλου του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, με μόλις το 15% να τάσσεται κατά.

Στην ίδια γραμμή κινούνται και τα αποτελέσματα στην ερώτηση πώς κρίνουν τα υφιστάμενα κρατικά μέτρα όσον αφορά τη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών **(βλ. γράφημα 96)**. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να αξιολογήσουν εν προκειμένω τα υφιστάμενα κρατικά μετρά στη βάση μιας τετραβάθμιας κλίμακας, όπου «1 = πολύ επιεική», «2 = μάλλον επιεική», «3 = μάλλον αυστηρά» και «4 = πολύ αυστηρά». Περισσότεροι από επτά στους δέκα συμμετέχοντες κρίνουν τα υφιστάμενα κρατικά μέτρα όσον αφορά τον τομέα ρύθμισης των τυχερών παιχνιδιών ως πολύ επιεική (ποσοστό 41%) ή μάλλον επιεική (ποσοστό 31%). Μόλις 5% των πολιτών θεωρεί τα υφιστάμενα μέτρα μάλλον αυστηρά, ενώ ως πολύ αυστηρά τα αξιολογεί το 1%. Τα ευρήματα αυτά συνάδουν με τη γενικότερη απαίτηση των πολιτών για περαιτέρω ενίσχυση του ρυθμιστικού ρόλου του Κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Βαθμός ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με τη συμβολή του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια

Γράφημα 97 # Γνώση σχετικά με τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών

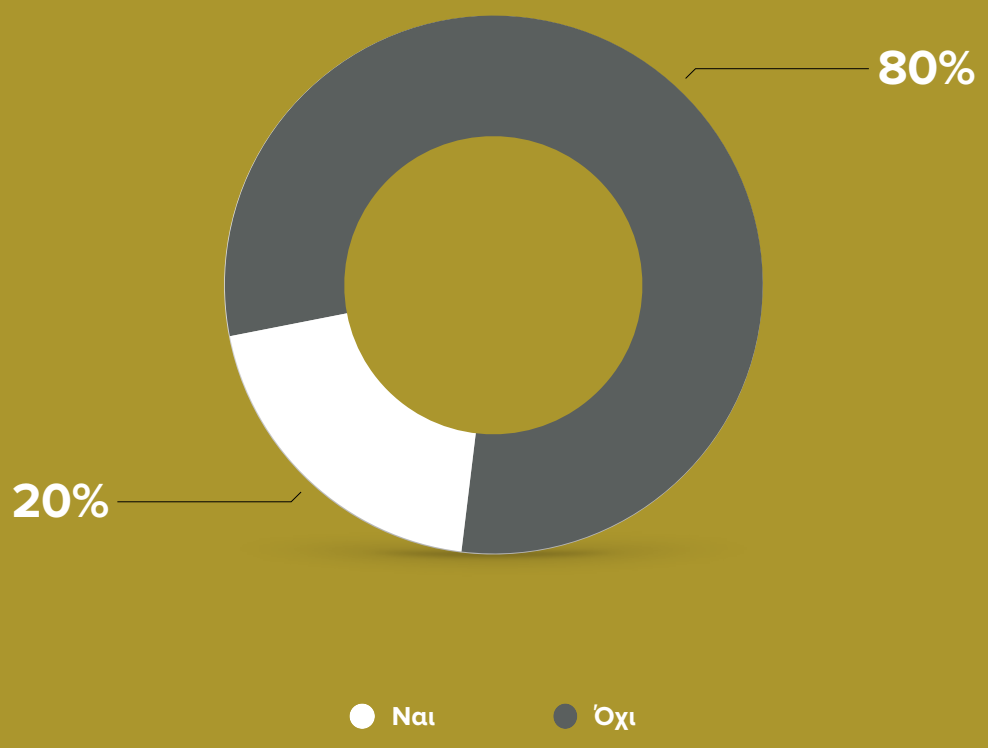

Γράφημα 98 # Γνώση ιστοσελίδας “Responsible Gaming” (www.responsiblegaming.gov.cy)

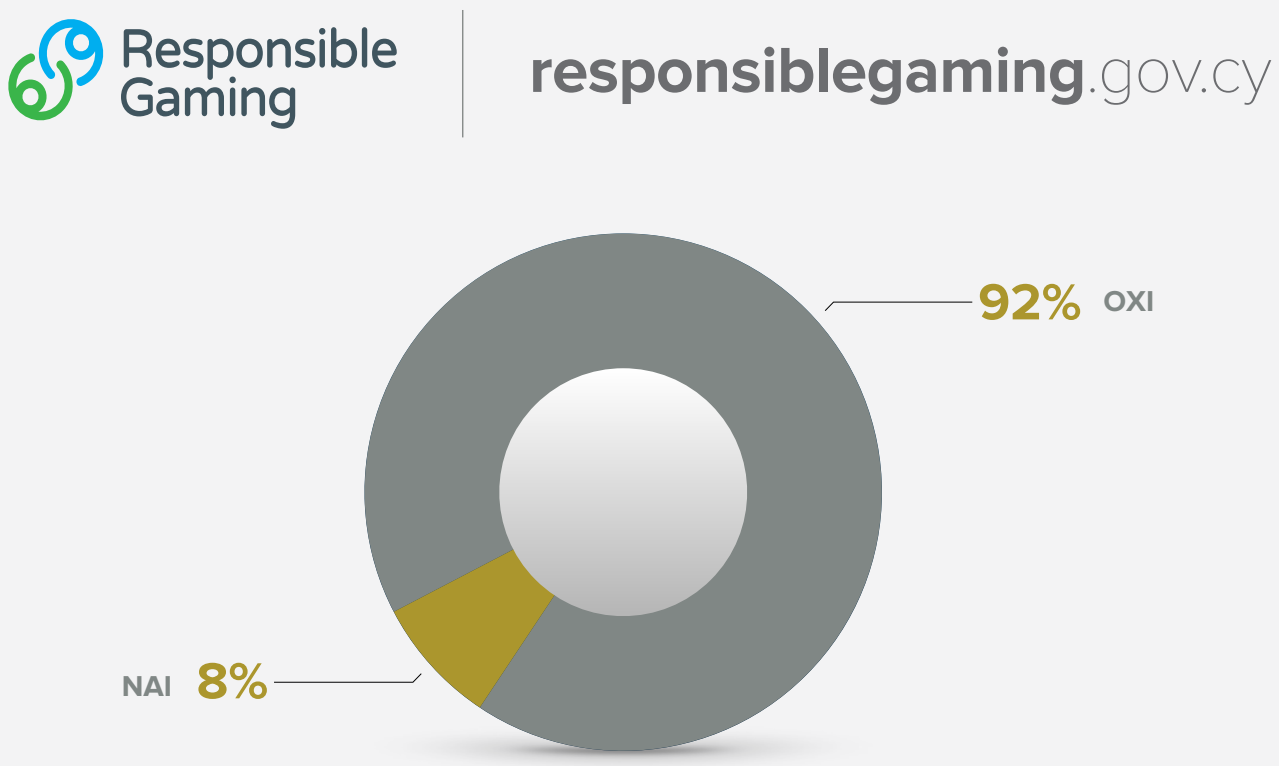

Κεφάλαιο 10 | Βαθμός ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με τη συμβολή του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια

10.1 Εισαγωγή

Στην τελευταία ενότητα ερωτήσεων, διερευνήθηκε ο βαθμός ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών. Επιπρόσθετα, εξετάστηκε κατά πόσον το κοινό γνωρίζει για τις υφιστάμενες δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι, με στόχο να ληφθούν στοχευμένα μέτρα για την περαιτέρω επιμόρφωση του κοινού.

10.2 Βαθμός ενημέρωσης κοινού για τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση του τυχερού παιχνιδιού

Όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα ερωτήθηκαν αν γνωρίζουν σχετικά με τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών **(βλ. γράφημα 97)**. Στην ερώτηση αυτή απαντά καταφατικά το 20% των συμμετεχόντων, γεγονός που δείχνει ότι ο ρυθμιστικός ρόλος του Κράτους όσον αφορά τα τυχερά παιχνίδια δεν έχει καταστεί ακόμα ευρέως γνωστός. Ως εκ τούτου, απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές η λήψη κατάλληλων μέτρων που θα καταστήσουν τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών σαφή και θα τον ενισχύσουν στις συνειδήσεις του ευρέος κοινού.

10.3 Βαθμός ενημέρωσης κοινού για θέματα πρόληψης του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι

Στο πλαίσιο διερεύνησης της γνώσης του ευρέος κοινού για τις υφιστάμενες ενέργειες σχετικά με την πρόληψη προβληματικών στοιχηματικών συμπεριφορών και την προώθηση του υπεύθυνου στοιχηματισμού, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν, κατά πόσον γνωρίζουν την επίσημη ιστοσελίδα για τον υπεύθυνο στοιχηματισμό *www.responsiblegaming.gov.cy*, η οποία αναπτύχθηκε πριν από περίπου ένα χρόνο με πρωτοβουλία της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων.

Από την έρευνα προκύπτει ότι μόνο ένα ποσοστό της τάξης του 8% γνωρίζει τον ιστότοπο, ενώ το υπόλοιπο 92% απαντά αρνητικά **(βλ. γράφημα 98)**. Η άγνοια της πλειοψηφίας των πολιτών για την ύπαρξη του ιστότοπου είναι ενδεικτική της κουλτούρας επικοινωνίας που επικρατεί στην Κύπρο για τέτοιους είδους ζητήματα. Στη βάση αυτή θα πρέπει να εργαστεί η Εθνική Αρχή Στοιχημάτων και άλλοι σχετικοί θεσμοί προς αναζήτηση παροχής κινήτρων διαδικτυακής επικοινωνίας, χωρίς ωστόσο να παραγνωρίζεται η κατάσταση πραγμάτων σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των πρωτοβουλιών.

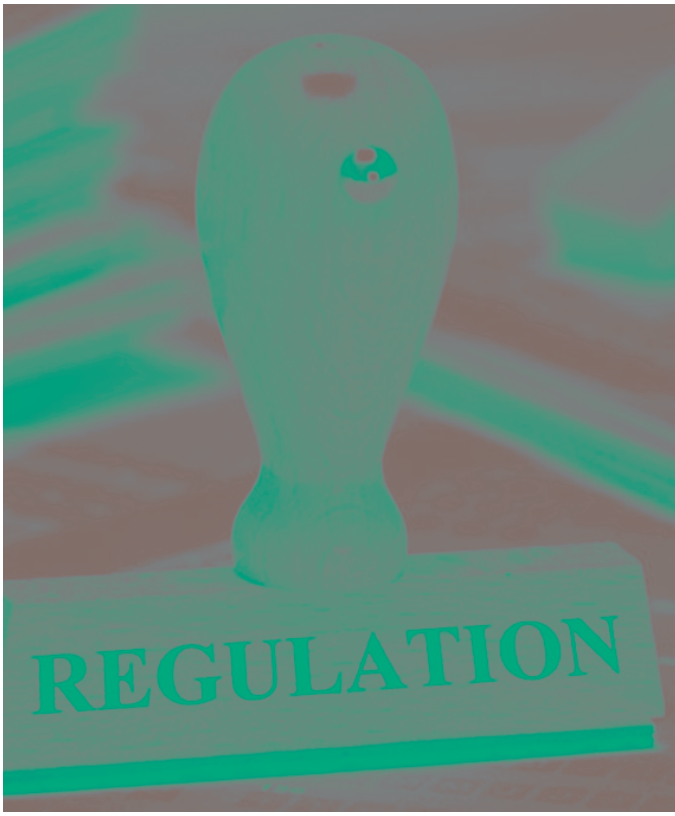

Γράφημα 99 # Αυτό-αξιολόγηση βαθμού ενημέρωσης σχετικά με το πού μπορούν να αποταθούν για θέματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι

ΣΥΝΟΛΟ

3.17

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ

10 ΒΑΘΜΙΑ ΚΛΙΜΑΚΑ:
1 = ΛΙΓΟ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΣ/Η ΚΑΙ 10 = ΠΟΛΥ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΣ/Η

Γράφημα 100 # Ύπαρξη στην Κύπρο κατάλληλων επαγγελματικών κέντρων απεξάρτησης για θέματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδια

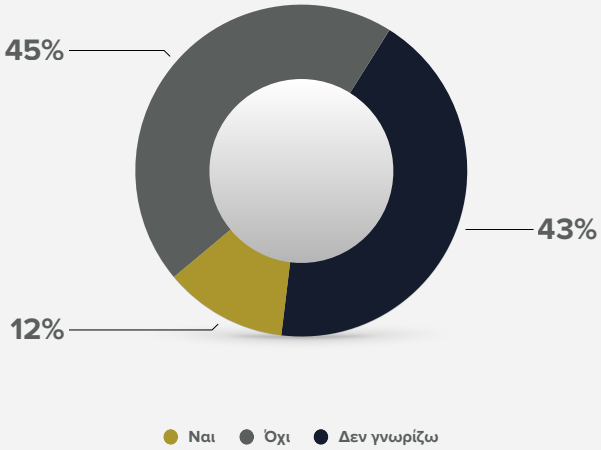

Γράφημα 101 # Πρόθεση αναζήτησης στήριξης από κάποιο ειδικό, σε περίπτωση που υπέπιπτε στην αντίληψή τους ότι κάποιο άτομο του άμεσου κοινωνικού τους περίγυρου έχανε τον έλεγχο κατά την ενασχόλησή του με το τυχερό παιχνίδι

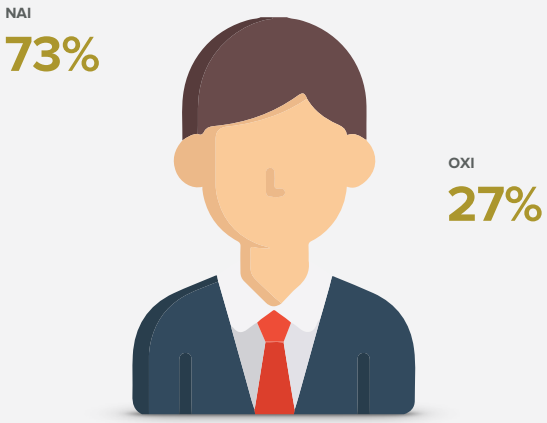

Γράφημα 102 # Προτιμώμενος τρόπος διεκπεραίωσης επικοινωνίας με κάποιο ειδικό, σε περίπτωση που υπέπιπτε στην αντίληψή τους ότι κάποιο άτομο του άμεσου κοινωνικού τους περίγυρου έχανε τον έλεγχο κατά την ενασχόλησή του με το τυχερό παιχνίδι

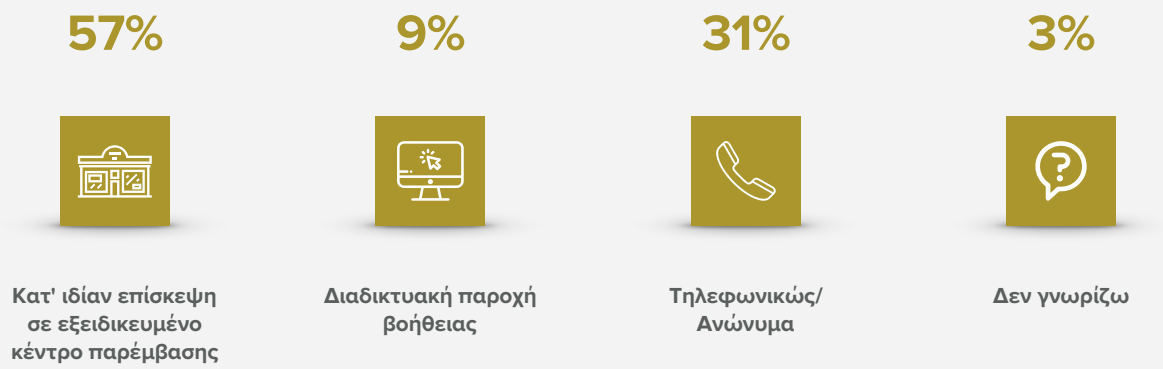

ΒΑΣΗ: ΟΣΟΙ ΘΑ ΑΠΟΤΕΙΝΟΝΤΑΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟ

Κεφάλαιο 10 | Βαθμός ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με τη συμβολή του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια

10.4 Βαθμός ενημέρωσης κοινού και προτιμώμενοι τρόποι στήριξης για θέματα αντιμετώπισης περιστατικών εθισμού στο τυχερό παιχνίδι

Στη συγκεκριμένη υποενότητα, εξετάζονται τα αποτελέσματα μιας σειράς μεταβλητών που στόχο είχαν τη διαπίστωση, αφενός, του βαθμού ενημέρωσης του κοινού σχετικά με το πού μπορεί να αποταθεί για την αντιμετώπιση περιστατικών εθισμού στο τυχερό παιχνίδι και αφετέρου, των προτιμώμενων τρόπων λήψης στήριξης για τέτοια περιστατικά.

Αρχικά, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να αυτο-αξιολογήσουν στη βάση μιας δεκαβάθμιας κλίμακας, όπου «1 = λίγο» και «10 = πολύ», πόσο ενημερωμένοι αισθάνονται σχετικά με το πού μπορούν να αποταθούν για θέματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι **(βλ. γράφημα 99)**. Ο μέσος όρος βαθμολογίας που προέκυψε στη συγκεκριμένη μεταβλητή είναι μόλις 3.17/10. Χαρακτηριστικό και ταυτόχρονα ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι οι μισοί σχεδόν εκ των ερωτηθέντων (ποσοστό ύψους 47%) βαθμολογούν το επίπεδο ενημέρωσής τους για το συγκεκριμένο θέμα με τη χαμηλότερη δυνατή βαθμολογία, δηλαδή μόλις ένα στα δέκα.

Ενδεικτικά της άγνοιας του κοινού για θέματα αντιμετώπισης περιστατικών εθισμού στο τυχερό παιχνίδι, είναι και τα αποτελέσματα στην ερώτηση εάν θεωρούν ότι στην Κύπρο υπάρχουν κατάλληλα επαγγελματικά κέντρα απεξάρτησης για θέματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδια **(βλ. γράφημα 100)**. Το 45% των συμμετεχόντων θεωρεί ότι δεν υπάρχουν κατάλληλα κέντρα, ενώ ανάλογο είναι το ποσοστό όσων δηλώνουν άγνοια επί του θέματος (ποσοστό ύψους 43%). Μόλις το 12% απαντά καταφατικά στην ερώτηση, θεωρώντας ότι υπάρχουν τα κατάλληλα κέντρα.

Με στόχο τη διερεύνηση του κατά πόσον οι Κύπριοι είναι στην παρούσα φάση πρόθυμοι να αποταθούν σε κάποιο ειδικό για την αντιμετώπιση περιστατικών προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι, οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να απαντήσουν σε ένα υποθετικό σενάριο: Σε περίπτωση που υπέπιπτε στην αντίληψή τους ότι κάποιο άτομο του άμεσου κοινωνικού τους περίγυρου έχανε τον έλεγχο κατά την ενασχόλησή του με το τυχερό παιχνίδι, θα αποτείνονταν σε κάποιο ειδικό **(βλ. γράφημα 101)**; Σχεδόν τρεις στους τέσσερεις (ποσοστό της τάξης του 73%) παρουσιάζονται διατεθειμένοι να αποταθούν σε κάποιο ειδικό. Ανησυχητικό είναι εντούτοις το γεγονός ότι ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 27% δεν θα απευθυνόταν σε κάποιο ειδικό, εύρημα που συνδέεται με τον δισταγμό μερίδας των Κυπρίων να μιλήσουν και να αναζητήσουν βοήθεια για θέματα «ταμπού», όπως είναι τα θέματα εξάρτησης.

Όσοι δήλωσαν ότι θα αποτείνονταν σε κάποιο ειδικό (ποσοστό 73% των συμμετεχόντων), ερωτήθηκαν αναφορικά με τον τρόπο εκείνο που θα θεωρούσαν οι ίδιοι προτιμότερο να γίνει μια τέτοια επικοινωνία. Η πλειοψηφία (ποσοστό 57%) θεωρεί ως τον πιο ενδεδειγμένο τρόπο επικοινωνίας σε τέτοιες περιπτώσεις την κατ' ιδίαν επίσκεψη σε κάποιο εξειδικευμένο κέντρο παρέμβασης, ενώ παράλληλα ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 31% προτιμά στην ανώνυμη τηλεφωνική επικοινωνία με τον ειδικό. Τη διαδικτυακή παροχή βοήθειας προτίθεται να επιλέξει το 9% των ερωτηθέντων, ενώ το 3% δηλώνει ότι δεν γνωρίζει ποιος θα ήταν ο προτιμότερος τρόπος επικοινωνίας με κάποιο ειδικό σε μια τέτοια περίπτωση **(βλ. γράφημα 101)**.

Στη βάση των παραπάνω ευρημάτων, καθίσταται σαφές ότι το κοινό της Κύπρου βαθμολογείται στην παρούσα φάση με απροβίβαστο όσον αφορά την ενημέρωσή του επί του θέματος και παρουσιάζεται εν πολλοίς απροετοίμαστο για την αντιμετώπιση περιστατικών εθισμού στο τυχερό παιχνίδι. Λίγο πιο ενθαρρυντικά είναι τα αποτελέσματα όσον αφορά την ένδειξη προθυμίας μεγάλης μερίδας του πληθυσμού να αναζητήσει βοήθεια από ειδικό σε περιπτώσεις που αντιλαμβάνονταν προβληματική στοιχηματική συμπεριφορά. Το έργο της ενημέρωσης και επιμόρφωσης των πολιτών επί του θέματος με τρόπο άμεσο και αποτελεσματικό, καθώς επίσης και η περαιτέρω ανάπτυξη και εκμοντερνισμός των υποδομών στήριξης, αναδύεται ως μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει το Κράτος και οι αρμόδιοι φορείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

Συμπεράσματα

Κεφάλαιο 11 | **Συμπεράσματα**

Στην ενότητα αυτή, παρουσιάζονται συνοπτικά τα σημαντικότερα συμπεράσματα, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της πρώτης Παγκύπριας Ποσοτικής Μελέτης και Έρευνας σχετικά με τον Επηρεασμό, τη Συμπεριφορά και τα Χαρακτηριστικά των Χρηστών Τυχερών Παιχνιδιών, καθώς επίσης και το επίπεδο διάδοσής τους. Η παρουσίαση των συμπερασμάτων ακολουθεί τη δομή της ανάλυσης που προηγήθηκε.

Αυθόρμητη γνώση παιχνιδιών

Μέσα από την ανάλυση των αυθόρμητων αναφορών των Κυπρίων σε τυχερά παιχνίδια που γνωρίζουν, προκύπτει ότι για τρεις στους τέσσερεις ο όρος «τυχερά παιχνίδια» βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τα αριθμολαχεία. Ψηλά στην κλίμακα γνώσης κατατάσσονται επίσης το ξυστό/κρατικό λαχείο με την πολυετή παρουσία του στην κυπριακή αγορά τυχερών παιγνίων, τα παιχνίδια καζίνο, τα διάφορα παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, καθώς επίσης και το επίγειο αθλητικό στοίχημα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μέσα από τις αυθόρμητες αναφορές των νεαροτέρων διαφαίνεται ότι τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια αρχίζουν να κερδίζουν έδαφος ανάμεσα στις νεαρότερες ηλικιακές ομάδες (ανήλικοι 15-17 και νεαροί ενήλικες 18-35 ετών). Αντίθετα, στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες τα διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα και τα διαδικτυακά παιχνίδια συγκεντρώνουν τα χαμηλότερα ποσοστά αυθόρμητης γνώσης, γεγονός που αποτελεί ένδειξη της μειωμένης ενασχόλησής τους με τους νεοφανείς αυτούς τρόπους στοιχηματισμού.

Συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι

Η έρευνα αναδεικνύει τη συμμετοχή στο τυχερό παιχνίδι ως αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής των Κυπρίων, με τη συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων, και πιο συγκεκριμένα ποσοστό της τάξης του 92% (ή 490.360 Κύπριοι), να δηλώνει ότι έχει παίξει κάποια στιγμή στη ζωή του τυχερά παιχνίδια. Μόνο ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 8% αναφέρει ότι δεν έχει παίξει ποτέ τυχερά παιχνίδια.

Το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι παίζουν τυχερά παιχνίδια στην παρούσα φάση, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη στοιχηματική συμπεριφορά τους κατά τους τελευταίους 12 μήνες, ανέρχεται στο 75% των συμμετεχόντων. Μεταφράζοντας τα ευρήματα της έρευνας σε απόλυτους αριθμούς στη βάση του συνολικού πληθυσμού αναφοράς της, εκτιμάται ότι περίπου 399.750 Κύπριοι ηλικίας 15 ετών και άνω παίζουν στην παρούσα φάση τυχερά παιχνίδια.

Ως βασικότεροι λόγοι ενασχόλησης των παικτών με τα τυχερά παιχνίδια, αναδεικνύονται οι προσδοκίες για χρηματικά κέρδη (60%) και η διασκέδαση (49%). Προκύπτει, επομένως, ότι ένα σημαντικό ποσοστό των παικτών ευελπιστεί σήμερα στο οικονομικό κέρδος και τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του νοικοκυριού του μέσω της ενασχόλησής του με τα τυχερά παιχνίδια, κάτι που από κοινωνιολογικής απόψεως συνδέεται άρρηκτα με την οικονομική κρίση που ταλάνισε τα προηγούμενα χρόνια την Κύπρο. Παρόλο που δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για την ενασχόληση των Κυπρίων με τα τυχερά παιχνίδια πριν την οικονομική κρίση, ώστε να γίνει οποιαδήποτε ασφαλής σύγκριση, εντούτοις φαίνεται ότι τα τυχερά παιχνίδια παρουσιάζονται εν καιρώ οικονομικής κρίσης ως μια πιθανή διέξοδος στα οικονομικά προβλήματα των νοικοκυριών της Κύπρου και ως μια ελπίδα εξασφάλισης εύκολου χρήματος.

Η παρατηρούμενη, ωστόσο, βελτίωση στα οικονομικά των νοικοκυριών του τόπου, η οποία καθρεφτίζεται στη δήλωση περισσοτέρων εκ των μισών συμμετεχόντων στην έρευνα ότι τα μηνιαία τους εισοδήματα διασφαλίζουν μια άνετη διαβίωση στο νοικοκυριό τους, αναμένεται να αποσπάσει την προσοχή ολοένα και περισσότερων παικτών από την εμμονική επιδίωξη του χρηματικού κέρδους και να τους οδηγήσει στην υγιή ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια για καθαρά ψυχαγωγικούς λόγους. Η οικονομική ανόρθωση του Κράτους, σε συνέργεια με τις στοχευόμενες δράσεις προώθησης του υπεύθυνου στοιχηματισμού, συνεπάγεται μακροπρόθεσμα μείωση των ποσοστών προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι και σταδιακή καθιέρωση της συγκεκριμένης ενασχόλησης ως μιας υγιούς δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου.

Άλλωστε, τα υψηλά ποσοστά ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι δεν αποτελούν από μόνα τους λόγο ανησυχίας, καθώς η υγιής ενασχόληση φαίνεται να συνδέεται με την κοινωνικοποίηση των ατόμων και με βελτίωση των σχέσεων των παικτών με τα άτομα του κοινωνικού τους περίγυρου.

Ανησυχητικό είναι, ωστόσο, τόσο από κοινωνιολογικής, όσο και από νομικής πλευράς, το εύρημα της έρευνας ότι η μέση ηλικία, κατά την οποία οι Κύπριοι αρχίζουν να ασχολούνται με τα τυχερά παιχνίδια είναι μόλις τα 12,5 έτη.

Επιπρόσθετα, προκύπτει ότι ένα υψηλό ποσοστό της τάξης του 66% των σημερινών παικτών συνοδεύονταν κατά την πρώτη επαφή τους με το τυχερό παιχνίδι από κάποιο συγγενικό τους πρόσωπο, γεγονός που καταδεικνύει τον καταλυτικό ρόλο της κυπριακής οικογένειας στη διαμόρφωση συμπεριφορών και συνειδήσεων που

Κεφάλαιο 11 | **Συμπεράσματα**

σχετίζονται με τον στοιχηματισμό. Η οικογένεια επομένως, και κυρίως το άρρεν οικογενειακό πρότυπο, το οποίο αναδεικνύεται κατά κανόνα ως ο μυητής των νεαρών παικτών στον κόσμο των τυχερών παιγνίων, φέρει μεγάλο μερίδιο ευθύνης αφενός για την προστασία του ανηλίκου από επικίνδυνα για την ηλικία του ερεθίσματα και αφετέρου, για την καλλιέργεια στον μελλοντικό παίκτη μιας υγιούς στοιχηματικής συμπεριφοράς που θα διέπεται από επίγνωση του μέτρου και των ορίων.

Κατηγοριοποίηση και προφίλ παικτών

Μέσα από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προκύπτουν τρεις κατηγορίες παικτών: Οι παίκτες εκτός κινδύνου, οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς και οι προβληματικοί/παθολογικοί παίκτες.

Η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού της Κύπρου ηλικίας 15 ετών και άνω, και πιο συγκεκριμένα ποσοστό της τάξης του 81% (ή 323.798 παίκτες), κατατάσσεται στη βάση της στοιχηματικής του δραστηριότητας κατά το έτος 2017 στην κατηγορία των παικτών εκτός κινδύνου. Ποσοστό της τάξης του 13% των παικτών τυχερών παιχνιδιών (ή 51.967 παίκτες) κατατάσσονται στην παρούσα φάση στην κατηγορία των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς. Στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παικτών τυχερών παιχνιδιών εκτιμάται ότι κατατάσσεται στην παρούσα φάση το 6% του πληθυσμού (ή 23.985 παίκτες).

Ο εντοπισμός του ποσοστού και η εκτίμηση του ακριβούς αριθμού των Κύπριων παικτών τυχερών παιχνιδιών, οι οποίοι παρουσιάζουν είτε συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς είτε ανήκουν στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παιχτών, είναι ένα ουσιαστικό σημείο αναφοράς για τον σχεδιασμό πολιτικών που θα πρέπει να εφαρμοστούν, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τόσο τα αίτια που οδηγούν παίκτες τυχερών παιχνιδιών στην προβληματική ενασχόληση, καθώς και οι πραγματικές και εν δυνάμει συνέπειες της δράσης και συμπεριφοράς των ατόμων αυτών.

Όσον αφορά το προφίλ των προβληματικών/παθολογικών παικτών, πηγάζει μέσα από την έρευνα ότι μεγαλύτερο κίνδυνο εξάρτησης από το τυχερό παιχνίδι ενέχουν οι παίκτες ηλικίας 65 ετών και άνω, οι νεαροί ενήλικοι παίκτες ηλικίας 18-35 ετών και οι ανήλικοι παίκτες ηλικίας 15-17 ετών, με τους άνδρες να είναι κατά πολύ πιο επιρρεπείς στο φαινόμενο του εθισμού παρά οι γυναίκες. Οι πιθανότητες εκδήλωσης προβληματικής ή και παθολογικής συμπεριφοράς κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι μειώνονται ελαφρώς όσο αυξάνεται το μορφωτικό επίπεδο των παικτών.

Επιπρόσθετα, υπάρχουν ενδείξεις ότι ο βαθμός ικανοποίησης του παίκτη από τη ζωή, τον κοινωνικό περίγυρό του, και ιδίως την οικογένειά του, λειτουργεί αντιστρόφως ανάλογα με την εμφάνιση συμπτωμάτων προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι: Όσο δηλαδή πιο ικανοποιημένος είναι ένας παίκτης από τη ζωή του, την οικογένεια, τους φίλους και τους συναδέλφους/συμφοιτητές του, τόσο λιγότερες είναι οι πιθανότητες να εμφανίσει προβληματική στοιχηματική συμπεριφορά.

Ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι

Παρά τα υψηλά ποσοστά ενασχόλησης των Κυπρίων με τα τυχερά παιχνίδια, εντούτοις μικρό είναι το ποσοστό όσων αφιερώνουν πολύ χρόνο σε αυτά, ενώ για τη συντριπτική πλειοψηφία τους, δηλ. για περισσότερους από εννιά στους δέκα, ο χρόνος ενασχόλησης δεν ξεπερνά τις τρεις ώρες την εβδομάδα.

Όπως και στην περίπτωση του χρόνου ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, έτσι και στην περίπτωση των χρημάτων που ξοδεύουν για τυχερά παιχνίδια, η μεγαλύτερη μερίδα των Κύπριων παικτών αφιερώνει περιορισμένο χρόνο και χρήμα για τυχερά παιχνίδια, παρουσιάζοντας υγιή στοιχηματική συμπεριφορά. Ένα μικρό, ωστόσο, ποσοστό των παικτών φαίνεται να ξοδεύει ανησυχητικά αποθέματα χρόνου και χρήματος στη συγκεκριμένη ενασχόληση και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

Επιπρόσθετα, προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ίδιων των παικτών θεωρούν ότι ο χρόνος και τα χρήματα που ξοδεύουν σε τυχερά παιχνίδια δεν έχουν τύχει σε γενικές γραμμές μεταβολής κατά τον τελευταίο χρόνο. Μάλιστα, ένα σημαντικό ποσοστό των παικτών υποστηρίζει μείωση του χρόνου και των εξόδων του για τυχερά παιχνίδια κατά τον τελευταίο χρόνο. Αυξητική ήταν η τάση μόνο για ένα μικρό ποσοστό, αναφερόμενο σχεδόν αποκλειστικά σε προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες και παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς.

Αναφορικά με τις προτιμήσεις των παικτών σε συγκεκριμένα τυχερά παιχνίδια, συνάγεται μέσα από την έρευνα ότι η πλειοψηφία τους προτιμά το παραδοσιακό ξυστό/κρατικό λαχείο και τα αριθμολαχεία, ενώ λιγότερο δημοφιλή ανάμεσα στους Κύπριους παίκτες φαίνεται να είναι τα τυχερά παιχνίδια «νέας γενιάς», δηλ. τα διαδικτυακά, καθώς επίσης και το ιπποδρομιακό στοίχημα.

Κεφάλαιο 11 | **Συμπεράσματα**

Διαφοροποιήσεις εντοπίζονται, ωστόσο, στις προτιμήσεις των παικτών των τριών κατηγοριών. Ως γενικό συμπέρασμα της ανάλυσης της συμμετοχής στα διάφορα τυχερά παιχνίδια ανά τύπο παικτών, προκύπτει ότι οι μεγαλύτερες αποκλίσεις (διαφορά άνω του 30%) ανάμεσα στη στοιχηματική δραστηριότητα των παικτών εκτός κινδύνου και των προβληματικών/παθολογικών παικτών εντοπίζονται στα ποσοστά συμμετοχής στα τυχερά παιχνίδια τράπουλας, συμπεριλαμβανομένου του πόκερ, στα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, στο αθλητικό στοίχημα -επίγειο και διαδικτυακό- και στα παιχνίδια καζίνο. Οι παίκτες που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς παρουσιάζουν ιδιαίτερα αυξημένη συμμετοχή στο αθλητικό στοίχημα -διαδικτυακό και επίγειο- συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου, με τα παιχνίδια καζίνο, τα παιχνίδια τράπουλας και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια να ακολουθούν ως τα σημαντικότερα σημεία απόκλισης των δύο αυτών τύπων παικτών. Υπάρχουν επομένως ενδείξεις ότι τα παιχνίδια αυτά ενέχουν συγκριτικά μεγαλύτερο κίνδυνο να οδηγήσουν σε πιθανές προβληματικές στοιχηματικές συμπεριφορές.

Από τις αυτο-αναφορές των παικτών σχετικά με τον καταμερισμό των αναλωθέντων σε τυχερά παιχνίδια χρημάτων τους κατά τον τελευταίο χρόνο, εξάγεται το συμπέρασμα ότι η συντριπτική πλειοψηφία των παικτών ξοδεύει είτε αποκλειστικά είτε το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων αυτών σε επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια (off-line). Αυξημένα είναι ωστόσο τα ποσοστά όσων ξοδεύουν περισσότερα ή αποκλειστικά σε διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια στις τάξεις των νεαρότερων παικτών, συμπεριλαμβανομένων των ανηλίκων, καθώς επίσης και στις τάξεις των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά.

Ενδιαφέρον εύρημα είναι, επίσης, ότι μια μεγάλη μερίδα των παικτών, ιδίως των νεαρότερων σε ηλικία, φαίνεται να συνδυάζει τα τυχερά παιχνίδια με την κοινωνική συναναστροφή, καθώς συνοδεύονται από φίλους κατά τη δραστηριότητά τους αυτή. Εξίσου σημαντικό είναι το ποσοστό όσων είναι μόνοι τους, όταν παίζουν τυχερά παιχνίδια, ιδίως ανάμεσα στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες.

Όσον αφορά τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού που παίζουν συνήθως, επτά στους δέκα παίκτες νιώθουν ότι τους γνωρίζουν καλά.

Ο παράγοντας «διαφήμιση» δεν διαδραματίζει, με βάση τις αυτό-αναφορές των παικτών, σημαντικό ρόλο στην απόφαση ενασχόλησής τους με το τυχερό παιχνίδι.

Αντιλήψεις κοινού αναφορικά με την τύχη και τη φύση των τυχερών παιχνιδιών

Τα ευρήματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Κυπρίων, με μικρές αποκλίσεις ανάλογα με την ηλικία, το φύλο και τη στοιχηματική δραστηριότητα, πιστεύει στην καταλυτική επίδραση του παράγοντα «τύχη» για την έκβαση των τυχερών παιχνιδιών. Πιο συγκεκριμένα, η πλειοψηφία του πληθυσμού δεν πιστεύει στην αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους με την αύξηση του αριθμού των χαμένων παιχνιδιών. Η διαπίστωση αυτή είναι ορθή, καθώς βασίζεται σε έναν βασικό κανόνα της στατιστικής, σύμφωνα με τον οποίο οι πιθανότητες να κερδίσει ή να χάσει κάποιος σε ένα τυχερό παιχνίδι είναι οι ίδιες σε κάθε προσπάθεια ανεξάρτητα από τον αριθμό προσπαθειών.

Συναφές με το παραπάνω είναι το γεγονός ότι σε γενικές γραμμές η μεγαλύτερη μερίδα του πληθυσμού δεν πιστεύει στην αποτελεσματικότητα της χρήσης συστήματος ή στρατηγικής κατά την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι, με τους νεαρότερους να παρουσιάζονται, ωστόσο, πιο σύμφωνοι σε σχέση με τους μεγαλύτερους ηλικιακά. Τα μεγαλύτερα ποσοστά ταύτισης με τη δήλωση εντοπίζονται ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες.

Αβεβαιότητα φαίνεται να επικρατεί ανάμεσα στο κοινό σχετικά με τη δυνατότητα καλλιέργειας της δεινότητας ενός παίκτη σε τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση και στη συνεπαγόμενη αύξηση των πιθανοτήτων κέρδους. Πιο θετικοί απέναντι στην προσέγγιση αυτή συγκριτικά με τις υπόλοιπες ομάδες του πληθυσμού παρουσιάζονται οι νεαροί άνδρες και οι παίκτες. Μεταξύ των παικτών μάλιστα, ενστερνίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό την άποψη όσοι παρουσιάζουν κάποιας μορφής προβληματική στοιχηματική συμπεριφορά.

Επιπρόσθετα, η πλειοψηφία του κοινού φαίνεται να μην πιστεύει ιδιαίτερα στο προαίσθημα νίκης στα τυχερά παιχνίδια που τη διακατέχει ορισμένες φορές. Μεγαλύτερη είναι ωστόσο η εμπιστοσύνη στο προαίσθημα νίκης ανάμεσα στις τάξεις των παικτών παρά των μη παικτών τυχερών παιχνιδιών, ενώ η εμπιστοσύνη σε αυτό κινείται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα ανάμεσα στους προβληματικούς/παθολογικούς παίκτες.

Γενικά, συνάγεται ότι οι Κύπριοι αναγνωρίζουν τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει ο παράγοντας «τύχη» στην έκβαση του αποτελέσματος ενός τυχερού παιχνιδιού. Παρ' όλα αυτά φαίνεται ότι ανάμεσα στις τάξεις των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά, τα ποσοστά πίστης στις ικανότητες του παίκτη

Κεφάλαιο 11 | **Συμπεράσματα**

ανεξαρτήτως τύχης είναι αυξημένα σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Διχασμένο παρουσιάζεται, ωστόσο, το κοινό όσον αφορά τα οφέλη που μπορεί να αποφέρει μακροχρόνια ο υπεύθυνος στοιχηματισμός σε αντιδιαστολή με τον μη υπεύθυνο, ένδειξη ότι το κοινό χρήζει περαιτέρω ενημέρωσης σχετικά με τα οφέλη του υπεύθυνου στοιχηματισμού και τους κινδύνους που ενέχει ο μη υπεύθυνος στοιχηματισμός.

Γενικές αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι και τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών

Η διερεύνηση των γενικών αντιλήψεων των Κυπρίων αναφορικά με την ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι, βρίσκει σημαντική μερίδα του κοινού να μην πιστεύει ότι οι παίκτες τυχερών παιχνιδιών μπορούν να βελτιώσουν την οικονομική κατάστασή τους μέσω αυτής της δραστηριότητας. Σε υψηλότερα, ωστόσο, επίπεδα κινείται η πίστη των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά στη δυνατότητα βελτίωσης των οικονομικών τους μέσω των τυχερών παιχνιδιών συγκριτικά με τους παίκτες εκτός κινδύνου.

Διχασμένη εμφανίζεται η κοινή γνώμη απέναντι στην προσέγγιση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια ως ευχάριστης δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου. Υψηλότερα ποσοστά συμφωνίας με την εν λόγω προσέγγιση απαντούν ανάμεσα στις τάξεις των ανδρών, των νεαρότερων ατόμων ηλικίας 18-35 ετών και των παικτών, ενώ ο βαθμός συμφωνίας με την προσέγγιση αυτή φτάνει σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα ανάμεσα στις τάξεις των παικτών με προβληματικότερη στοιχηματική συμπεριφορά λόγω ενδεχομένως των αισθημάτων ευφορίας που τους κατακλύζουν κατά την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια.

Αναφορικά με τις εξελίξεις στον εγχώριο τομέα των τυχερών παιχνιδιών, η κοινή γνώμη ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και στοιχηματικής δραστηριότητας συγκλίνει στο ότι η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια έχει αυξηθεί στην Κύπρο κατά τα τελευταία χρόνια.

Παράλληλα, απαισιόδοξο παρουσιάζεται το κοινό της Κύπρου όσον αφορά την υπεύθυνη στοιχηματική συμπεριφορά της πλειοψηφίας των παικτών τυχερών παιχνιδιών, εκτιμώντας ότι η υπευθυνότητα απουσιάζει κατά την εν λόγω ενασχόληση.

Αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με την πιθανότητα πρόκλησης εθισμού κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια

Επικρατούσα είναι η άποψη ανάμεσα στην κοινή γνώμη σχετικά με τα υψηλά ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στο τυχερό παιχνίδι αναλογικά με τον πληθυσμό της Κύπρου.

Παράλληλα, υψηλό είναι το ποσοστό όσων θεωρούν ότι κάποιο οικείο τους πρόσωπο, το οποίο παίζει τυχερά παιχνίδια ή στοιχηματίζει, παρουσιάζει προβληματική στοιχηματική συμπεριφορά. Τα υψηλά ποσοστά ανησυχίας του ευρύτερου κοινού για τους οικείους του που ασχολούνται με το τυχερό παιχνίδι αποτελεί ένδειξη ευρείας αναγνώρισης του φαινομένου του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως ενός σοβαρού προβλήματος που δύναται να λάβει επικίνδυνες για τη συνοχή του οικογενειακού και ευρύτερου κοινωνικού ιστού προεκτάσεις.

Αυτό επιβεβαιώνεται και μέσα από την ομοφωνία της πλειοψηφίας των Κυπρίων σχετικά με την ανάγκη αντιμετώπισης του φαινομένου του εθισμού στο τυχερό παιχνίδι ως κοινωνικού προβλήματος, του οποίου πρέπει να επιληφθούν οι αρμόδιες αρχές. Στο σημείο αυτό, παρατηρείται επίσης μία τάση αυτογνωσίας των παικτών που ανήκουν στις προβληματικές κατηγορίες.

Όσον αφορά την εθιστική επίδραση των διαφόρων τυχερών παιχνιδιών, εξάγεται το συμπέρασμα ότι τα τυχερά παιχνίδια που παρέχουν στον παίκτη μια ολοκληρωμένη συναρπαστική εμπειρία παιχνιδιού, όπως είναι το καζίνο και τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια, στα οποία η πρόσβαση είναι εύκολη και δυνατή ακόμα και από την άνεση του σπιτιού του παίκτη, εκλαμβάνονται από το κοινό ως πιο εθιστικά σε σύγκριση με τα «παραδοσιακά» τυχερά παιχνίδια, καθώς έχουν την ικανότητα να καθηλώσουν τον παίκτη και να τον συνεπάρουν στον κόσμο τους. Ως πιο «αθώα» θεωρούνται τα απλούστερα και παραδοσιακότερα τυχερά παιχνίδια, όπως τα ξυστά λαχεία, η επίγεια τόμπολα και Bingo και τα αριθμολαχεία.

Απόψεις και αντιλήψεις του κοινού αναφορικά με τα δικαιώματα των παικτών τυχερών παιχνιδιών και τον ρυθμιστικό ρόλο του Κράτους

Σημαντικό εύρημα της έρευνας αποτελεί ότι για τη μεγαλύτερη μερίδα των Κυπρίων η ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι θεωρείται κατά γενική ομολογία δικαίωμα των πολιτών, γεγονός που, αφενός, συνάδει με την ελευθερία των πολιτών από άποψης ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αφετέρου, συνεπάγεται την ανάγκη ορθής διασφάλισης

Κεφάλαιο 11 | **Συμπεράσματα**

του εν λόγω δικαιώματος από το Κράτος, μέσω ορθολογιστικής κρατικής παρέμβασης.

Συναφές με το παραπάνω είναι ότι το κοινό της Κύπρου τάσσεται σε γενικές γραμμές κατά της διά νόμου απαγόρευσης των τυχερών παιχνιδιών. Οι πιο ένθερμοι υποστηρικτές ενός τέτοιου υποθετικού σεναρίου εντοπίζονται στους κύκλους των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω που φαίνεται να προχωρούν σε γενικευμένη δαιμονοποίηση των τυχερών παιχνιδιών και να αντιμετωπίζουν το σενάριο απαγόρευσής τους ως πανάκεια για τα αρνητικά επακόλουθα της ανεύθυνης στοιχηματικής συμπεριφοράς.

Επικρατούσα είναι η άποψη περί αυξημένης συμμετοχής ανηλίκων στο τυχερό παιχνίδι ανάμεσα στην κοινή γνώμη της Κύπρου ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και στοιχηματικής δραστηριότητας, εύρημα που κρούει τον κώδωνα του κινδύνου στις αρμόδιες υπηρεσίες για αυστηρότερη εφαρμογή της νομοθεσίας και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

Επιπρόσθετα, προκύπτει ότι η μεγαλύτερη μερίδα της κοινής γνώμης δεν αντιλαμβάνεται περιορισμό στο παράνομο τυχερό παιχνίδι κατά τα τελευταία χρόνια, στοιχείο που μπορεί να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο βελτίωσης της επικοινωνιακής στρατηγικής που ακολουθούν οι αρμόδιες για την πάταξη του παράνομου τυχερού παιχνιδιού αρχές του Κράτους.

Τέλος, το κοινό της Κύπρου στέλνει μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας ένα ηχηρό μήνυμα στον Κράτος αναφορικά με την ανάγκη αποτελεσματικής ρύθμισης όλων των τομέων των τυχερών παιχνιδιών με στόχο τον περιορισμό της παρανομίας. Νομιμοποιεί, έτσι, τις προσπάθειες του Κράτους, δίνοντας το πράσινο φως για την περαιτέρω ενίσχυση του ρυθμιστικού του ρόλου. Τα ευρήματα αυτά δημιουργούν ένα ισχυρό υπόβαθρο για την επικοινωνιακή πολιτική της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων και ταυτόχρονα αναδεικνύουν την ισχυρή νομιμοποίηση, της οποίας απολαύει ως η Εθνική Αρχή ρύθμισης των τυχερών παιχνιδιών.

Με τη γενικότερη απαίτηση των πολιτών για περαιτέρω ενίσχυση του ρυθμιστικού ρόλου του Κράτους στον τομέα των τυχερών παιχνιδιών συνάδει επίσης η πεποίθηση περίπου επτά εκ των δέκα πολιτών ότι τα υφιστάμενα κρατικά μέτρα όσον αφορά τον τομέα ρύθμισης των τυχερών παιχνιδιών είναι πολύ ή μάλλον επιεική.

Βαθμός ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με τη συμβολή του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια

Μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας, καθίσταται σαφές ότι το κοινό της Κύπρου βαθμολογείται στην παρούσα φάση με απροβίβαστο όσον αφορά την ενημέρωσή του σχετικά με τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, καθώς επίσης και επί των θεμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης του φαινομένου του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια.

Οι Κύπριοι παρουσιάζονται εν πολλοίς απροετοίμαστοι για την αντιμετώπιση περιστατικών εθισμού στο τυχερό παιχνίδι, κάτι που θα πρέπει να απασχολήσει τις αρμόδιες αρχές. Λίγο πιο ενθαρρυντικά είναι τα αποτελέσματα όσον αφορά την ένδειξη προθυμίας μεγάλης μερίδας του πληθυσμού να αναζητήσει βοήθεια από ειδικό σε περίπτωση διαπίστωσης προβληματικής στοιχηματικής συμπεριφοράς.

Το έργο της ενημέρωσης και επιμόρφωσης των πολιτών επί του θέματος με τρόπο άμεσο και αποτελεσματικό, καθώς επίσης και η περαιτέρω ανάπτυξη και εκμοντερνισμός των υποδομών στήριξης, αναδύεται ως μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει το Κράτος και οι αρμόδιοι φορείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Εισηγήσεις

Κεφάλαιο 12 | **Εισηγήσεις**

Σε συνέχεια της ανάλυσης και της αποτίμησης των αποτελεσμάτων της πρώτης Παγκύπριας Ποσοτικής Μελέτης και Έρευνας σχετικά με τον Επηρεασμό, τη Συμπεριφορά και τα Χαρακτηριστικά των Χρηστών Τυχερών Παιχνιδιών, παρατίθενται στην τελευταία αυτή ενότητα συγκεκριμένες εισηγήσεις στη βάση των πορισμάτων προς περαιτέρω αξιοποίηση από την Εθνική Αρχή Στοιχημάτων Κύπρου.

Ενίσχυση του ρυθμιστικού ρόλου του Κράτους και διαμόρφωση Εθνικής Στρατηγικής επί του χειρισμού θεμάτων που άπτονται των τυχερών παιχνιδιών

Πρωτίστως, τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν την στρατηγική του Κράτους για περαιτέρω αποτελεσματική ρύθμιση των διαφόρων πτυχών που αφορούν τα τυχερά παιχνίδια. Παράλληλα, τονίζουν την αναγκαιότητα ομοιογένειας, επίβλεψης, εφαρμογής και ελέγχου των διαφόρων νομοθεσιών που διέπουν τα τυχερά παιχνίδια υπό την εποπτεία της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων.

Η κατάφωρη απαίτηση των πολιτών για ενίσχυση του ρόλου του Κράτους όσον αφορά τη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, όπως αυτή καταδεικνύεται μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας, αιτιολογεί τις συνεχείς προσπάθειες του Κράτους για επικαιροποίηση της νομοθεσίας και αποτελεσματικότερη ρύθμιση, ούτως ή άλλως των τυχερών παιχνιδιών, με καλύτερο παράδειγμα τη νομοθεσία που αφορά τα καζίνο, η οποία κρίνεται ως ιδιαιτέρως αποτελεσματική.

Ως εκ των προαναφερθέντων και με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση του ρυθμιστικού ρόλου του Κράτους όσον αφορά τα τυχερά παιχνίδια, παρατίθενται οι ακόλουθες εισηγήσεις, στον βαθμό που κριθούν νομικά εφικτές:

Α) Αποτελεσματική εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Β) Αποτελεσματική ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, στο πλαίσιο της πολιτικής του Κράτους για εξορθολογισμό της υφιστάμενης νομοθεσίας υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Γ) Ενίσχυση του ρόλου και λόγου της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων, ως του φορέα εκείνου που ελέγχει την ομοιογένεια όσον αφορά την επίβλεψη, εφαρμογή και έλεγχο της νομοθεσίας για τα διάφορα τυχερά παιχνίδια.

Δ) Νομοθετική ενίσχυση του ρόλου της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων όσον αφορά στην ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους από την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, αλλά και την ενίσχυση των παρεμβατικών προγραμμάτων και των εκστρατειών διαφώτισης του κοινού, με τρόπο που να συνάδει με το υπό υλοποίηση Σχέδιο Δράσης της Αρχής.

Ε) Καταρτισμός και υλοποίηση μιας Εθνικής Στρατηγικής για τα τυχερά παιχνίδια που να τονίζει τον ρόλο του Κράτους όσον αφορά τη ρύθμισή τους, αλλά και να προσδιορίζει θεματικά, χρονικά και ανά τομέα τις δράσεις του Κράτους όσον αφορά τα τυχερά παιχνίδια.

Εστιάζοντας στο τελευταίο σημείο, τονίζεται η αναγκαιότητα συνομολόγησης, υιοθέτησης και υλοποίησης μιας ολοκληρωμένης Εθνικής Στρατηγικής που να άπτεται όλων των πτυχών – νομικών, κοινωνικών και άλλων – που αφορούν τα τυχερά παιχνίδια, θέτοντας πλέον σε ένα πλαίσιο με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα τις δράσεις του Κράτους αλλά και όλων των εμπλεκομένων φορέων. Προηγούμενες εμπειρίες με τη συνομολόγηση ανάλογων Στρατηγικών διδάσκουν ότι το εγχείρημα ενέχει μεν εγγενείς δυσκολίες, οι οποίες εντούτοις αντισταθμίζονται στην προκειμένη περίπτωση από τη δέσμευση του Κράτους για περαιτέρω ρύθμιση των ζητημάτων που αφορούν τα τυχερά παιχνίδια με τρόπο ολιστικό, συνολικό και αποτελεσματικό.

Ως πρώτο βήμα προς βραχυπρόθεσμη εφαρμογή, κατατίθεται η εισήγηση για μια πολιτική επικοινωνίας και διάδρασης με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του τυχερού παιχνιδιού και του στοιχήματος, σε επίπεδο πολιτείας, θεσμών, επιχειρηματιών, παικτών και φορέων παροχής ενημέρωσης και βοήθειας, με στόχο την ανταλλαγή απόψεων και την υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών στα πεδία ενδιαφέροντος. Ένας από τους κύριους στόχους που τίθενται είναι και η αναζήτηση ενός μείγματος κινήτρων και κυρώσεων για περιορισμό του παράνομου ή αρρύθμιστου τυχερού παιχνιδιού και στοιχήματος.

Τα πορίσματα της έρευνας αναδεικνύουν μια ισχυρή βάση νομιμοποίησης και αποδοχής της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων, ως θεσμού ρύθμισης των τυχερών παιχνιδιών και ως φορέα αναβάθμισης του τρόπου, με τον οποίο θα καταστεί εφικτή η οικοδόμηση διαύλων επικοινωνίας ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς αναφορικά με τα ουσιώδη ζητήματα που άπτονται του τυχερού παιχνιδιού.

Η κατάρτιση μιας ενιαίας στρατηγικής στη βάση ενός κοινού προγράμματος για τα τυχερά παιχνίδια και ο συντονισμός των διαφόρων δράσεων και ενεργειών των εμπλεκόμενων φορέων αναμένεται, αφενός, να ενδυναμώσει τον βαθμό ενημέρωσης του κοινού για τον ρό-

Κεφάλαιο 12 | **Εισηγήσεις**

λο του Κράτους όσον αφορά τη ρύθμιση του τυχερού παιχνιδιού και να τον ενισχύσει στα μάτια των πολιτών, και αφετέρου, να καταστήσει αποτελεσματικότερες τις προσπάθειες των διαφόρων αρμόδιων φορέων της Δημοκρατίας για ελαχιστοποίηση των αρνητικών συνεπειών από την προβληματική ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι.

Περαιτέρω διερεύνηση επιμέρους ζητημάτων

Η παγκύπρια έρευνα, η οποία διενεργήθηκε με πρωτοβουλία της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων και παρέχει για πρώτη φορά μετρήσιμα στοιχεία για ένα πεδίο που μέχρι πρότινος διέπετο από έλλειψη εξειδικευμένων εθνικών μελετών, δημιουργεί ταυτόχρονα το υπόβαθρο περαιτέρω διερεύνησης επιμέρους ζητημάτων που αναδεικνύονται μέσα από τα ευρήματά της.

Το σημαντικότερο εξ αυτών των ζητημάτων είναι η εις βάθος διερεύνηση των αιτιών εκείνων που οδήγησαν μερίδα των παικτών στην ανάπτυξη προβληματικών στοιχηματικών συμπεριφορών, καθώς επίσης και η περαιτέρω εξακρίβωση των συνηθειών τους. Επιπρόσθετα, διερεύνησης χρήζει η περίπτωση των παικτών που παρουσιάζουν συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς, ώστε να διασφαλιστεί η αποτροπή καλλιέργειας των προβληματικών συνηθειών τους και η σταδιακή μετάθεσή τους στην κατηγορία των παικτών εκτός κινδύνου.

Τα ευρήματα της έρευνας θέτουν επίσης τις βάσεις για περαιτέρω διερεύνηση των τάσεων στον τομέα των διαδικτυακών παιχνιδιών και του διαδικτυακού στοιχήματος, ο οποίος φαίνεται να κερδίζει σταδιακά έδαφος ανάμεσα στις νεαρότερες ηλικιακές ομάδες και να προσελκύει μάλιστα ανηλίκους. Η ολοένα και μεγαλύτερη εξοικείωση των νεαρότερων στρωμάτων του πληθυσμού με τις ψηφιακές τεχνολογίες επικοινωνίας σε συνδυασμό με την αυξανόμενη προσφορά τυχερών παιχνιδιών σε καινούριες μορφές διαμορφώνουν ένα δυναμικό περιβάλλον εκκόλαψης νέων συνηθειών και συμπεριφορών σε σχέση με τα τυχερά παιχνίδια, το οποίο θα πρέπει να χαρτογραφηθεί με μεγαλύτερη ακρίβεια, με στόχο την καλύτερη δυνατή κατανόησή του.

Τέλος, προτείνεται όπως για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και τη συστηματική παρακολούθηση των τάσεων ανάμεσα στους Κυπρίους, καθιερωθεί η παγκύπρια έρευνα επιπολασμού του φαινομένου του εθισμού σε ετήσια βάση. Μόνο μέσα από τη συστηματική παρακολούθηση των απόψεων, αντιλήψεων και συνηθειών του ευρύτερου κοινού θα καταστεί δυνατή η εξακρίβωση των οιωνδήποτε τάσεων και η ανίχνευση μεταβολών στη στοιχηματική συμπεριφορά, αλλά και κουλτούρα των Κυπρίων.

Επιμόρφωση του κοινού και εμπλοκή της οικογένειας στο εγχείρημα προώθησης του Υπεύθυνου Στοιχηματισμού

Ένα σημαντικό κεφάλαιο, το οποίο προκύπτει μέσα από τα πορίσματα της έρευνας και αφορά την Εθνική Αρχή Στοιχημάτων και άλλους κρατικούς θεσμούς και φορείς, είναι η ελλιπής ενημέρωση του κοινού για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης συμπεριφορών προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι. Ως εκ τούτου, κρίνεται αναγκαίο να ενισχυθούν και να εντατικοποιηθούν οι υφιστάμενες προσπάθειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για θέματα Υπεύθυνου Στοιχηματισμού, μέσα και από συντονισμένες προσπάθειες διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων.

Στο πλαίσιο του εγχειρήματος ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, ιδίως των νεανικών στρωμάτων, η επίσημη ιστοσελίδα του Responsible Gaming που λειτουργεί υπό την αιγίδα της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων δύναται να διαδραματίσει μελλοντικά δυναμικότερο και ουσιαστικότερο ρόλο υπό την προϋπόθεση της περαιτέρω διάδοσής της ανάμεσα στους πολίτες και τη συνέχιση της συστηματικής επικαιροποίησης του περιεχομένου της.

Ο καταλυτικός ρόλος της οικογένειας στη διαμόρφωση των σχετιζομένων με το τυχερό παιχνίδι συνειδήσεων, όπως αυτός προκύπτει μέσα από τα ευρήματα της έρευνας, υποδεικνύει την αναγκαιότητα εμπλοκής της συνιστώσας αυτής στην όλη προσπάθεια καλλιέργειας υγιούς στοιχηματικής συμπεριφοράς στους μελλοντικούς πολίτες του τόπου. Καθώς η επίδραση των μελών της οικογένειας στη διαμόρφωση της στοιχηματικής συμπεριφοράς των νεαρότερων μελών της κοινωνίας καταδεικνύεται καθοριστικής σημασίας, η δημιουργία των κατάλληλων μηχανισμών για τη διαφώτιση και καθοδήγηση των γονέων σε σχέση με τον υπεύθυνο στοιχηματισμό και τους κινδύνους που ελλοχεύει η προβληματική ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι, καθώς επίσης και η έκθεση του ανηλίκου σε ακατάλληλα για την ηλικία του ερεθίσματα, κρίνεται εκ των ων ουκ άνευ για τα κυπριακά δεδομένα.

Η επιμόρφωση του κοινού της Κύπρου γύρω από τα θέματα του υπεύθυνου στοιχηματισμού και η γαλούχηση των νέων γενεών με τις αρχές του μέτρου και της επίγνωσης των ορίων μέσω της παιδείας αναμένεται να οδηγήσει μακροπρόθεσμα στη μείωση των ποσοστών προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι και τη σταδιακή καθιέρωση της συγκεκριμένης ενασχόλησης ως μιας υγιούς δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου.

Συναφής Δευτερεύουσα Βιβλιογραφία

Acil Allen Consulting, The Social Research Centre and the Problem Gambling Research and Treatment Centre, *Third Social and Economic Impact Study of Gambling in Tasmania. Vol. 2.: Tasmanian: 2013 Tasmanian Gambling Prevalence Survey*, Melbourne 2014.

Conolly, A. κ.ά., *Gambling behaviour in Great Britain in 2015. Evidence from England, Scotland and Wales,* London 2017.

Directorate General for the Regulation of Gambling, *Report Online gambler profile analysis 2015,* Hacienda 2015.

Directorate General for the Regulation of Gambling, *Study on the prevalence, behaviour and characteristics of users of games of chance in Spain 2015,* Hacienda 2015.

Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ), *Παιγνιομηχανήματα και Εθισμός,* Τεύχος 1, 2016.

ESPAD - *The European School Survey Project on Alcohol and other Drugs,* 2015.

Floros, G. κ.ά, "Adolescent Online Gambling in Cyprus: Associated School Performance and Psychopathology", J*ournal of Gambling Studies* 31 (2015), 367-384.

Griffiths, M., "Internet Gambling: Issues, Concerns, and Recommendations", *Cyber Psychology & Behavior* 6 (2003), 557-568.

Griffiths, M., *Problem gambling in Europe: An overview,* Nottingham 2009.

Gupta, R. & Derevensky J. L., "Adolescent Gambling Behavior: A Prevalence Study and Examination of the Correlates Associated with Problem Gambling", *Journal of Gambling Studies* 14 (1998), 319-345.

Gupta, R. & Derevensky J. L., "Gambling Practices among Youth: Etiology, Prevention and Treatment" στο: C. A., Essau (επιμ.), *Adolescent Addiction: Epidemiology, Assessment, and Treatment,* Amsterdam κ.α. 2008, 207-229.

Health Sponsorship Council, *New Zealanders' Knowledge, Views and Experience of Gambling and Gambling Harm: Results from the 2010 Health and Lifestyles Survey,* Wellington 2012.

Hing, N. κ.ά., "Demographic, Behavioural and Normative Risk Factors for Gambling Problems Amongst Sports Bettors", *Journal of Gambling Studies* 32 (2016), 625-641.

Κυπριακή Δημοκρατία, *Ο Περί Στοιχημάτων Νόμος του 2012 της Κυπριακής Δημοκρατίας (106(I)/2012).*

Massatti, R. κ.ά., *2012 Survey of At-Risk and Problem Gambling Prevalence Among Ohioans Adolescent Gambling Behavior: A Prevalence Study and Examination of the Correlates Associated with Problem Gambling,* Columbus-OH 2015.

Ministry of Finance - Gaming Policy and Enforcement Branch, *2014 British Columbia Problem Gambling Prevalence Study. Final Report,* 2014.

Raylu, N., Oei, T.P., "Role of culture in gambling and problem gambling", *Clinical Psychology Review* 23 (2004), 1087–1114.

Συναφής Δευτερεύουσα Βιβλιογραφία

St-Pierre, R., Derevensky, J. L., "Youth Gambling Behavior: Novel Approaches to Prevention and Intervention", *Current Addiction Reports* 3 (2016), 157-165.

UK Gambling Commission, *Young people and gambling 2017. A research study among 11-16 year olds in Great Britain,* 2017.

UK Gambling Commission, *Gambling participation in 2017: Behaviour, awareness and attitudes. Annual report,* 2018.

Victorian Responsible Gambling Foundation, *Background Paper. Risk Factors for Problem Gambling: Environmental, Geographic, Social, Cultural, Demographic, Socio-economic, Family and Household,* Victoria 2015.

Victorian Responsible Gambling Foundation, *Study of Gambling and Health in Victoria. Findings from the Victorian Prevelance Study 2014,* Victoria 2015.

Wardle, H. κ.ά, *British Gambling Prevalence Survey 2010,* National Centre for Social Research 2011.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Εισαγωγικά

Εισαγωγή: *Αρχικά, θα ήθελα να σας ρωτήσω κάποιες γενικές απόψεις σας για τη ζωή σας.*

1. Χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου ικανοποιημένος/η και 10=πολύ ικανοποιημένος/η, πόσο ικανοποιημένος/η θα λέγατε ότι είστε από την ζωή σας;

ΕΡ. 1: Κλίμακα Αξιολόγησης (1= καθόλου ικανοποιημένος/η, 10=πολύ ικανοποιημένος/η)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

2. Χρησιμοποιώντας και πάλι μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου καλές και 10=πολύ καλές, πόσο καλές θα λέγατε ότι είναι οι σχέσεις σας με ……; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ**

	ΕΡ. 2: Κλίμακα Αξιολόγησης (1= καθόλου καλές, 10=πολύ καλές)									
Α. Οικογένεια	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Β. Φίλους	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Γ. Συναδέλφους/ Συμφοιτητές	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

3. Ποια είναι τα χόμπι σας και οι δραστηριότητές σας κατά τον ελεύθερό σας χρόνο; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

Τηλεόραση	01
Αθλητισμός/Γυμναστήριο	02
Βιντεοπαιχνίδια	03
Χορός/Τραγούδι/Ζωγραφική/Βιβλία/Φωτογραφίες	04
Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης/Διαδίκτυο	05
Ψάρεμα/Κυνήγι/Μαγειρική	06
Άλλο (**Διευκρινίστε**……..)	16
Δεν έχω χόμπι/ ελεύθερο χρόνο	17
Δεν γνωρίζω	18
Δεν απαντώ	19

 All Rights Reserved

4. Χρησιμοποιώντας και πάλι μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου ικανοποιημένος/η και 10=πολύ ικανοποιημένος/η, πόσο ικανοποιημένος/η θα λέγατε ότι είστε γενικά από την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού σας;

ΕΡ. 4: Κλίμακα Αξιολόγησης (1= καθόλου ικανοποιημένος/η, 10=πολύ ικανοποιημένος/η)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

5. Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τα οικονομικά του νοικοκυριού σας, ποια από τις παρακάτω δηλώσεις ισχύει καλύτερα στην περίπτωσή σας; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Βγάζουμε αρκετά χρήματα, ώστε να μας περισσεύουν στο τέλος του μήνα	1
Βγάζουμε αρκετά χρήματα, ώστε να περνάμε άνετα τον μήνα μας	2
Βγάζουμε τόσα μόνο χρήματα, ώστε μετά δυσκολίας να περνάμε τον μήνα μας	3
Τα χρήματα που βγάζουμε δεν επαρκούν για τις ανάγκες του μήνα μας	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Γενικές απόψεις και αντιλήψεις για τα τυχερά παιχνίδια

Εισαγωγή: *Και τώρα, θα ήθελα τις απόψεις σας σχετικά με τα τυχερά παιχνίδια.*

6. Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε εσείς προσωπικά με τις παρακάτω απόψεις διαφόρων ατόμων σχετικά με τα τυχερά παιχνίδια;

	Διαφωνώ απόλυτα	**Μάλλον διαφωνώ**	**Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ**	**Μάλλον συμφωνώ**	**Συμφωνώ απόλυτα**	**Δεν γνωρίζω**	**Δεν απαντώ**
Α. Ο κόσμος έχει δικαίωμα να παίζει τυχερά παιχνίδια όποτε θέλει	1	2	3	4	5	8	9
Β. Ο τζόγος είναι ένα ελάττωμα, ένα ναρκωτικό ή μια ασθένεια, στην οποία προσκολλάσαι	1	2	3	4	5	8	9
Γ. Ο τζόγος είναι απειλή για την οικογενειακή ζωή/ επαγγελματική ανέλιξη/ κοινωνική ζωή	1	2	3	4	5	8	9
Δ. Με τα τυχερά παιχνίδια μπορείς να κερδίσεις χρήματα και να βελτιώσεις την οικονομική σου κατάσταση	1	2	3	4	5	8	9
Ε. Όσον αφορά την πρόκληση εξάρτησης, τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια (on-line) είναι πιο εθιστικά από τα επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	5	8	9
ΣΤ. Τα τυχερά παιχνίδια είναι ένας τρόπος να διασκεδάζεις και να περνάς την ώρα σου	1	2	3	4	5	8	9
Ζ. Η πλειοψηφία των ανθρώπων που παίζουν τυχερά παιχνίδια, παίζουν υπεύθυνα	1	2	3	4	5	8	9
Η. Το κράτος οφείλει να απαγορεύσει τα τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	5	8	9
Θ. Το κράτος οφείλει να ρυθμίζει αποτελεσματικά όλους τους τομείς των τυχερών παιχνιδιών, έτσι ώστε να περιορίζει την παρανομία	1	2	3	4	5	8	9

 All Rights Reserved

7. Τώρα, θα σας αναφέρω κάποιες δηλώσεις που ακούστηκαν σχετικά με την ενασχόληση των Κυπρίων με τα τυχερά παιχνίδια και θα ήθελα να μου πείτε σε ποιο βαθμό συμφωνείτε εσείς προσωπικά με την κάθε δήλωση.

	Διαφωνώ απόλυτα	**Μάλλον διαφωνώ**	**Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ**	**Μάλλον συμφωνώ**	**Συμφωνώ απόλυτα**	**Δεν γνωρίζω**	**Δεν απαντώ**
Α. Η ενασχόληση των Κυπρίων με το τυχερό παιχνίδι έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια	1	2	3	4	5	8	9
Β. Στην Κύπρο πολλοί ανήλικοι παίζουν τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	5	8	9
Γ. Στην Κύπρο γίνεται επαρκής έλεγχος των υποστατικών και των ιστοσελίδων που παρέχουν υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών	1	2	3	4	5	8	9
Δ. Το παράνομο τυχερό παιχνίδι έχει περιοριστεί στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια	1	2	3	4	5	8	9
Ε. Τα ποσοστά ατόμων με προβλήματα εθισμού στον τζόγο είναι υψηλά για τα δεδομένα της Κύπρου	1	2	3	4	5	8	9
ΣΤ. Ο εθισμός στον τζόγο αποτελεί στις μέρες μας κοινωνικό πρόβλημα και θα πρέπει να απασχολήσει τις αρμόδιες αρχές	1	2	3	4	5	8	9

All Rights Reserved

8. Και τώρα, θα ήθελα να μου πείτε σε ποιο βαθμό συμφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις που ακούσαμε από παίκτες σχετικά με τις πιθανότητες κέρδους στα τυχερά παιχνίδια.

	Διαφωνώ απόλυτα	**Μάλλον διαφωνώ**	**Μάλλον συμφωνώ**	**Συμφωνώ απόλυτα**	**Δεν γνωρίζω**	**Δεν απαντώ**
Α. Όταν έχεις χάσει πολλές συνεχόμενες φορές, έχεις περισσότερες πιθανότητες να κερδίσεις	1	2	3	4	8	9
Β. Μπορείς να κερδίσεις περισσότερα, αν ακολουθείς συγκεκριμένο σύστημα ή στρατηγική	1	2	3	4	8	9
Γ. Κάποιες μέρες νιώθω ότι θα κερδίσω, αν παίξω τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
Δ. Όσο πιο συχνά παίζεις τυχερά παιχνίδια που εμπεριέχουν κάποιου είδους ικανότητα ή γνώση (π.χ. αθλητικό στοίχημα, πόκερ κτλ.), τόσο καλύτερος παίκτης γίνεσαι και αυξάνονται οι πιθανότητες κέρδους	1	2	3	4	8	9
Ε. Αυτός που είναι καλός σε κάποιο τυχερό παιχνίδι θα κερδίζει, ακόμα κι όταν δεν έχει την τύχη με το μέρος του	1	2	3	4	8	9
ΣΤ. Αυτός που παίζει υπεύθυνα μακροχρόνια θα έχει περισσότερο όφελος από κάποιον που παίζει ανεύθυνα	1	2	3	4	8	9

 All Rights Reserved

9. Ποια τυχερά παιχνίδια γνωρίζετε ή έχετε ακουστά; Κάποιο άλλο; **ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΧΤΕΣ - Σημειώστε την πρώτη μάρκα που θα αναφέρει στην πρώτη στήλη και όλες τις άλλες ξεχωριστά στη δεύτερη στήλη**

10. Εσείς προσωπικά ποιο/ποια από τα παρακάτω τυχερά παιχνίδια έχετε παίξει έστω και μια φορά στο παρελθόν; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ 01-11 – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΧΤΕΣ**

	Ερ. 9		**Ερ. 10**
	Πρώτη αναφορά	**Άλλες αναφορές**	**Έπαιξε στο παρελθόν**
Ξυστό/Κρατικό λαχείο	01	01	01
Κληρώσεις	02	02	02
Αθλητικό στοίχημα σε πρακτορείο	03	03	03
Αριθμολαχεία σε πρακτορείο ΟΠΑΠ (Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, ΚΙΝΟ, Super 3, Extra 5)	04	04	04
Τράπουλα/Πόκερ	05	05	05
Παιχνίδια καζίνο	06	06	06
Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια	07	07	07
Διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα	08	08	08
Παιγνιομηχάνημα/Slot machine (κουλοχέρης, «φρουτάκια»)	09	09	09
Τόμπολα/Bingo σε αίθουσα	10	10	10
Ιπποδρομιακό στοίχημα	11	11	11
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16	16	16
Δεν έχω παίξει ποτέ τυχερά παιχνίδια	17	17	17
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	18	18	18
Δεν απαντώ	19	19	19

11. Σε ποιο βαθμό θα λέγατε ότι σας επηρεάζουν στο να παίξετε κάποιο τυχερό παιχνίδι οι σχετικές διαφημίσεις;

Πολύ	1
Αρκετά	2
Λίγο	3
Καθόλου	4

 All Rights Reserved

12. Σε μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=λίγο και 10=πάρα πολύ, σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι μπορεί να οδηγήσει σε εθισμό το κάθε ένα από τα παρακάτω τυχερά παιχνίδια; **ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΜΙΑ-ΜΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΟΝ ΒΑΘΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΕΜΙΑ**

Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Slot machine (κουλοχέρης, «φρουτάκια»)	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Τόμπολα/Bingo	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Καζίνο	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Τράπουλα/Πόκερ	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Αριθμολαχεία (π.χ. Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ)	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Αθλητικό στοίχημα σε πρακτορεία στοιχημάτων	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Ιπποδρομιακό στοίχημα	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Ξυστά λαχεία	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

13. Εσείς προσωπικά έχετε παίξει κάποια στιγμή στο παρελθόν τυχερά παιχνίδια;

Ναι	1	**Ερώτηση 15**
Όχι	2	**Ερώτηση 14**
Δεν γνωρίζω	8	
Δεν απαντώ	9	

14. Για ποιο/ποιους λόγο/ους δεν παίζετε τυχερά παιχνίδια; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

Δεν μου αρέσουν/Δεν με ελκύουν	01	**ΕΝΟΤΗΤΑ Δ**
Δεν έχω την οικονομική δυνατότητα	02	
Είναι χάσιμο χρόνου και/ή χρημάτων. Δεν κερδίζω ποτέ. Προτιμώ να ξοδεύω τον χρόνο/τα χρήματά μου σε άλλα πράγματα.	03	
Θεωρώ ότι η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι ταμπού	04	
Φοβάμαι για πιθανό εθισμό	05	
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16	
Δεν γνωρίζω	18	
Δεν απαντώ	19	

 All Rights Reserved

15. Ποιο/α τυχερό/ά παιχνίδι/α έχετε παίξει κατά τους τελευταίους 12 μήνες; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

16. Ποιο/α από αυτά έχετε παίξει κατά τον τελευταίο μήνα; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

17. Και ποιο από αυτά παίζετε πιο συχνά; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

	ΕΡ.15 12 Μήνες	**ΕΡ.16 Τελευταίο Μήνα**	**ΕΡ.17 Πιο συχνά**
Ξυστό/Κρατικό λαχείο	01	01	01
Κληρώσεις	02	02	02
Αθλητικό στοίχημα σε πρακτορείο	03	03	03
Αριθμολαχεία σε πρακτορείο ΟΠΑΠ (Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, ΚΙΝΟ, Super 3, Extra 5)	04	04	04
Τράπουλα/Πόκερ	05	05	05
Παιχνίδια καζίνο	06	06	06
Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια	07	07	07
Διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα	08	08	08
Παιγνιομηχάνημα/Slot machine (κουλοχέρης, «φρουτάκια»)	09	09	09
Τόμπολα/Bingo σε αίθουσα	10	10	10
Ιπποδρομιακό στοίχημα	11	11	11
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16	16	16
Δεν έχω παίξει τυχερά παιχνίδια σε αυτό το διάστημα	17	17	17
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	18	18	18
Δεν απαντώ	19	19	19

18. Θεωρείτε ότι γνωρίζετε καλά τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού που παίζετε συνήθως;

Ναι	1
Όχι	2

 All Rights Reserved

19. Συνήθως με ποιον/ποιους είστε, όταν παίζετε τυχερά παιχνίδια; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

Μόνος μου	01
Με τον πατέρα μου	02
Με τη μητέρα μου	03
Με τον αδελφό/αδελφή μου	04
Με τον παππού μου	05
Με κάποιο άλλο συγγενή	06
Με φίλους	07
Με τον/την σύντροφό μου	08
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν θυμάμαι	18
Δεν απαντώ	19

20. Σε ποια ηλικία παίξατε για πρώτη φορά κάποιο τυχερό παιχνίδι; **ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΗ ΗΛΙΚΙΑ**

Σημείωσε ακριβή ηλικία **(ΔΕΚΤΕΣ ΤΙΜΕΣ 1-99)**	_____ ετών
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	08
Δεν απαντώ	09

21. Ποιο ήταν το πρώτο τυχερό παιχνίδι που παίξατε τότε; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

Ξυστό/Κρατικό λαχείο	01
Κληρώσεις	02
Αθλητικό στοίχημα σε πρακτορείο	03
Αριθμολαχεία σε πρακτορείο ΟΠΑΠ (Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, ΚΙΝΟ, Super 3, Extra 5)	04
Τράπουλα/Πόκερ	05
Παιχνίδια καζίνο	06
Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια	07
Διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα	08
Παιγνιομηχάνημα/Slot machine (κουλοχέρης, «φρουτάκια»)	09
Τόμπολα/Bingo σε αίθουσα	10
Ιπποδρομίες	11
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	18
Δεν απαντώ	19

All Rights Reserved

22. Με ποιον ήσασταν κατά την πρώτη σας αυτή επαφή με τυχερά παιχνίδια; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

Μόνος μου	01
Με τον πατέρα μου	02
Με τη μητέρα μου	03
Με τον αδελφό/αδελφή μου	04
Με τον παππού μου	05
Με κάποιο άλλο συγγενή	06
Με φίλους	07
Με τον/την σύντροφό μου	08
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν θυμάμαι	18
Δεν απαντώ	19

23. Για ποιους λόγους παίζετε τυχερά παιχνίδια; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

Για να κερδίσω χρήματα	01
Για διασκέδαση	02
Για να αποδεικνύω τις ικανότητές μου	03
Για να είμαι με άλλους ανθρώπους/κοινωνική συναναστροφή	04
Είναι συνήθεια/παράδοση/ θεσμός	05
Από βαρεμάρα/ανία	06
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν γνωρίζω	18
Δεν απαντώ	19

All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Αξιολόγηση συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια

Εισαγωγή: *Ορισμένες από τις επόμενες ερωτήσεις μπορεί να μην ισχύουν στην περίπτωσή σας, αλλά σας παρακαλώ όπως για τους σκοπούς της έρευνας είστε όσο πιο ακριβής μπορείτε. Θα ήθελα να έχετε υπόψη σας τους τελευταίους 12 μήνες κατά την απάντησή σας στις ερωτήσεις που ακολουθούν.*

24. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πόσες περίπου ώρες υπολογίζετε ότι ξοδεύετε εβδομαδιαίως παίζοντας τυχερά παιχνίδια;

Λιγότερο από 1 ώρα	1
Μεταξύ 1 και 3 ώρες	2
Μεταξύ 4 και 5 ώρες	3
Μεταξύ 6 και 10 ώρες	4
Μεταξύ 11 και 20 ώρες	5
Περισσότερο από 20 ώρες	6
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

25. Χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=ελάχιστος και 10= πάρα πολύς, πώς θα χαρακτηρίζατε τον χρόνο που περνάτε εβδομαδιαία παίζοντας τυχερά παιχνίδια ή στοιχηματίζοντας;

ΕΡ. 25: Κλίμακα Αξιολόγησης (1=ελάχιστος χρόνος, 10=πάρα πολύς)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

26. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πόσα περίπου χρήματα ξοδεύετε μηνιαίως σε τυχερά παιχνίδια γενικά;

Λιγότερα από 10 Ευρώ	1
Από 10 μέχρι 50 Ευρώ	2
Από 50,01 μέχρι 100 Ευρώ	3
Από 100,01 μέχρι 300 Ευρώ	4
Περισσότερα από 300 Ευρώ	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

27. Και πάλι αναλογιζόμενος/η τους τελευταίους 12 μήνες, τι ποσοστό περίπου αυτών των χρημάτων ξοδεύετε στα επίγεια/παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια και τι ποσοστό στα διαδικτυακά (on-line); **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

100% σε διαδικτυακά	1
Μεγαλύτερο ποσοστό στα διαδικτυακά παρά στα επίγεια/παραδοσιακά	2
Εξίσου σε διαδικτυακά και επίγεια/παραδοσιακά	3
Μεγαλύτερο ποσοστό στα επίγεια/παραδοσιακά παρά στα διαδικτυακά	4
100% στα επίγεια/παραδοσιακά	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

28. Χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=ελάχιστα και 10= πάρα πολλά, πώς θα χαρακτηρίζατε τα χρήματα που ξοδεύετε εβδομαδιαίως παίζοντας τυχερά παιχνίδια ή στοιχηματίζοντας;

ΕΡ. 28: Κλίμακα Αξιολόγησης (1=ελάχιστα, 10=πάρα πολλά)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

29. Θα λέγατε ότι κατά τους τελευταίους 12 μήνες, τα χρήματα που ξοδεύετε σε τυχερά παιχνίδια μειώθηκαν, έμειναν τα ίδια ή αυξήθηκαν;

Μειώθηκαν	1
Έμειναν τα ίδια	2
Αυξήθηκαν	3
Είναι ο πρώτος χρόνος που παίζω τυχερά παιχνίδια	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

30. Και όσον αφορά τον χρόνο που αφιερώνετε παίζοντας τυχερά παιχνίδια θα λέγατε ότι κατά τους τελευταίους 12 μήνες, έχει μειωθεί, είναι ο ίδιος ή έχει αυξηθεί;

Μειώθηκε	1
Έμεινε στα ίδια επίπεδα	2
Αυξήθηκε	3
Είναι ο πρώτος χρόνος που παίζω τυχερά παιχνίδια	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

31. Γενικά, ποιο ήταν το μεγαλύτερο ποσό που έχετε κερδίσει ποτέ από τα τυχερά παιχνίδια;

Σημείωσε ακριβές ποσό	_____ Ευρώ
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	08
Δεν απαντώ	09

32. Και ποιο ήταν το μικρότερο ποσό που έχετε κερδίσει ποτέ από τα τυχερά παιχνίδια;

Σημείωσε ακριβές ποσό	_____ Ευρώ
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	08
Δεν απαντώ	09

33. Και τώρα θα ήθελα να σκεφτείτε τις τελευταίες 10 φορές που παίξατε τυχερά παιχνίδια και να μου πείτε πόσες από αυτές τις φορές κερδίσατε;

ΕΡ. 33: Πόσες φορές κέρδισαν κατά τις τελευταίες 10 φορές που έπαιξε										
1 φορά	**2 φορές**	**3 φορές**	**4 φορές**	**5 φορές**	**6 φορές**	**7 φορές**	**8 φορές**	**9 φορές**	**10 φορές**	**Καμιά φορά**
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11

 All Rights Reserved

34.Τώρα θα σας διαβάσω μια σειρά από δηλώσεις παικτών για τα τυχερά παιχνίδια και θα ήθελα να μου πείτε τι ισχύει στην περίπτωσή σας, έχοντας υπόψη σας τη συμπεριφορά σας κατά τους τελευταίους 12 μήνες.

	Ποτέ	**Μερικές φορές**	**Τις πλείστες φορές**	**Σχεδόν πάντα**	**Δεν γνωρίζω/ Δεν θυμάμαι**	**Δεν απαντώ**
Α. Όταν παίζω τυχερά παιχνίδια ή στοιχηματίζω, παραμένω εντός του προϋπολογισμού που είχα θέσει αρχικά	1	2	3	4	8	9
Β. Νιώθω την ανάγκη να παίζω με ολοένα και μεγαλύτερα χρηματικά ποσά, προκειμένου να νιώσω την επιθυμητή συγκίνηση	1	2	3	4	8	9
Γ. Όταν χάνω χρήματα σε τυχερά παιχνίδια, επιστρέφω κάποια άλλη μέρα για να ξανακερδίσω τα χαμένα	1	2	3	4	8	9
Δ. Νιώθω ότι απορροφώμαι από τα τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
Ε. Αντιμετωπίζω επίμονες σκέψεις που σχετίζονται με τα τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
ΣΤ. Συνηθίζω να καταφεύγω στα τυχερά παιχνίδια, όταν αντιμετωπίζω δυσκολίες ή αγχωτικές καταστάσεις	1	2	3	4	8	9
Ζ. Έχω πει ψέματα σε δικά μου άτομα σχετικά με τον βαθμό ενασχόλησής μου με τα τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
Η. Έχω προσπαθήσει επανειλημμένα να σταματήσω ή να περιορίσω την ενασχόλησή μου με τα τυχερά παιχνίδια, αλλά χωρίς επιτυχία	1	2	3	4	8	9
Θ. Όταν προσπαθώ να σταματήσω ή να περιορίσω την ενασχόλησή μου με τα τυχερά παιχνίδια, διακατέχομαι από συναισθήματα εκνευρισμού ή ανησυχίας	1	2	3	4	8	9
Ι. Είναι για μένα ένα είδος ψυχαγωγίας	1	2	3	4	8	9
Κ. Στοιχηματίζω μόνο όταν αγωνίζεται η ομάδα μου	1	2	3	4	8	9
Λ. Έχω δανειστεί χρήματα ή πωλήσει κάτι, ώστε να εξασφαλίσω χρήματα για τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
Μ. Έχω διακινδυνεύσει ή χάσει μια σημαντική σχέση ή κάποια επαγγελματική ή εκπαιδευτική ευκαιρία εξαιτίας της ενασχόλησής μου με τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9

 All Rights Reserved

	Ποτέ	**Μερικές φορές**	**Τις πλείστες φορές**	**Σχεδόν πάντα**	**Δεν γνωρίζω/ Δεν θυμάμαι**	**Δεν απαντώ**
Ν. Η ενασχόλησή μου με τα τυχερά παιχνίδια μου έχει προκαλέσει προβλήματα υγείας, άγχος ή έντονη ανησυχία	1	2	3	4	8	9
Ξ. Η οικογένειά μου έχει αντιμετωπίσει οικονομικά προβλήματα λόγω της ενασχόλησής μου με τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
Ο. Έχω στηριχτεί σε άλλους για την εξασφάλιση χρημάτων, προκειμένου να αντιμετωπίσω τη δυσχερή οικονομική κατάστασή μου που προκλήθηκε εξαιτίας του τζόγου	1	2	3	4	8	9
Π. Με έχουν κριτικάρει για την ενασχόλησή μου με τυχερά παιχνίδια ή μου έχουν πει ότι έχω πρόβλημα εθισμού στον τζόγο	1	2	3	4	8	9

35. Και τώρα θα ήθελα να μου πείτε κατά πόσον συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις.

	Διαφωνώ απόλυτα	**Μάλλον διαφωνώ**	**Μάλλον συμφωνώ**	**Συμφωνώ απόλυτα**	**Δεν γνωρίζω**	**Δεν απαντώ**
Α. Είμαι σίγουρος ότι ποτέ δεν πρόκειται να εθιστώ γιατί στοιχηματίζω υπεύθυνα	1	2	3	4	8	9
Β. Προσωπικά δεν ένιωσα ποτέ ότι αντιμετωπίζω πρόβλημα εθισμού γιατί παίζω υπεύθυνα	1	2	3	4	8	9
Γ. Δεν θα άφηνα ποτέ μια προσωπική μου ενασχόληση να επηρεάσει την προσωπική μου ζωή για αυτό φροντίζω να θέτω όρια και να συμμετέχω υπεύθυνα	1	2	3	4	8	9

 All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Οικογενειακό ιστορικό

ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΟΛΟΙ

36. Γνωρίζετε κάποιο μέλος της οικογένειάς σας που να παίζει τυχερά παιχνίδια ή να στοιχηματίζει;

Ναι	1	**Ερώτηση 37**
Όχι	2	**ΕΝΟΤΗΤΑ Ε**
Δεν γνωρίζω	3	
Δεν απαντώ	4	

37. Χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=ελάχιστος και 10= πάρα πολύς, πώς θα χαρακτηρίζατε τον χρόνο που περνά εβδομαδιαία το άτομο αυτό παίζοντας τυχερά παιχνίδια ή στοιχηματίζοντας;

ΕΡ. 37: Κλίμακα Αξιολόγησης (1=ελάχιστος χρόνος, 10=πάρα πολύς)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

38. Χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=ελάχιστα και 10= πάρα πολλά, πώς θα χαρακτηρίζατε τα χρήματα που ξοδεύει το συγκεκριμένο άτομο εβδομαδιαία παίζοντας τυχερά παιχνίδια ή στοιχηματίζοντας;

ΕΡ. 38: Κλίμακα Αξιολόγησης (1=ελάχιστα, 10=πάρα πολλά)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

39. Θα λέγατε ότι το άτομο αυτό αντιμετωπίζει πρόβλημα εθισμού στον τζόγο;

Ναι	1
Μάλλον ναι	2
Μάλλον όχι	3
Όχι	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΚΡΑΤΟΣ

ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΟΛΟΙ

40. Γνωρίζετε σχετικά με τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών;

Ναι	1
Όχι	2

41. Θεωρείτε ότι το Κράτος θα πρέπει να ενισχύσει τον ρόλο του όσον αφορά τη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών;

Ναι	1
Όχι	2

42. Γενικά, πώς κρίνετε τα υφιστάμενα κρατικά μέτρα όσον αφορά τη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών;

Πολύ επιεικής	1
Μάλλον επιεικής	2
Μάλλον αυστηρά	3
Πολύ αυστηρά	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

43. Εσείς προσωπικά, σε μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=λίγο ενημερωμένος και 10=πολύ ενημερωμένος, σε ποιο βαθμό νιώθετε ενημερωμένοι για το πού μπορείτε να αποταθείτε για θέματα εθισμού στον τζόγο;

ΕΡ. 43: Κλίμακα Αξιολόγησης (1= καθόλου, 10=πολύ)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

44. Εσείς προσωπικά, θεωρείτε ότι υπάρχουν κατάλληλα επαγγελματικά κέντρα απεξάρτησης στην Κύπρο για θέματα εθισμού στον τζόγο;

Ναι	1	**Ερώτηση 45**
Όχι	2	**Ερώτηση 44Α**
Δεν γνωρίζω	3	**Ερώτηση 45**

 All Rights Reserved

44Α. Τι εισηγείστε ότι θα έπρεπε να γίνει, ώστε να υπάρχουν κατάλληλα κέντρα απεξάρτησης στην Κύπρο;

_____

_____

_____

_____

45. Γνωρίζετε την ιστοσελίδα responsiblegaming.gov.cy;

Ναι	1
Όχι	2

46. Εσείς προσωπικά, θα αποτεινόσασταν σε κάποιο ειδικό, σε περίπτωση που νιώθατε ότι κάποιος φίλος ή γνωστός σας έχανε τον έλεγχο κατά την ενασχόλησή του με τα τυχερά παιχνίδια;

Ναι	1	**Ερώτηση 46Α**
Όχι	2	**ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ**

46Α. Με ποιον από τους παρακάτω τρόπους θα θεωρούσατε προτιμότερο να γίνει σε μια τέτοια περίπτωση η επικοινωνία με τον ειδικό για θέματα αντιμετώπισης του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Κατ' ιδίαν επίσκεψη σε εξειδικευμένο κέντρο παρέμβασης	1
Διαδικτυακή παροχή βοήθειας	2
Τηλεφωνικώς/Ανώνυμα	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: Συσχέτιση με άλλες εθιστικές συμπεριφορές

47. Πόσο χρόνο θα λέγατε ότι ξοδεύετε καθημερινά στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για σκοπούς αναψυχής και ψυχαγωγίας; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Καθόλου	1
Λιγότερο από 1 ώρα	2
Μεταξύ 1 και 2 ωρών	3
Μεταξύ 2 και 3 ωρών	4
Περισσότερο από 3 ώρες	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

48. Και πόσο χρόνο θα λέγατε ότι ξοδεύετε καθημερινά παίζοντας οποιαδήποτε ηλεκτρονικά παιχνίδια on-line ή offline (σε υπολογιστή, κινητό, tablet, κονσόλες παιχνιδιών κτλ.); **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Καθόλου	1
Λιγότερο από 1 ώρα	2
Μεταξύ 1 και 2 ωρών	3
Μεταξύ 2 και 3 ωρών	4
Περισσότερο από 3 ώρες	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

49. Θα ήθελα να μου πείτε, αν καπνίζετε.

Ναι, καπνίζω	1	**Ερώτηση 49Α**
Καπνίζω περιστασιακά	2	
Είμαι πρώην καπνιστής	3	**Ερώτηση 50**
Όχι	4	

49Α. Σε μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου και 10=πάρα πολύ, σε ποιο βαθμό θα λέγατε ότι είστε εξαρτημένος/η από το κάπνισμα;

ΕΡ. 49Α: Κλίμακα Αξιολόγησης (1=καθόλου, 10=πάρα πολύ)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

 All Rights Reserved

50. Καταναλώνετε αλκοόλ;

Ναι	1	**Ερώτηση 50Α**
Όχι	2	**Ερώτηση 51**
Δεν απαντώ	9	

50Α. Σε μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου και 10=πάρα πολύ, σε ποιο βαθμό θα λέγατε ότι είστε εξαρτημένος/η από το αλκοόλ;

ΕΡ. 50Α: Κλίμακα Αξιολόγησης (1=καθόλου, 10=πάρα πολύ)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

51. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, νιώσατε την ανάγκη να καταφύγετε στο αλκοόλ, το κάπνισμα ή τα ναρκωτικά, όταν αντιμετωπίζατε δυσκολίες ή αγχωτικές καταστάσεις; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Ποτέ	1
Μερικές φορές	2
Τις πλείστες φορές	3
Σχεδόν πάντα	4
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	8
Δεν απαντώ	9

All Rights Reserved

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ

Δ1. Φύλο: Άνδρας □1 Γυναίκα □2

Δ2. Ηλικία: 18-35□1 36-50□2 51-64□3 65+□4

Δ3. Σημείωσε ακριβή ηλικία: ..... ετών

Δ4. Επαρχία: Λευκωσία □1 Λεμεσός □2 Λάρνακα □3 Αμμόχωστος □4 Πάφος □5

Δ5. Περιοχή: Αστική □1 Αγροτική □2

Δ6. Ποια είναι η υψηλότερη βαθμίδα εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει;

Μέχρι Δημοτικό	1
Κατώτερη δευτεροβάθμια (Γυμνάσιο)	2
Ανώτερη δευτεροβάθμια (Λύκειο)	3
Μετα-δευτεροβάθμια (Επαγγελματικές σχολές, κολλέγια, διπλώματα)	4
Πρώτο επίπεδο τριτοβάθμιας (Πτυχίο)	5
Δεύτερο επίπεδο τριτοβάθμιας (Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό)	6
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Δ7. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις περιγράφει καλύτερα την τρέχουσα εργασιακή σας κατάσταση; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

Εργασία πλήρους απασχόλησης	01	**ΕΡΩΤΗΣΗ Δ8**
Εργασία μερικής απασχόλησης	02	
Άνεργος	03	**ΕΡΩΤΗΣΗ Δ9**
Μαθητής	04	
Φοιτητής	05	
Πλήρης απασχόληση στο σπίτι (οικιακά)	06	
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16	
Δεν απαντώ	19	

 All Rights Reserved

Δ8. Τομέας Εργασίας:

Δημόσιος Τομέας	01
Ημικρατικός Τομέας	02
Ιδιωτικός Τομέας	03
Αυτοεργοδοτούμενος	04
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν απαντώ	19

Δ9. Κατά προσέγγιση, πού θεωρείτε ότι κατατάσσεται το ακαθάριστο ετήσιο εισόδημα της οικογένειάς σας συγκριτικά με τον Μέσο Όρο της Κύπρου;

Πάνω από τον εθνικό μέσο όρο	1
Γύρω στον εθνικό μέσο όρο	2
Κάτω από τον εθνικό μέσο όρο	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

All Rights Reserved

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενική ικανοποίηση από επίπεδο ζωής

Εισαγωγή: *Αρχικά, θα ήθελα να σας ρωτήσω κάποιες γενικές ερωτήσεις για την καθημερινότητα και την ζωή σας.*

1. Χρησιμοποιώντας μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου ικανοποιημένος/η και 10=πολύ ικανοποιημένος/η, πόσο ικανοποιημένος/η θα λέγατε ότι είστε από την ζωή σας;

ΕΡ. 1: Κλίμακα Αξιολόγησης (1= καθόλου ικανοποιημένος/η, 10=πολύ ικανοποιημένος/η)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

2. Χρησιμοποιώντας και πάλι μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου καλές και 10=πολύ καλές, πόσο καλές θα λέγατε ότι είναι οι σχέσεις σας με .....; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ**

	ΕΡ. 2: Κλίμακα Αξιολόγησης (1= καθόλου καλές, 10=πολύ καλές)									
Α. Γονείς	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Β. Αδέλφια	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Γ. Φίλους/ Συμμαθητές	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

3. Ποια είναι τα χόμπι σας και οι δραστηριότητές σας κατά τον ελεύθερό σας χρόνο; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

Τηλεόραση	01
Αθλητισμός/Γυμναστήριο	02
Βιντεοπαιχνίδια	03
Χορός/Τραγούδι/Ζωγραφική/Βιβλία/Φωτογραφίες	04
Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης/Διαδίκτυο	05
Ψάρεμα/Κυνήγι/Μαγειρική	06
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν έχω χόμπι/ ελεύθερο χρόνο	17
Δεν γνωρίζω	18
Δεν απαντώ	19

 All Rights Reserved

4. Χρησιμοποιώντας και πάλι μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου ικανοποιημένος/η και 10=πολύ ικανοποιημένος/η, πόσο ικανοποιημένος/η θα λέγατε ότι είστε γενικά από το χαρτζιλίκι που παίρνετε από τους γονείς σας;

ΕΡ. 4: Κλίμακα Αξιολόγησης (1= καθόλου ικανοποιημένος/η, 10=πολύ ικανοποιημένος/η)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

5. Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις ισχύει καλύτερα στην περίπτωσή σας; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Οι γονείς μου βγάζουν αρκετά χρήματα, ώστε να μας περισσεύουν στο τέλος του μήνα	1
Οι γονείς μου βγάζουν αρκετά χρήματα, ώστε να περνάμε άνετα τον μήνα μας	2
Οι γονείς μου βγάζουν τόσα μόνο χρήματα, ώστε μετά δυσκολίας να περνάμε τον μήνα μας	3
Τα χρήματα που βγάζουν οι γονείς μου δεν είναι αρκετά για τις ανάγκες του μήνα μας	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Γενικές απόψεις και αντιλήψεις για τα τυχερά παιχνίδια

Εισαγωγή: *Και τώρα, θα ήθελα τις απόψεις σας σχετικά με τα τυχερά παιχνίδια.*

6. Σε ποιο βαθμό συμφωνείτε εσείς προσωπικά με τις παρακάτω απόψεις που ακούσαμε από διάφορους νέους σχετικά με τα τυχερά παιχνίδια;

	Διαφωνώ απόλυτα	**Μάλλον διαφωνώ**	**Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ**	**Μάλλον συμφωνώ**	**Συμφωνώ απόλυτα**	**Δεν γνωρίζω**	**Δεν απαντώ**
Α. Οι Κύπριοι παίζουν τυχερά παιχνίδια ή στοίχημα όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια	1	2	3	4	5	8	9
Β. Τα τυχερά παιχνίδια είναι κάτι που μπορεί να γίνει συνήθεια	1	2	3	4	5	8	9
Γ. Τα τυχερά παιχνίδια μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα στην οικογένεια	1	2	3	4	5	8	9
Δ. Με τα τυχερά παιχνίδια μπορείς να κερδίσεις χρήματα	1	2	3	4	5	8	9
Ε. Τα τυχερά παιχνίδια στο διαδίκτυο μπορεί να γίνουν εξάρτηση	1	2	3	4	5	8	9
ΣΤ. Τα τυχερά παιχνίδια είναι ένας τρόπος να διασκεδάζεις και να περνάς την ώρα σου	1	2	3	4	5	8	9
Ζ. Οι περισσότεροι άνθρωποι που παίζουν τυχερά παιχνίδια, παίζουν υπεύθυνα	1	2	3	4	5	8	9
Η. Τα παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια (λαχεία, ξυστά κτλ) είναι αθώα	1	2	3	4	5	8	9
Θ. Τα μοντέρνα τυχερά παιχνίδια (διαδικτυακά παιχνίδια, καζίνο, bingo, κτλ) είναι επικίνδυνα	1	2	3	4	5	8	9
Ι. Τα τυχερά παιχνίδια πρέπει να είναι νόμιμα για όλους τους ανθρώπους, άσχετα με την ηλικία τους	1	2	3	4	5	8	9

 All Rights Reserved

7. Ποια τυχερά παιχνίδια γνωρίζετε ή έχετε ακουστά; Κάποιο άλλο; **ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΧΤΕΣ - Σημειώστε την πρώτη μάρκα που θα αναφέρει στην πρώτη στήλη και όλες τις άλλες ξεχωριστά στη δεύτερη στήλη**
8. Εσείς προσωπικά ποιο/ποια από τα παρακάτω τυχερά παιχνίδια έχετε παίξει έστω και μια φορά στο παρελθόν; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ 01-11 – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

	Ερ. 7		**Ερ. 8**
	Πρώτη αναφορά	**Άλλες αναφορές**	**Έπαιξε στο παρελθόν**
Ξυστό/Κρατικό λαχείο	01	01	01
Κληρώσεις	02	02	02
Αθλητικό στοίχημα σε πρακτορείο	03	03	03
Αριθμολαχεία σε πρακτορείο ΟΠΑΠ (Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, ΚΙΝΟ, Super 3, Extra 5)	04	04	04
Τράπουλα/Πόκερ	05	05	05
Παιχνίδια καζίνο	06	06	06
Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια	07	07	07
Διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα	08	08	08
Παιγνιομηχάνημα/Slot machine (κουλοχέρης, «φρουτάκια»)	09	09	09
Τόμπολα/Bingo σε αίθουσα	10	10	10
Ιπποδρομιακό στοίχημα	11	11	11
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16	16	16
Δεν έχω παίξει ποτέ τυχερά παιχνίδια	17	17	17
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	18	18	18
Δεν απαντώ	19	19	19

9. Σε ποιο βαθμό θα λέγατε ότι σας επηρεάζουν στο να παίξετε κάποιο τυχερό παιχνίδι οι σχετικές διαφημίσεις;

Πολύ	1
Αρκετά	2
Λίγο	3
Καθόλου	4

10. Εσείς προσωπικά έχετε παίξει κάποια φορά στο παρελθόν τυχερά παιχνίδια;

Ναι	1	**Ερώτηση 12**
Όχι	2	**Ερώτηση 11**
Δεν γνωρίζω	8	
Δεν απαντώ	9	

 All Rights Reserved

11. Για ποιο/ποιους λόγο/ους δεν παίζετε τυχερά παιχνίδια; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

Δεν μου αρέσουν/ Δεν με ελκύουν	01	**ΕΝΟΤΗΤΑ Δ**
Δεν έχω χρήματα για να παίξω τυχερά παιχνίδια	02	
Είναι χάσιμο χρόνου και/ή χρημάτων. Δεν κερδίζω ποτέ. Προτιμώ να ξοδεύω τον χρόνο/τα χρήματά μου σε άλλα πράγματα.	03	
Είναι απαγορευμένα για την ηλικία μου	04	
Δεν ξέρω τι είναι	05	
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16	
Δεν γνωρίζω	18	
Δεν απαντώ	19	

12. Ποιο/α τυχερό/ά παιχνίδι/α έχετε παίξει κατά τους τελευταίους 12 μήνες; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**
13. Ποιο/α από αυτά έχετε παίξει κατά τον τελευταίο μήνα; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**
14. Και ποιο από αυτά παίζετε πιο συχνά; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

	ΕΡ.12 12 Μήνες	**ΕΡ.13 Τελευταίο Μήνα**	**ΕΡ.14 Πιο συχνά**
Ξυστό/Κρατικό λαχείο	01	01	01
Κληρώσεις	02	02	02
Αθλητικό στοίχημα σε πρακτορείο	03	03	03
Αριθμολαχεία σε πρακτορείο ΟΠΑΠ (Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, ΚΙΝΟ, Super 3, Extra 5)	04	04	04
Τράπουλα/Πόκερ	05	05	05
Παιχνίδια καζίνο	06	06	06
Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια	07	07	07
Διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα	08	08	08
Παιγνιομηχάνημα/Slot machine (κουλοχέρης, «φρουτάκια»)	09	09	09
Τόμπολα/Bingo σε αίθουσα	10	10	10
Ιπποδρομιακό στοίχημα	11	11	11
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16	16	16
Δεν έχω παίξει τυχερά παιχνίδια σε αυτό το διάστημα	17	17	17
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	18	18	18
Δεν απαντώ	19	19	19

 All Rights Reserved

15. Θεωρείτε ότι γνωρίζετε καλά τους όρους/κανονισμούς του τυχερού παιχνιδιού που παίζετε συνήθως;

Ναι	1
Όχι	2

16. Συνήθως με ποιον/ ποιους είστε, όταν παίζετε τυχερά παιχνίδια ή στοίχημα; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

Μόνος μου	01
Με τον πατέρα μου	02
Με τη μητέρα μου	03
Με τον αδελφό/αδελφή μου	04
Με τον παππού μου	05
Με κάποιο άλλο συγγενή	06
Με φίλους/συμμαθητές	07
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν απαντώ	19

17. Σε ποια ηλικία παίξατε για πρώτη φορά κάποιο τυχερό παιχνίδι; **ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΗ ΗΛΙΚΙΑ**

Σημείωσε ακριβή ηλικία **(ΔΕΚΤΕΣ ΤΙΜΕΣ 1-17)**	_____ ετών
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	08
Δεν απαντώ	09

18. Ποιο ήταν το πρώτο τυχερό παιχνίδι που παίξατε τότε; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

Ξυστό/Κρατικό λαχείο	01
Κληρώσεις	02
Αθλητικό στοίχημα σε πρακτορείο	03
Αριθμολαχεία σε πρακτορείο ΟΠΑΠ (Τζόκερ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, ΚΙΝΟ, Super 3, Extra 5)	04
Τράπουλα/Πόκερ	05
Παιχνίδια καζίνο	06
Διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια	07
Διαδικτυακά αθλητικά στοιχήματα	08
Παιγνιομηχάνημα/Slot machine (κουλοχέρης, «φρουτάκια»)	09
Τόμπολα/Bingo σε αίθουσα	10
Ιπποδρομιακό στοίχημα	11
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	18
Δεν απαντώ	19

 All Rights Reserved

19. Με ποιον ήσασταν την πρώτη φορά που παίξατε τυχερά παιχνίδια; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

Μόνος μου	01
Με τον πατέρα μου	02
Με τη μητέρα μου	03
Με τον αδελφό/αδελφή μου	04
Με τον παππού μου	05
Με κάποιο άλλο συγγενή	06
Με κάποιο φίλο/συμμαθητή μου	07
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν θυμάμαι	18
Δεν απαντώ	19

20. Για ποιους λόγους παίζετε τυχερά παιχνίδια; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

Για να κερδίσω χρήματα	01
Για διασκέδαση	02
Για να αποδεικνύω τις ικανότητές μου	03
Για να είμαι με άλλους ανθρώπους/κοινωνική συναναστροφή	04
Είναι συνήθεια	05
Από βαρεμάρα/ανία	06
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	16
Δεν γνωρίζω	18
Δεν απαντώ	19

 All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Αξιολόγηση συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια

Εισαγωγή: *Ακολουθούν κάποιες ερωτήσεις σχετικά με την ενασχόλησή σας με τα τυχερά παιχνίδια. Θα ήθελα να θυμηθείτε τις συνήθειές σας κατά τους τελευταίους 12 μήνες και να απαντήσετε με όσο μεγαλύτερη ακρίβεια γίνεται τις ερωτήσεις.*

21. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πόσες περίπου ώρες υπολογίζετε ότι ξοδεύετε εβδομαδιαίως παίζοντας τυχερά παιχνίδια;

Λιγότερο από 1 ώρα	1
Μεταξύ 1 και 3 ώρες	2
Μεταξύ 4 και 5 ώρες	3
Μεταξύ 6 και 10 ώρες	4
Μεταξύ 11 και 20 ώρες	5
Περισσότερο από 20 ώρες	6
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

22. Και τι μέρος αυτού του χρόνου ξοδεύετε εβδομαδιαίως σε αθλητικό στοίχημα; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Καθόλου χρόνο	1
Λίγο από τον χρόνο αυτό	2
Περίπου τον μισό από τον χρόνο αυτό	3
Τον περισσότερο από τον χρόνο αυτό	4
Όλο αυτό τον χρόνο	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

23. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πόσα περίπου χρήματα ξοδεύετε μηνιαίως σε τυχερά παιχνίδια γενικά;

Λιγότερα από 10 Ευρώ	1
Από 10 μέχρι 50 Ευρώ	2
Από 50,01 μέχρι 100 Ευρώ	3
Από 100,01 μέχρι 300 Ευρώ	4
Περισσότερα από 300 Ευρώ	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

24. Και τι μέρος αυτών των χρημάτων ξοδεύετε μηνιαίως σε αθλητικό στοίχημα; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Καθόλου χρήματα	1
Λίγα από αυτά τα χρήματα	2
Περίπου τα μισά από αυτά τα χρήματα	3
Τα περισσότερα από αυτά τα χρήματα	4
Όλα αυτά τα χρήματα	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

25. Και τι μέρος των χρημάτων σας ξοδεύετε σε διαδικτυακά παιχνίδια (online) σε σχέση με τα παραδοσιακά τυχερά παιχνίδια; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Μόνο σε διαδικτυακά	1
Περισσότερα χρήματα σε διαδικτυακά παρά σε παραδοσιακά	2
Τα ίδια χρήματα σε διαδικτυακά και παραδοσιακά	3
Περισσότερα χρήματα σε παραδοσιακά παρά σε διαδικτυακά	4
Μόνο σε παραδοσιακά	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

26. Θα λέγατε ότι κατά τους τελευταίους 12 μήνες, τα χρήματα που ξοδεύετε σε τυχερά παιχνίδια γενικά μειώθηκαν, έμειναν τα ίδια ή αυξήθηκαν;

Μειώθηκαν	1
Έμειναν τα ίδια	2
Αυξήθηκαν	3
Είναι ο πρώτος χρόνος που παίζω τυχερά παιχνίδια	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

27. Και όσον αφορά τον χρόνο που αφιερώνετε παίζοντας τυχερά παιχνίδια, θα λέγατε ότι κατά τους τελευταίους 12 μήνες έχει μειωθεί, είναι ο ίδιος ή έχει αυξηθεί;

Μειώθηκε	1
Έμεινε στα ίδια επίπεδα	2
Αυξήθηκε	3
Είναι ο πρώτος χρόνος που παίζω τυχερά παιχνίδια	4
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

28. Τώρα θα σας διαβάσω μια σειρά από δηλώσεις νεαρών παικτών για τα τυχερά παιχνίδια και θα ήθελα να μου πείτε τι ισχύει στην περίπτωσή σας, έχοντας υπόψη σας τη συμπεριφορά σας κατά τους τελευταίους 12 μήνες.

	Ποτέ	**Μερικές φορές**	**Τις πλείστες φορές**	**Σχεδόν πάντα**	**Δεν γνωρίζω /Δεν θυμάμαι**	**Δεν απαντώ**
Α. Έχω πάρει χωρίς άδεια χρήματα από το σχολείο, την οικογένεια ή από κάπου αλλού, ώστε να εξασφαλίσω χρήματα για τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
Β. Έχω τσακωθεί με την οικογένεια, τους φίλους μου ή άλλα άτομα εξαιτίας της ενασχόλησής σας με τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
Γ. Έχω χάσει μαθήματα εξαιτίας της ενασχόλησής μου με τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9
Δ. Έχουν πέσει οι βαθμοί μου εξαιτίας της ενασχόλησής μου με τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9

29. Και τώρα θα ήθελα να μου πείτε κατά πόσον ισχύουν για σας οι ακόλουθες δηλώσεις.

	Δεν ισχύει καθόλου	**Μάλλον δεν ισχύει**	**Μάλλον ισχύει**	**Ισχύει απόλυτα**	**Δεν γνωρίζω**	**Δεν απαντώ**
Α. Στοιχηματίζω μόνο όταν αγωνίζεται η ομάδα μου	1	2	3	4	8	9
Β. Η ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια είναι παράνομη κάτω των 18 ετών και για αυτό το λόγο δεν είχα ποτέ κάποια επαφή	1	2	3	4	8	9
Γ. Στο σχολείο μας έχουν ενημερώσει για τους κινδύνους της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια	1	2	3	4	8	9

All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Κοινωνικός περίγυρος

ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΟΛΟΙ

30. Γνωρίζετε αν κάποιος γνωστός ή φίλος σας ασχολείται με τυχερά παιχνίδια ή στοίχημα;

Ναι	1	**Ερώτηση 31**
Όχι	2	**ΕΝΟΤΗΤΑ Ε**
Δεν γνωρίζω	8	
Δεν απαντώ	9	

31. Τους τελευταίους 12 μήνες θα λέγατε ότι οι φίλοι σας παίζουν περισσότερο, λιγότερο ή το ίδιο τυχερά παιχνίδια; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ**

Λιγότερο	1
Περισσότερο	2
Το ίδιο	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

32. Έχετε κάποιο γνωστό ή φίλο που παίζει τυχερά παιχνίδια περισσότερο από ότι θα έπρεπε;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: ΚΡΑΤΟΣ

33. Γνωρίζετε σχετικά με τον ρόλο του Κράτους στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών;

Ναι	1
Όχι	2

34. Πιστεύετε ότι το Κράτος πρέπει να λάβει αυστηρότερα μέτρα σχετικά με τα τυχερά παιχνίδια;

Ναι	1
Όχι	2
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

35. Γνωρίζετε ότι τα άτομα κάτω των 18 ετών δεν γίνεται σύμφωνα με τον Νόμο να παίζουν τυχερά παιχνίδια;

Ναι	1
Όχι	2

36. Γνωρίζετε την ιστοσελίδα responsiblegaming.gov.cy;

Ναι	1
Όχι	2

37. Γνωρίζετε πού μπορείτε να απευθυνθείτε σε περίπτωση που κάποιος φίλος ή γνωστός σας παίζει περισσότερο από ότι θα έπρεπε τυχερά παιχνίδια;

Ναι	1
Όχι	2

38. Εσείς προσωπικά, θα απευθυνόσασταν σε κάποιο ειδικό, σε περίπτωση που νιώθατε ότι κάποιος φίλος ή γνωστός σας έχανε τον έλεγχο κατά την ενασχόλησή του με τα τυχερά παιχνίδια;

Ναι	1	**Ερώτηση 38Α**
Όχι	2	**ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ**

38Α. Με ποιον από τους παρακάτω τρόπους θα προτιμούσατε να γίνει η επικοινωνία με τον ειδικό για θέματα αντιμετώπισης του εθισμού στα τυχερά παιχνίδια; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Προσωπική συνάντηση με τον ειδικό	1
Βοήθεια από τον ειδικό μέσω διαδικτύου	2
Τηλεφωνικώς/Ανώνυμα	3
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ: Συσχέτιση με άλλες συνήθειες και συμπεριφορές

39. Πόσο χρόνο θα λέγατε ότι αφιερώνετε καθημερινά στη μελέτη των σχολικών και φροντιστηριακών μαθημάτων σας;
ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Καθόλου	1
Λιγότερο από 1 ώρα	2
Μεταξύ 1 και 2 ωρών	3
Μεταξύ 2 και 3 ωρών	4
Περισσότερο από 3 ώρες	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

40. Πόσο χρόνο ξοδεύετε καθημερινά στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για σκοπούς ψυχαγωγίας; **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Καθόλου	1
Λιγότερο από 1 ώρα	2
Μεταξύ 1 και 2 ωρών	3
Μεταξύ 2 και 3 ωρών	4
Περισσότερο από 3 ώρες	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

41. Και πόσο χρόνο θα λέγατε ότι ξοδεύετε καθημερινά παίζοντας οποιαδήποτε ηλεκτρονικά παιχνίδια on-line ή offline (σε υπολογιστή, κινητό, tablet, κονσόλες παιχνιδιών κτλ.); **ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ**

Καθόλου	1
Λιγότερο από 1 ώρα	2
Μεταξύ 1 και 2 ωρών	3
Μεταξύ 2 και 3 ωρών	4
Περισσότερο από 3 ώρες	5
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

 All Rights Reserved

42.Θα ήθελα να μου πείτε, αν καπνίζετε.

Ναι, καπνίζω	1	**Ερώτηση 42A**
Καπνίζω περιστασιακά	2	
Είμαι πρώην καπνιστής	3	**Ερώτηση 43**
Όχι	4	

42A. Σε μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου και 10=πάρα πολύ, σε ποιο βαθμό θα λέγατε ότι είστε εξαρτημένος/η από το κάπνισμα;

ΕΡ. 42A: Κλίμακα Αξιολόγησης (1=καθόλου, 10=πάρα πολύ)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

43. Καταναλώνετε αλκοόλ;

Ναι	1	**Ερώτηση 43A**
Όχι	2	**Ερώτηση 44**
Δεν απαντώ	9	

43A. Σε μια κλίμακα από το 1 μέχρι το 10, όπου 1=καθόλου και 10=πάρα πολύ, σε ποιο βαθμό θα λέγατε ότι είστε εξαρτημένος/η από το αλκοόλ;

ΕΡ. 43A: Κλίμακα Αξιολόγησης (1=καθόλου, 10=πάρα πολύ)									
01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

44. Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, νιώσατε την ανάγκη να καταφύγετε στο αλκοόλ ή το κάπνισμα, όταν αντιμετωπίζατε δυσκολίες ή νιώθατε πιεσμένοι;
ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΜΟΝΟ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ποτέ	1
Μερικές φορές	2
Τις πλείστες φορές	3
Σχεδόν πάντα	4
Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι	8
Δεν απαντώ	9

All Rights Reserved

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Δ1. Φύλο: Άρρεν □1 Θήλυ □2

Δ2. Ηλικία: 13-15□1 16-17□2

Δ3. Σημείωσε ακριβή ηλικία: ..... ετών

Δ4. Επαρχία: Λευκωσία □1 Λεμεσός □2 Λάρνακα □3 Αμμόχωστος □4 Πάφος □5

Δ5. Περιοχή: Αστική □1 Αγροτική □2

Δ6. Σε ποίο επίπεδο εκπαίδευσης βρίσκεστε αυτή τη στιγμή;

Δημοτικό	1
Γυμνάσιο	2
Λύκειο	3
Πανεπιστήμιο/Κολέγιο	4
Στρατιωτική θητεία	5
Εκτός εκπαίδευσης	7
Δεν γνωρίζω	8
Δεν απαντώ	9

Δ6. Εργάζεστε ή απασχολήστε κάπου; **ΔΙΑΒΑΣΕ ΕΠΙΛΟΓΕΣ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

Εργασία πλήρους απασχόλησης	01
Εργασία μερικής απασχόλησης	02
Στρατιωτική θητεία	03
Άλλο (**Διευκρινίστε**.....)	06
Δεν απαντώ	09

 All Rights Reserved

«Η ενασχόληση με το τυχερό παιχνίδι δεν αποτελεί εύρημα του σύγχρονου πολιτισμού, αλλά έχει τις καταβολές του στην αρχαιότητα και απαντά σε όλους σχεδόν τους πολιτισμούς. Τα αποτελέσματα της παγκύπριας ποσοτικής έρευνας σχετικά με τον επηρεασμό, τη συμπεριφορά και τα χαρακτηριστικά των τυχερών παιχνιδιών έρχονται σήμερα να διαφωτίσουν τα κίνητρα ενασχόλησης του σύγχρονου Κύπριου με τα τυχερά παίγνια και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από κοινωνιολογικής απόψεως».

«Η οικονομική ανόρθωση του Κράτους, σε συνέργεια με τις στοχευόμενες δράσεις προώθησης του υπεύθυνου στοιχηματισμού, συνεπάγεται μακροπρόθεσμα μείωση των ποσοστών προβληματικής ενασχόλησης με το τυχερό παιχνίδι και σταδιακή καθιέρωση της συγκεκριμένης ενασχόλησης ως μιας υγιούς δραστηριότητας ελεύθερου χρόνου».

«Η οικογένεια [...], και κυρίως το άρρεν οικογενειακό πρότυπο, το οποίο αναδεικνύεται κατά κανόνα ως ο μυητής των νεαρών παικτών στον κόσμο των τυχερών παιγνίων, φέρει μεγάλο μερίδιο ευθύνης αφενός για την προστασία του ανηλίκου από επικίνδυνα για την ηλικία του ερεθίσματα και αφετέρου για την καλλιέργεια στον μελλοντικό παίκτη μιας υγιούς στοιχηματικής συμπεριφοράς που θα διέπεται από επίγνωση του μέτρου και των ορίων».

Δρ. Κωνσταντίνος Ν. Φελλάς
(Αντιπρύτανης Έρευνας & Ακαδημαϊκού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου)

«Η ποσοτική αυτή έρευνα είναι μείζονος σημασίας για τη χαρτογράφηση των συμπεριφορών που σχετίζονται με τους χρήστες τυχερών παιχνιδιών και ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για την εξαγωγή συμπερασμάτων αλλά και εισηγήσεων που αφορούν στο υφιστάμενο και υπό συνομολόγηση νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τα τυχερά παιχνίδια».

« [...] Μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούμε να τονίσουμε την εισήγησή μας για συνομολόγηση και υλοποίηση μιας εθνικής στρατηγικής που να αφορά όλες τις πτυχές – νομικές, κοινωνικές και άλλες – που αφορούν στα τυχερά παιχνίδια, θέτοντας πλέον σε ένα πλαίσιο με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα τις δράσεις του Κράτους αλλά και των εμπλεκομένων φορέων».

«Η έρευνα [...] καταδεικνύει την απαίτηση, αν θέλετε, των πολιτών για ενίσχυση του ρόλου του Κράτους όσον αφορά στη ρύθμιση των τυχερών παιχνιδιών, γεγονός που αιτιολογεί ακριβώς και τις συνεχείς προσπάθειες του Κράτους για επικαιροποίηση της νομοθεσίας και αποτελεσματικότερη ρύθμιση, ούτως ή άλλως των τυχερών παιχνιδιών, με καλύτερο παράδειγμα τη νομοθεσία που αφορά στα καζίνο, η οποία κρίνεται ως ιδιαιτέρως αποτελεσματική».

Δρ. Αντώνης Στ. Στυλιανού
(Λέκτωρ Νομικής στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας & Διευθυντής της Μονάδας Νομικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας)

«Ο εντοπισμός του ποσοστού ή του ακριβούς αριθμού των παιχτών τυχερών παιγνιδιών, οι οποίοι παρουσιάζουν είτε συμπτώματα πιθανής προβληματικής συμπεριφοράς είτε ανήκουν στην κατηγορία των προβληματικών/παθολογικών παιχτών, είναι ένα ουσιαστικό σημείο αναφοράς για τον σχεδιασμό πολιτικών που θα πρέπει να εφαρμοστούν, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τόσο τα αίτια που οδηγούν παίχτες τυχερών παιχνιδιών στις κατηγορίες αυτές, καθώς και τις πραγματικές και εν δυνάμει συνέπειες της δράσης και συμπεριφοράς των ανθρώπων αυτών».

«Η έρευνα αναδεικνύει μία ισχυρή βάση νομιμοποίησης και αποδοχής της ΕΑΣ, ως θεσμού ρύθμισης των τυχερών παιγνιδιών και ως φορέα αναβάθμισης το τρόπου με τον οποίο θα μπορέσει να υπάρξει καλύτερη επικοινωνία για τα ουσιώδη ζητήματα που αφορούν το τυχερό παιγνίδι. Τα ευρήματα της έρευνας δημιουργούν ταυτόχρονα υπόβαθρο περαιτέρω διερεύνησης για εξειδικευμένα ζητήματα [...]».

« [...] Κατατίθεται η εισήγηση για μία πολιτική επικοινωνίας και διάδρασης με όλους τους ενδιαφερομένους φορείς του τυχερού παιγνιδιού και του στοιχήματος, σε επίπεδο πολιτείας, θεσμών, επιχειρηματιών, παιχτών και φορέων παροχής ενημέρωσης και βοήθειας, με στόχο να υπάρξουν οι βέλτιστες πολιτικές στα πεδία αυτά. Ένας από τους κύριους στόχους είναι και η αναζήτηση ενός μείγματος κινήτρων και κυρώσεων για περιορισμό του παράνομου ή αρρύθμιστου τυχερού παιγνιδιού και στοιχήματος».

Δρ. Γιώργος Κέντας
(Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνούς Πολιτικής και Διακυβέρνησης & Συντονιστής Μεταπτυχιακού στη Δημόσια Διοίκηση του Πανεπιστημίου Λευκωσίας)

© Ετοιμάστηκε από τον Οργανισμό Insights Market Research (IMR) Ltd
για λογαριασμό της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων Κύπρου.

Κυριότητα περιεχομένου και αποποίηση ευθυνών

Η παρούσα αναφορά έχει ετοιμαστεί αποκλειστικά για λογαριασμό της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων Κύπρου στη βάση των Όρων του «Διαγωνισμού Παροχής Υπηρεσιών για την Ποσοτική Μελέτη και Έρευνα σχετικά με τον Επηρεασμό, τη Συμπεριφορά και τα Χαρακτηριστικά των Χρηστών Τυχερών Παιχνιδιών». Απαγορεύεται ρητά η αντιγραφή μέρους ή ολόκληρης της παρούσας αναφοράς χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση της Εθνικής Αρχής Στοιχημάτων Κύπρου. Η Insights Market Research (IMR) Ltd ουδεμία ευθύνη φέρει για την χρήση του περιεχομένου της αναφοράς από τρίτους καθ' οιονδήποτε τρόπο.

Σχετικά με τον Οργανισμό Insights Market Research (IMR) Ltd:

Η Insights Market Research (IMR) Ltd είναι ένας από τους μεγαλύτερους Οργανισμούς Ερευνών Αγοράς, Κοινωνικής Έρευνας και Δημοσκοπήσεων στην Κύπρο με εκτενή δραστηριοποίηση από το 2002 σε ολόκληρο το φάσμα της πολιτικο-κοινωνικο-οικονομικής δραστηριότητας του τόπου. Ο Οργανισμός διατηρεί στρατηγική συνεργασία με το University of Nicosia, το μεγαλύτερο ιδιωτικό Πανεπιστήμιο της Κύπρου, αξιοποιώντας την τεχνογνωσία και την εμπειρογνωμοσύνη του Ακαδημαϊκού Προσωπικού του. Ο Οργανισμός παρέχει υψηλής ποιότητας πληροφορίες, προσφέροντας στους συνεργάτες του μετρήσιμα στοιχεία, εισηγήσεις και συμβουλές που μπορούν να αξιοποιήσουν για την χάραξη επιτυχημένης στρατηγικής και τη λήψη διορατικών αποφάσεων.

Insights Market Research (IMR) Ltd:

Μέλος των

Πιστοποιημένη με

Αρ. Πιστοποιητικού QS.17.037